

Beszámoló

**a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1984. évi tevékenységéről**

**Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
KVM Barlangtani Intézet
Budapest, 1988.**

B E S Z Á M O L Ó

A MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT 1984. ÉVI
T E V É K E N Y S É G É R Ő L

Szerkesztette:

JUHÁSZ MÁRTON és TAKÁCSNÉ BOLNER KATALIN

MAGYAR KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT
KVM BARLANGTANI INTÉZET

Budapest, 1988.

P R E F A C E

The editing of the Annual report on the activity of the Hungarian Karst and Speleological Society was taken over from Dr. László Kordos, retiring from this job in 1986, by Márton Juhász and Katalin Takács-Bolner. The present, tenth, volume retained in its contents and arrangement the traditions of the Report from 1983: it includes the abbreviated versions of the Sections, Special Committees, Regional Organizations and Cave Exploration Groups with English abstracts, focussing on information about cave exploration and documentation. The brief Hungarian and English abstracts of professional papers based on scientific investigations are grouped thematically in the publication and information on the individual caves can be easily looked up from the cave name index and map.

E L Ő S Z Ó

A Beszámoló a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat éves működéséről című kiadvány szerkesztési munkáit a feladatról leköszönő Dr. Kordos László helyett 1986-ban Juhász Márton és Takácsné Bolner Katalin vette át.

A most megjelenő tizedik kötet tartalmában és felépítésében megőrizte az 1983. évi "Beszámoló" hagyományait: a Szakosztályok, Szakbizottságok, Területi Szervezetek és Barlangkutató Csoportok éves jelentéseinek rövidített kivonatát tartalmazza, angol nyelvű összefoglalóval, előtérbe helyezve a barlangok feltárására és dokumentálására vonatkozó információkat. A tudományos vizsgálatok alapján készült szaktanulmányok rövid magyar és angol nyelvű kivonata tematikus csoportosításban kerül közlésre, az egyes barlangokra vonatkozó információk visszakeresését barlangnév- és térképmutató segíti elő.

Az MKBT 1984. évi működése

Abstract:

The chapter on the activity of the Society includes the meetings of leading bodies, their important resolutions, events, publications, results of competitions and the contacts maintained with organizations abroad.

1. Vezető szervek munkája

A Társulat vezető szervei üléseit az alábbiak szerint tartották meg:

		Összlétszám	Jelenlévők	%-os arány
Küldöttközgyűlés	1	139	93	67
Választmányi ülés	3	75	20 /átl./	27
Elnökségi ülés	9	19	10 /átl./	53
Csoportvezetői ülés	1	40	11	28

Szakbizottsági ülésre 6 alkalommal összesen 63 fő részvételével került sor. A résztvevők számában az elmúlt évekhez képest jelentős visszaesés mutatkozik.

Vezető szerveink tevékenységéből az alábbiakat emelhetjük ki:

- a "Magyar Szpeleológiai Oktatási Rendszer" keretében 1984. február 11-18. között Aggteleken 19 résztvevővel lebonyolításra került az első kutatásvezetői tanfolyam,
- kidolgozásra került a "Tájékoztató a kutatási engedélykérelmek benyújtásához" című anyag a társulati csoportok részére,
- az Elnökség ismét napirendre tűzte a szakbizottsági munka fellendítése céljából a szakbizottságok munkájának ill. tervezinek megvitatását. Ezzel párhuzamosan a szakbizottságok munkájáról tájékoztató anyag kerül kiküldésre valamennyi csoportvezető ill. későbbiekben az egész tagság részére,
- a Választmány Házi Zoltán helyébe Szablyár Pétert kooptálta az Elnökségbe.

Küldöttközgyűlés

A Társulat 1984. március 23-án tartotta küldöttközgyűlését.

A közgyűlés az alábbi határozatokat hozta:

- jóváhagyólag tudomásul vette az 1983. évi társulati munkáról szóló főtitkári beszámolót,
- az Éremszabályzat általános rendelkezéseit az alábbi két ponttal egészítette ki
 - a/ az Éremszabályzat a szabályszerűen előterjesztett javaslatok mérlegelésekor a javaslatlótól eltérően is dönthet arról, hogy a javaslatba hozott személynek melyik érmet ítéli oda
 - b/ az Éremszabályzathoz beérkezett javaslatok és pályázatok, ha azokra a beérkezés évében a Bizottság érmet nem szavazott meg, a Társulat Titkárságán külön gyűjtőben helyezendők el és azok elbírálására az Éremszabályzat a következő évben újabb előterjesztés nélkül visszatér.
- elfogadta a X. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus megrendezésére vonatkozó javaslatot,
- Sohár Istvánt saját kérésére, érdemei elismerése mellett titkári tisztségéből felmentette, s helyébe Hevér Évát választotta meg,
- két ad hoc bizottságot hozott létre
 - a/ Dr.Kordos László vezetésével a Társulat hosszú távú tudományos programjának kidolgozására, valamint
 - b/ Gádoros Miklós vezetésével a Társulat munkáját akadályozó okok és indítékok feltárására és azok elhárításának kidolgozására.
- elfogadta a Számvizsgáló Bizottság beszámolóját,
- a közgyűlés Börbély Sándort, Dancza Jánost és Dr.Jaskó Sándort tiszteleti taggá választotta,
- az Éremszabályzat javaslatára kitüntetések, az Elnökség javaslatára jutalmakat adott át.

Rendezvények

- a/ 1984. június 23. szombat Emlékünnepség a Pál-völgyi-barlang feltárásának 80 éves évfordulója alkalmából

Az ünnepség keretében Társulatunk megemlékezett a barlang feltárásáról, s koszorút helyezt el a bejárat melletti emléktáblánál. Ezt követően előadások hangzottak el a barlang új szakaszainak feltárásáról, valamint a barlang idegenforgalmi szolgálatáról. Társulatunk ez alkalommal régi dokumentumokból kiállítást rendezett az OKTH Budapesti Felügyelőségének épületében, valamint emlék-képeslapot adott ki.

- b/ XXIX. Vándorgyűlés 1984. június 29. - július 1., Odovár

A Vándorgyűlést ez évben a Hajnóczy Barlangkutató Csoport rendezte. A találkozón közel 400 fő vett részt, ebből a regisztrált résztvevők száma 248 fő volt. A rendezvényen 24 csoport képviseltette magát.

A hivatalos programot szombaton délután 16 órakor dr. Böcker Tivadar társelnök nyitotta meg, majd az alábbi szakelőadások hangzottak el:

Dr. Hevesi Attila: A Bükk felszín-fejlődéstörténete, különös tekintettel a karsztjelenségekre

Dr. Tóth Géza: Karszthidrológiai vizsgálatok a Bükkben

Varga Csaba: A Hajnóczy József Barlangkutató Csoport 22 éves tevékenysége

Ezt követően került sor a Cholnoky Jenő-pályázat díjainak átadására.

Este a csoportbeszámoló keretében az Acheron, az Alba Regia, a Marcel Loubens, a Papp Ferenc, a Rózsádombi Kinizsi és a Vörös Meteor TE Foton Barlangkutató Csoport részéről hangzott el az előző év munkáját és eredményeit ismertető beszámoló.

Szombaton délelőtt került sor a Marcel Loubens Kupáért kiírt barlangverseny lebonyolítására. A versenyen lo csapat indult, s az alábbi sorrend alakult ki.

I. USE Pannónia - Esztergomi Karszt- és Barlangkutatók vegyes csapat /Kardos László, Sebes Attila, Vozák László/

II. BEAC IV. csapat /Csepregi István, Király Gábor, Németh Tamás/

III. BEAC I. csapat /Hlavathy Ágnes, Kovács Anikó, Marek Edit/

A Vándorgyűlés résztvevői nagy érdeklődéssel vettek részt a barlangi turákon. A három nap alatt 220 fő láthatta a Hajnóczy-barlangot, 66 fő a Hasadék-barlangot.

A felszínen az Odovár csucsregióját, a Suba-lyukat és a Balla-barlangot tekintették meg az érdeklődők.

- c/ 1984. szeptember 13-16. között zajlott le az "Oktatási intézmények karszt- és barlangkutató tevékenységének tudományos eredményei" c. konferencia, Miskolcon a Nehézipari Műszaki Egyetem rendezésében, a Társulat és a Bükki Nemzeti Park társrendezésével. A konferencián 34 szakelőadás hangzott el, melyeknek csaknem mindegyikét komoly vita követte. A hallgatóság létszáma - mindkét napot figyelembe véve - összesen 113 fő volt. A konferencia alkalmával megjelent a "Miskolci egyetemi karszt- és barlangkutatók részvevői, eseményei, eredményei" c. kiadvány. A konferencia előtt nyílt meg a "Földalatti világ" c. bélyeg- és képeslap bemutató, majd a konferencia keretében került megnyitásra a "Barlangok világa" c. kiállítás. A tudományos üléseket Létrás-tetőn baráti találkozó zárta.

- d/ 1984. október 10-13. között került megrendezésre a Nemzetközi Lámpaflóra Kollokvium

A résztvevők száma 25 fő, ebből 14 fő külföldi volt.

Az október 10-11-én Budapesten tartott szakülések során 11 előadótól 10 szakelőadás hangzott el a lámpaflóra kialakulása, valamint az ellene való védekezés témakörében. Október 10-én a kollokvium résztvevői a Pál-völgyi-barlangban megtekintették a lámpaflóra kíséreltek helyszíni bemutatását.

Október 11-én délután a résztvevők összefoglalták a kollokvium eredményeit, valamint ajánlásokat dolgoztak ki.

Este a Pál-völgyi-barlangban tartott fogadás zárta a budapesti programot.

Október 12-13-án a lillafüredi Anna- és István-, valamint a Baradla-barlang aggteleki és jósvafői szakaszának lámpaflórájával ismerkedtek a résztvevők.

A négynapos rendezvény a miskolctapolcai-barlangfürdőben fejeződött be.

Szakelőadások

Az év folyamán 9 szakelőadás hangzott el, az átlag hallgató létszám 23 fő volt.

Kiadványok

A Karszt és Barlang 1982/II. száma megjelent, továbbá az 1983/I-II. szám leszerkesztésre került. A Műsorfüzet kéthavonta rendszeresen megjelent.

A Beszámoló 1983. évi kötete leszerkesztésre került.

A Magyarország barlangtérképei sorozatból a Molnár János-barlang füzet nyomdába-adásra elkészült.

Előkészületben van a Jávorkuti-barlang, az István- és Anna-barlang térképe.

A Barlangbibliográfia Figyelő kétszer megjelent.

Nemzetközi kapcsolatok

1984. április 8-9-én Derek C. Ford, a Nemzetközi Szpeleológiai Unió alelnöke tett látogatást Társulatunknál. A látogatás keretében kerekasztal megbeszélés során vitatták meg a magyarországi hévízes barlangok kialakulásának néhány kérdését.

1984. október 8-13. között Lengyelországban a szocialista országok barlangkutató társulatainak találkozóján Székely Kinga és Börcsök Péter képviselte Társulatunkat.

1984. november 17-én Társulatunk meghívására Anton Mayer, Erhard Christian és Jozef Wirth, a bécsi barlangkutató egyesület tagjai tartottak előadást egyesületünkben.

Pályázatok, kitüntetések, jutalmak

Az 1983-as CHOLNOKY JENŐ pályázaton az alábbi eredménye született:

I. díj	KTE Acheron Barlangkutató Szakosztály	6000 Ft
II. "	Alba Regia Barlangkutató Csoport	
	Bekey Imre Gábor Barlangkutató Csoport	5000 - 5000 Ft
	FTSK Barlangkutató Szakosztály	

A bíráló bizottság 3000 Ft értékű különdíjat adott a Papp Ferenc Barlangkutató Csoport jelentésére, illetve a jelentésből megállapíthatóan az ifjúsági tagok által végzett értékes felmérési munkára.

Az eredményhirdetésre és díjkiosztásra az MKBT XXIX. Vándorgyűlésén /Odorvár, 1984. VI. 29. - VII. 1./ került sor.

Érmek, emléklapok

A közgyűlés az Érembizottság javaslata alapján az alábbi érmeket adományozta:

Herman Ottó-érem:	Dr. Böcker Tivadarnak, a Társulat érdekében kifejtett másfél évtizedes értékes munkásságáért
Kadic Ottokár-érem:	Gádoros Miklósnak, a barlangi távmérés-technikában kidolgozott konstrukcióiért, valamint karszthidrológiai, geofizikai és barlangklimatológiai tudományos közleményeiért
Vass Imre-érem:	Vidics Zoltánnénak, a Danca-barlang igen nehéz körülmények között történő, 1981-83 évek között végzett feltárásáért, mellyel a munkában résztvett kollektíva érdemeit is elismeri

A közgyűlés az alábbi emléklapokat adományozta:

Herman Ottó-emléklap:	Alba Regia Barlangkutató Csoportnak, a Társulatot és a magyar barlangkutatót évek óta következetesen elősegítő munkáért és értékes dokumentációs anyagaiért
Kadic Ottokár-emléklap:	Bekey Imre Gábor Barlangkutató Csoportnak, a Pál-völgyi köfajtó barlangjainak jól dokumentált komplex kutatásáért
Vass Imre-emléklap:	Acheron Barlangkutató Szakosztálynak, a csersegtomaji barlangok feltáró kutatásáért és térképi dokumentálásáért

Jutalmazás

A közgyűlés 10 társulati tagot pénzjutalomban, 2 társulati tagot könyvjutalomban, 2 társulati tagot pedig dicséretben részesített.

SZAKBIZOTTSÁGOK BESZÁMOLÓI

KARTOGRAFIAI SZAKBIZOTTSÁG

Kárpát József

ABSTRACT:

Kárpát, J.: Cartographic Committee

The committee worked out a detailed draft for a key to maps of caves and the related principles. It revised the cartography notes for the course on conducting cave explorations, reviewed the maps of the Molnár János cave, and prepared for publications a catalogue of the cave. Its proposals and observations promoted the activity of the groups.

Szaktanárságunk a Dokumentációs Szakosztály megszűnését követően 1984 őszén alakult meg, az elnökség határozata alapján, így tevékenységünk teljes körű kibontakoztatása e néhány hónap alatt még nem volt lehetséges.

Az év során végzett munkánkat az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- Barlangtérképeink egységesítése érdekében tervezetet dolgoztunk ki a részletes hazai barlangtérkép-jelkulcsra és a térképezéssel kapcsolatos alapelvekre. A tervezetet két bizottsági munkaülésen megvitattuk és várhatóan 1985 nyarán közreadjuk.
- A társulati térképtár továbbra is Horváth János kezelésében működik. A térképanyag gyarapítása mellett megkezdtük a térképkatalógus közreadásának előkészítését.
- A barlangtérképezési szaktanfolyam tervének megfelelően a részletes tananyag elkészítése folyamatban van, kiadása 1985 nyarára várható. A kutatásvezetői tanfolyam térképezési jegyzetét kiegészítettük, ill. javítottuk. E témakörben együttműködünk a speleológiai oktatási rendszert koordináló Oktatási Bizottsággal.
- A Magyarország Barlangtérképei sorozatban megjelenő Molnár János-barlang térképanyagának lektorálását elvégeztük, az észrevételek alapján a javítások megtörténtek.
- A csoportok éves jelentéseiben leadott térképanyagokat átvizsgáltuk, észrevételeinket és javaslatainkat az érintettek részére /Alba Regia, Bányász, Bekey, Cholnoky, Diogenész, FTSK, Marcel Loubens és Papp F. csoport/ megküldtük. E sokak által már korábban is igényelt visszajelzéssel a csoportok minél magasabb színvonalu további munkájához kívánunk támpontokat adni.
- Szaktanársági értekezletet két alkalommal tartottunk 7, ill. 11 fő részvételével, amelyek fő napirendje a munkaterv egyeztetése és a barlangtérkép-jelkulcs megvitatása volt.

OKTATÁSI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI SZAKBIZOTTSÁG

Dr. Lénárt László

ABSTRACT:

Dr. Lénárt, L.: Education Committee

In addition to being in contact with the UIS Educational Committee, the main task of the Committee was to organize the speleological educational system. On the first course of exploration leaders in February, 1984, 12 people passed the examinations. Thus, along with teachers and those exempted from the course, altogether 75 people are qualified as cave exploration leaders.

Bizottságunk az 1984-re elfogadott, érvényes munkatervnek megfelelően végezte a tevékenységét.

- 1/ Az év során 4 alkalommal ülésezünk s ezeken 45 fő vett részt. Egy ülésünk a tömeges távollét miatt elmaradt.
- 2/ Egy elnökségi ülésen írásban és szóban beszámoltunk többéves tevékenységünkről s ott elfogadták az 1989-ig érvényes hosszútávú munkaprogramunkat.
- 3/ A szakbizottságok vezetőiből álló kerekasztal-megbeszélésre írásbeli véleményt küldtünk.
- 4/ A két tervezett barlangi kutatásvezetői tanfolyam helyett egyet rendeztünk meg Aggteleken 1984. február 11-18. között.

Első tanfolyamunkon 26 fő jelentkezett, 5 főt helyhiány miatt utasítottunk el. Nem jelent meg 5 fő, vizsga alól felmentett 2 fő, a vizsgán nem felelt meg 7 fő. A sikeres vizsgát tettek:

Borka Pál	Liptai Ervin
Börcsök Péter	Németh Tibor
Bródy Andor	Orbán László
Gyurmann Csaba	Regős József
Holl Balázs	Vozák László
Horváth Richárd	Zalán Béla

A tanfolyam oktatói voltak:

Dr. Csernavölgyi László	Kraus Sándor
Gazdag László	Dr. Rajczy Miklós
Gádoros Miklós	Szenthe István
Hazslinszky Tamás	Székely Kinga
Kárpát József	Szolga Ferenc
Dr. Kósa Attila	Vid Ödön

Az oktatók közül távolmaradtak:

Dr. Kordos László és Dr. Müller Pál

Az MKBT részéről /az előadási időn kívül is/ jelen voltak:

Dr. Dénes György	Dr. Lénárt László
Fleck Nóra	Dr. Plihál Katalin
Gádoros Miklós	Vid Ödön
Hazslinszky Tamás	

Az OKTH részéről jelen voltak:

Hegedűs Gyula és Majoros Zsuzsanna

A vizsgabizottság összetétele:

elnök: Gádoros Miklós	MKBT
tagok: Varga Ferenc	OKTH
Vid Ödön	MTSZ BB

A tanfolyam időbeosztása:

Előadás	10 db	20 óra
Gyakorlat	6 "	30 "
Konzultáció	7 "	15 "
Írásbeli vizsga	1 "	2,5 "
Szóbeli vizsga	8 főnek	3 "

A tanfolyam ellen sok kifogás hangzott el, de egyértelműen bebizonyosodott, hogy szükség van rá, csak jobb körülmények között, jegyzettel és kissé összefogottabban.

- 5/ A barlangi kutatásvezetői jegyzet összeállítását megkezdtük, de a befejezés áthúzó-
dott 1985-re.
- 6/ A magyar speleológiai oktatási rendszer előírásainak megfelelően 24 fő oktatónak
és 39 főnek saját kérésére tanfolyam és vizsga elől felmentést adtunk, így az első
vizsga után 75 fő rendelkezik barlangi kutatásvezetői képesítéssel.

Oktatók:

Dr. Böcker Tivadár	Lengyel János
Dr. Csernavölgyi László	Dr. Lénárt László
Dr. Dénes György	Majoros Zsuzsanna
Dr. Fodor István	Dr. Müller Pál
Gazdag László	Dr. Rajczy Miklós
Gádoros Miklós	Szablyár Péter
Hazslinszky Tamás	Szente István
Juhász Márton	Szeremley Szabolcs
Kárpát József	Székely Kinga
Dr. Kordos László	Szolga Ferenc
Dr. Kósa Attila	Vid Ödön
Kraus Sándor	Zentai Ferenc

Saját kérésükre felmentettek:

Adamkó Péter	Horváth Győző	Rónaki László
Balogh István	Horváth Péter	Scholtz Ferenc
Bartha László	Irsai Sándor	Söphen László
Benedek Attila	Kalinovits Sándor	Szabó Miklós
Borka Zsolt	Károly Gábor	Szilágyi Ferenc
Dr. Cser Ferenc	Kiss Attila	Takácsné Bolner Katalin
Csöndör Gyula	Kékesi György	Taródi Péter
Ember Sándor	Kollár K. Attila	Thieme András
Dr. Gyuricza György	Kovács József	Varga Csaba
Dr. Gyurkó Péter	Kőrösi Gyula	Varga Géza
Házi Zoltán	Maróthy László	ifj. Venkovits István
Hegedüs Gyula	Maucha László	Dr. Veress Márton
Hernádi Béla	Dr. Molnár András	Végh Zsolt

- 7/ A barlangkutató szaktanfolyamok iránti igényeket felmértük, 1985-ben ennek megfelelően indítunk tanfolyamot.
- 8/ A miskolci "Oktatási intézmények karszt- és barlangkutató tevékenységének tudományos eredményei" c. konferencián 2 nap előadás, 2 nap terepi program keretében a BNP, az MKBT és az NME részéről 3 megnyitó üdvözlés, 34 szakelőadás hangzott el, 8 fő diáival emelte a program színvonalát. Sokan voltak barlangban is. A regisztrált résztvevők száma megközelítette a 200 főt. A konferenciára elkészült a "Miskolci egyetemi karszt- és barlangkutatás résztvevői, eseményei, eredményei 1964-1984." c. kiadvány /28 barlangtérképpel/ valamint barlangi kiállítást, ill. bélyeg- és képeslap bemutatót rendezett a NME, /Ez utóbbin Magyarországon első ízben denevéres emlékbélyegzőt használt a posta./
- A társulat jelenlévő vezetői elismeréssel nyilatkoztak a találkozóról.
- 9/ Az UIS Nemzetközi Oktatási Bizottságával a kapcsolatos az OKB megbízásából Hegedüs Gyula tartja.

- 10/ A MTESZ Központi Oktatási Bizottság ülésein esetenként vettünk részt, a minket kevésbé érintő témák miatt.
- 11/ Az MKBT Északmagyarországi Területi Szervezete Miskolcon barlangjáró 1 tanfolyamot szervezett. Ezen 20 fő tett eredményes vizsgát. A BEAC és a VEKERÁG által szervezett tanfolyamok vizsgáin vizsgabizottsági tagokkal képviseltettük magunkat.
- 12/ A Műsorfüzetben 7 db felhívást, értesítést, tájékoztatást közölt a bizottság.

TUDOMÁNYTÖRTÉNETI BIZOTTSÁG

Dr. Dénes György

ABSTRACT:

Dr. Dénes, Gy.: Science History Committee

The purpose of the committee founded in 1984 is to collect data for major commemorations within the discipline on outstanding figures and on the history of karst and cave explorations. The committee also maintains records of events, commemorations, anniversaries, wreathings and obituaries.

A Társulat Tudománytörténeti Bizottsága 1984-ben alakult meg és vezetésével a Választmány dr. Dénes György társelnököt bízta meg.

A szakbizottság alakuló ülését 1984. március 26-án tartotta meg és ott megvitatta feladatait. Ennek megfelelően folyik a szakma jelentős évfordulóira és elhunyt nagyjai életére, általában a karszt- és barlangkutatás történetére vonatkozó adatgyűjtés. A bizottság számontartja a jubileumokat, évfordulókat, koszoruzásokat, nekrológokat stb.

A szakbizottság megállapította, hogy szükséges kidolgozni a Társulat birtokában lévő, ill. majd ajándékozás, hagyatékozás, vásárlás stb. útján odakerülő tudománytörténeti jelentőségű anyagok /iratok, képek, tárgyak stb./ kezelésének és tudományos kutatás céljából történő használatának szabályozási tervét, amelyet aztán a bizottság megvitat. A tervezetet Székely Kinga már elkészítette, megvitatására a szakbizottság 1985. évi első ülésén kerül sor.

Székely Kinga eljárta, hogy a Társulat jogelődjének, a Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságának, majd Szakosztályának megszervezője, utóbb a Magyar Barlangkutató Társulat ügyvezető elnöke, a 30 éve utódok nélkül elhunyt Kadlic Ottokár prof. sirját a megváltás lejártásával ne szüntessék meg, sőt ha lehet nyilvánítsák védetté. A további lépések megtételét ez ügyben a MÁFI vállalta.

Dénes György dr. javaslatára Aggtelek Község Közös Tanácsa V.B. úgy határozott, hogy az aggteleki Baradla-barlang múlt század eleji nagy kutatója és térképezője, a magyar tudományos barlangkutatás úttörője, Vass Imre emlékének megörökítésére Aggteleken, valamint a barlang jósvafői mesterséges bejáratának tervezője és kivitelezője, az ugyancsak kiváló barlangkutató, Kaffka Péter nevének megörökítésére Jósvafőn utcát nevez el. Az elhelyezendő emléktáblák felavatására a terv szerint az MKBT 1985. évi vándorgyűlésének keretében június végén fog sor kerülni.

VIZALATTI BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLY

Kollár K. Attila

ABSTRACT:

Kollár K.A.: Subaquarian Cave Exploration Section

The Section embraces the activity of five groups. On sessions the achievements of subaquarian cave exploration, practical and technical problems and technical novelties were evaluated. A CMAS proposal entitled "Diving in freshwater" was published.

1. Bevezető

A Vizalatti barlangkutató Szakosztály 1984. évi munkájában az alábbi csoportok vettek részt:

- Amphora KSC
- FTSK "Delfin" Könnyűbuvár Szakosztály
- MHSZ Izzó Buvár Klub
- MTV SE Buvárszakosztály
- VM Nautilus Buvár Szakosztály

A Szakosztály tárgyévi munkája közepesen eredményesnek minősíthető. Gondot és problémát jelent, hogy az egyes csoportok nem azonos intenzitással vesznek részt a munkában, s így az egyes feladatok megoldása meglehetősen hosszú átfutási idővel, illetve nem az összes csoport véleményének figyelembevételével valósulhat meg.

2. Szakosztályi ülések

Az elmúlt évben öt alkalommal tartottunk szakosztályi ülést, melyen mindössze egy alkalommal képviseltette magát az összes csoport. Az ülések alkalmával rendszeresen értékeljük a vizalatti barlangkutatózásban elért eredményeket, a csoportok tevékenységét kutatási területeiken, a buvárkodással kapcsolatos általános elméleti, gyakorlati és műszaki problémákat, a technikai újításokat.

A csoportok az előző évi jelentést, illetve a jövő évi munkatervet írásos formában kézhez kapták, illetve azzal kapcsolatos véleményüket kifejtették.

3. Kapcsolat más szakbizottságokkal

Az Oktatási Szakbizottság vezetőjének kérésére javaslatot dolgozott ki a szakosztály az e területen tevékenykedő kutatásvezetők oktatási rendjére. A javaslatot az Oktatási Szakbizottság részére írásban megküldtük, a kért határidőre azonban visszajelzést a jelentés elkészítéséig nem kaptunk.

Itt kívánom megemlíteni, hogy a szakosztály írásban kérte az Amphora KSC vezetőjének /Szilágyi Károly és Surányi Csaba/ mentesítését a kutatásvezetői vizsga alól, melyre szintén nem kapott választ, illetve érdemi intézkedés ezügyben - tudomásom szerint - nem történt. Véleményem szerint a Szakosztály jogosult és illetékes ilyen javaslatra - s ez még a mentesítések elbírálását megelőzően történt - de legalább elvárható, hogy kérelmére választ kapjon. A kutatásvezetői minősítések esetében - tudomásom szerint - a barlangi buvárok közül senki nem vett részt a bizottság munkájában /nem lett erre felkérve senki/, így e speciális tevékenység objektív elbírálása számomra elképzelhetetlen.

A barlangi buvár szakoktatás részletes tematikájának kidolgozása illetve meglévő anyagok felújítása folyamatban van. Ezzel kapcsolatban emlitem meg, hogy ilyen jellegű tanfolyam megszervezése és lebonyolítása túlzottan bonyolult, és nehézkes.

E témában feltétlenül a Szakosztály és az Oktatási Szakbizottság egyeztetett, egysé-

séges véleménye szükséges.

4. Kiadvány

A Szakosztály 1984. évben a CMAS "Édesvízi buvárkodás" c. ajánlását, mint kéziratot kiadta, fedezve annak költségeit.

A kiadvány módszertani utmutatás, a nyíltvízi buvárkodás alapelemeivel, a téli és magashegyi merülések problémáival foglalkozik elsődlegesen. A jegyzet megjelentetését indokolta, hogy részletesen foglalkozik a nemzetközi búvár minősítés kérdéseivel, és így támpontot nyújt a kialakítás alatt lévő oktatási rendhez.

A jegyzet felépítése:

- Bevezetés
- Edzés
- Minősítés
- Különleges technikák: hideg, sötétség, magaslat
- Biztonság

A kiadványok területén előrelépést jelent a NAUI Barlangi buvárkodás c. anyag sokszorosítás alá történő előkészítése, illetve a magashegyi merülésekkel kapcsolatos ismeretek összesítése.

5. Egyéb kérdések

A csoportok kétoldalu kapcsolatok alapján viszonylag korlátozott számú közös merülést hajtottak végre. Előkészületi és szervezési munkát végeztünk nagyobb lélegzetű, több csoport technikai és személyi lehetőségeit igénylő feladatok megvalósítására.

Említésre és kiemelésre érdemes, hogy előzetes megbeszélések alkalmával az MHSZ Debreceni Búvár Klub titkára Czakó László jelezte a csoportjának újjászervezését, ill. a Szakosztály működésébe való újbóli bekapcsolódási szándékát.

BARLANGI GERINCES ŐSLÉNYTANI LELETEK 1984-BEN

Dr. Kordos László

ABSTRACT:

Dr. Kordos, L.: Fossil vertebrate finds from caves in 1984

Author lists the caves from where vertebrate paleontological finds were recovered in 1984.

Aggteleki-karszt

Tücsök-lyuk /Cájlik Z./
Vidics-barlang /FTSK csop./

Bükk

Kálmán-réti-zsomboly /Kardos L./
Szilveszter-barlang /Fónyad B./

Naszály

Hasadék a Naszály csucsától 300 m-re /Nádor A./

Gerecse

Pisznice-barlang /Juhász M./

Bakony-Készthelyi-hegység

Csengő-zsomboly
Bongó-zsomboly
N-8. németföldi "Ruska-zsomboly" /Alba Regia csop./
Cserszegtomaji-kutbarlang /Acheron csop./

Polgárdi-rög

Polgárdi 4.sz. lelőhely /Kordos L./

Villány-Beremend

Somssich-hegy 2.sz. lelőhely
Beremendi új barlang

TERÜLETI SZERVEZETEK BESZÁMOLÓI

ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZET

Dr. Juhász András

ABSTRACT:

Dr. Juhász, A.: North-Hungarian Regional Organization

The Regional Organization participated in the organization of the conference of Students' Scientific Circles of the Heavy Industry Technical University. During the year two club meetings, four paper sessions and five governing body meetings were held.

Az Észak-magyarországi Területi Szervezet 1984 évi munkáját általában munkatervében rögzített módon végezte.

1./ Részt vettünk a NME Tudományos Diákköri Konferencia megszervezésében. A rendezvényeken való részvételre mozgósítottuk a Területi Szervezet tagságát.

2./ Klubnapot szerveztünk 1984 januárjában és decemberében.

A januári klubnapon a csoportvezetők az 1984 évi terveiket ismertették. Czakó László vetített képes előadást tartott a romániai /erdélyi/ barlangokról.

Decemberben megjutalmaztuk néhány tagtársunkat, majd diákat mutattak be a csoportvezetők /vagy megbízottjuk/ a csoportok feltárásával kapcsolatos életükről.

3./ Előadó ülések

Előadó üléseket /beszámolókat/ negyedévenként tartottunk.

Az előadások címei:

Viztermelési eredmények a Szinva-völgyében /térségében/

Vízminőség változások a karsztban 1980-83 között

Ujabb földtani adatok a barlang feltárásokban

Dr. Juhász A.: Vízfeltárási lehetőség Szalonna térségében

Munkabizottsági formában /Lénárt László/ adatokat gyűjtöttünk a fedettség és a karsztosodás kapcsolatára.

Megtartottuk /1984 május/ a Mészáros-Lantos megemlékezéshez kapcsolt koszoruzást és terapi bejárást, melyen csehszlovák barlangkutatók is részt vettek.

Vezetőségi ülést 1984-ben ötöt tartottunk, amelyeken ismertettük az elvégzett munkát és meghatároztuk a soron következő feladatokat.

DÉL-DUNÁNTULI TERÜLETI SZERVEZET

Rónaki László

ABSTRACT:

Rónaki, L.: South-Transdanubian Organization

The Organization was represented on several paper sessions and regular popular scientific lectures were held in the Pioneers' Home in Pécs. The meeting of the governing body in May was organized in the research station at Klein-puszta. The working group on spring survey manifested a vivid activity.

A Magyar Hidrológiai Társasággal közös rendezésben tervezett francia műszaki film-est megfelelő szakmai anyag híján elmaradt. Sikerült viszont az év elején a Francia Intézet-től kapott filmek felhasználásával az Uttörőházban az MKCS ifjusági tag utánpótlásra szervezett előadásokat rendezni.

A Magyarhoni Földtani Társulat Dél-dunántuli Területi Szervezet jubileumi ülésén márciusban közös előadásra került sor.

Májusban rendeztük a kutató csoportok bevonásával azt a kihelyezett vezetőségi ülést, ami egyúttal tapasztalatcserét is szolgált Hárskuton a Cholnoky csoport Klein pusztai kutatóházánál.

Továbbra is aktívan tevékenykedett a forrás kataszterező munkabizottság. /A számba vett névjegyzék bővült és a helyszínelési munkák mennyisége is növekedett./

Az MKBT országos rendezvényein tervezett részvétel csak részlegesen valósult meg. /Az országos találkozón első ízben nem vettünk részt./ Ennek oka az, hogy az előző évi sérelmek kivánt orvoslása nem járt kellő eredménnyel.

ACHERON Barlangkutató Szakosztály

Kárpát József /szerk./

ABSTRACT:

Kárpát, J./editor/: ACHERON Caver's Club

The Section produced a 120 m extension to Mátyás-hegyi Cave in Budapest by exploring a new branch /Trón-termi-ág/, as well as 70 m to Cserszegtomaj Cave and 10 m to Acheron Cave opening from wells in the Keszthelyi Mountains. They organised a summer camp to Aggtelek Karst, where they explored three new karstobjects in the area of Szelce-pusztá: Alkotmány Cave of 40 m length and 21 m depth, Háló-réti Shaft-cave of 70 m length and 43 m depth, and Lackó Cave of 35 m length and 15 m depth. A cartographical documentation of these new wxplorations as well as that of the caverns of the quarry in the south-east part of the Mátyás Hill was prepared. Examinations and observations on morphology, hydrology, climatology and biology were also carried out in the investigated caves. Their report is supplemented by three special studies.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéké:

Összefoglalás

Munkatervünk teljesítéséről

FELTÁRÓ KUTATÁS

Mátyás-hegyi-barlang, Trón-termi-ág /Genersich György/

A Mátyás-hegyi DK-i kőfejtő barlangjai /Kárpátné Fehér Katalin/

Feltáró munkák a Cserszegtomaji-kutbarlangban /Kárpát József/

Az Acheron-kutbarlang további feltárása /Gárdos József - Nagy Zsolt/

Ujabb barlangfeltárások Szelce-pusztá térségében a nyári kutatótábor során /Genersich Gy., Holl B., Kárpát J./

A Kopolya-forrásbarlangban végzett kutatások /Holl Balázs/

Közreműködésünk a József-hegyi-barlang feltárásában /Genersich György/

TUDOMÁNYOS VIZSGÁLATOK

Kiegészítések a Cserszegtomaji-kutbarlang morfológiájához /Kárpát József/

Szendioxidmérések a Cserszegtomaji-kutbarlangban /Kárpát József/

Alfa nyomdetektoros vizsgálatok beindítása a Cserszegtomaji-kutbarlangban /Holl Balázs/

Rovartani vizsgálatok a Cserszegtomaji-kutbarlangban /Máté Erika/

Magyarázó a Mátyás-hegyi-barlang morfológiai és tektonikai térképéhez /Kárpát József/

A Mátyás-hegyi-barlang tavának vízkémiai elemzése /Kárpátné Fehér Katalin/

Vízszintregisztrálás a Mátyás-hegyi-barlangban /Mérai Gábor/

Klimamérések /Kárpátné Fehér Katalin/

Barlangtérképezési munkáink /Holl B. - Kárpát J./

CSOPORTÉLET

Csoporttevékenység

Turáink /Vári Attila/

FÜGGELÉK

Klimavizsgálatok a Szemplő-hegyi-barlangban és a Cserszegtomaji-kutbarlangban /Alkotó

Ifjúság Pályázat, készítette: Kárpátné F. Katalin/

Hegymászókötelek szakitógépes vizsgálata /Holl Balázs/

Barlangtérképezési ismeretek /MKBT tanfolyamanyag, készítette Kárpát József/

Mátyás-hegyi-barlang, Trón-termi-ág

A Mátyás-hegyi-barlang DNY-i, tektonikailag szabdaltszónájában egy omladékos kürtő ki-mászásával 1984. február 5-én egy NyDNY kiterjedésű, mintegy 100 m hosszúságú omladékos járatrendszerbe jutottunk, amely a Trón-termi-ág elnevezést kapta.

A 155-170 m tszf. magasságban huzódó járat Ny-i végpontja megközelíti a Meteor-ág üregeit, ill. további lehetőséget kínál a szomszédos Pál-völgyi-barlang összeköttetésének kutatása szempontjából. E szakasz feltárásával bebizonyosodott, hogy a korábbi szakirodalom által megjelölt Szépvölgyi törés nem szab határt a barlang kiterjedésének, így DNY-i irányban további járatszakasz létezésével számolhatunk.

E tektonikailag erősen igénybe vett zóna, tekintve relatív felszín közelségével /30 m/ a terület mérnökgeológiai elemzése szempontjából is kitüntetett szerepet kap.

A járat alját és végét nagy mennyiségű omladék képezi, melynek mozgása napjainkban is megfigyelhető. A feltárt szakasz képződményekben szegény. Az omladék között beszivárgó vizek nagyban hozzájárulnak a törmelék mozgásához.

A vizsgált zónában érdemi tektonikai méréseket nem tudtunk végezni a nagymértékű összetöreztettség miatt.

Alapvetően három szintre tagolódó járatrendszer legmagasabbra nyíló zónáiban a talán felszínig harapódzó omladék a bontási munkákat rendkívül veszélyessé teszi, azonban az alsóbb szinteken csekély munkával a barlang fő síkjára illeszkedő további járatrendszerre feltárására számíthatunk.

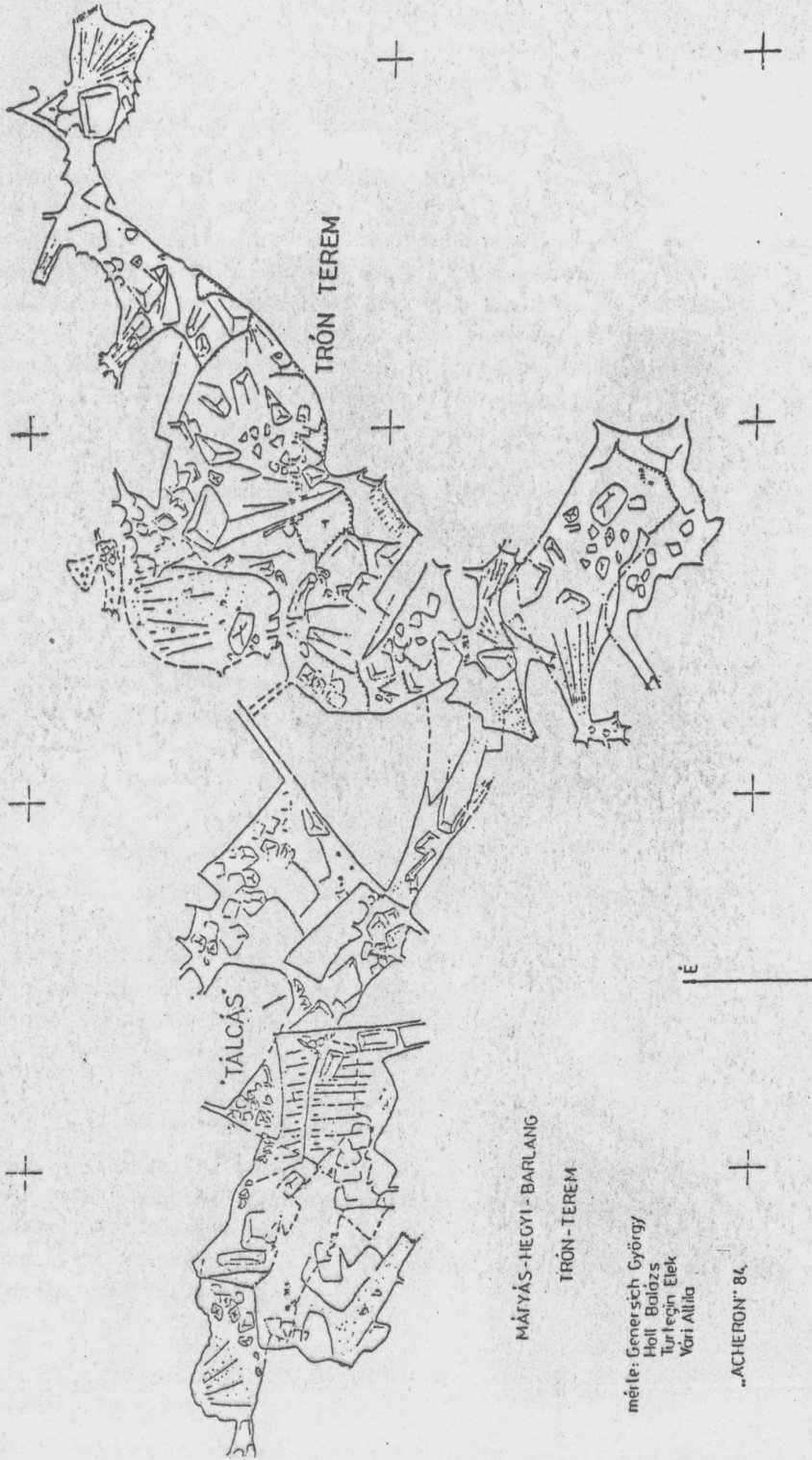
A Kutya-terem főtéjében megjelenő nagy kiterjedésű kovás kitöltés irányát követve egy kuszójáraton keresztül nagyméretű, oldott formákat tartalmazó, jellemzően hévizes keletkezésű terembe, ill. többszörös hasadék keresztveződés által létrehozott romterembe jutunk. A terem végét képező igen nagy méretű omladékrendszerben a Meteor-ág főhasadék iránya, valamint keskeny kovás kitöltésű "Pál-völgyi-barlang irányú" hasadékok jellemzőek. Továbbjutás egyelőre a Meteor-főhasadék irányában történt. Tekintve, hogy a fő szempont ebben a zónában a Pál-völgyi-barlanggal való kapcsolat felderítése, ezekre a munkahelyekre a Meteor-ági bontásainkkal párhuzamosan rendszeresen műszakokat szervezünk. Egyelőre szűk, véséssel tágítható huzatos hasadék kínál biztató munkahelyet. Ezen munkahelyen történő továbbjutás esetén esély van a Természetbaráttól délre a Pál-völgyi-barlang irányában, ill. a Szépvölgyi törés további omladékzónájában újabb szakaszokba történő bejutásra.

A Trón-termi zónában igen sok helyen találoztunk nagy mennyiségű - időszakos - vízfolyás nyomaival. A veszélyessége miatt eddig csak egyszer bejárt "Patakmeder" szakasz, ami tulajdonképpen a Trón-termi főhasadék alsó szintjét jelenti, egyesülni látszanak ezek a vízfolyások. A Trón-terem helyzetét tekintve vetületben a Tavon túl helyezkedik el, elképzelhető tehát, hogy a Szépvölgyi törés vizeit részben ez a zóna vezeti el a Tóba, ill. amögé. Szándékunkban áll a "Patakmeder" álfenekének lehetőség szerinti megbontása és ezzel esetleg a "Tavon túli" szakasz felderítése, amely szintén további lehetőségeket nyit a Pál-völgyi-barlang - Mátyás-hegyi-barlang összeköttetés kutatására.

Összefoglalva tehát, ez a zóna azon túl, hogy az összeköttetésben kulcsszerepet játszik, további igen komoly lehetőséget jelent a Mátyás-hegyi-barlang Szépvölgyi törészónán túl esetleg létező szakaszainak megismerésére.

A barlangszakasz térképezését elvégeztük, fotódokumentálása pedig folyamatban van. A Trón-termi-ág teljes hossza a kutatások jelenlegi stádiumában 120 méter.

/Genersich György/

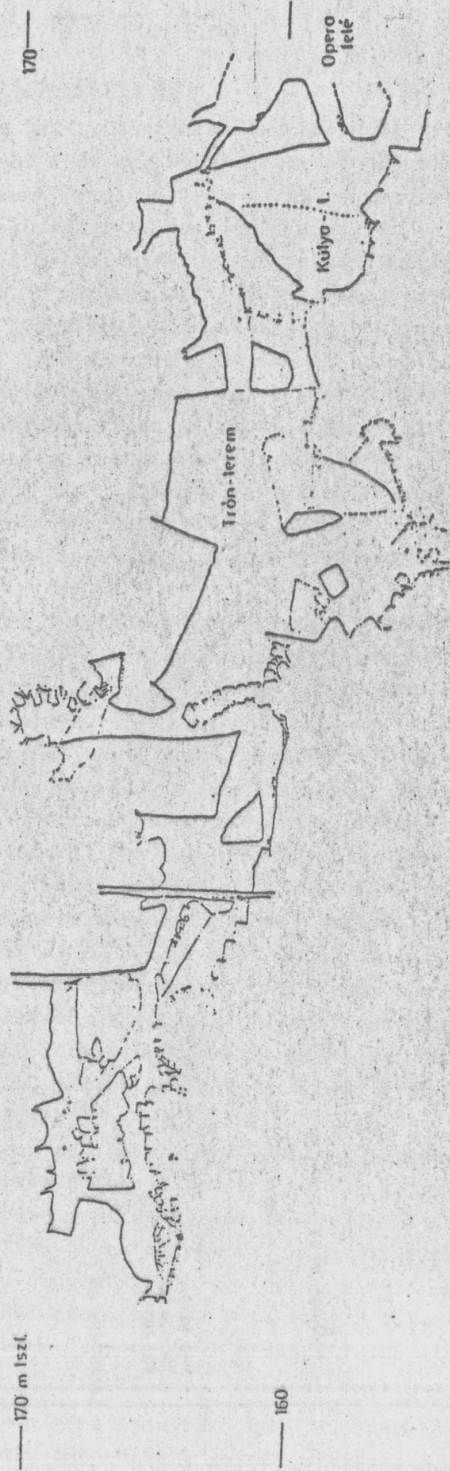

MÁTYÁS-HEGYI-BARLANG
TRÓN-TEREM

mélt.: Gegersich György
Holl Balázs
Turlein Elek
Vári Allita

„ACHERON” 84.

MÁTYÁS-HEGYI-BARLANG
A TRÓN-TERMI-ÁG HOSSZ-SZELVÉNYE

Szerk.: Holt Bónás 1984.
"ACHERON"

A Mátyás-hegyi DK-i kőfejtő barlangjai

A Mátyás-hegy DK-i oldalán levő felhagyott kőfejtőben számos hévizes üregrendszert ismerünk.

E kőfejtés során feltárult barlangmaradványok 220-245 m tszf. magasságban helyezkednek el, befoglaló kőzetük aocén mészkő ill. bryozoás márga.

Kialakulásukban a hegység szomszédos barlangrendszereihez hasonlóan a tektonikus preformáció, ill. a mélyből feltörő hévizek keveredési korróziója játszott szerepet.

A változatos méretű, formakincsű és helyenként képződményekben /barit, aragonit/ gazdag járatok arra engednek következtetni, hogy a Mátyás-hegy DK-i zónájában is ma még feltáratlan, nagyobb kiterjedésű barlanghálózatra számíthatunk.

Eddigi kutatásaink és dokumentációnk alapján a kőfejtő barlangjairól az alábbi összefoglalóban nyújtunk áttekintést, melyhez a meglevő teljes térképdokumentációt mellékeljük.

1-2. sz. barlang

A két barlangot a korábbiakban még különálló barlangként tartottuk számon, azonban 1984. nyarán egy szűk kürtőn való átjutással /ld. térkép/ sikerült köztük az összeköttetést feltárni.

A barlang hossza 112 m, mélysége -12,5/+6,0 m, legnagyobb vízszintes kiterjedése pedig 26,5 m.

Az 1.sz. bejárat /volt 1.sz. barlang/

A kőfejtő Ny-i sarkában, 15 m relativ, 235 m tszf. magasságban helyezkedik el. Hossza 68 m és 6 m mély.

Jellégetesen hévizes barlang, oldott falaival, szerteágazó járataival. Flai nagy mennyiségben tartalmaznak kalcit kristályokat, melyeket már eléggé lepusztítottak az idelátogatók. Az É-i részén barit is előfordul.

Az É-i és ÉK-i végén a tektonikus preformáció és a huzat irányát követve vontásokat végzünk.

A 2. sz. bejárat /volt 2.sz. barlang/

Az 1.sz. nyílás fölött 5 m-rel, 240 tszf. magasságban nyílik szűk, nehezen észrevehető helyen. Falait kagylós, félholdas oldásformák borítják. Gömbfülkéi is a hévizes kialakulásra utal. Ideig felmért hossza 44 m.

A két barlang között feltárt összeköttetés rendkívül szűk, így csak igen karcsu barlangkutatók számára átjárható.

3.sz. barlang

Messziről szembetűnő széles szádája a kőfejtő homlokfalán nyílik, a talp felett 15 m magasságban. Tágas előcsarnokából a Ny-ra induló járat lapos, kovás törmelékkal feltöltött folyosója réteglapmenti elválással keletkezett. Az É-ra menő ág meredeken emelkedő csőszerű kürtője szabályos gömbalakot mutató impozáns oldási formákkal tagolt terembe vezet. A 20 m hosszú barlangban továbbkutatással a Ny-i ág É-i részén lehetne kísérletezni. /A barlang csak kötéllel közelíthető meg/

4.sz. barlang

Réteglapmenti korrózióval képződött járatai a 3.sz. barlang alatt 4 m-rel nyílnak. Kétfelé ágazó folyosóját erősen feltölti a kovás, finomszemcsés törmelék.
Hossza: 18,5 m

5.sz. barlang

A köfejtő homlokfalának közepén nyílik 20 m magasságban. Három lőrészerű bejárati nyílása egyetlen, szabályos gömbfülkéből felépülő, 6x4 m-es terembe vezet. Megközelítése csak kötélereszkedéssel lehetséges

6.sz. barlang

A köfejtő É-i felében, 235 m tszf. magasságban nyílik. Hasadék mentén kialakult, gömbfülkés, hévizes oldásu. 9 m hosszú, 2 m mély.

7.sz. barlang

A 6.sz. barlanggal szemben, 235 m tszf. magasságban helyezkedik el. A hasadékirány megegyezik a 6.sz. barlangéval, valószínű, hogy egy rendszert alkottak. Két kürtője a bányafalba nyílik, míg a harmadik felsőbb járatba vezet. Szintén hévizes, képződményekben szegény.
Hossza 12 m, 4 m magasságba nyúlik.

8.sz. barlang

A köfejtő alsó szintjén, 215 m tszf. magasságban nyílik. Hasadék mentén, ferde réteglapot követve alakult ki. Képződményei nincsenek, omladékos.

9.sz. barlang

215 m tszf. magasságban található, az alsó szín K-i részében. Réteglap mellett kialakult lapos üreg.
2,5 m hosszú.

10.sz. barlang

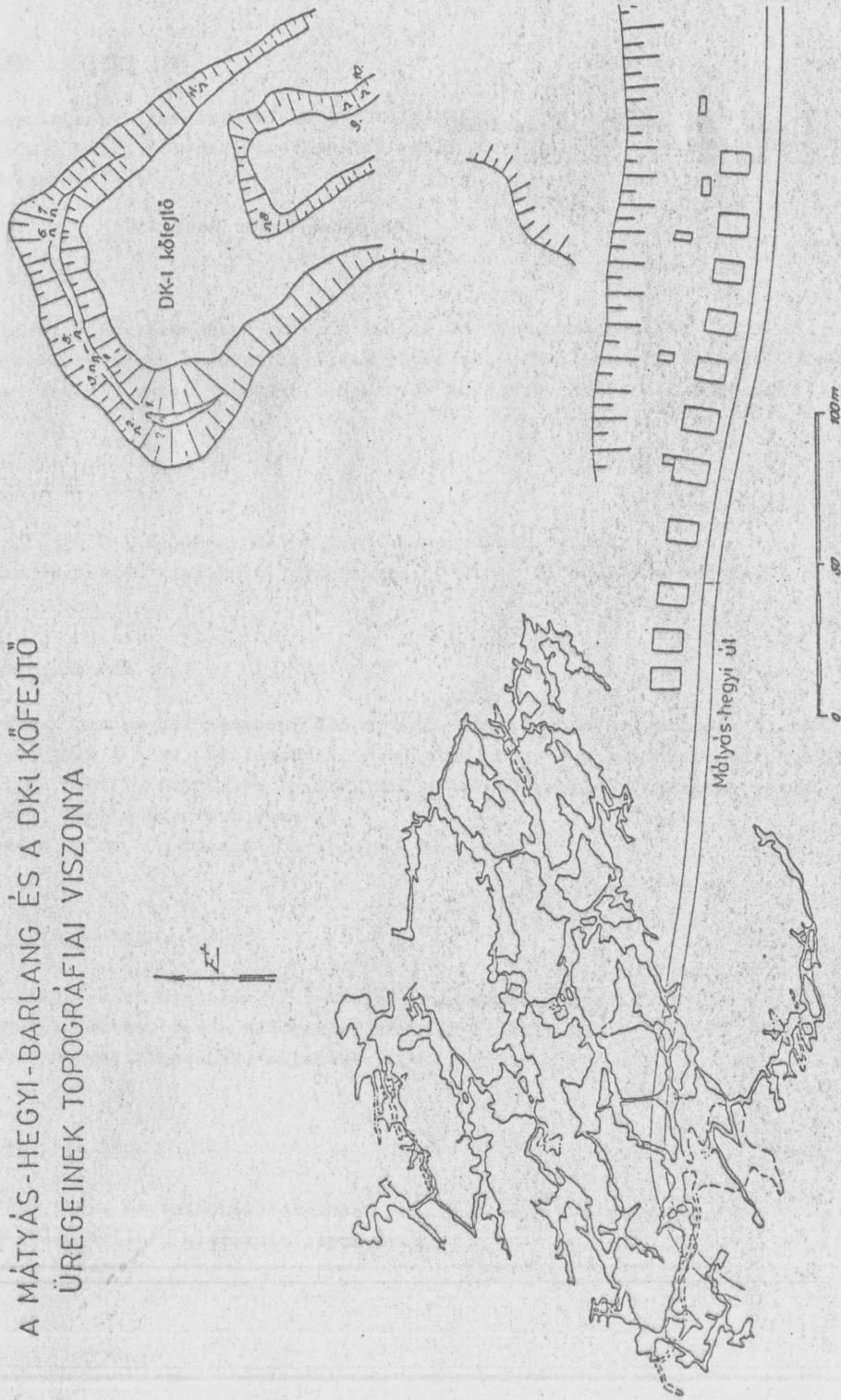
A 9.sz. barlangtól D-re 217 m tszf. magasságban helyezkedik el. Már a bejárata előtt megtalálhatók régi gömbfülkéinek romjai. A barlang szűk, oldott falu.

11.sz. beszakadás

A kőfejtő K-i zónájában, 228 m tszf. magasságban van.
Bontási munkahelyünk omlásos, huzatos üreg.

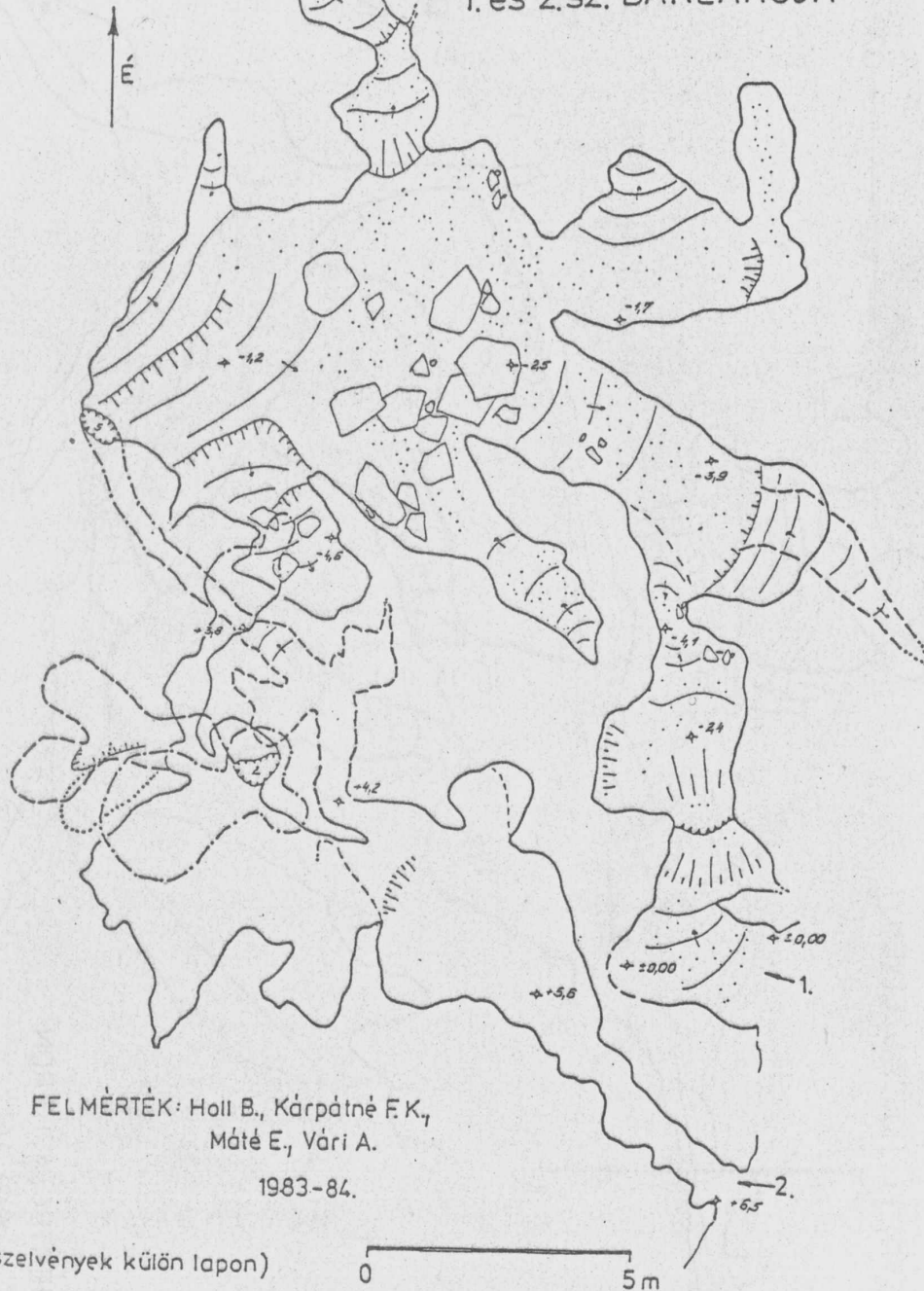
/Kárpátné Fehér Katalin/

A MÁTYÁS-HEGYI-BARLANG ÉS A DK-i KŐFEJTŐ
ÜREGEINEK TOPOGRÁFIAI VISZONYA

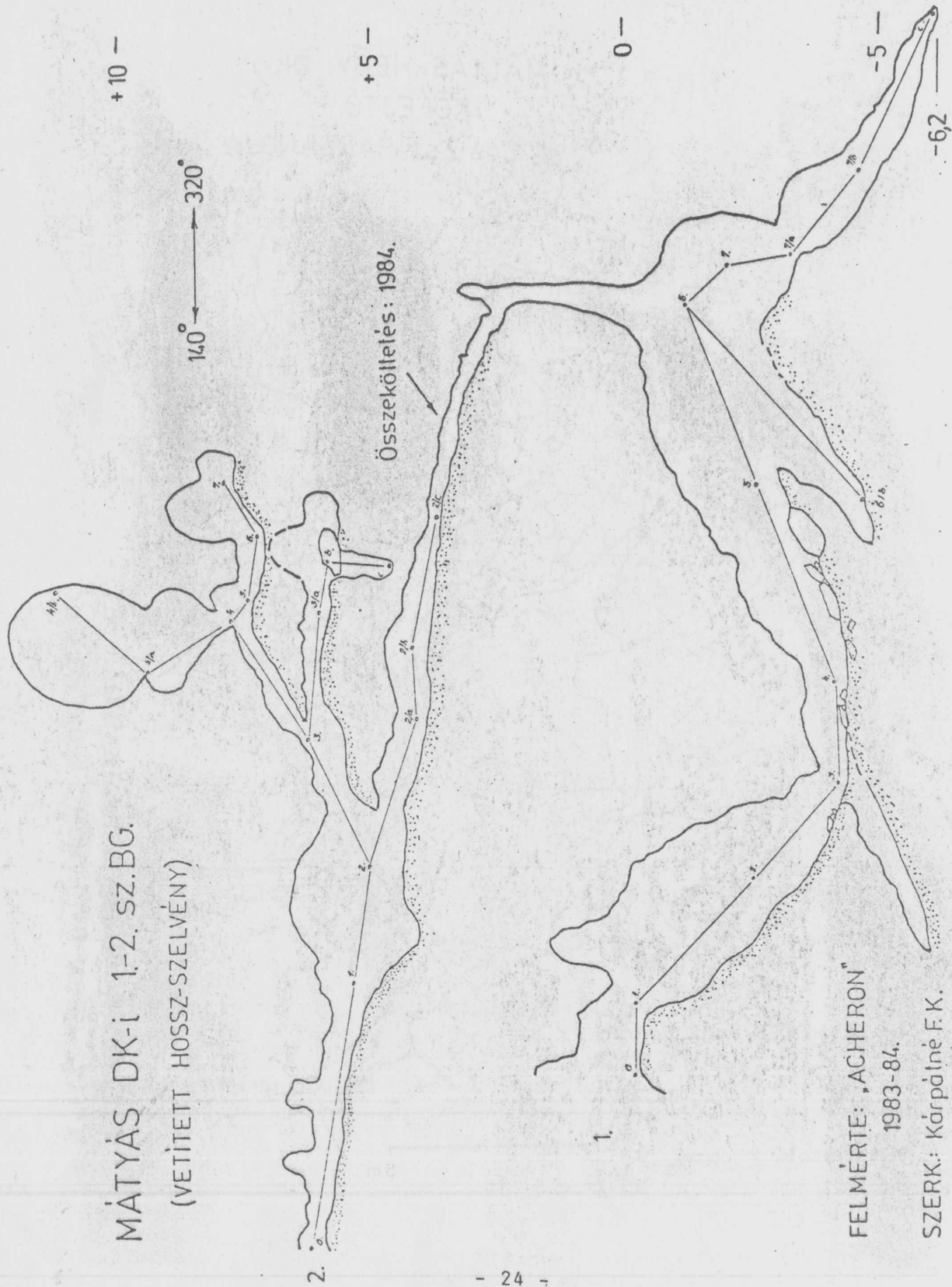

(Kárpál J. 1983)

MÁTYÁS-HEGYI DK-i
KÖFEJTŐ
1. és 2.sz. BARLANGJA

MÁTYÁS DK-i 1-2. sz.BG.
(VETÍTETT HOSSZ-SZELVÉNY)

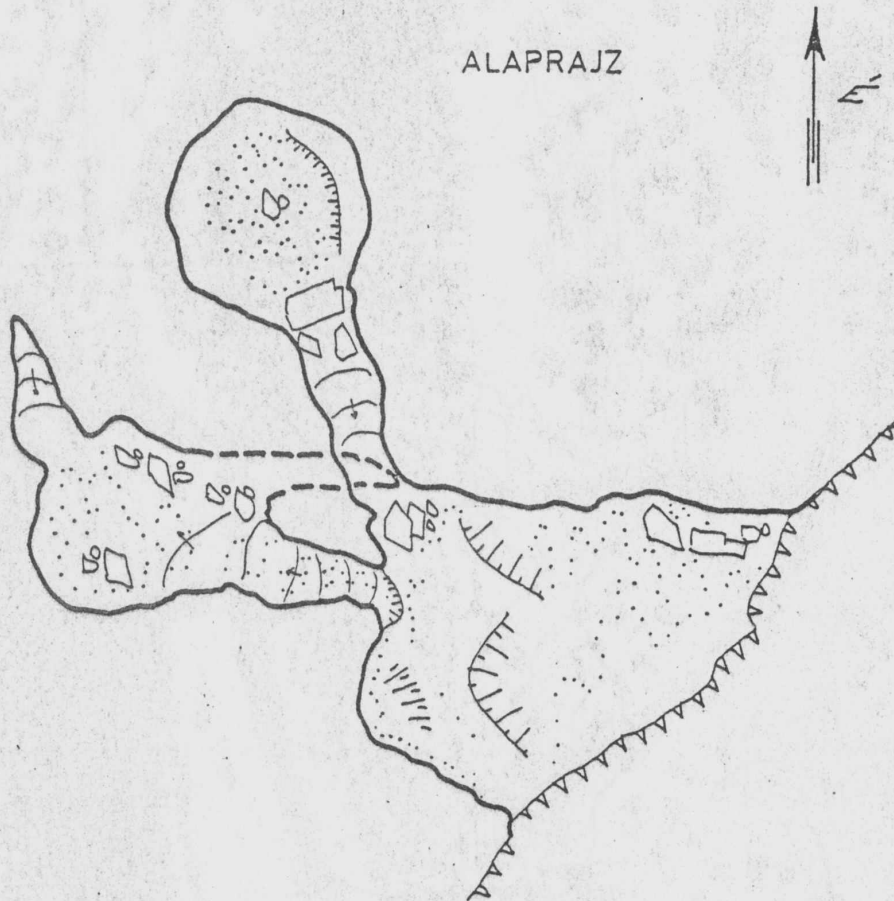

FELMÉRTE: „ACHERON”
1983-84.

SZERK: Kárpátné F. K.

MÁTYÁS-HEGYI - DK-i KÖFEJTŐ
3.sz. BARLANGJA

ALAPRAJZ

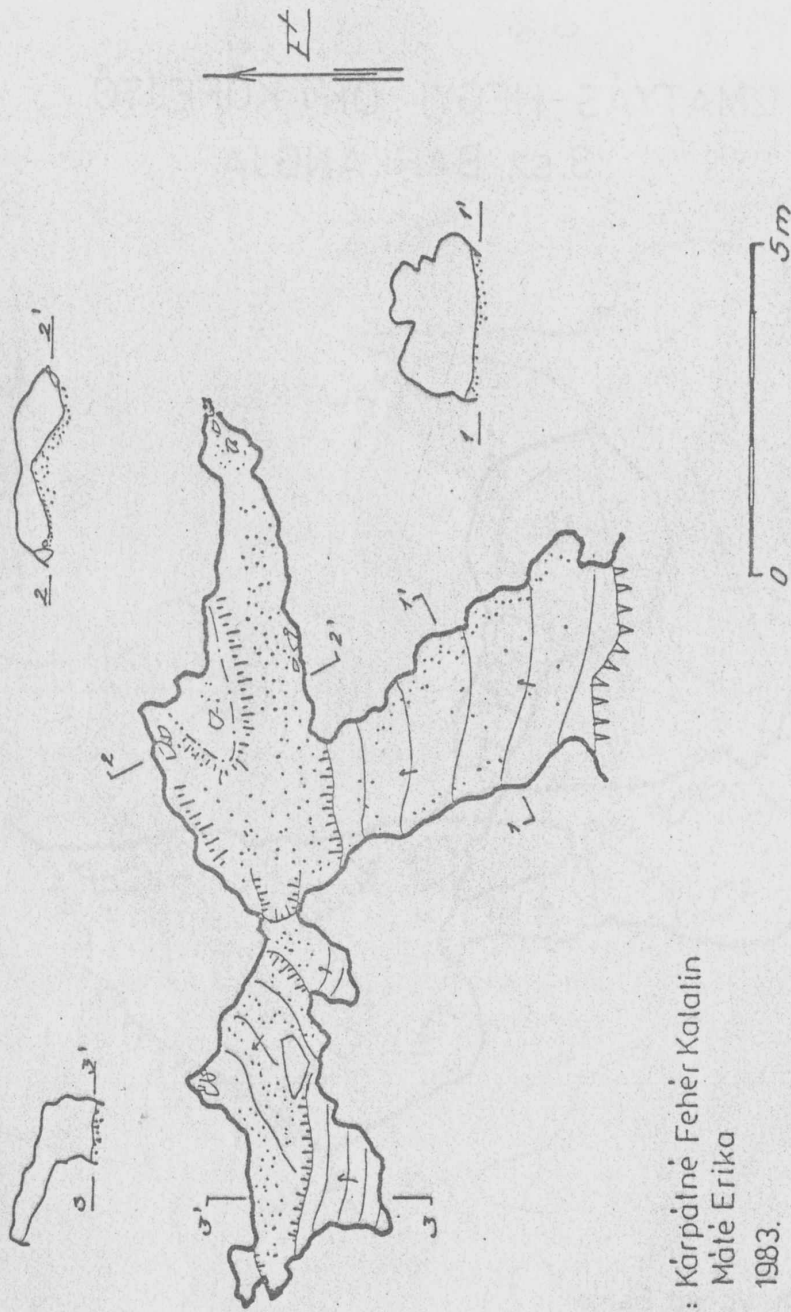

Felm.: Varga Eszter
1983.

„ACHERON”

0 5m

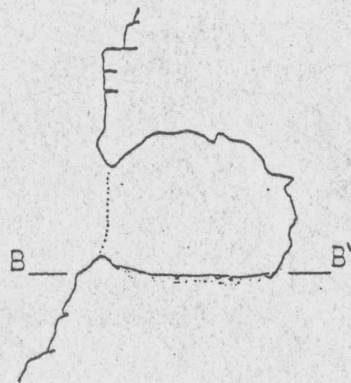
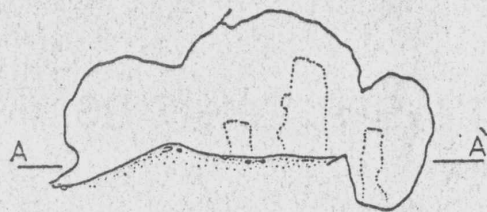
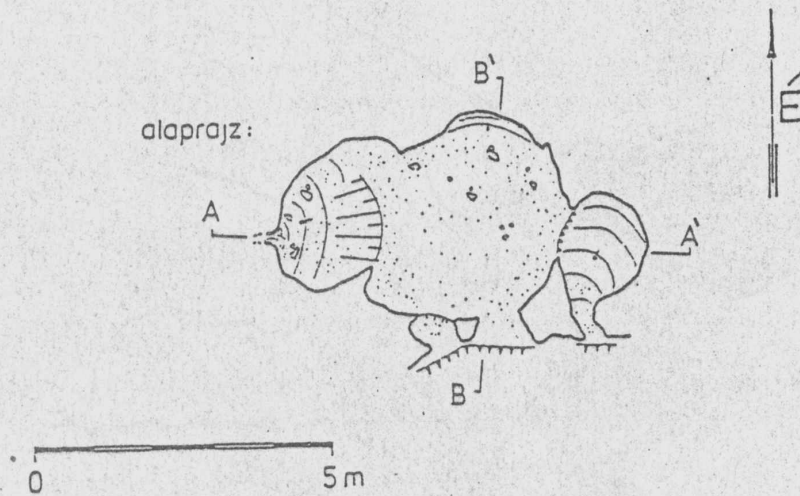
MÁTYÁS-HEGYI DK-i KÖFEJTŐ 4. SZ. BARLANG

Felm.: Kárpátné Fehér Katalin
Máté Erika
1983.

„ACHERON”

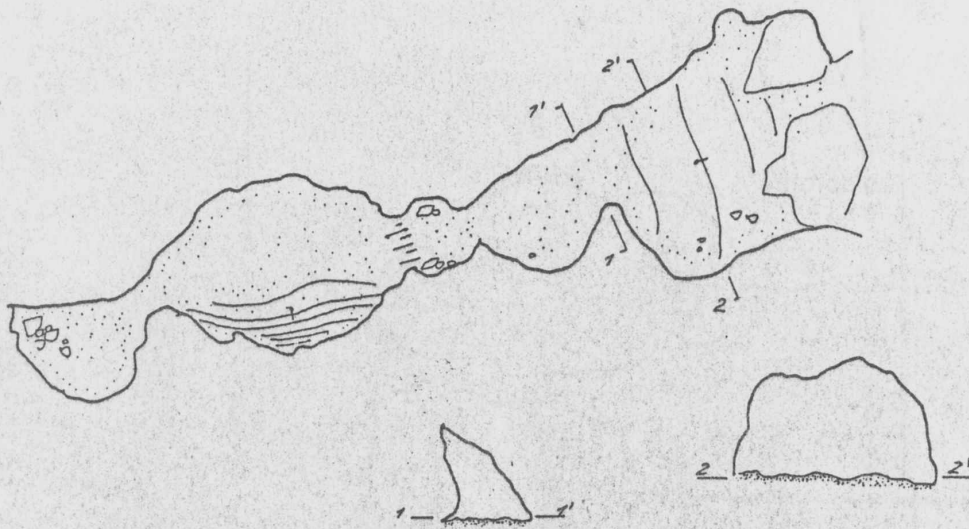
MÁTYÁS-HEGYI DK-i KÖFEJTŐ,
5. sz. BARLANG

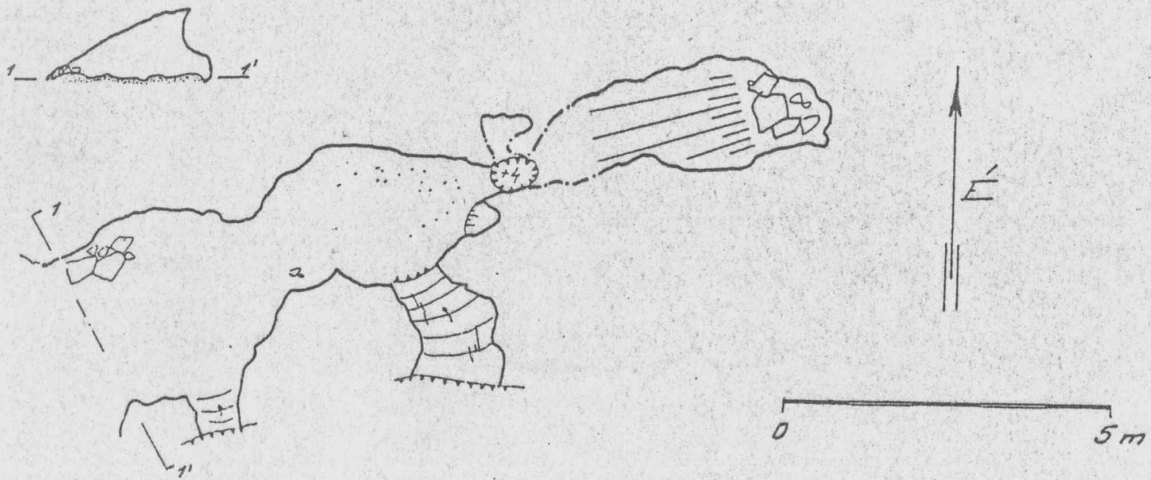
Felmérték: Kárpát József,
Perényi Katalin,
Szilágyi Zsuzsa

„ACHERON” 1984. aug.

MÁTYÁS-H. DK-i 6. BG.

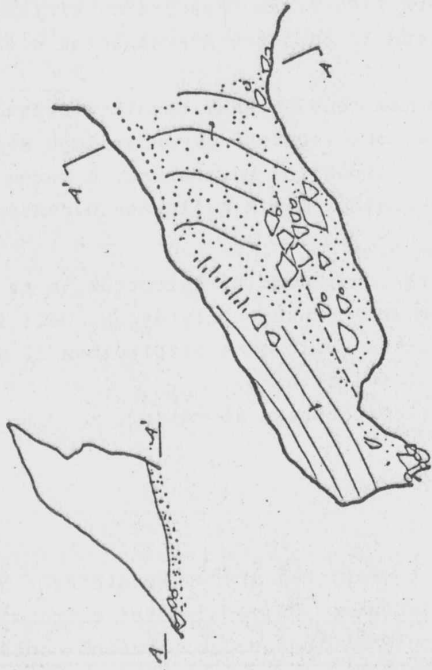

MÁTYÁS-H. DK-i 7. BG.

Felmérte: Kárpátné FK.
„ACHERON”
1984.

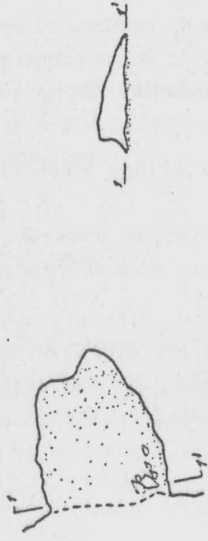
MÁTYÁS-HEGYI-DK-i KÖFEJTŐ
8. SZ. BARLANGJA

FELM: Kárpátné Fehér Katalin
Kovács István
Kocsis Ákos

"ACHERON" 1983.

MÁTYÁS-H. DK. 9. BG.

Szerk.: Kárpátné F. K.
1984.

MÁTYÁS-H. DK-i 10. BG.

Felmérte: Kárpátné F. K.
1984.

Feltáró munkák a Cserszegtomaji-kutbarlangban

A barlangban 1984-ben is az eddigiekhez hasonlóan a feltáró kutatásra helyeztük a fő hangsúlyt, - hiszen mint korábban a morfológiai vizsgálatok kapcsán rámutattunk - a dolomit-homokkő réteghatáron minden valószínűség szerint további, kiterjedt üreghálózatok létezésére számíthatunk.

Ezévben feltáró munkák céljából 5, egyenként 50-70 órás leszállást végeztünk, alkalmanként 8-12 fő részvételével.

Folyamatos lenttartózkodásaink alatt táborhelyül a Lovassy-termet vesszük igénybe, ahol 10 fő tábozása biztosítható. Nagyobb létszám esetén az Elosztó szolgál kiegészítő bivakhelyként.

A barlangban a tájékozódás megkönnyítésére számozott alumínium táblácskákat helyeztünk el, amelyek munkatérképünkön is megtalálhatók. /E tájékozódási pontokat az alábbiakban az egyes bontási helyek helymeghatározásához is felhasználtuk./

1. Micimackó-terem

A barlang jelenleg ismert legnagyobb termeit magába foglaló Keleti-labirintus folytatásának feltárása érdekében a Tarka-terem DNy-i végében /a 38. ponttól 190°-ra, 12 m-re/ kezdtünk bontásokat. A rendkívül szűk, omladékos hasadéokban november 10-én sikerült vésések árán az ún. Micimackó-terembe jutni, amely nevét igen szűk bejáratáról kapta. A Tarka-teremtől NyDNy-ra 10 m-re levő terem hossza 6 m, szélessége 3-4 m, magassága 1-1,5 méter körül alakul. A teremből több 4-6 m hosszúságú oldalág indul.
/Ld. térkép/.

Az üregek talpát teljes egészében hatalmas repedésekkel tagolt kiszáradt vörösiszapmedencék alkotják, amelyek ezidáig a barlang legszebb ilyen jellegű képződményei. A sima, ívelt boltozatu falak sötétvörös limonitos bevonatuak. A terem bejáratí kuszodájának kibontásakor feltárult szűk hasadék egyik mellékága becsatlakozik a már régóta ismert Vörös-ágba.

December végi táborunkban a terem bejáratí nyílását kitégítottuk, s az így már mindenki számára hozzáférhető szakaszban a további bontást folytattuk. Déli irányban széles, 10 cm magas légrést követve, finom, szürkés kvarchomok kitöltésben 12 métert haladtunk előre, ahol a légrés csökken, de a munka folytatható.

A Micimackó-terem és oldaljáratainak félmért hossza 36 méter.

2. Alba Regia-terem

A terem ÉK-i végén /a 40. ponttól É-ra 6 m-re/ K-i irányu kutatótárót hajtottunk a homokkő fötte alatt levő porló dolomitkitöltésben. Sajnos 5 méter előrehaladás után a talpon szálban álló dolomit jelent meg, amelynek kézi erővel történő bontása lehetetlenné vált, így e ponton a munkát felfüggesztettük.

3. Fekete-ág

Az 1983 karácsonyán feltárt barlangszakasz déli végpontján az un. "Koporsónál" áprilisban sikerült az összeékelődött omladék átbontásával egy alacsony, 15 m hosszú folyosóba jutni, amely sajnos rövidesen már ismert szakaszba csatlakozott vissza. A járat DNy-i részén lehetőség lenne bontásra, azonban az erős omlásveszély miatt e helyen ezzel egyelőre nem kísérletezünk.

4. Oldalágak az Elosztónál

Az Elosztótól D-re /a 34. ponttól 290°-ra, 20 m-re/ haladó folyosó Ny-i oldalában, két erősen kitöltött nyílásra lettünk figyelmesek, amelyek kibontásával két, egyenként 7 m hosszú dolomitliszttel és homokkötörmelékkel feltöltött szűk oldaljáratba jutottunk. Bár e szakasz a Szabó Pál Zoltán, ill. a Lovassy-terem között levő feltáratlan rész felé halad, további bontása a szűk hely és a depózási nehézségek miatt meghiúsult.

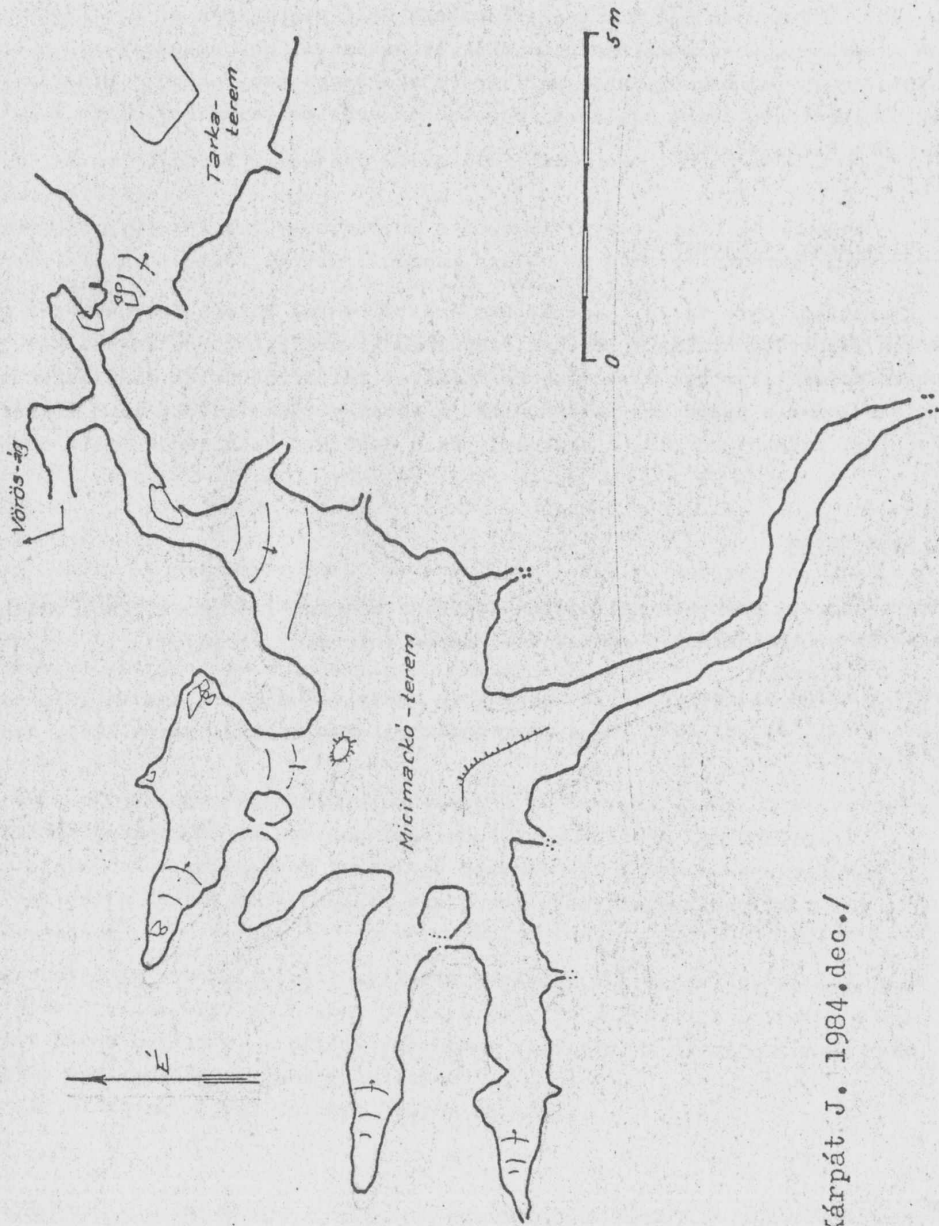
5. Nyák-terem

A teremből É-i irányban két ponton kezdtünk bontást /14. pont/ ahol idáig 2-2 métert sikerült előbbrejutni. A munkákat e helyen folytatni kívánjuk.

Ezévi munkánk eredményeként a fentieknek megfelelően a barlangban 70 méternyi újabb járatszakaszt tártunk fel, így a Cserszegtomaji-kutbarlang hossza 1984. december 31-én: 2174 méter.

/Kárpát József/

Cserszegtomaji-kútbarlang, a Micimackó-terem járatainak vázlatos térképe

/Kárpát J. 1984.dec./

Az Acheron-kutbarlang további feltárása

Az 1982. tavaszán felfedezett Acheron-kutbarlang további kutatására ez év márciusában szerveztünk újabb expedíciót, elsősorban a barlang DK-i végponti zónájának bontása céljából.

E végponti zónában a sima homokkő fötte alatti széles és lapos járatból két oldalágkezdemény is indul, amelynek talpszintje fokozatosan közelít a homokkő mennyezethez. E helyeken már egy műszaki után a szelvény teljesen lezárult, így erőnkelt a főág végén levő agyagdomb átbontására koncentráltuk, amely szintén a teljes szelvényt kitöltötte. A munkát 2-2 fős váltott műszakokkal kezdtük.

A járatlapp megbontásával a 4-5 cm vastagságú, okkersárga repedezett agyag alatt porló dolomit képezte a kitöltést, amelyben egyre több homokkőtörmelék is előfordult. Mintegy másfél méter előrehaladás után kis szabadlégterű üreg következett. Az üregből - amely a bontani kezdett talpszint alatt 0,5 m-re nyílt - egy nagy homokkőtömb mellett, agyagdomb felett eddig ismeretlen járatba lehetett átlátni. Az omladéktömb melletti rést nehéz munkával kitágítva, egy 10 m hosszú, 4-5 m széles és 1-1,5 m magas terembe sikerült bejutni. A talajt szürke kvarchomok, ill. a terem mennyezetéből levált tömbök fedik. A táblásan felszakadozott, sima főtén helyenként 2-4 cm-es limonitcseppkövek figyelhetők meg.

A teremből sajnos továbbjutni nem sikerült, mivel a hatalmas leszakadt tömbök minden irányban lezárják a folytatást.

A feltárt új szakasszal a barlang hossza eléri a 215 métert.

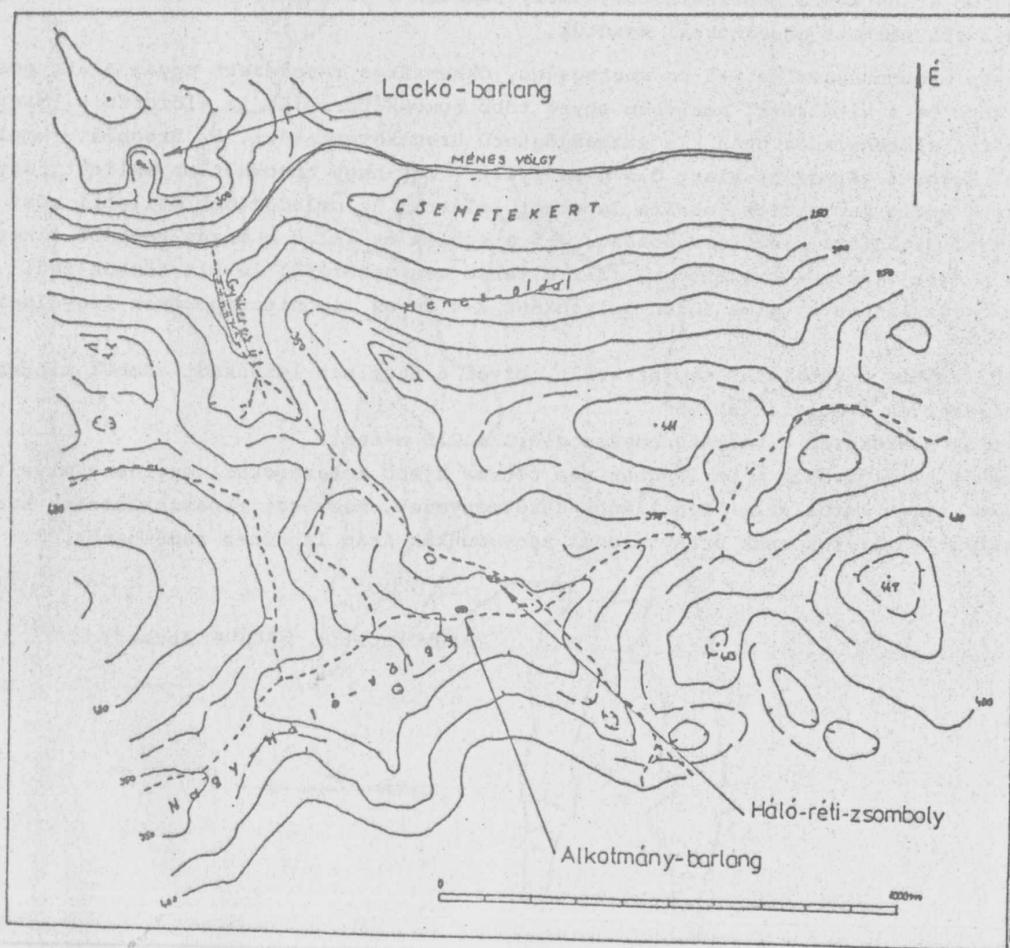
Csoportunk a közeljövőben a barlangban nem tervez újabb kutatásokat, egyrészt mivel a magántelken nyíló kutba való leszállások körülményesek, másrészt tapasztalataink szerint további feltárások csak aránytalanul nagy munkák árán lennének remélhetőek.

/Nagy Zsolt - Gárdos József/

Új barlangfeltárások Szelce-pusztai térségében a nyári kutatótábor során

Az Aggteleki-karszton tett terepbejárásaink alkalmával figyeltünk fel a Szelce-pusztától K-re húzódó Háló-rét /vagy Háló-völgy/ feletti karsztobjektumaira, amelyek a hosszan elnyúló dolina,- ill. uvasorokban helyezkednek el.

A tapasztaltak alapján a területen levő víznyelőkre és beszakadásokra kutatási engedélyt kértünk, és 1984. évi nyári kutatótáborunkat e helyen rendeztük meg.

A Szelce-pusztai térségében feltárt barlangok topográfiai helyzete

Táborunk helyéül a Szelce-pusztától K-re, 2 km-re a kiválasztott objektumok szomszédságában fekvő tisztást választottuk. A munkahelyek közelségével szemben e helyen hátrányt a tábor gépkocsival való megközelíthetlensége és az ivóvíz 2 km-es távolsága jelentett. Tisztálkodáshoz és mosogatáshoz az 1 km-nyire levő Ménes-patakot vettük igénybe.

A tábor létszáma 22-25 fő között változott, ami lehetővé tette az egyidejűleg 2-3 munkahelyen, több műszakkal történő bontásokat is. Az MKBT elnöksége részéről táborunkat Vid ödön főtitkár helyettes látogatta meg, két ízben is egy-egy napra.

A feltáró munkák eredményét és tapasztalatainkat az alábbiakban foglaljuk össze:

1. Az Alkotmány-barlang feltárása

A barlang bejáratát képező időszakos víznyelő-berogyás a Háló-rét dolinasorának K-i végén helyezkedik el, 335 m tszf. magasságban. Az erdei talajjal és vörösayaggal erősen feltöltött kettős berogyás, amely a helyi vízgyűjtő legmélyebb pontján helyezkedik el, valószínűleg a Ménes-völgy jobb oldalán fakadó Fedor-forrással áll hidrológiai kontaktusban.

A 15 m átmérőjű, 4,5 m mély ikertölcsérhez kb. 20 m hosszú időszakos vízmosás vezet, - a berogyásban kőzetkibukkanás nem volt tapasztalható.

Tudomásunk szerint a nyelőben 1974-ben próbabontást végzett Szenthe István munkabrigádja, de 2-3 m után a kutatóaknát felhagyták.

A víznyelő bontását 1984. augusztus 18-án kezdtük meg.

3 m mélységben elértük az egykori feltárás alját. A kutatóaknát részben agyagos kitöltésben, illetve a két oldalról bejövő repedezett, jól véshető mészkőben mélyítettük.

A kőzet magas szervesanyagtartalmát jól mutatta a vésés közben érezhető élénk bitumenszag. Ennek ellenére valószínű, hogy nem guttensteini, hanem a wettersteini mészkő bitumenes változatával volt dolgunk.

4 m mélységben laza omladéokban 10-20 cm átmérőjű rések nyitak és a bontás már szinte csak nagy kövek eltávolításából állt. Augusztus 20-án már belátható, de járhatatlan hasadékot véstünk és távolítottuk el belőle a nagyobb köveket. Délutánra a 7 m mélyen lévő szűkület kitágítása után nyílt lehetőség a barlangba baló bejutásra.

A megnyílt 7 m mély, lefelé táguló hasadék-akna falait éles korróziós formák tagolják, erősen lepusztult cseppkövekkel.

Alján a behullott törmelék kis dombot alkot. Déli irányban a hasadékot kitöltő törmeléken felmászva egy kis /3x5 m-es/ terembe jutunk, ahonnan felfelé több kürtő nyílik. E kürtők a bejárat bontás közelébe nyulnak fel. A terem alját agyag és kötött törmelék képezi.

Továbbjutásra a 7 m-es akna alján észak felé volt remény, ahol nagyobb kötött törmelék szétverése után 1,5 m-rel lejjebb és 2 m-rel továbbjutottunk újabb vésés és szűkület legyőzésével egy 1,2 m széles, 3 m magas kőralakban kiszélesedő hasadékban, ami azonban csupán 10-15 cm szélességben folytatódott és a további bontást lehetetlenné tette.

A barlang egészére jellemzők az élesre korrodált falak, a repedéssé szűkülő főté és a törmelékkitöltés.

A barlang összhossza 40 m, fő iránya 22° /ld. térkép/.

A legmélyebb pont a talajszinttől -21 m /314 m tszf./

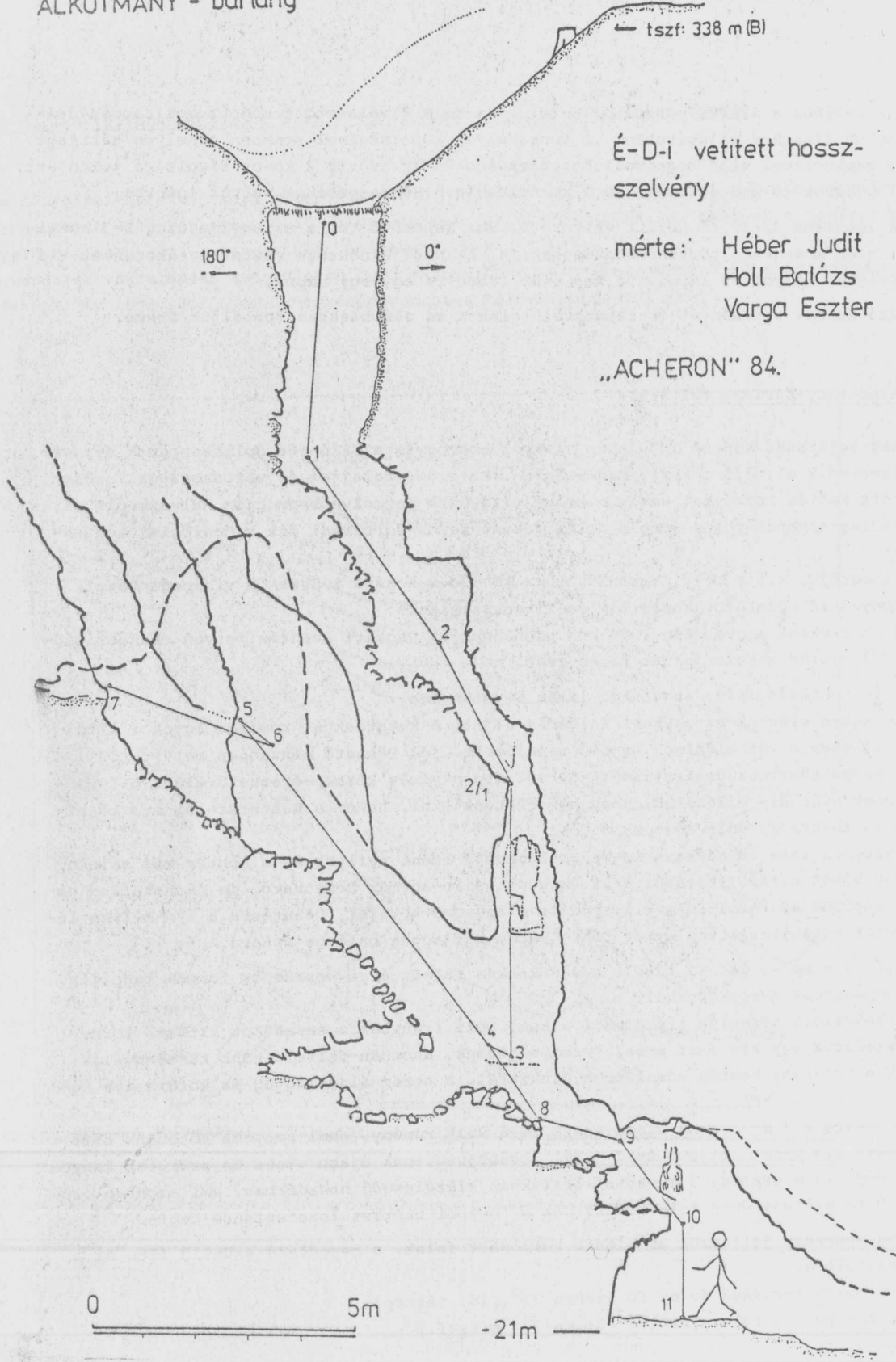
ALKOTMÁNY - barlang

← tszf: 338 m (B)

É-D-i vetített hossz-
szelvény

mérte: Héber Judit
Holl Balázs
Varga Eszter

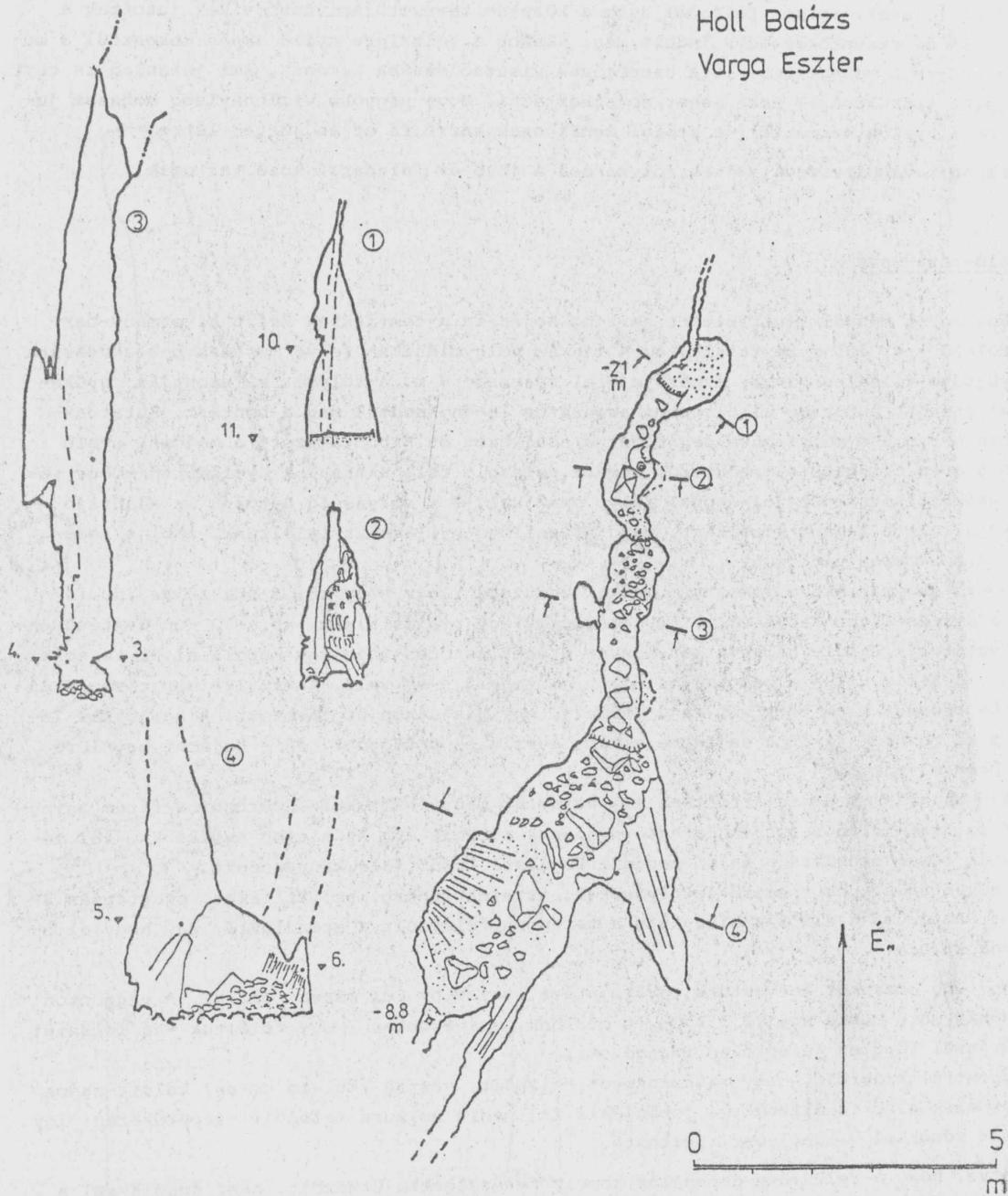
„ACHERON” 84.

ALKOTMÁNY – barlang

alaprész és kereszt-
metszetek

mérte: Héber Judit
Holl Balázs
Varga Eszter

„ACHERON” 84.

A barlangban megfigyelhető újraoldott cseppkövek valószínűvé teszik, hogy volt egy el-
tömődött időszak, amikor felülről csak a kőzeten keresztülszivárgó vizek jutottak a
barlangba és cseppkőképződés indult meg. Később a felszínre nyíló aknán keresztül a be-
csorgó nagyobb mennyiségű víz a cseppkövek visszaoldásába kezdett, ami jelenleg is tart.
A végpont szűkületéből arra lehet következtetni, hogy nagyobb vízmennyiség sohasem ju-
tott be a nyelőn keresztül, a széles aknák csak korrózió útján jöttek létre.
A barlang további vizsgálatának folytatása a jövő év feladatai közé tartozik.

2. Háló-réti-zsomboly

A tábor során másodikként feltárt barlang bejárata a fentiekben leírt Alkotmány-bar-
langtól 50°-ra, 105 m-re található. A lankás völgyoldalban fekvő meredek beszakadásnak
vizgyűjtője jelenleg nincs; átmérője 5 m, mélysége 3 m. A tölcsér mélypontján, gyöke-
rekkel átszőtt humuszos kitöltésben augusztus 19-én kezdtük meg a bontást. Kutatóak-
nánkban már 0,5 m mélységben megjelent a szálkőzet és kibontakozott a hajdani nyelő
1,0x0,8 m-es elliptikus, csőszerű, simára csiszolt falu aknája. A nyelőkürtő tömör vő-
rösgyagkitöltésében éjjel-nappal folyó munkával, 3 m mélységig hatolva az aláhaljó
szálkőfal alatt lazább kitöltést, majd kiszellőző nyílásokat találtunk, ahol a bedo-
bott kő hosszasan pattogott.

E tényező nagymértékben fokozta a munka lendületét, úgy hogy kb. 4 óra múlva /du. 4-
kor/ a nyílás átjárhatóvá vált. Az agyagrészű egy ovális alakú, kb. -70°-os lejtésű ak-
nába vezetett. Lefelé haladva két kanyar és két letörés után egy kupola alakú teremhez
értünk. A terem talpa a betorkolás alatt mintegy 3 m-re volt. A víz itt egy napon szép
eróziós csorgát alakított ki, majd balfelé, egy hasadékon át távozott. A hasadékbá le-
dobott kő további járatot sejtetve sokáig gurult és pattogott, de a bejárat egyelőre
szálkőben elszűkült.

Az első bejáráskor eddig jutottunk el, valamint megpróbáltuk felderíteni a terem agyag-
lejtő-falának felső részében látható nyílások mibenlétét. Az alsóbb nyílás kb. fél mé-
ter után réssé szűkült, a felső pedig a bejárat "cső" felé kanyarodott.

A teremben találtunk cseppkő-lefolyásokat, sztalaktitokat, heliktiteket, szeptáriás a-
gyagot. Közben a szellőzés hiányában a teremben feldusult a széndioxid, úgy hogy elin-
dultunk kifelé.

Másnap több műszakot terveztünk továbbjutási, valamint CO₂ mérési céllal. A végponton
már néhány óra munka után 2,5 % CO₂-t mértünk, ami azonban - úgy találtuk - a felszíni
időjárástól függően jelentősen ingadozott.

A végpontról kiderült, hogy vízszintesen települt, vastag /kb. 10 cm-es/ kalcit-padok
és törmelék alkotta álfenék, a jobboldali fal pedig agyagra települt cseppkőkéreg, így
a járat véséssel valamelyest tágítható.

Tekintve, hogy a felszínre deponálás komoly nehézségekbe ütközött, némi ácsolással a
helyszínen hoztunk létre depóhelyet, ezen kívül létrát építettünk be a terembe való le-
jutást elősegítendő. A bejárat kitágítása, valamint a természetes lépések-fogások agyag-
talanítása után a barlang viszonylag könnyen járhatóvá vált. A végponti szűkületet a
rossz körülmények miatt több műszakon át tágítottuk, és végül a tábor utolsó napján, az
utolsó műszak egyik tagja átjutott. Az ő beszámolója alapján 3 héttel később egy hétvégi
turát szerveztünk a barlang feltérképezésére, valamint továbbkutatására.

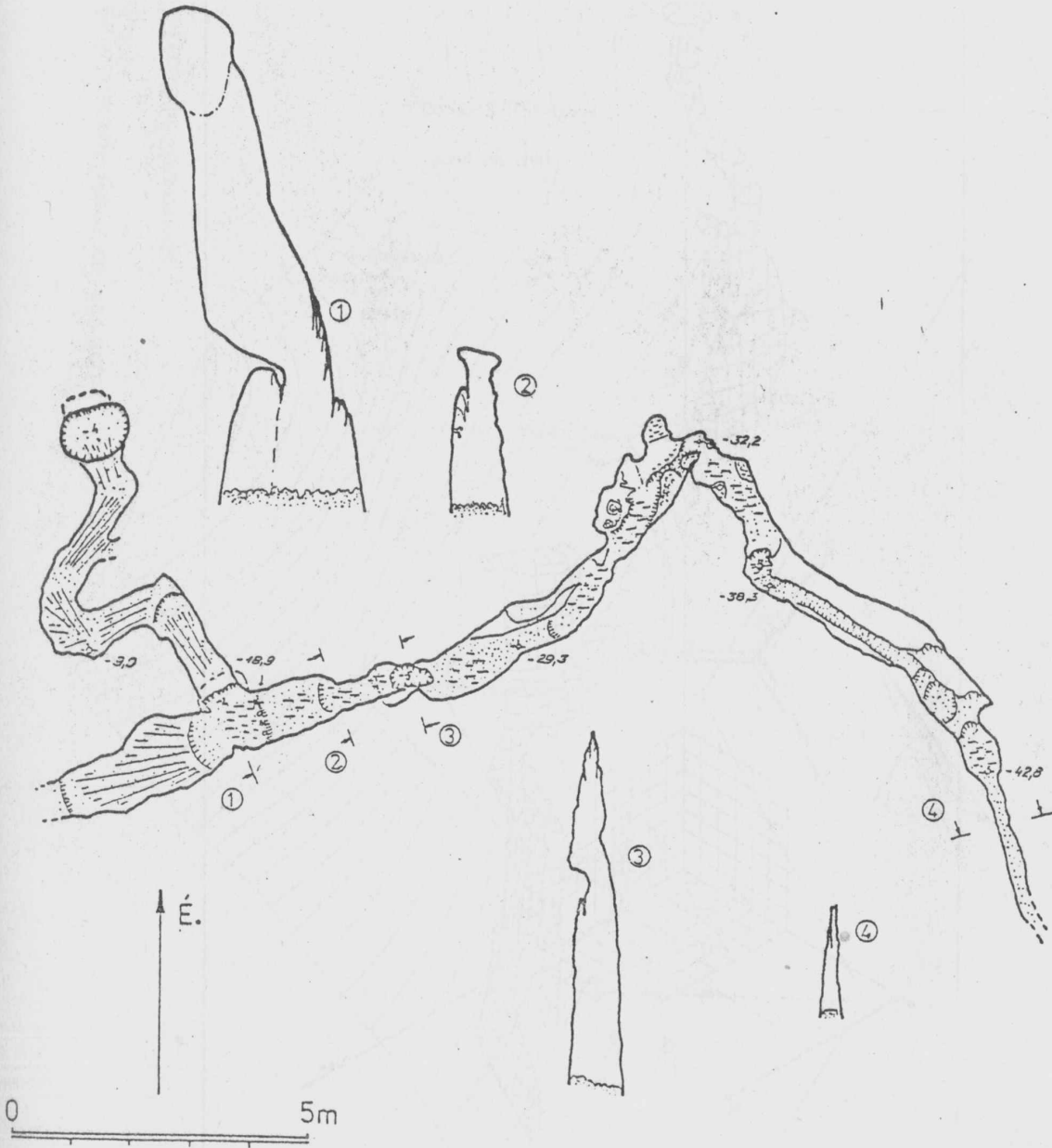
HÁLÓ-RÉTI-zsomboly

alprajz és keresztmetszetek

mérte: Holl Balázs

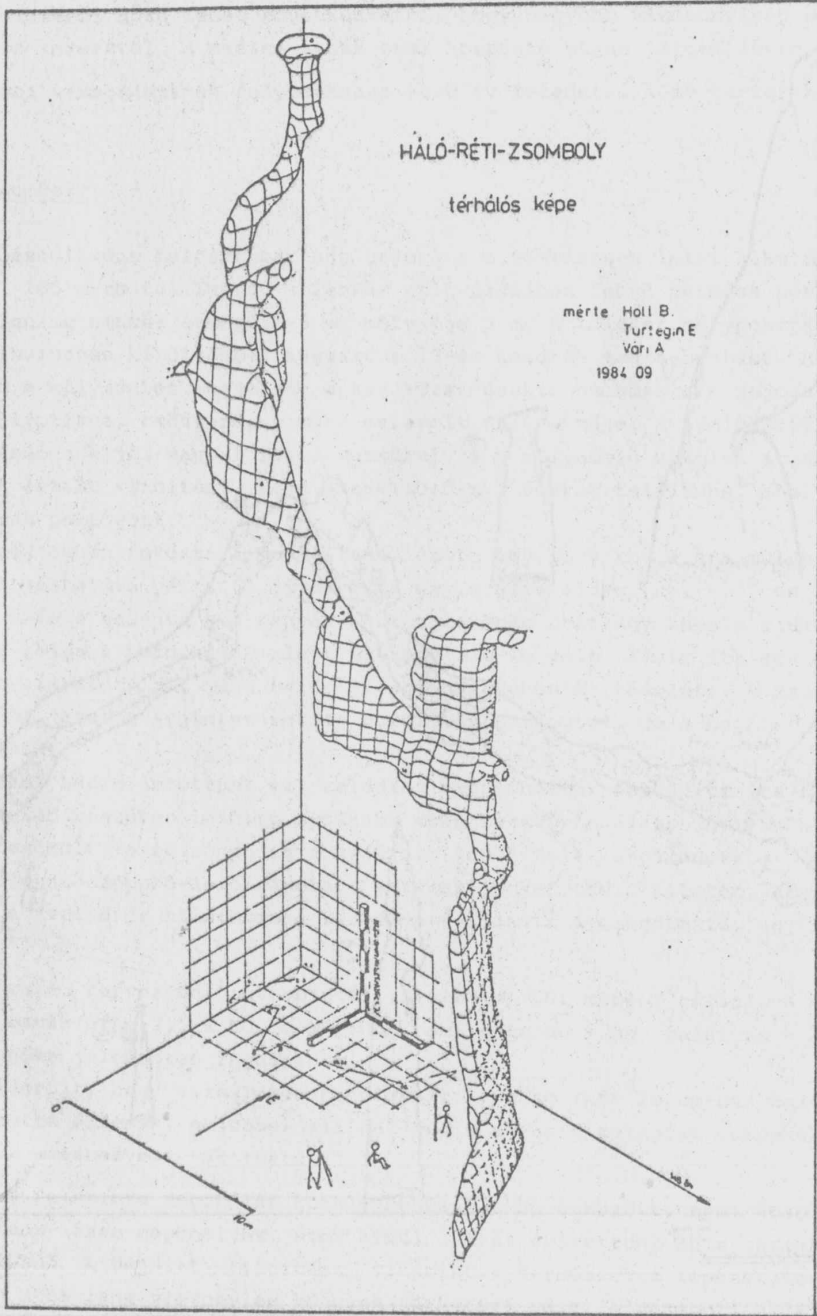
Turtegin Elek

Vári Attila

„ACHERON” 84.

1984.09.01. 11.00.00

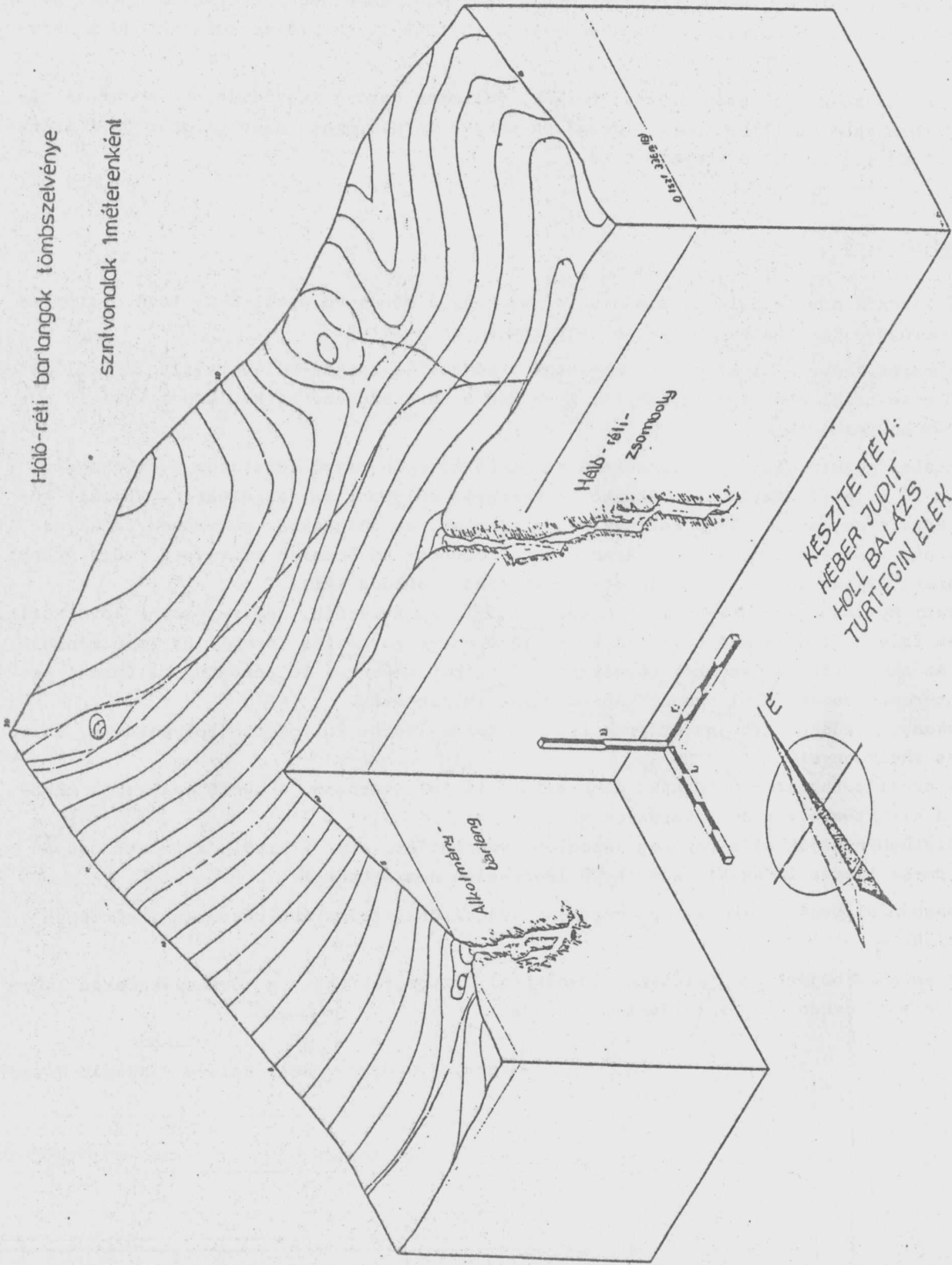

HÁLÓ-RÉTI-ZSOMBOLY

térhálós képe

mérte Holl B.
Turtegin E
Vári A
1984 09

Háló-réti barlangok tömbszelvénye
szintvonalak 1méterenként

Ezen az akción döntött el, hogy a további munka igen nagy nehézségekbe ütközik, mivel az újabb végpont szálkőben elszűkülő, agyaggal feltöltött 12 cm széles hasadék, 43 m mélységben.

Az alsó szakaszban igen szép eróziós formák, valamint gazdag képződmények vannak. A járat egy fő hasadékra illeszkedik, lépcsősen tartva lefelé, majd éles szögben DK-i irányba fordul és itt éri el a végpontot is.

3. Lackó-barlang

A helyi lakosok hívták fel figyelmünket arra, hogy a Ménes-völgytől É-ra levő platón is számos berogyás található, amelyekhez egyikük el is vezetett.

A próbabontás helyéül kiválasztott objektum a Ménes- és Patkós-völgy találkozásától 50°-ra, 550 m-re található, a völgytalptól É-ra 200 m távolságban, és kb. 100 m relatív magasságban helyezkedik el.

A tekintetes méretű, lapos, dolinaszerű mélyedés közepén fekvő időszakos nyelőtölcsér mélysége 10 m, alján szálkőzet látható. A berogyás mélypontján, az élesre korrodált kőtömbök között augusztus 23-án kezdtük meg a bontást. Az omladékban rövidesen rések jelentkeztek, amelyekből erős huzat áradt, és a bedobott kő hosszan pattogott. Négy órányi munka árán, mázsás tömbök kihuzása után a lejárati szabaddá vált.

A bejárati nyíláson lecsuszva egy 6 m mély, 1,5-1,8 m átmérőjű, csőszerű akna következik, amelynek falain mind az erózió, mind a záporozó vizek korróziós formái jól tanulmányozhatók. Az akna eróziós üstökkel tagolt szálkő talpát elérve a folyosó DNY-ra fordul és kisebb terembe vezet, ahol cseppkőképződmények is láthatók.

Egy keskeny hasadékon át bujva a járat iszapos talpu lejtős folyosóban folytatódik, átlag 1x1 m-es szelvényvel.

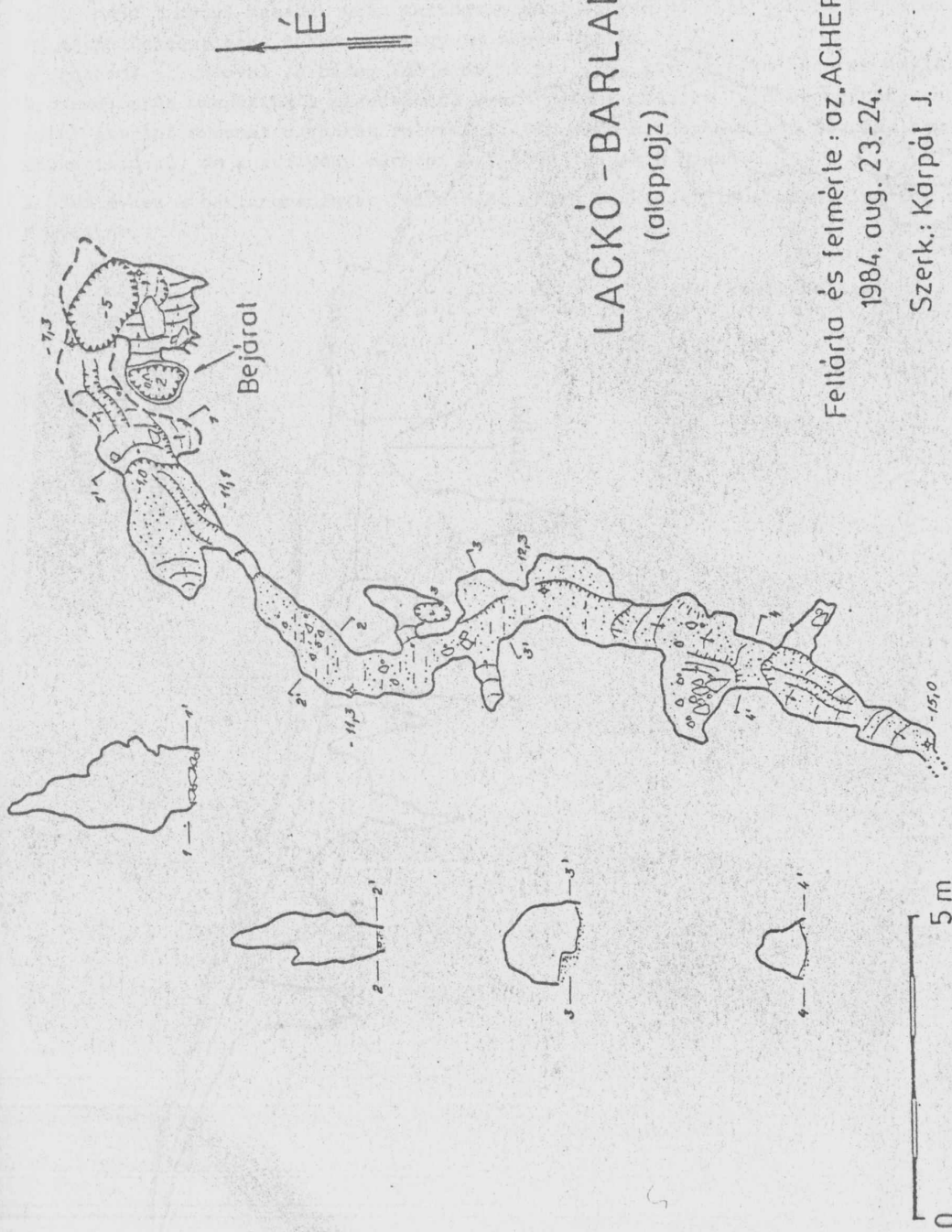
A falak eróziós formákat mutatnak, több színű is felismerhető. A nyelő szakaszos működésére a kitöltésbe vágódott teraszok utalnak.

15 m mélységben érjük el a barlang jelenlegi végpontját. ahol a kitöltés felett csupán néhány cm-es légrés látszik. Számottevő légáramlás nem érezhető.

A barlangban alapvető klíma és CO₂ méréseket végeztünk, felmérést végeztünk, térképet mellékeljük.

A tábor során a bejárati kutatóaknát ácsolattal biztosítottuk, - a további kutatás lehetőségét a jövő évben megvizsgáljuk.

/Genersich György - Holl Balázs - Kárpát József/

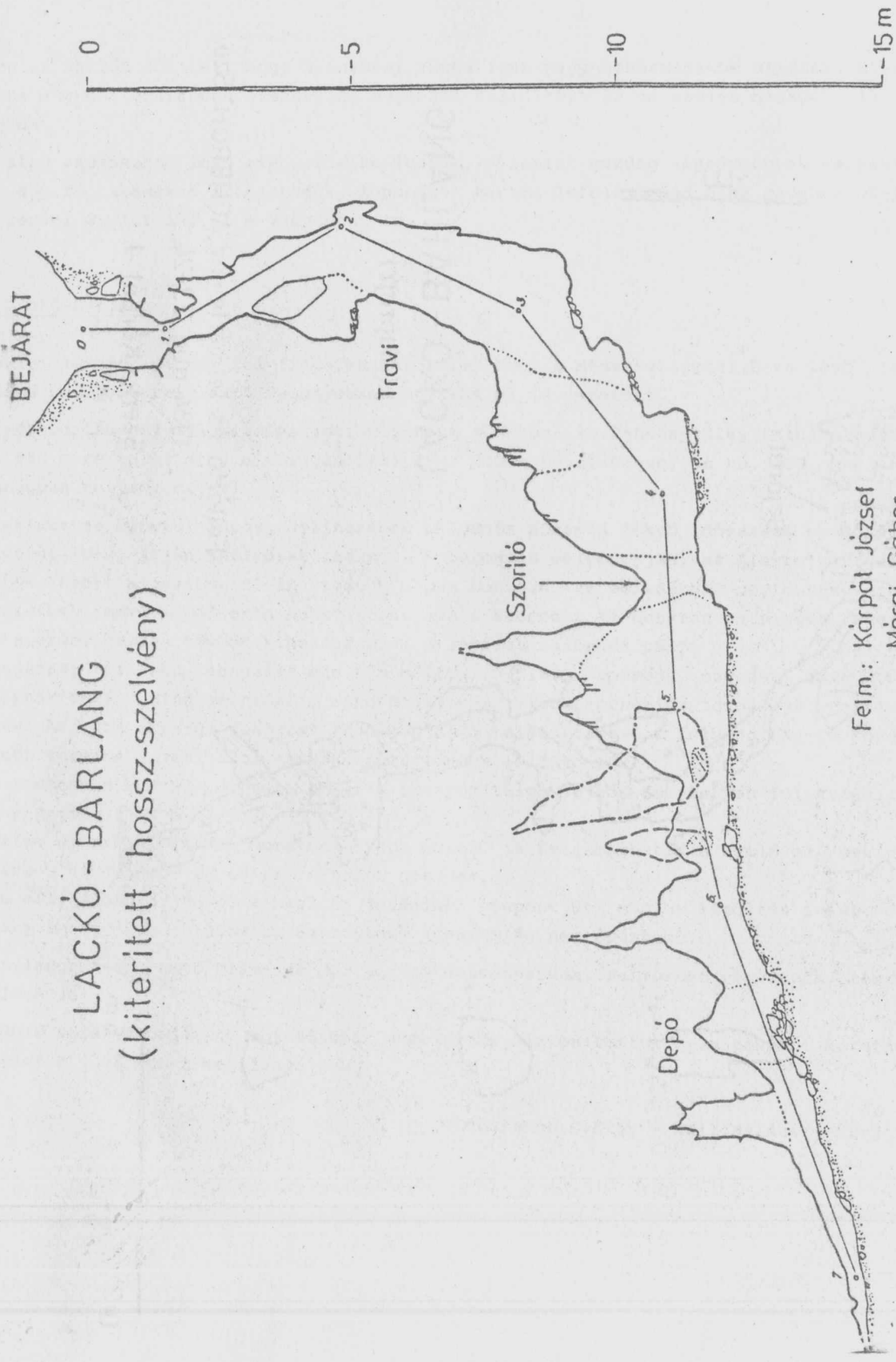

LACKÓ - BARLANG (alaprész)

Feltárta és felmérte: az „ACHERON” Szó.
1984. aug. 23.-24.

Szerk.: Kárpát J.

LACKÓ - BARLANG
(kiterített hossz-szelvény)

Felm.: Kárpát József
Mérési Gábor
1984. aug.

A Kopolya-forrás barlangban végzett kutatások

Az 1984-es év tavaszán két alkalommal történt bontás a barlang tavały elkezdett végponti szűkületében. 8 m-nyi előrehaladás után a járat magasabb lett, de a szélessége nem változott, majd 1 m-nyi hasadék után tarthatatlanul szűkké vált és jobbra kanyarodott. Ez aztán lehetetlenné tette az amagy is nehéz munkát.

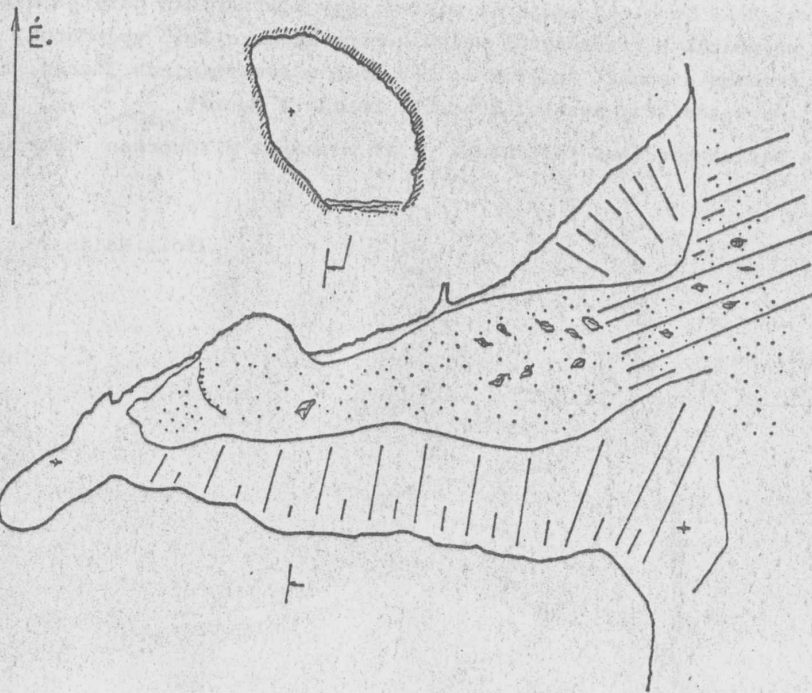
A bontások alkalmával /a hideg időjárás miatt/ csak kis mértékű huzatot észleltünk.

A bontás után megnéztük a vizes-ágtól balra néhány méterre levő végpontot, ahol véleményünk szerint érdemes a munkát folytatni. Bár ezen a részen nincs légrés, így huzat sem tapasztalható, de a szelvény méretei lehetővé teszik a munkát.

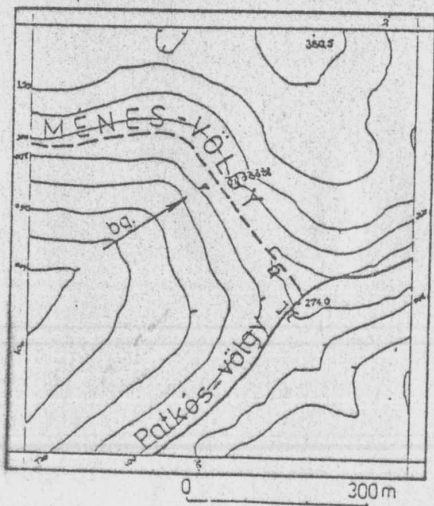
A jövő évben a barlangrendszer feltárását célzó munkákat elsősorban e ponton szeretnénk folytatni.

/Holl Balázs/

ÁRVÍZI FORRÁSSZÁJ A MÉNES-VÖLGY JOBB OLDALÁN

0 2.5m

mérte: Holl Balázs
1984.08.14.

ALBA REGIA BARLANGKUTATÓ CSOPORT

Eszterhás István /szerk./

ABSTRACT:

Eszterhás, I./editor/: ALBA REGIA Speleological Group

The group carried out exploratory work in 10 caves of the Tés Plateau in the Bakony Mountains. Their new discoveries are the Veterán Shaft-cave of 16 m depth, the Pahonyai Shaft-cave of 19 m length, 8 m depth and the Ruska Shaft-cave of 46 m length, 21 m depth. The re-excavation of the Pula Cave /in Basalt/ of 104 m length and 20 m depth was accomplished in the Southern Bakony, and Kutya Cave of a 11 m passage was opened in the Pilis Mountains. Their explorations were documented in full detail.

In addition, observations and examinations were made on the geology, hydrology, climatology, biology and archeology on the investigated caves and other karst objects. Significant documentation was also prepared on their work on technical advancement with in the field.

The report is supplemented by four special studies.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

Eszterhás István- Zentai Ferenc:

Az 1984. évre leadott munkatervünk végrehajtásának rövid értékelése
Összefoglalás

Szolga Ferenc:

Feltáró kutatás

Eszterhás István:

Büdös-barlang
Király-kő barlangja
Somlói Sziklakonyha
Pulai-bazaltbarlang
Kutya-barlang

Vaskor János:

Kataszterkiegészítés

Szerencsi László:

A csőszpuszta kréta-szelvény vizsgálata

Szolga Ferenc:

Egy a Doboshegyi-barlangból származó kőzetdarab makroszkópikus vizsgálata

Bubics István:

Közettípusok az I.-15-ös objektumból

Zentai Ferenc:

Kazó-féle beszivárgásintenzitás vizsgálatok beindítása a Tési-fennsíkron

Németh Tibor:

Üledékvizsgálatok

Zentai Ferenc:

Barlangi üledékek finomfrakciójának vizsgálata

Zentai Ferenc:

Csepegő vizek üledékének vizsgálata

Szolga Ferenc:

Alfa aktivitás-, hőmérséklet- és széndioxid mérések az Alba Regia-barlangban

Somogyi György:

Radonmérések eredményei az Alba Regia-barlangban 1980-83 közti periódusban

Németh Tibor gyűjtésében:

Fennsíkperemi források és Alba Regia-barlangi csepegőhelyek vízkémiai vizsgálata

Kocsis Antal-Zentai Ferenc:

Mikroszkópikus gombák vizsgálata a Tési-fennsík barlangjaiból

Eszterhás István:

Az Alba Regia-barlangból 1984-ben megismert faunaelemek

Kordos László:

Adatok a Tési-fennsík fosszilis emlősfajához

Gönczöl Imréné:

A Tési-fennsík régészeti leletei - 1984 -

Zentai Ferenc:

Műszaki fejlesztés

1. Barlangi feltáró munkához kapcsolódó tevékenység
 - 1.1. Biztonságtechnikai eszközök
 - 1.2. Egyéb eszközök
2. Barlangkutató tevékenységhez kapcsolódó munkáink
 - 2.1. Vizhozzammérő
 - 2.2. Páralecsapató
 - 2.3. Kőzetvágó
 - 2.4. Mikroszkóp fénymérő
 - 2.5. Spóragyűjtő zászló
3. Egyéb munkákhoz kapcsolódó tevékenységünk
 - 3.1. Körfűrész
 - 3.2. Körfűrész köszörű
 - 3.3. Nagyteljesítményű egyetemes gázégő
 - 3.4. Elektromos malterkeverő
 - 3.5. Kikapcsolást előrejelző időkapcsoló
 - 3.6. Hegesztő - vágó készlet
 - 3.7. Infradetektoros toalett automatika
4. TMK jellegű munkák
 - 4.1. pH-mérő javítás
 - 4.2. Sterilizátorok javítása, átalakítása
 - 4.3. TOMOS motor felújítás
 - 4.4. Előtéri lengőajtó készítése
 - 4.5. Egyebek

Katapán Ádám:

Olcsó zártrendszerű acetilénfejlesztő fejlámpához

Szolga Ferenc:

Csoportélet

Koch Zoltán:

Pannónia kupa '84.

Pócsiné Szalóki Zsuzsa:

Kisgyermekkel Csőszpusztán

Németh Tibor - Zentai Ferenc:

Barlangkutatók hasznos időkihasználása Csőszpusztán

Függelék

Eszterhás István:

Lugos oldódással keletkezett barlangok

Eszterhás István:

Barlangi élőlények gyűjtésének és feldolgozásának gyakorlata

Eszterhás István:

Az Alba Regia-barlang állatvilága

Szolga Ferencné:

Az Alba Regia Barlangkutató Csoport szociometriai vizsgálata

Szolga Ferenc:

Jövő évi terveink

Szolga Ferenc:

Zárszó

Feltáró kutatás

1984-ben a Tési-fennsíkban lo objektumban folytattunk feltárási és állagvédelmi munkálatokat. Ennek során kb. 6 m-t mélyítettük a Csengő-zsomboly végpontját, acélácsolat biztosítása mellett és közlekedést könnyítő eszközöket szereltünk be.

Új feltárásunk a 16 m mélységű Veterán-zsomboly /I.-15./, a 19 m hosszú és 8 m mély Pahonyai-zsomboly /I.-46./, valamint a 46 m hosszú és 21 m mélységű Ruska-zsomboly. Kisebb jelentőségű feltárások voltak az Alba Regia-, a Doboshegyi-, Gillotin-, és a Kőréta-barlangban, továbbá az I.-75. sz. nyelőben.

A fennsiktól távol is folytattunk kutatást, így a Pulai-bazaltbarlang ujralfeltárását /104 m hosszú és 20 m mély/ és a pilisi Kutya-bq. /11 m hosszú/ feltárását végeztük el.

1. Alba Regia-barlang /I.-44. I.-45./

Az elmúlt év során megismert "Gubanc" járatrendszerének egyik legalsó és legtávolabbi részében, a Tulok-teremben kezdtük feltáró kutatásunkat, egy É-i irányú kitörési lehetőséget keresve. Ennek során a Tulok-terem első részének jobb oldalán, lefelé mélyítettük az omladékokat és nagyobb kövek között sikerült lebujni egy 4 m mélyen lévő kisebb szabad üregbe, amelynek alja szintén omladékos, közte finomszemcsés hordalékkal. A fülke É-i oldalán cspkőkérgeződés, valamint egy keskeny hasadék látható, amelyből élénk huzat jött fel.

Próbálkoztunk még bontással a Tulok-terem alsó részén is több helyütt, de mindenhol több méter vastag omladékba, elvált táblákba ütköztünk, így egyelőre nincs meg a továbbvezető járat. Sikerült ugyan a terem bal oldali részéből egy erősen feltöltődött kuszodába jutni, de az csak igen "vékony" kutatótársainknak járható.

A hatalmas omladéktömbök, táblák szétszedéséhez az I.-45-ből induló II. sz. bejáraton keresztül kiépítettünk egy négyeres kábelt, ezzel lehetővé vált a villamos furókalapács használata.

Átvizsgáltuk továbbá a Kombinált-szakasz és a Kupola-terem közötti zóna É-i oldalát is, amely sajnos mindenütt járhatatlanul ellaposodik.

Ugyancsak alaposan átvizsgáltuk a Bertalan-ág első szakaszát is, ahol az "Orrszarvu" előtt kb. 5 méterre balra felfelé kb. 2 m-es omladékos rész kitisztításával egy 4x5 m területű, 0,5-0,8 m magas lapítóba jutottunk, amelynek bal oldali zárófala erősen cseppköves, valamint mennyezetében egy járhatatlan kis kürtő tart felfelé.

A fentiekén kívül a II. sz. bejáratában végeztünk stabilizálásokat és tágitási munkálatokat.

2. Csengő-zsomboly /I.-51./

A barlang Kistéren található. Feltárását 1979-ben kezdtük, s még az évben sikerült lejutni 53 m mélységig, ahonnan folyamatos faácsolat készítés mellett 1981-ben újabb tágas szakasz feltárásával elértük a jelenlegi végpontot a -86 m-es szinten. 1983-ben a közbelső faácsolatot acéllemez biztosítással váltottuk ki. Ezzel lehetőség nyílt a végpont intenzív feltáró kutatására, amelyet a nyári időszakban kezdtünk meg.

A munka előkészítése során a Hamvas-akna falétráját 4 m-es szögvas támasztólétrára cseréltük ki, felül 2 db nittel rögzítve a falhoz. Az 53 m-es szintű lejárati akna lefedésére egy acéllemez csapóajtót szereltünk fel, amely az alsóbb szakaszokat hivatott megvédeni a kőhullástól.

A bontási végpont előtti meredek vetőfal tetejére egy kötélgyűrűt nitteltünk, alá pedig egy 6 m hosszú laposvas létrát, amely a közlekedést biztonságosabbá és gyorsabbá teszi. Meghosszabbítottuk a 4-eres telefonvezetéket a munkahelyig. Ezek után kezdtük meg a bontási munkálatokat a legmélyebb végponton, a vetőfal alján felhalmozódott hatalmas omladéktömbökben szálkőboltozat alatt, ahol a barlangszakaszt predestináló hasadékok oldalfalai kb. 50-60°-os szögben találkozáva zárják le a szelvényt ÉNY-DK irányból.

Mivel a jelek jelentős vastagságú omladékokra utalnak, a további feltárást szintén acéllemez biztosítású kutató aknával terveztük, a már bevált "varia" ácsolattal. A háromszög szelvényű ácsolatot úgy állítottuk be, hogy két oldalát az ék alakban találkozó szálkőfalak alkotják, így e két oldal mentén az egy méterenkénti vízszintes távtartókat és a függőleges sarokoszlopokat kellett beépíteni. A harmadik oldalon az omladék felől, mintegy "védőpajzsként", hézagmentesen szereltük be az 1000x200 mm-es bordázott acéllemezeket, mindkét végén M12-es csavarokkal erősítve a függőleges tartókhoz.

A legfelső háromszög keretet laposvas távtartók segítségével a szálkőfalakhoz nitteltük, és gondosan körülékeltek. /Az ácsolatok csereszabatosak, mivel a barlangi munka gyorsítására egy sablon alkalmazásával még a felszínen lettek kifurva./ Az ácsolat által védett szelvényben folytattuk a mélyítést lefelé, és a kitermelt köveket az ácsolat mögé, illetve a végpont előtti melléküregekbe, később pedig 15 m-rel feljebbre, a vetőtűkör aljára depóztuk.

A folyamatos ácsolatkészítés mellett öt méter mélységben a szálkőfalak DNY-i irányban aláhajlottak, és NY-i irányba a biztosított részből ki is tudunk bujni, egy tágasabb oldalüregbe. Ennek jobb felében egy hatalmas kötőmb képezett védőpillért az oldalról és felülről betódulni készülő görgeteggel szemben. Az oldalfülke legnagyobb vízszintes kiterjedése kb. 4 m, szemközti oldalfalait szálkő alkotja, alja mindenütt omladék. Belső felében erős cseppkövesedés tapasztalható és a huzat is intenzív, amely egy kb. 5 m magas elhajló és beszűkülő kürtőn áramlik felfelé a talp omladékából. A cseppkövek fejlődő stádiumban vannak, vízszivárgás és csepegés tapasztalható. Fehér, zöldes-fehér, hamvas és üde cseppkő csapok, kérgeződések láthatók, továbbá a kürtő alatt a talpon levő omladék is erősen összecementálódott. Az egyik munkabrigád ezt a talpi zónát kezdte hollywoodni lefelé, követve a huzat irányát, azonban az alászedett omladék megindult, a pillért képező hatalmas kötőmb is megbillent, így a mögötte és felette lévő görgeteg a fülkébe nyomult. Szerencsére a nagy kő felső része az aláhajló bal oldali falon feltámaszkodott, amely alatt igen gyorsan sikerült egy nyílást átbotani és a fülkéből kimenekülni. Az omlás hatására az ácsolat előtti teljes omladéktömeg mozdult, morajlások és dübörgések jelezték a görgeteg "igazodását". Az ácsolat tetejét /5 méterrel feljebb/ az omladékszint kb. 1 m-t süllyedt, de szerencsére az acélácsolat nem sérült meg.

A viszontagságok közepette kihajtott és beácsolt kutatóknánk az év végéig hét méter mély lett, azonban alattunk még további jelentős omladék látszik.

3. Doboshegyi-barlang /I.-43./

A rekviéniás kréta mészkőben lévő időszakos víznyelőben évek óta szivós munka folyik a feltételezett barlangrendszerbe való bejutásért, ezidáig kevés eredménnyel. Idén tovább folytattuk az 1983-ban elvégzett tengelyirányú lyukasztás bővítési munkáit, ennek következtében lehetővé vált az egybefüggően történő bontási anyag kiadás a végpontról a felszínre.

Az omlásveszélyes tömböket cementtel és idomkövel aláépítettük, alul pedig vasuti sín át-hidalókkal, vasakkal és cementezéssel stabilizáltunk. Az 1983-ban kihajtott 4 m-es vízszintes táró továbbhajtását abbahagytuk és folytattuk a végponti Szita-terem aljának mélyítését kb. 1,5 m átmérőjű kutatóknával.

Itt D-DNY-i irányból 3 kisebb vízbefolyás nehezítette a munkát, mivel az egyre mélyülő bontási helyről a felduzzadt vizet ki kellett vödörözni a szifongáton túlra, a táróba. A bontás sem haladt könnyen a kékes-szürke színű, helyenként kavicsos hordalékkal tarkított agyagban és az erősen beágyazódott kövek között.

A kutatóakna ÉK-i oldala még jelenleg is löszben halad, továbbá egy furcsa alaku kötőmböt letisztítva és megvizsgálva kiderült, hogy fosszilis állócseppkő darab. Mindez azt bizonyítja, hogy itt még mindig kitöltést harántolunk egy hajdani járatban. A barlang függőleges kiterjedése a mélyítés után 16 m.

4. Veterán-zsomboly /I.-15./

Minimális vizgyűjtő területtel rendelkező, vizválasztóra helyeződött időszakos viznyelő, amely lösszel erősen fedett felső triász mészkőben alakult ki.

A kb. 4 m mélységű nyelőtölcsér alján már a korábbi években is történt próbabontás, amely az előbukkanó nagy kövek miatt abbamaradt.

Az idén "gépesítve" láttunk intenzív feltáráshoz a tavaszi-nyári hónapokban. Az omladék kitermelését faltól-falig végeztük kézicsörlő segítségével, a depót a felszíni nyelő tölcsér ÉNY-i peremén alakítottuk ki. Lépcsőzetesen, viszonylag tágas szelvénnel haladtunk lefelé, de a bontás igen "emberigényes" volt, mivel 6-10 fő kellett egy teljes "szállítási lánc" kialakításához. Mindemellett a szabad üregtérfogat minimális volt, hatalmas omladékhalmazt, nagy kőtömböket kellett a felszínre hozni.

Az utolsó szakasz tágas függőleges aknája a végpont előtt kb. 5 m magasan kezdett beszűkülni, ahol egy szálkőben kialakult, járhatatlanul keskeny hasadék jött létre, a főszelvény pedig egyre kisebb keresztmetszettel, zsákszerűen ért véget 16 m mélységben. A kitöltést képező vörös agyag és feliszapolt lész kitermelése után előtűnt egy kb. 40 cm széles és 6-8 cm magas vízszintes nyílás a K-i fal alatt a talpon, ahol friss iszap, levelek és egyéb szerves hordalék jelezte a nyári áradmányvizek eltűnési helyét.

Számunkra a feltáró kutatás ezen a ponton befejeződött.

Említést érdemelnek a falból helyenként előtűnő kagylóhéj metszetek és a harántolt rétegek fehér, okker és vörös színű közettípusai.

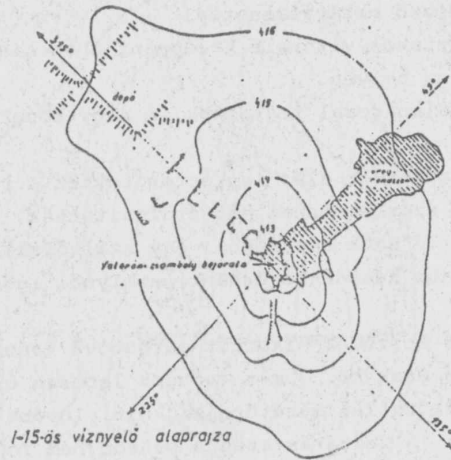
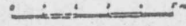
A barlang nevét onnan kapta, hogy bontásában főként idősebb kutatók vettek részt.

Felmérése megtörtént, térképét mellékeljük

TÉS, LYUKAS-TÁBLA

VETERÁN-ZSOMBOLY

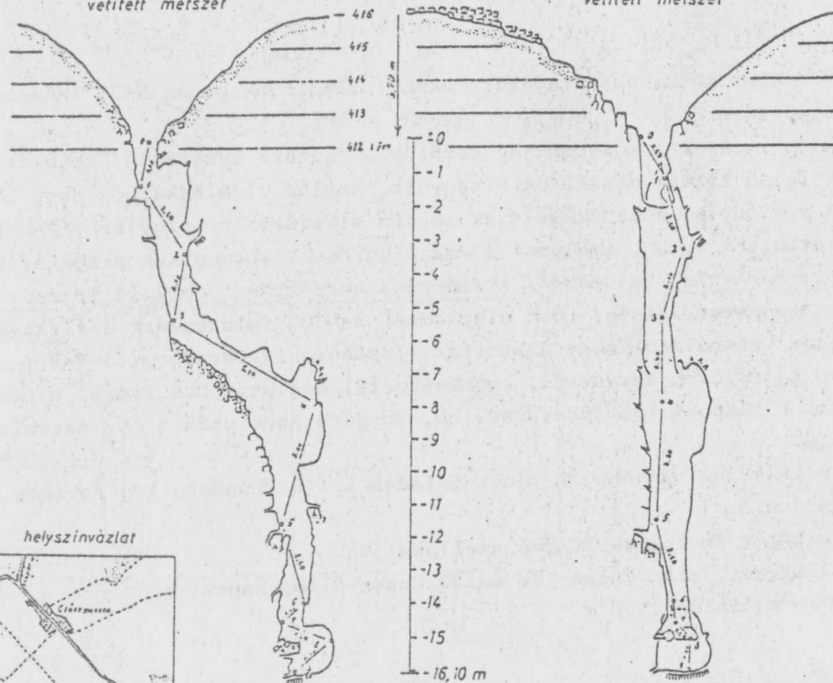
Feltárta: az Alha Regia Barlangkutató Csoport 1984-ben
Felmérte: Eszterhás István és Szobanya Károly 1984. VIII. 10-én
Szerkesztette: Eszterhás István Összhosszúsága: 21,60 m

alaprajz

225°-45° irányú
vetített metszet

315°-135° irányú
vetített metszet

helyszínvázlat

5. Pahonyai-zsomboly /I.-46./

/Kistéren, az I.-46. sz. objektumból feltárt barlang, amely nevét a közhasználatu és térképen is jelölt Pahonya-dűlőről kapta./

Felszíni formákkal is jól jelzett tektonikai főirányra illeszkedő karsztobjektum, mezőgazdaságilag művelt tekintélyes vizgyűjtő területtel, kb. 2-5 m vastagságban fedett kőzetben, a földolomit és a felső triász mészkő határátmenetén.

Feltárását a nyári táborban kezdtük az időszakos víznyelő középpontjában kialakult nyelőlőpontonál, egy korábban mélyített kutatóakna helyén.

A kibontakozó kőzetfelszint villamos furókalapáccsal fejtettük, a nagy kövek és keskeny hasadékok mentén.

Bontás során 2 db második világháborús akna került elő, így értesítettük a rendőrséget, akik szovjet tűzszerekkel a működőképes szerkezeteket hatástalanították.

A kutatóakna alján kb. 2,5 m mélységben nyíló szűk hasadékból egy szálfőfalakkal határolt, erősen feltöltődött É-D irányú tágasabb hasadékból értünk, amelyből igen sok anyagot vödöröztünk ki.

Ennek aljáról kb. 7 m mélységben egy lejtős kuszodát sikerült járhatóvá tenni, amely egy kis fülkébe vezetett. Innen véséssel is csak kb. 3 m-t tudunk laposan előrejutni É-i irányba, ahol a szelvény véglegesen járhatatlan méretűre szűkült. Tovább már csak egy korróziós, kobaknyi ovális nyílás vezet. A feltárás ezen a ponton nem folytatható. Felmérését elvégeztük, térképét mellékeljük.

Mélysége: 8,3 m.

6. Ruska-zsomboly /N-8./

1983. évi ÉVKÖNYV-ünkben kataszter-kiegészítésként számoltunk be az N-8. /Németföld-8. sz. objektum/ felfedezéséről.

Idén a kettős nyelőtölcsér K-i mélypontján kezdtük a feltáró kutatást, kibukkanó szálfőzet mentén, amely felső triász mészkőnek bizonyult. Szálfő oldalakkal és nagy kőzetfelületekkel határolt viszonylag szűk szelvények mentén sikerült egy nagyjából É-D irányú, hasadékjellegű zsombolyba jutni, amelynek formái döntően a tektonikus eredetet tükrözik. Felső részében /pl. a lejtős kuszodában/ kismértékű korróziós nyomok is felfedezhetők. Feltárása során /tavasz-nyár eleje/ több alkalommal is CO₂ feldusulást észleltünk, amit a helyszíni műszeres vizsgálatok megerősítettek. /Széndioxid tartalom: 3-4 %./ Kísérletképpen PVC gégecsövön keresztül, aggregátorról hajtott porszívóval a felszínről levegőt nyomtunk be a végpont közelébe, ahol kb. 20 perc üzem után a CO₂ tartalom minimálisra csökkent.

A barlang kb. 22 m mélységű vágypontján újabb omladék állja utunkat, így további feltárását folytatni kívánjuk.

Feltérképeztük, térképét és helyszínrajzát mellékeljük.

Nevét a terület elnevezése után /Alsó- és felső Ruska-allé/ kapta.

Felmért hossza 46 m, mélysége 21,8 m.

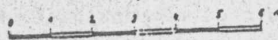
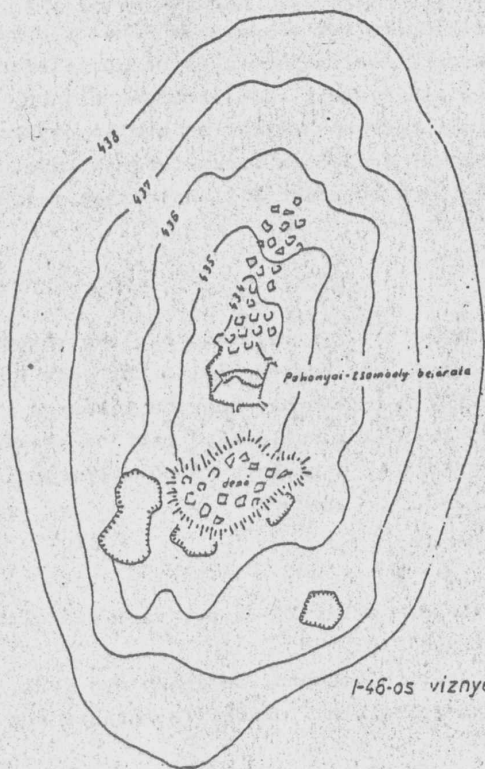
7. Gillotin-zsomboly /I.-19./

A barlang ÉK-i falában, 11 m mélységben már korábban felfedeztünk egy járhatatlanul szűk nyílást, amelyből néha igen mélyre pattogott le lejtősen a próbaképpen bedobott kő.

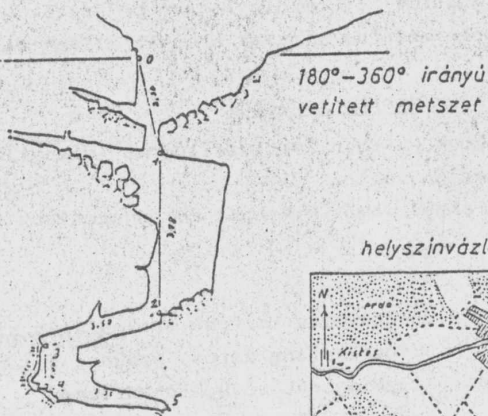
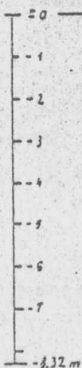
Tereprendezés után aggregátorral és furókalapáccsal kezdtük meg a nyílás bővítését, ami a nehezen hasadó kőzetben csak lassan ment. A nyíláson bebujva látható, hogy a járat jobb-

TÉS, PAHONYA-DÜLŐ
PAHONYAI-ZSOMBOLY

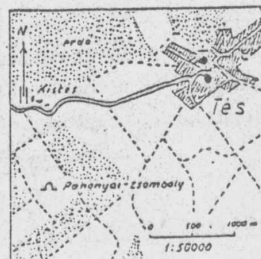
Feltárta: az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1984-ben
 Felmérte: Eszterhás István és Gyebnár János 1984. VIII. 18-án
 Szerkesztette: Eszterhás István Összhosszúsága: 19,23 m

1-46-os víznyelő alaprajza

helyszíninvázlat

ra kanyarodva még továbbra is hasonló szűk szelvénnel halad lefelé, de távolabb mintha kissé kitágulna /?/.

8. Jubileumi-zsomboly /I.-29./

A zsomboly -113 m-es végpontjának véséséhez kiépítettük a négyeres kábelt, amelyet a legalsó szakasz kivételével nagyfeszültségű szigetelésvizsgálóval és hangostelefonnal lepróbáltunk. Az utolsó szakasz, valamint a végén elhelyezett csatlakozósáv sajnos víz alá került a tavaszi és nyári esőzések után. Juniusi terepbejáráskor az utolsó szakaszban 6 m magasan állt a víz, de a visszaduzzasztás nyomai egészen a Kocka-teremig követhetők voltak. /Kb. 70 m magas vizoszlop/. Emiatt a feltáró kutatást pillanatnyilag felfüggesztettük.

9. Kréta-barlang /I.-73./

Kora tavaszi terepbejárás és leszállás alkalmával a 22 m mélységű barlang végponti termének K-i végéből nyíló 7 m magas kürtőn felmászva, egy keskeny nyílásból erős visszhangot tapasztaltunk. Ezt furókalapáccsal kitágítottuk É-i irányba, hogy be lehessen bujni. A szűkületen tuljutva egy kb. 8-10 m mélységű, kb. 0,2 m szélességű markáns hasadék fölé értünk, amelyben a ledobott kő visszhangozva esik le a reményt keltő mélységbe. Bontása sajnos kilátástalannak tűnik.

10. I.-75. objektum

A nagy vizgyűjtő területtel rendelkező időszakosan aktív I.-14.sz. víznyelő alatt helyezkedik el, az innen időnként tulfolyó vizeket nyeli el.

Kora tavaszi terepbejárás alkalmával próbabontást végeztünk, de csak igen szűk, járhatatlan repedéseket találtunk a töredezett szálkő felszínén. További feltárásra nem érdemes.

11. I.-28. /Csipkés-zsomboly/

A tavaszi árvizek a zsomboly lezárt bejáratát és a nyelőtölcsért alaposan megtépázták, amit tereprendezéssel újra az eredeti állapotnak megfelelően javítottunk ki.

12. I.-14. /Nyomasztó-barlang/

Az utóbbi években igen "aktivizálódott" víznyelőbarlang bejárata besuvadt, így átmenetileg járhatatlan volt.

A lejárati aknát ismét kiástuk, és bejutottunk újra az első terembe.

A Büdös-barlang

Isztiméren, a Burok-völgy középső szakaszában sikerült megismerni 1984-ben a völgy 26. barlangját. A Büdös-barlang lapos, széles, 5,1 m hosszú kimállásos üreg felső triász földolomitban. Helyi jelentőségű kis barlang.

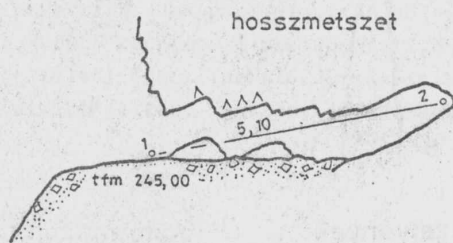
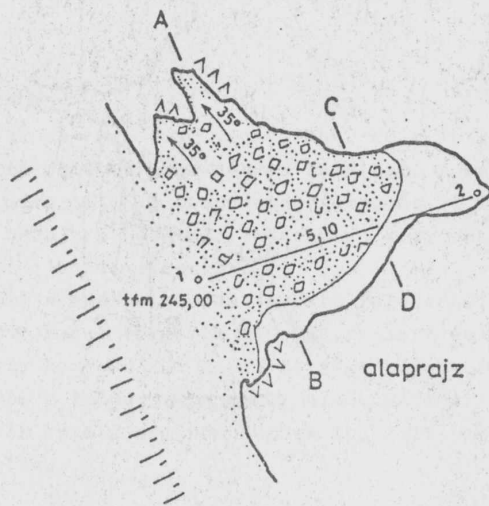
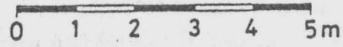
/Eszterhás István/

A Király-kő barlangja

A Balatonfelvidék északi peremén, Kapolcstól 700 m-rel délkeletre, a Király-kő bazalt-organói közt van a barlang. Tektonikus eredetű, 3,3 m összhosszúságú, keskeny, magas

Isztimér, Burok-völgy BÜDÖS - BARLANG

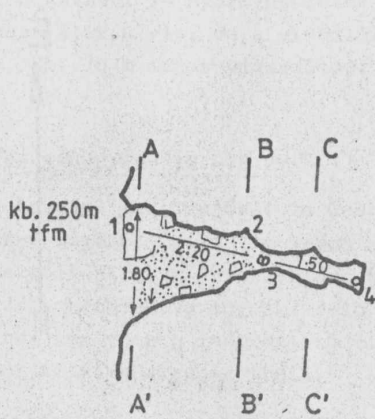
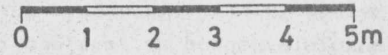
Felmérte: Eszterhás István 1984 május 15-én

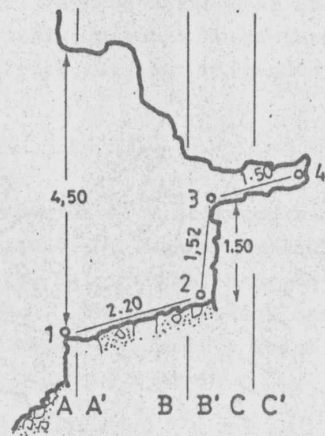
Kapolcs, Király-kő

KIRÁLY-KŐ – BARLANGJA

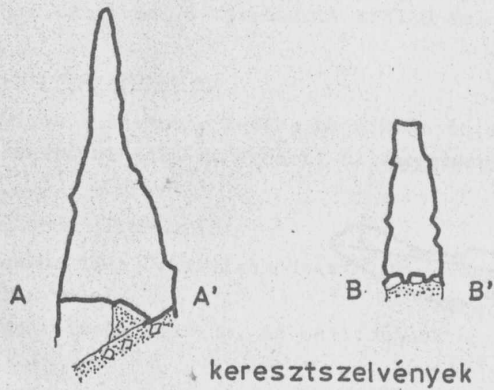
Felmérte: Eszterhás István 1984. július 13-án

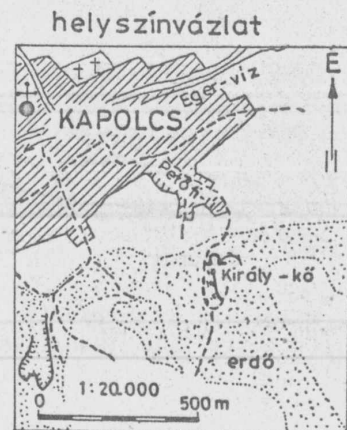
alaprajz

hosszmetszet

keresztmetszvények

üreg. Helyi jelentőségű, kis képződmény - további kutatásától sem várható jelentősebb eredmény.

/Eszterhás István/

A Somlói sziklakonyha

Az Északi-Bakony peremén, a Somló bazalttakarós tanuhegyén, Somlónásárhely közigazgatási területén 310 m tengerszint feletti magasságban található a barlang. Bazaltorgonák között 8,2 m összhosszúságú keskeny, magas tektonikus eredetű hasadék. Vége Y formában szétágazik, ahonnan nyitott kürtő szakad a külszinre. Helyi jelentőségű kis barlang - további kutatása jelentősebb eredménnyel nem biztat.

/Eszterhás István/

A Pulai-bazaltbarlang

A Déli-Bakonyban, a Kab-hegy alsó régiójában, Pula községtől 2 km-rel északnyugatra, kb. 300 m-es tengerszint feletti magasságban található a barlang. Bazaltban beszakadásos módon keletkezett a máig 104,5 m összhosszúságban és 21 m-es mélységig ismert üregrendszer. Valószínű, hogy a bazaltréteg alatti mészkőben karsztosodással kialakult üregekbe szakadozott be barlangot alkotva a bazalt.

Egy nagyobb teremből a számos kuszva járható folyósóból álló labirintus alját mindenütt nagy darabokból levő bazalttörmelék alkotja, falait és mennyezetét pikkelyesen leváló szálkőbazalt képezi. A repedések által feltárt bazalthólyagokban kvarc kristálybekéregződés, néhány helyen a falon mikrogombák alkotta fehér bekéregződés figyelhető meg. További feltárása és kutatása mindenképpen indokolt, melytől jelentős tudományos megállapítások is várhatók.

/Eszterhás István/

A Kutya-barlang

A Pilis-hegységben, Kesztyölcstől 3 km-re, a Klastrom-szirteken található a barlang. Honti Pál bejelentése után a Magyar Televízió közvetítésével kezdte meg feltárását az Alba Regia Barlangkutató Csoport. A barlangot 11,5 m összhosszúságban sikerült megismerni. Törmelékkel erősen feltöltődött inaktív forrásbarlang felső triász dachsteini mészkőben. Ugy tűnik, hogy további feltáró kutatása jelentősebb eredménnyel nem kecsegtet.

/Eszterhás István/

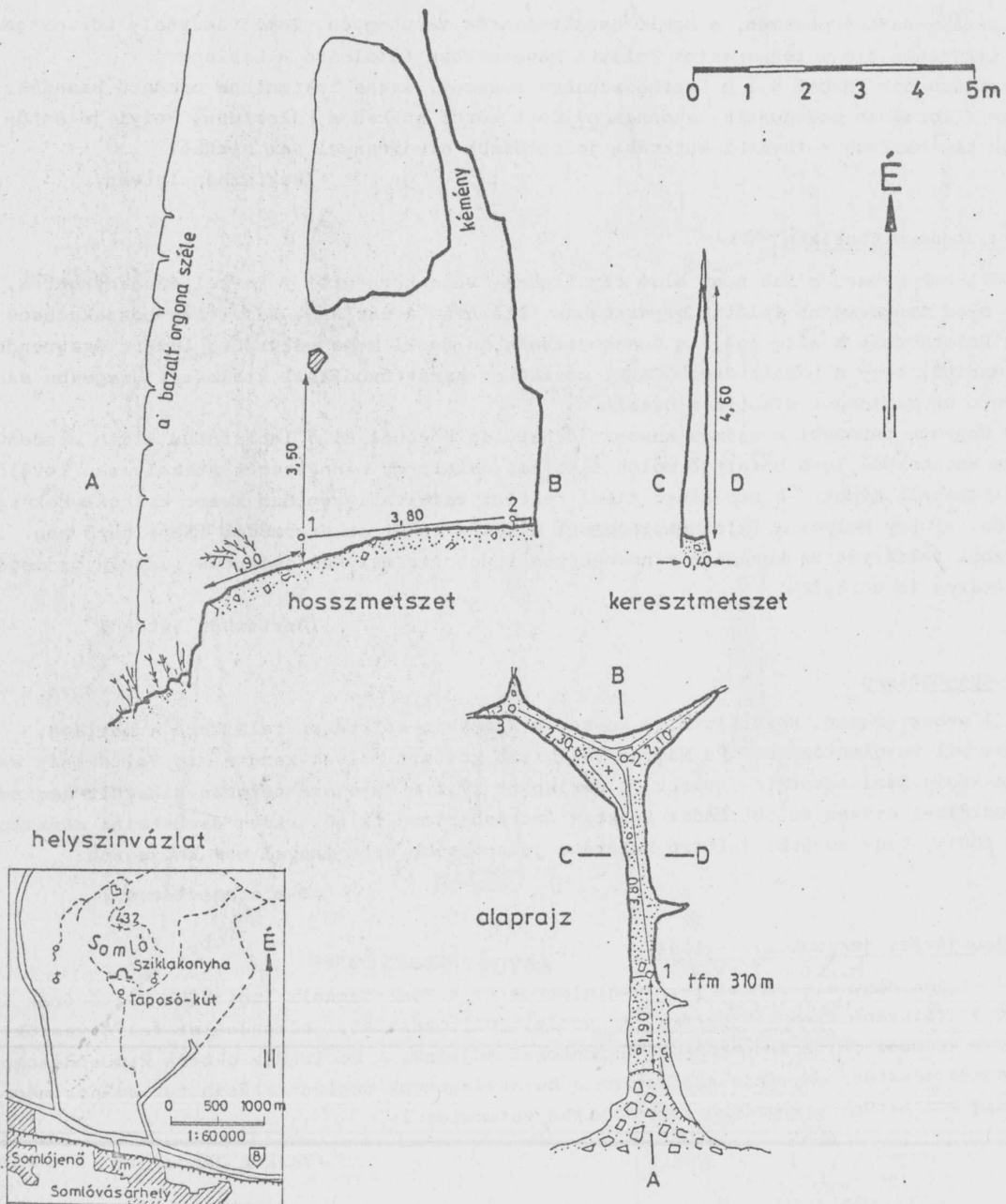
Terepbejárási jegyzőkönyv - 1984 -

1984 elején négy alkalommal lett végiglátogatva a Tési-fennsík leginkább változónak ítélt 33 felszíni karsztobjektuma. Az észlelt változásokat, jelenségeket feljegyeztük, hogy a későbbi feltáró munkákhoz támpontokat adjanak. A hóolvadás okozta kimosódásokon, visszaduzzasztásokon, felszakadásokon a huzatviszonyok regisztrálásán túl sajnos még mindig észleltünk víznyelőbe dobott birka tetemeket is.

/Vaskor János/

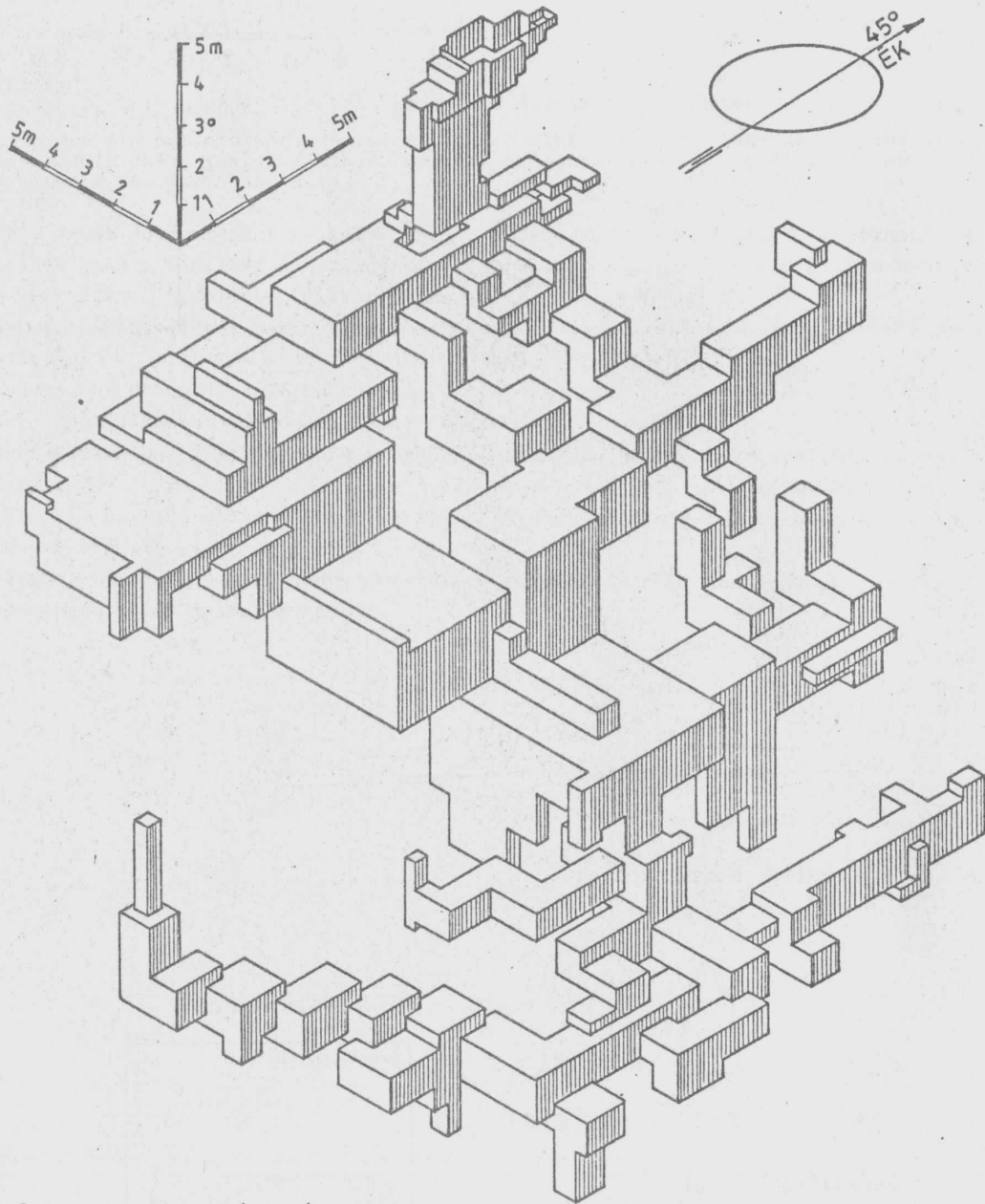
Somlóvásárhely, Somló-hegy SOMLÓI-SZIKLAKONYHA

Felmérte: Eszterhás István és Kaufmann Péter
1984. október 6-án.

A PULAI-BAZALTBARLANG

Izometrikus képe

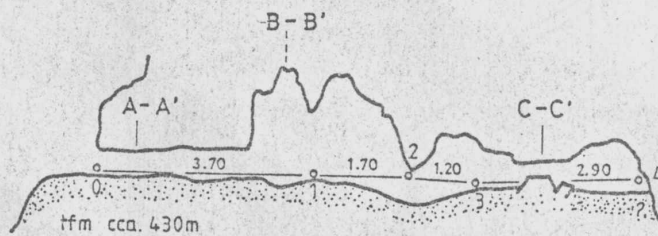
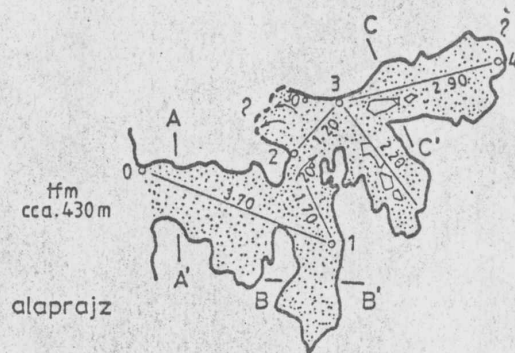
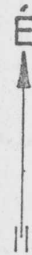
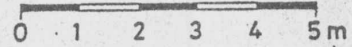

Szerkesztette: Eszterhás István 1984

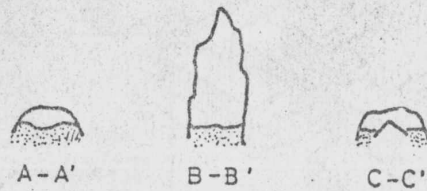
Kesztölc Klastrom - szirtek

KUTYA - BARLANG

Felmérte: Eszterhás István és Kökény Károly
1984. VI. 9

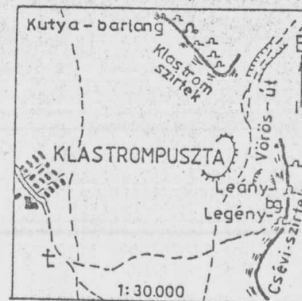

kiterített hosszmetesz

keresztmetszelvek

helyszínvázlat

AMPHORA KÖNNYŰBUVÁR SPORT CLUB BARLANGKUTATÓ CSOPORTJA

Brankovits István

ABSTRACT:

Brankovits, I.: AMPHORA Divers' Sport Club Speleological Group

The group did explorations in the spring cave of the Héviz lake and in the syphon of the Kossuth cave, Aggtelek karst. Besides Hungarian caves they visited several caves in Romania and Czechoslovakia.

1984. évben csoportunk 9 belföldi és 3 külföldi turát szervezett. Az itthoni turák során a budai, a pilisi és az aggteleki barlangokba jutottunk el. Ezeken összesen 42 fő vett részt. Erdélyben kétszer jártunk.

Februárban nagyváradi barlangászokkal közösen szerveztünk többnapos turát a Szelekbárányba.

Novemberben ötnapos turát tettünk a Pádis-fennsík. A Szamosbázáron és a Csodaváron kívül több általunk eddig nem ismert barlangot is bejártunk.

Csehszlovákiában részt vettünk a Cseh-karszton rendezett Nemzetközi Barlangász találkozókon..

A Kossuth-bárány szifonjának tisztításában és továbbjutási lehetőség keresésében nem tudtunk előrelépni.

A Hévízi-tó forrásbarlangjának kutatását tekintettük fő feladatunknak. Az itt folyó mérésekről külön jelentés készül.

AQUA MOUNT BARLANGÁSZ SZAKOSZTÁLY

Baracskaý Sándor

ABSTRACT:

Baracskaý, S.: AQUA MOUNT Speleological Section

The group was primarily concerned with touring, organizing lectures, exhibitions popularizing cave exploration and alpinist activities in industry. Its members visited several caves of Czechoslovakia, Poland and Yugoslavia. In spring they had a camp at Bánkut, Bükk Mountains, where 270 speleologists of 6 nations participated.

Az 1984-es évben a Bükk hegységben több víznyelőre illetve zombolyra kértünk kutatási engedélyt, melyeket az OKTH Északmagyarországi Felügyelősége elutasított.

Ezért a tervezett kutatásaink kizárólag a debreceni MHSZ klub kutatási területén végzett segítő jellegű munkálatainkra redukálódtak. Jelen pillanatban is kutató tevékenységünket legjobban az határozza meg, hogy 1985-ben kutatási engedélyt kapunk-e?

Ezen kívül a Sály közelében lévő latori kutatóházat kívánjuk felújítani és a környéken lévő barlangokra kutatási engedélyt kérni.

Április 27. és május 7. között az "AQUA MOUNT" Barlangász Szakosztálya nemzetközi találkozókat hívott össze. A rendezésben velünk közösen még részt vett a debreceni MHSZ Könnyűbuvár Klub is. A táborba öt nemzet képviselői gyűltek össze, mintegy 270 fő.

Egészen pontos adatot nem tudok, mert a regiszterfüzetben csak 217 fő bejegyzése történt meg, de ennél jóval többen jöttek el. Három olasz Speleo Club, hat csehszlovák klub, két lengyel és egy ausztriai csoport érkezett nagyobb számban. Magyarországot tíz csoport, s mintegy 30 meghívott vendég képviselte.

A tábor ideje alatt minden nap, sőt majd minden éjjel is turákat szerveztünk a Bükk nevezetesebb barlangjaiban. Összesen mintegy 57 barlangi turát, megszámlálhatatlan felszíni turát, s néhány sziklaturát iktattunk a programba. A tábor fő eseményeként megkoszorúztuk a Mészáros-Lantos emléktáblát.

BEAC BARLANGKUTATÓ CSOPORT

Rajczy Miklós

ABSTRACT:

Rajczy, M.: BEAC Speleological Group

In accordance with traditions, the main activity of the group was education and cave touring. They won the first prize in the Kinizsi Cup, the 2nd and 3rd places in the Marcel Loubens Cup.

An expedition of three people reached - 600 m in the Gouffre Berger, France.

Csoportunk fő tevékenysége - hagyományainknak megfelelően - ez évben is a barlangjárás és oktatás volt.

1/ Oktatás

Az MKBT kutatásvezetői tanfolyamát 1 fő, az MTSZ BB barlangjáró 2. /technikai/ tanfolyamát 5 fő végezte el sikeresen. További 2 fő barlangi turavezetői vizsgát tett. Mindkét fenti tanfolyam oktatói gárdájában is részt vettünk. Sajnos nyílt turáinkra ez évben csak kevés ember jelentkezett /összesen kb. 80 fő/.

2/ Barlangjárás

Nevezetesebb eredményeink:

- Kinizsi Kupa 1. helyezés
- Marcel Loubens Kupa 2. és 3. helyezés
- 3 tagú expediciónk Franciaországban több más barlang mellett 600 méterig bejárta a Gouffre Bergert

3/ Barlangi Mentőszolgálat

Jelenleg 8 tagunk vesz részt a Mentőszolgálat munkájában. Egy tagunk elvégezte a barlangi mentő tanfolyamot Vercorsban.

4/ Tudományos munka

Egy tagunk végez ilyen tevékenységet, melyhez a csoport alkalomszerűen technikai segítséget nyújt. Így részt vettünk az NME által szervezett konferencián /Oktatási Intézmények Karszt- és Barlangkutató tevékenységének Eredményei/ és a Nemzetközi Lámpaflóra Kollokviumon is.

BEKEY IMRE GÁBOR BARLANGKUTATÓ CSOPORT

Kiss Attila - Takácsné Bolner Katalin

ABSTRACT:

Kiss, A.: - Mrs. Takács-Bolner, K.: IMRE GÁBOR BEKEY Speleological Group

The group continues to work in his traditional exploration area, the Pál-völgy cave, Budapest. Here in the Cartographer branch and in the Rope-ladder hall altogether 86 m passage was explored and documented. The connection with the nearby Mátyás-hegy cave could not be established. Besides exploration, cave sedimentological hydrological, and climatological measurements were also made. In June the contributed to the ceremony commemorating the 80th anniversary of discovery of the cave.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

Az 1984. évi tevékenység átfogó ismertetése

A feltáró tevékenység ismertetése

I. Pál-völgyi-barlang

II. A Pál-völgyi kőfejtő barlangjai

Üledékvizsgálatok

Barlangklimatológiai mérések

Mérési jegyzőkönyvek

Hidrológiai mérések

A feltáró tevékenység ismertetése

I. Pál-völgyi-barlang /Bp.II.Szépvölgyi ut 162./

Feltárt új szakaszok hossza: térképezve: 86 m

becsülve /omladékzóna/: 40 m

A barlang hossza 1984. december 31-én: térképezve: 4334 m

becsülve: + 115 m

Az eddigi gyakorlattól eltérően, a Térképész-ágban végzett kutatómunkákat nem választjuk el a barlang egyéb pontjain történő feltáró kutatásoktól. Ugyanis a Térképész-ágnak a Mátyás-hegyi-Barlangot közvetlenül megközelítő szakaszain a bontások sorra eredménytelenül zárultak, ezért a két barlang összekötésére egyetlen lehetőséget látunk: a Térképész-ág távolabbi pontjain kell újabb szakaszokat feltárni, melyek esetleg kedvezőbb lehetőséget nyújtanak az összekötéshez. Így szigorúan véve az összekötésre irányuló célkutatást az év folyamán nem végeztünk.

A Térképész-ág bontásra legkedvezőbb pontja a déli részen, a Palánkai-terem előtt nyíló oldalág K-i vége volt, ahol a főte vastag kovazónája omladékba vezetett. A január 8-án megkezdett bontás rögtön eredményt is hozott: mintegy 2 m-es szakasz átbontása után keskeny levegős járat tárult fel, amely bonyolult, többszintes omladékba vezetett. Többszöri leszállással az omladékrendszer mintegy 50 m hosszban vált ismertté, újabb feltárás február 19-én következett be. Az omladék egy szűk hasadékan keresztül tágasabb, nyugodtabb jellegű folyosóba jutottunk, amelyhez rövidesen az elsőként feltárt járatból is átjárt sikerült nyitni.

A feltárt szakasz rövid ismertetése

A Térképész-ág újabb szakasza egy közel É-D irányú folyosóból és egy erre csaknem merőleges, KÉK-NYDNY csapású omladékzónából áll. Ez utóbbi a Térképész-ág Tölcsér - Cseppkő-

talajszelvény-közötti szakaszokat folytatásaként értelmezhető; az egykori, valószínűleg lapos járatot kisebb-nagyobb beszakadt kőtömbök halmaza tagolja kaotikusan több szintre. Legfelső szakaszán jellegzetes, főtemegrogyásos "lapító" nyílik; K-i végén egy viszonylag nyugottabb terem alakult ki, lapos, háttetőszerű boltozattal.

A D felé nyíló, hasadékjellegű, lejtős folyosó ezzel szemben szép oldásformákat mutat, helyenként jól kipreparálódott ősmaradványokkal. E folyosó D-en egy közel merőleges kereszt-törésbe torkollik, ennek Ny-i részét kovakitöltés zárja le, míg K-en ismét fellapult, törmelékes-omladékos zóna kapcsolódik hozzá.

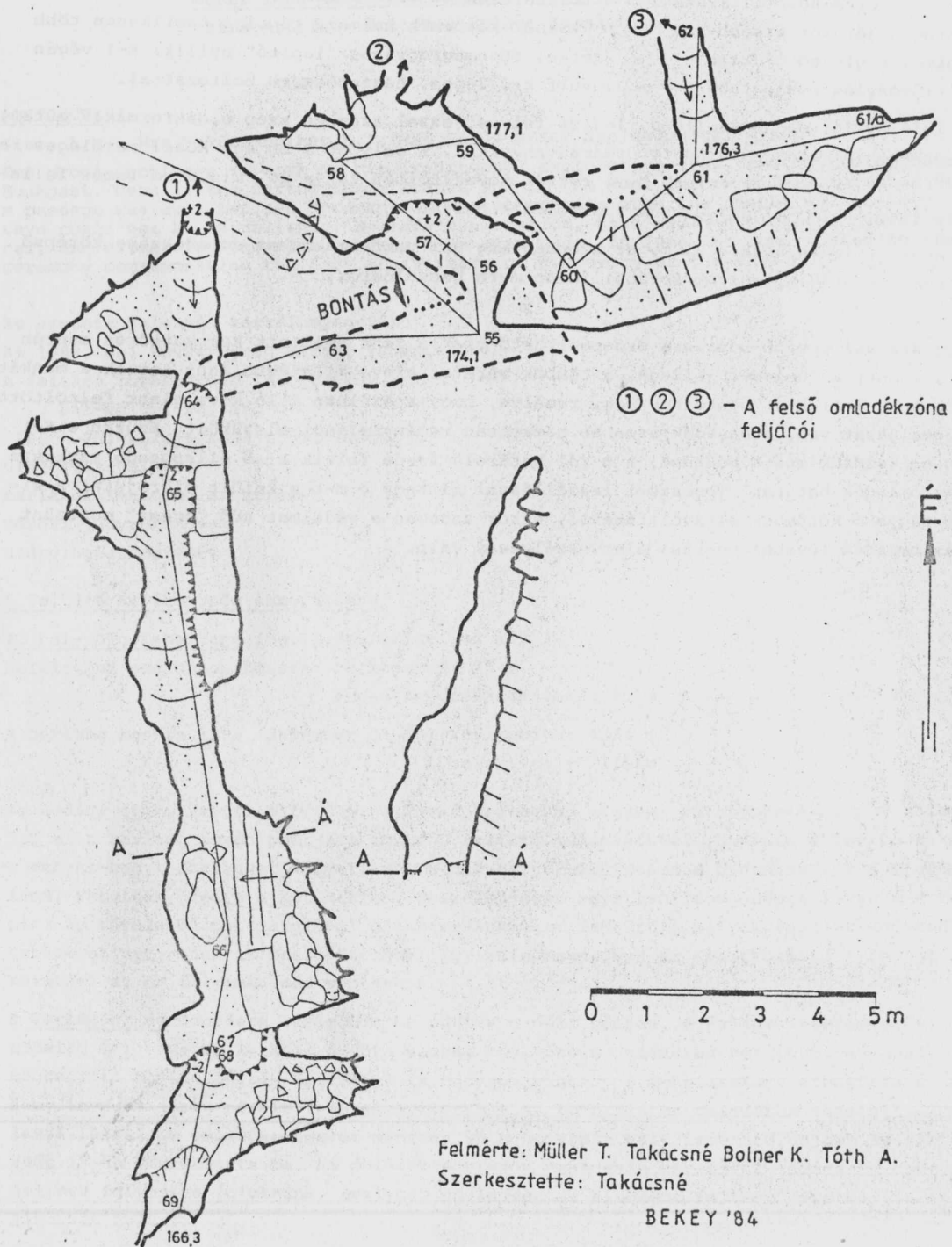
A szakasz felmért hossza 51 m, ez azonban még nem tartalmazza az omladékszóna középső és felső szintjeit, melyek további 30-40 m-re becsülhetők.

x

Az új szakasz tovább-bontásra érdemesíthető csak a fent említett kereszt-törés mentén volt, mert az omladék jellege, a tömbök méretei eleve kilátástalanná tették a munkát. Előbb a Ny-i frontot bontottuk meg, remélve, hogy a szálban álló kova alatt feltöltött levegős járat van, a hasadék azonban hamarosan reménytelenül elszűkült. Ezután a K-i fronton kezdtük meg a bontást, a D-ről határoló ferde falsík alsó ellaposodó szakasza és az omladék határán. Többszöri leszállással mintegy 6 m-t sikerült előrejutni a kisebb-nagyobb kőtömbök eltávolításával, ekkor azonban a védelmet adó "eresz" megszűnt és az omladék további bontása életveszélyessé vált.

PÁL-VÖLGYI-BARLANG

A Térképész-ág 1984-ben feltárt szakasza

A Térképész-ágra koncentrált első negyedév után az elsőrendű munkahelyet az Óriás-folyosó DNY-i végpontja, a Hágcsós-terem jelentette. Ez a barlang legtágasabb folyosója, melynek törésvonala egészen a bányafalig követhető. A hirtelen elszűkülő végpontot tömör agyagkitöltés zárta le, tetején cseppkő-bekérgezéssel, mely fölött keskeny légrés nyílt. Feltételeztük, hogy itt is a Hágcsós-terem bejárati szűkületéhez hasonló formával állunk szemben, ezért a kitöltés tetején próbálkoztunk a továbbjutással. Az intenzív munka a tavaszi kutatótábor alatt kezdődött meg.

Táborunkat március 30 - április 7. között tartottuk, ezalatt napi 2-4 háromfős brigáddal, összesen 54 munkanapnak megfelelő időt töltöttünk feltáró munkákkal. Tekintettel a munkahelyek megoszlására /Hágcsós-terem, Térképész-ág, Bekey-barlang/, idén a felszínen táboroztunk, a Barlangi Mentőszolgálat hozzájárulásával a Mátyás-kőfejtőben lévő "Kinizsi"-házban.

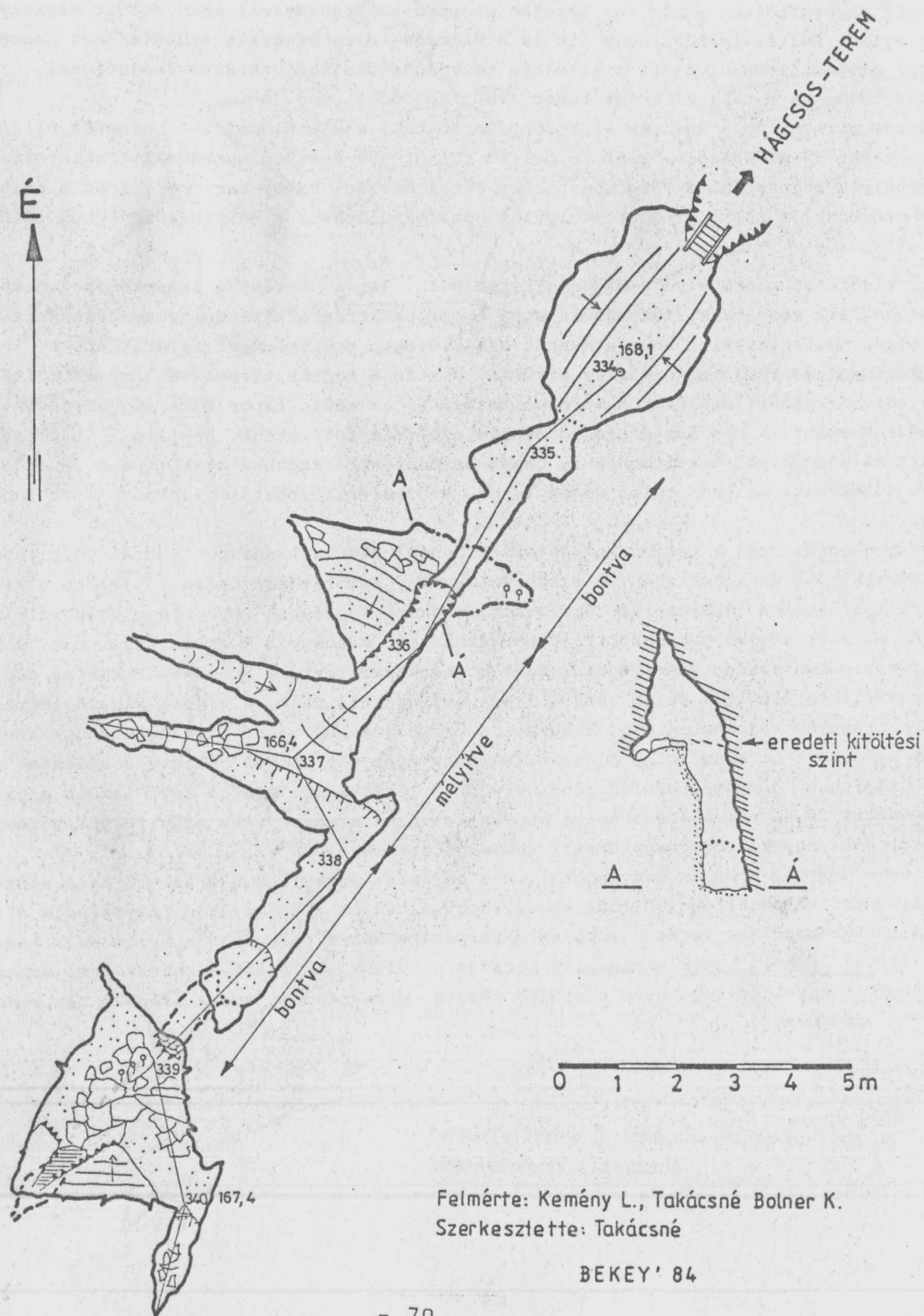
A tábor elsőrendű munkahelye a Hágcsós-terem volt. Itt a bontást a cseppkőkéreg áttörésével kellett kezdenünk. Két műszak után a cseppkőkéreg alatti összecementálódott réteg olyan vastaggá vált, hogy a munkát csak vésőgép segítségével folytathattuk. Ujabb két napi munkával sikerült az áttörés, ezután a bontás törmelések agyagkitöltésben haladt. A kezdeti szűkület hamarosan kitágult, az addig lapos főte függőlegesen emelkedni kezdett. A bontást a szálkő mentén, fölfelé folytattuk. Április 5-én délután sikerült az agyagkitöltést átbontani, nagy csalódásunkra azonban csak kisebb levegős terembe jutottunk, melynek tulsó végén lapos, erősen feltöltött rövid kuszójárat indult tovább.

Itt tovább-bontás csak a termecske agyagkitöltésébe vágott transzport-uttal volt lehetséges. Ennek több műszakot igénylő elkészülte után, fokozatosan haladtunk előre a kitöltött, vállszélességű járatban; a főte alatti keskeny légrésben enyhe légmozgás volt érezhető. Október végére a kibontott járatszakaszmár mintegy 8 m hosszúságú volt, a kitermelt anyag mennyisége számításaink szerint megközelítette a 30 m³-t. Ekkor az addig laza, törmelékes kitöltés felső zónája ismét cementálttá vált, a kisség táguló légrésben apró cseppkövek jelentek meg. A huzat is erőteljesebbé vált, feltételezésünk szerint elértük a feltöltött zóna tulsó oldalát. A munka megújult erővel haladt, a véséssel is nehezen tágítható cementált felső zóna helyett a közvetlenül alatta lévő lazább anyagban. November 28-án végre átszakadt a bontás, azonban a várva várt nagy feltárás ismét elmaradt; csak egy kisebb cseppkövet terembe jutottunk.

E termecske méretei azonban nem indokolják a bejárati szűkületben érezhető határozott huzatot, ezért változatlanul bizunk abban, hogy az újabb akadály után folytatódik a rendszer. A tovább-bontásra legkedvezőbbnek a termecske DNY-i fala mentén nyíló szűk hasadék tűnik, itt a ledobott kövek viszonylag hosszan gurultak. A lefelé járhatatlanná szűkülő hasadékban az egyetlen lehetőség a szálkő vésése, e megkezdett munka azonban nem kecsegtet gyors eredménnyel.

PÁL-VÖLGYI-BARLANG

Hágcsós- termi bontás '84

II. A Pál-völgyi kőfejtő barlangjai /Bp.II. Szépvölgyi ut 162./

A feltáró kutatás célpontja itt ebben az évben a Bekey-barlang volt. A hasadék-jellegű barlang korábbi bejárásai alkalmával figyeltünk fel arra, hogy a K-i végpontokat lezáró omladék egy közel merőleges, jól oldott szálkőfalhoz támaszkodik. A legfelső szakaszon a fal mentén pár méterre be is lehet kuszni az omladék alá. Itt, a főte omladéktömbjei között egy rozsdás fémvödör lógott! Ez a Bekey-barlang ismert részéből nem kerülhetett ide, így feltételeztük, hogy felettünk levegős járatnak kell lennie. A térkép alapján a keresztjárat éppen a Pál-völgyi-barlang bejárati folyosójának folytatása.

A feltételezett keresztjárat feltárását az omladéktól lehető legtávolabb eső ponton, a főhasadék É-i mellékágának végén kezdtük meg; a térkép alapján ennek rövidesen a keresett kereszthatadékba kellett torkollania. A bontást a laza agyaggal kitöltött járatban a tábor alatt kezdtük meg. A kereszthatadékot már az első műszakban elértük, s megindultunk felfelé a kitöltésben. Hamarosan kisebb-nagyobb kötömbök, sőt néhány sztalagmit-töredék ágyazódott az agyagba, megerősítve egy felső levegős járat létezését. Kb. 6 m magasságban átbontottuk az agyagkitöltést, azonban a felette lévő, fennakadt kötömbök biztonságos eltávolítása a szűk hasadékban kivitelezhetetlen volt.

Ezután az omladék legfelső elérhető pontján, a főhasadék felől kíséreltük meg a bontást, a behajló boltozat védelmében. Néhány kő elmozdítása után azonban hirtelen nagymennyiségű, apró kőtörmelék öntötte el felülről a kibontott üreget, a törmelék utánfolyása jellegzetes morgó hang kíséretében több másodpercig tartott. Az omladék megmozgatásakor a folyamat többször ismétlődött, a törmelék között barlangidegen anyagokra /vasdaragok, stb./ bukkantunk. Ezek után valószínűsíthető volt, hogy a kereszthatadék egykor a bányatálpig nyitott volt, s azt felülről, szándékosan töltötték fel. Ez mintegy 15-20 m vastag feltöltést jelent, így itt a tovább-bontást kilátástalannak és életveszélyesnek ítéljük. E feltöltött zónától jelentős mértékben el kellene távolodni É felé ahhoz, hogy természetes állapotú járatra számíthassunk. Ez az előző bontáshelyről, a kereszthatadék agyaggal kitöltött alsó szakaszában kialakított vágattal esetleg lehetsége, ám az eredmény meglehetősen kétséges.

BLSE ARAGONIT BARLANGKUTATÓ SZAKCSOPORT

Kucsera János

ABSTRACT:

Kucsera, J.: BLSE Aragonite Cave Exploration Group

The group explored the middle stone-quarry cave of the Róka-hegy, Budapest.
In addition, they were engaged in the training of young members and in touring.

Csoportunk 1984 tavaszán lezárta a kutatásunk alatt lévő Róka-hegyi középső kőfejtőben található barlangot és folytatta barlang feltárását, illetve az előző évek folyamán széttördelt és lenthagyott képződmények felszínre szállítását.

Sajnos a barlang szűk és keskeny járatai miatt nehezen haladtunk előre, ezért csak 600 vödörrel termeltünk ki.

Csoportunk létszáma 15 fő. Téli és koratavaszi időszakban minden héten szerdán 18.00 - 22.00-ig rendszeresen klubfoglalkozás van, a III. ker. Himző u. 1.sz. alatt. Ezt a helységet a BLSE bérlé.

A fiatalabb barlangkutatóknak megmutatjuk és megtanítjuk a kötél kikötés lehetséges mozdulatait, kötél csomózást, ereszkedő és mászó gép használatát. Diaképek vetítésével megmutatjuk nekik azokat a barlangokat, amelyekbe már jártunk.

Itt beszéljük meg a soronkövetkező turát, ami az év elején meghatározott turaterv szerint következik.

Az 1984. évre tervezett turákat teljesítettük.

BORSODI SZÉNÁNYÁK KARSZTKUTATÓ SZAKCSOPORTJA

Margóczy József

ABSTRACT:

Margóczy, J.: BORSOD Miners' Cave Exploration Group

The group did exploration in five caves of a hypothetical karst system on the Little Plateau of the Bükk Mountains, including the Lilla cave.

Kutató tevékenységünk fő céljaként továbbra is a Kis-fennsík barlangjainak feltárását s a barlangok természeti értékeinek megvédését tekintjük. Ezen kutatásokon belül részt kívánunk vállalni a vízellátási gondok megoldásában is. A csókási Ősnyelőtől Felső-forrásig huzódó karsztrendszerbe akarunk bejutni. Az Ősnyelő fluoreszcénes festése 9 óra múlva Felső-forráson, 28 óra alatt percesen jött ki.

A rendszerét Kalapács-kői barlanggal közelítettük meg a legjobban. A barlang egy kis patak vizét nyeli el és két aknája egy teremben torkollik 30 m mélységben. Innen egy 25 m hosszú kanyargós felső járat indul. Az élő alsó járat a termet keresztül szelve tovább halad egy keskeny medret mosva a szürke mészkőben. A járható hossza 31 m, a teremtől számítva 6 m-es a szintkülönbség. A végpontján egy kis terem található, amely egy függővel összeköttetésben van a felső barlangrészsel.

A teremből 5 m-es szükület látható, világítás útján látható még egy kisebb terem. Jelen pillanatban a szükületet törjük át.

KOVÁCS-KŐI BARLANG

A barlang Ősnyelő, de nagyobb esőzések vagy hóolvadások idején időszakosan vizet is szállít. A víz az első 24 m-es akna oldalán lévő kis kúrtóból érkezik és a végponton egy agyagszifonon keresztül halad tovább. A barlang végén levő nagyobb teremből egy 3 m-es akna nyílik és az alján van az agyagszifon. Amikor vizet szállít a barlang, a víz itt felgyülemlik és az aknát ellepi.

Az akna mélyítését vödrözés útján folytatjuk, a termelvényt a nagyteremben levő ácsolathoz deponáljuk. A higabb anyagot nylonzsákba gyűjtjük.

LILLA II-BARLANG

A Lilla-barlang külszínén kimértük, hogy a nagyterem utáni kuszodaág 40 m-re van a Lilla II-barlangtól. A barlangot egy volt mészégető kibontásával találtuk meg, jelenleg 0 m mély és a Felső-forrás valamint a Lilla-barlang irányában halad.

A szikla fala mindkét irányba behajlik és légrések találhatók benne.

A tél folyamán is bontottuk a barlangot és minden reményünk megvan, hogy sikerül hamarosan megtalálni a nyelőből nyíló barlangrészt. A Lilla-barlanggal fogjuk összebontani a nyelőt, ugyanis ott a hátsó teremben már nem tudunk törmelékkel elhelyezni, és így azt majd az aknán huzzuk ki.

LILLA-BARLANG

A barlang a jégkorszakból maradt fent, az évezredek folyamán rengeteg járata tömődött el és nyitódott meg. Erre utalnak a barlang első felében található görbe cseppkövek: a levegő hatására a víz csepegése eltolódott és így alakultak ki. A nagyteremben egy ősnyelő van, aminek az ácsolását elkezdték, a nyelő később átmegey lapos barlangrészbe, a mennyezetén szalmacseppkő található. A hátsó részen medvecsontokat találtunk és találunk még mindig, erről kapta ez a részt a Csont-terem nevet.

A teremből 70°-os járat halad lefelé, ebben 2 m-t bontottunk és itt is medvecsontokat találtunk. A kuszodaág után 3 m-es bontással egy kis termet találtunk. A végében cseppkövel befolyt kürtő van, ami lefelé halad, de keskenysége miatt nem járható.

NAGYMEDVE-BARLANG

Kifolyó jellegű forrás-barlang, ami erősen feltöltődött. A barlang első felét /30 m/ kuszva kell megtenni, ezt követi egy 15 m magas terem. A nagyteremből 1,5 m-es akna nyílik és egy kisebb terem van kibontva, jelen pillanatban is itt bontunk. A barlang első felét le akarjuk talpalni a meder aljáig, ezt a műveletet megkezdtük. A barlang érdekessége a falon található medve riesztelés.

BSE BARLANGKUTATÓ SZAKCSOPORT

Palkovics Gábor

ABSTRACT:

Palkovics, G.: BSE Cavers Group

The group, specialized in explorations in the Buda Mountains, performed maintenance work in the Bátori cave and exploration and maintenance in the Áfonya-utca cave. Because of legal problems it stopped its activity during the year.

Csoportunk az elmúlt évben újjászerveződött. Kutatási területeink közül kettőn, a Remete-hegyi Nagysutty-beszakadás és a csobánkai Tamás-likban érdemi munkát végezni nem tudott. A Bátori-barlangban az év folyamán újfent csak karbantartási munkálatokat végeztünk, mivel a barlangot ismét feltörték. A felső ajtó zárszerkezete teljesen tönkrement, ezt ki kell cserélni.

A József-hegyen megindult kutatás hatására még február közepén úgy döntöttünk, hogy az Áfonya-utcai-barlangban folytatjuk a feltárást. Néhány próbálkozás után azonban be kellett látnunk, hogy a munka az előregedett ácsolat alatt veszélyes, valamint ismét felmerült az anyagszállítás kérdése. A nyár folyamán tönkrement régi létra helyére ujat szereltünk /8,5 m/. Egy leszállás alkalmával észleltük, hogy az ácsolat egy része a mögötte levő törmelékkel /1/2 m³/ az aknába hullott. A megsérült részt kicseréltük.

Szeptemberben a barlangban csőtörés miatt befolyó víz hatására az ácsolat átszakadt és az aknába a képlékennyé vált agyag besuvadt, teljesen kitöltve azt. Decemberben az OKTH által kifogásolt zárszerkezetet a Ferenc-hegyi-barlangnál alkalmazott módszer alapján megerősítettük.

Az év folyamán kutatási engedélyünket visszavonták, fellebbezésünkre elfogadhatatlan feltételekkel egészítették ki. A barlang kutatása jelentős pénzüsszeget emésztene fel, ezért amíg az OKTH határozatát vissza nem vonja, a kutatást a csoport folytatni nem akarja.

CHOLNOKY JENŐ Barlangkutató Csoport

Dr. Veress Márton /szerk./

ABSTRACT:

Veress, M. /ed./: CHOLNOKY JENŐ Speleological Group

Near Hárskút, Bakony Mountains, the group was engaged primarily in karst and geomorphological mapping, geological and hydrological observations and investigations. The achievements were published in brief communications. In addition, they are exploring two ponors.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

1. Csoportélet /Veress M./
2. Terepbejárások, megfigyelések /Veress M./
 - a. Terepbejárás a Mester-Hajag ÉK-i részén
 - b. Terepbejárások a Márvány-árok környékén
 - c. A márkói-kőbánya akkumulálódott töbrei
 - d. További adatok a Hárskuti-fennsík karsztos mélyedéseinek működéséhez
 - e. Antropogén tevékenység a Lazsnyakuti-dűlő karsztos mélyedéseinél
3. Térképezés
 - a. A Mester-Hajag DNY-i részének térképezése /Veress M./
 - b. A Fehérkő-árok és Augusztin-tanya közötti terület térképezése /Veress M./
 - c. A Mester-Hajag ÉNY-i és DK-i részének földtani térképezése /Futó J./
 - d. A Lazsnyakuti-dűlő viznyelős töbreinek üledékföldtani vizsgálata /Futó J./
4. Mérések /Veress M./
 - a. Karsztos mélyedések mélységmérései
 - b. Laza anyagok mozgásának vizsgálata
 - c. Források vizsgálata
5. Feltáró munka /Csonka Cs./

I-VI. Táblázat

Fotók

Térképek

Csoportélet

Az év eseményei közül említésre méltó a nyári tábor, a bulgáriai és a pádisi tanulmányut. 1984. végére nem csekély ráfordítással a csoport kutatóházát akár 40 fő részére is lakhatóvá tettük.

A csoportlétszám újabb három fővel növekedett.

A megtartott előadások illetve megjelent publikációk az alábbiak voltak 1984-ben:

- Veress M: Adatok a Hárskuti-fennsík karsztmorfogenetikájához - Karszt és Barlang 1982.
- Veress M: A jövő karszt és barlangkutatóinak nevelése az általános és középiskolai oktatásban /előadásként elhangzott Miskolcon az oktatási intézményekben dolgozó karsztkutatók tanácskozásán/
- Veress M: Paleokarsztosodás hatása a recens karsztosodásra /előadásként elhangzott Miskolcon az oktatási intézményekben dolgozó karsztkutatók tanácskozásán/

Dr. Veress Márton

Feltáró munka

Kutatási engedélyt a Gombás-pusztai objektum sorra kértünk és kaptunk. Két munkabrigád két munkahelyen a G-5/a. jelű víznyelőbarlangban és a G-9. jelű víznyelőben dolgozott a nyári tábor ideje alatt.

A G-5/a. jelű víznyelőbarlangban a tél folyamán egy omlás a bejárat közelében lehetetlen-
né tette a barlangba lejutást. A bejárat ácsolata is megsérült. Mintegy 8-10 fő összefo-
gásával és egy farönkmozgató gép segítségével sikerült az egyik több mázsás követ, majd
többnapos munkával, egy csőrlőrendszer felhasználásával egy másik kötőmböt kiemelni. Ez-
után a kisebb kövektől a járat megtisztítása, majd az ácsolat megjavítása nem okozott
gondot. A tábor utolsó napjaira a barlang teljes egészében ismét bejárható.

A G-9. jelű víznyelőben mintegy öt fő kezdett el dolgozni. Többnapos munkával termelték
ki a kötőrmelékét. /Elhelyezkedése, de egyéb jelek alapján is ez a törmelék mesterséges
eredetűnek látszik./ Kb. 3-4 m-es mélységig sikerült a járatot kibontani és a munkacso-
port az ácsolat kiépítéséhez kezdett. Ekkor azonban a megismétlődő esőzések ezt megaka-
dályozták, sőt a kibontott járat alját elborította az átázás miatt lecsuszott anyag.
1985. nyarán dönthető csak el, hogy érdemes-e, és lehet-e a jövőben az itt megkezdett
munkát tovább folytatni.

Csonka Csaba

Dorogi KADIĆ OTTOKÁR Barlangkutató Szakkör
Madaras Istvánné - Orbán László

ABSTRACT:

Mrs. Madaras, I. - Orbán, L.: KADIĆ OTTOKÁR Speleological Circle, Dorog

The group carried out, first of all, maintenance and, subordinately, exploration work in the Sátorköpuszta and Pilisnyereg caves of the Pilis Mountains. They guided 351 guests through the strictly protected Sátorköpuszta cave during the year. The 25th anniversary of the group was celebrated.

Sátorköpusztai-barlang

A barlang magyarországi viszonylatban a fokozottan védett barlangok közé tartozik, ezért elsődleges feladatunk a barlang védelme. Sajnos rendszeresen visszatérő problémánk a betörések. Több esetben a helyi rendőrséghez folyamodtunk segítségért, de még így sem tudunk a barbarizmusnak gátatvetni. A barlang biztonságos lezárása érdekében nagy segítséget kapunk a József Attila Mű. Háztól, valamint az OKTH-tól. Mivel az új ajtó elkészítéséhez /első alkalommal/ ez utóbbi szerv biztosítja részünkre az anyagi támogatást.

A betörések után sajnos több hétvégét vett igénybe a barlang járatainak tisztítása. Ezenkívül többféle elképzelésünk van a jövőre nézve, hogy a bepiszkolódott kristályokat megtisztítsuk /már ami megmaradt/. Konkrét kutatómunkát ebben a barlangban erre az évre nem terveztünk, de folytattuk a Strázsa-hegyi-barlang szádájának mélyítését, teljes szelvényben. Ennek eredményeképpen kb. 1 m-rel sikerült a szelvényt mélyíteni. Az 1985. évben ennél lényegesen nagyobb eredményeket szeretnénk elérni.

Pilisnyergyi-viznyelő barlang

Az elmúlt éveketán ismét előtérbe helyeztük a viznyelő-barlang kutatását. Mint már az 1983. évben jelentettük a kutatómunka gyorsítása, valamint az eredményesebb kutatás érdekében az ún. kupolára a felszínről /előzetes bemérés alapján/ egy függőaknát kezdtünk mélyíteni. Mivel a tél nyomait az akna magán viselte, ezért legelőször a tisztítási munkálatokat kezdtük meg.

Az aknát ebben az évben a kutatótábor segítségével újabb 4 méterrel sikerült mélyíteni. Az idevonatkozó dokumentációt az 1985. évi jelentésünkben fogjuk közölni. Előzetes méréseink alapján még mint egy 4-5 méter választja el az aknát a barlangtól. Függő aknáról lévén szó, keretácsolást alkalmaztunk, melynek mind második keretét 50 cm-re /oldalanként/ a falba illesztettük. A viznyelő barlang kutatásait sajnos csak az időjárás függvényében folytathattuk, ezért hagyományainkhoz híven a Pilisnyergyi November 7. koszorúzás alkalmával a kutatásokat felfüggesztettük. Az aknát fixen lezártuk. Nagy gondot okoz a kutatóház állagának rohamos romlása, ezért a Pilisi Parkerdő támogatásával 1985-ben új kutatóházat építünk.

Turavezetés, vendégek fogadása

A hagyományainkhoz híven, havi egy alkalommal fogadunk vendégeket, azonban természetesen vannak kivételes alkalmak.

Ebben az évben összesen 351 fő vendéget fogadtunk, s mutattuk meg barlangunk páratlan szépségeit. Látogatóink barlangkutató-csoportok, iskolák, valamint a helyi érdeklődők kisebb-nagyobb csoportjai.

ESZTERGOMI KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÓ CSOPORT

Vozák László

ABSTRACT:

Vozák, L.: Esztergom Karst and Cave Explorers

The group explored two objects of the Pilis Mountains. The opening in the Jóreménység cave remained unsuccessful. The achievement of the year is the discovery of the 35 m long Gombás cave.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

- Csoporttevékenység
- Gyűlések
- Előadók, előadások
- Kapcsolatok
- Kiképzés
- kutatás
 - Jóreménység-barlang kutatása
 - Gombás-barlang kutatása
- Melléklet

Jóreménység-barlang

Az 1984-es év első munkája a barlang téli hordalékainak, ill. kisebb omlásainak eltávolításával kezdődött. /Felszínről behordott, bemosott talaj és avar volt ez, amely a barlang nagyságához képest tekintélyes mennyiség volt/.

A tervben szereplő 1,5 m széles és 2 m mély árok elkészítése nem valósult meg /pedig az ebben futó kötélpálya igen sokat jelentene/,

Az árok földmunkáinál már az első 20 cm-nél rengeteg kötőrmelék nehezítette a munkát. E törmelék eltávolítása után "gyönyörű" szálkőre találtunk. Így az időközben 50 cm mélységű árok munkálatai teljes kudarcba fulladtak.

A Cukorsüveg-teremben a 30-40 cm-es szintsüllyesztés közben előkerült csontokat még nem sikerült meghatározatni. /Nincs, ill. nem ismerünk megfelelő szakembert/.

A Jóreménység-barlangban más érdelemleges kutatás nem történt.

Gombás-barlang

1984. decemberében terepbejáráson voltunk a Vaskapu-völgyben.

E munkák közben egy nyílás gőzölgésére figyeltünk fel. A beékelődött kötőmbök eltávolítása után sikerült lejutnunk a barlangba.

Nem más, mint egy tektonikus hasadék, mely nagyon hasonlít a Pilis-bg. lejárati szakaszához. Ebben a hasadékjáratban mintegy 30-35 m-t haladtunk, majd egy szükület lehetetlenné tette a továbbjutást. A szükület leküzdése igen nehéz feladat, mivel egy derékszögű kanyarral is párosul.

FTSK Barlangkutató Szakosztály
Vidics Zoltánné /szerk./

ABSTRACT:

Mrs. Vidics, Z. /ed./: FTSK Cave Exploration Section

The group carried out exploration in seven objects of the Pilis, Buda Mountains and Aggtelek karst, with no significant results in 1984.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

- I. Az 1984. évi kutatási terv
A kutatási terv értékelése
- II. A kutatott objektumoknál végzett munkák
 1. Háromlyuku-barlang /Hosszu-hegy/
 2. Francia-bánya-barlangja /Budai-h/
 3. Solymári-ördöglyuk
 4. Szabadság-barlang /Égerszög/
 5. Danca-barlang /Égerszög/
 6. Teresztenyei-barlangrendszer
 7. Tizenharmadik-viznyelő és környéke
/Aggteleki-h. Jósavafőtől DK-re/
- III. Tudományos tevékenység
 1. Dr. Szunyogh Gábor: A hévizes eredetű gömbfülkék kondenzvíz-korróziós kialakulásának elméleti-fizikai vizsgálata /csak összefoglalás/
 2. Lukács Erika: Barlangtérképezési számítógépes program
 3. Vidics Zoltánné: Víz hőmérsékletek Égerszög területén
- IV. Csoporttevékenység

Háromlyuku-barlang

Kutató csoportunk a Pilisszántóhoz tartozó Hosszuhegyen 1984. július 25- augusztus 6. között - átlag 8 fő részvételével - dolgozott a Háromlyuku-barlangban.

Elvégzendő feladataink a következők voltak:

1. A Medve-lyuk további kutatása, feltárása és bővítése.
2. A barlang fő aknájának kutatása, mélyítése a kitermelt törmelék /kitöltés/ felszínre juttatása.

Az előzetes tervek csak részben valósulhattak meg.

A Medve-lyuk végén sikerült a járatot tovább tisztítani. Ennek során a kitöltés anyagát a járat külső részére helyeztük el. A járat jelenlegi végpontja erősen agyagos kitöltésű, amelyben viszonylag könnyen lehet továbbjutni. A nehézséget csak a járat nagyon gyenge légcseréje okozza.

A tervbevetett feladatok másik részét nem sikerült teljesíteni.

A főágból történő feltáráshoz eddig is elengedhetetlen segítséget nyújtott egy megfelelően kialakított csörlőrendszer. Az elmúlt néhány évben sikerült a csörlőt meghajtó emberi erőt kiváltanunk, előbb egy szovjet, majd egy japán agregátor és egy villanymotor segítségével. 1984-ben új emelő drótkötelet szereztünk be /az MKBT anyagi támogatásával/. Azonban a pályakötelet tartó állványzatot - amely majd egy évtizedig hűségesen szolgált a feltáró munkát, s amelyet használaton kívül a barlangban tároltunk - ismeretlen személyek ellopták. Sajnos nem valószínű, hogy "civil" személyek felelőtlen akciójáról van szó. A barlangba - 25 m-re kell függőlegesen leereszkedni ahhoz, hogy az állványt elérje. Már ez is "dicsérendő sportteljesítmény". Nemkülönböztetve az is, hogy az állvány egy-egy ága kb. 40 kg súlyú. Ezt megfelelő felkészültség és technikai eszközök nélkül "egy civil" nem tudja kitermelni és elszállítani.

1985-re új állványt fogunk készíteni a Győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola segítségével. /Ott készült az előző állvány és kötélletra is!/.

A kellemetlen körülmény ellenére a kutatómunka résztvevői a Marcel Loubenc csoport tagjainak segítségével igyekeztek a kitűzött feladatokat megoldani.

Tatár Árpád

Francia-bánya barlangja

Kutató csoportunk a Francia-bánya barlangjában 1984-ben 5 alkalommal dolgozott - átlag 4 fő részvételével.

Végzett munkáinknak kevés eredménye látszik.

Főleg a bejárati aknába visszadobált törmelékét és szemetet termeltük ki. Igyekeztünk ezt a bejáratától messzebbre szállítani, hogy több munkát adjunk az ellenünk "dolgozó" egyéneknek. Az eltömődött járatok kitisztítását csak a barlang lezárása után tudjuk folytatni, legalábbis akkor várható a munkák eredményessége.

Vidics Zoltánné

Solymári-ördöglyuk kutatásának beszüntetése

Szaksztályunk, talán már a megalakulása óta foglalkozott a barlang kutatásával és térképezésével. A végzettekről éves jelentéseinkben rendszeresen beszámoltunk. Az elkészült térképeket leadtuk.

Problémáink már évek óta voltak, mert az ezen a területen dolgozó sporttársaink jelentési kötelezettségüknek, rendszerint késve tettek eleget. 1983. végén még továbbították az 1984. évre betervezett kutatásokat, de nem jelezték, hogy 1984. évtől már nem kívánnak a szaksztály keretén belül tevékenykedni. Ez a tény csak az év közepe táján derült ki. Megfogyatkozott szaksztályunk egyhangulag úgy döntött, hogy a barlang kutatására nincs elegendő emberanyagunk, így a kutatást beszüntetjük.

Év elején még négy alkalommal megtartottuk a nyitvatartási ügyeletet és vezettük le az érdeklődőket.

A birtokunkban levő barlangkulcsokat az OKTH Budapesti Felügyelőségének átadtuk.

Vidics Zoltánné

Szabadság-barlang

Kutatócsoportunk a Szabadság-barlang kutatására 1984-ben 10 munkanapot - átlag 5 fő részvételével - fordított.

Már évek óta folytatjuk a barlang végpontján levő kitöltés kitermelését. A munka - tekintettel az igen nehéz körülmények miatt lassan halad, de halad. Idén 5 alkalommal - 3-4 óra időtartammal - végeztünk bontást. Hosszabb idejű munkavégzés nem lehetséges, mert a levegő nehezen cserélődik a keskenyszelvényű járat következtében. Igaz, hogy a jelenleg is meglévő természetes kicsi lyukon áramlik levegő a járatba, de ez a mennyiség csak az elől dolgozó 1-2. ember számára elegendő. A hátrább dolgozó személyek már fél óra múltán is kevés oxigénhez jutnak. A résztvevő személyek elhelyezkedésének gyakori cseréjével lehet csak 3-4 órát dolgozni. Feltételezésünk szerint még 1,5 - 2 méter az átbontandó járat hossz. Még mindig bizunk abban, hogy kitartó munkával sikerül átbontanunk ezt a szakaszt.

A barlang vízgyűjtő területén 5 alkalommal végeztünk terepbejárást. Ezen bejárások alkalmával karbantartási munkákat végeztünk a régebben kutatott objektumoknál.

Szükségessé vált a Büdös-lyuk és a Patkós-barlang bejáratának lefedése, nehogy belessenek az erdei állatok.

Elvégeztük a Kecske-kut és környékének szeméttelenítését.

Ugy szintén igyekeztünk az "erdő-karbantartás"-kor elszórt üzemanyag tartályokat összegyűjteni, elégetni.

Vidics Zoltánné

Danca-barlang

Kutatócsoportunk a Danca-barlangban és vízgyűjtő területén 1984-ben 15 alkalommal - átlag 5 fő részvételével végzett kutató munkát.

Tevékenységünk fő részét a barlang vonalának a felszínhez való azonosítása /felszíni térképezés/ tette ki. Fennmaradó időnk a Gyökér-viznyelő tisztítására és a barlang 1981-ben feltárt szakaszainak bejárására fordítottuk. A Gyökérkúti-viznyelőt - 3 m-ig kiácsoltuk és onnan 4 m hosszú kuszó-járatot tettünk szabaddá. Innen láthatóvá váltak az 1950-es években készített ácsolatok romjai. A több mázsás kötömbök kártyavárként döntötték össze a valószínűleg gyengére méretezett ácsolatot. Felszíni térképezésünk kapcsán szerettük volna megtalálni a szájhagyomány által még őrzött, valamikor a barlangba vezető természetes kúrtót, melyet az 1940-es évek végén temettek be a helybéli lakosok. Feltételezésünk szerint ennek a kúrtónak megtalálásával és kibontásával egy biztonságos bejáratot tudnánk létesíteni. A biztonságos bejárat pedig elengedhetetlenül szükséges a barlang további kutatása érdekében.

Az év elején végeztünk szintkülönbség méréseket a 112. poligon után a végpontig. Felmértük az oldalágat, melyet már a tavalyi jelentésünkben leadtunk.

Vidics Zoltánné

Koordináta adatok a Danca-barlangból

/Égerszög-Aggtalaki-hegység/

	X	Y	Z
A barlang bejárata	0,0	0,0	+ 0,0
Viktória-terem után	21,0	60,0	+ 6,0
Szivattyú-terem	28,0	185,0	+ 7,3
Szifon	37,0	187,0	+ 3,5
Táborhely	34,0	218,0	+ 7,4
Impozáns meandernél	99,7	303,6	+ 10,5
Nagyomladék-terem után	181,2	415,7	+ 13,7
Morzsalékos-közetnél	183,8	430,2	+ 15,4
A 112. poligonnál	188,0	463,3	+ 20,3
A 125. "	176,7	524,5	+ 22,4
A végpont előtt	116,9	578,4	+ 25,5
Oldalág - 1. szakasz	176,9	524,5	+ 29,0
" 2. "	146,9	510,9	+ 30,3
" 3. "	121,0	546,4	+ 31,5

Magyarázat: A fenti adatok a barlang térbeli elképzelését teszik lehetővé, ahol az X = K-i - Y = É-i kiterjedés és a Z = az időszakos patakmeder talpszintje. Mindhárom adatsor méterben van kifejezve.

Vidics Zoltánné

Teresztenyei-barlangrendszer

Kutatócsoportunk a Teresztenyei-barlangrendszer kutatása érdekében 1984-ben 8 munkanapot - átlag 3 fő részvételével - tevékenykedett.

Sajnos az idei év erősen csapadékos volt, mely nem kedvezett a betervezett kutatások elvégzéséhez.

A barlangrendszer kutatására szánt időt főleg terepbejárásra fordítottuk. Hasznos megfigyeléseket végeztünk a barlang vízgyűjtő területén és a már régebben kutatott objektumoknál is. Megfigyeléseinket valószínűleg hasznosítani tudjuk majd a barlang feltárása érdekében. Amennyiben ez a barlang feltárul, úgy világviszonylatban is csucst fogunk dönteni - mirrmit a kutatásra ráfordított idővel!

Vidics Zoltánné

Tizenharmadik-viznyelő és környéke

Kutatócsoportunk a Tizenharmadik-viznyelő és környékén 1984-ben 5 napot - átlag 3 fő részvételével - dolgozott.

Munkálataink során a viznyelők tisztítását végeztük el. A tisztítás főleg a behordott

faág és levél eltávolítására szoritkozott. Az agyagos kitöltések kitermelése a sok eső miatt átnedvesedett talaj miatt nem volt lehetséges. Bejutás így egyik nyelőnél sem volt lehetséges. Végeztünk megfigyeléseket a Vidics Zoltán-barlangban a visszaoldott képződményeken és az érdekesen "kagylózott" járatfalakon is. Megfigyeléseinket még folytatni kell ahhoz, hogy arról egy komolyabb beszámolót - tanulmányt - készíthessünk.

Vidics Zoltánné

FTSK DELFIN Könnyűbuvár Szakosztály

Kalinovits Sándor /szerk./

ABSTRACT:

Kalinovits, S. /ed./: FTSK DELFIN Subaquarian Cave Explortaiion Group

The group completed the survey of the Molnár János cave, Budapest, and prepared its map. In the Aggtelek karst, through exclusively subaquarian exploration, they found previously unknown sections, which they mapped.

Molnár János-barlang - kutatási engedély

Szakosztályunk 1972. évtől kezdve végez kutató munkát a barlangban. Az OKTH Budapesti Felügyelősége által kiadott 166/F-1/1982. számú kutatási engedélyünk 1984. március 31-én lejárt. Kérelmükre, a fenti szerv 33/6-2/1984. számú határozatával engedélyezte a barlang kutatását.

Az OKTH Igazgatási és Jogi Főosztálya 2367-2/84. sz. határozata a kiadott engedélyt megsemmisítette.

Hosszadalmas eljárás után 1984. október 17-én /33/6-7/1984.sz./ ismét engedélyezték a barlang kutatását.

Feltáró jellegű tevékenységünk ismertetése

Az elmúlt év során kialakult helyzet miatt lényegesen kevesebb, mindössze 9 alkalommal juthattunk be a barlangba, átlag 4 fős csoportban. Az összes merült idő 23 óra 35 perc. Az előzetesen meghatározott kutatási tervnek megfelelően a barlang pontos felmérését már 1983-ban elkészítettük. A térkép szerkesztési munkái során több adat ismételt ellenőrzése vált szükségessé, és egyéb kiegészítő szelvényezési munka is ezévre maradt. A feladat 5 alkalommal történt merüléssel elvégződött. Az OKTH áprilisi határozata miatt a kutatómunka megszakadt.

A merülések szüneteltetésének időszakában elkészült a térkép és több pontban érdekes összefüggések lehetőségét mutatta.

Amikor október 17-én ismét engedélyt kaptunk a barlang kutatására úgy határoztunk, hogy az idő rövidegére való tekintettel minden erőnket az összefüggések bizonyítására fordítjuk. Ez a feladat azért került előtérbe, mert siker esetén biztosíthatja a zárt sokszögmenet kialakítását és így az elkészült térkép ellenőrzését.

Az összefüggési vizsgálatok során egy hasadékot sikerült szabaddá tenni a Hidegviz-utja Óriás-teremmel párhuzamos szakaszában a 85,3 mBf magasságu pontnál. Ez a hasadék egyelőre buvár számára nem járható. A hasadék vizsgálata és további bontása azért fontos, mert remény van rá, hogy a barlang ismert járatánál, illetve járatainál nyugatabbra vezet. Az ismert járatok egy felszínen kimutatott vetőig nyulnak, míg ez a vetőtől indul.

Tovább bontottuk a Melegvizes-ág bejáratí szakaszát és úgy néz ki, hogy rövidesen sikerült buvár számára is járhatóvá tenni.

A Fekete-falnál megbontottuk az üledéket, hogy az így kialakított rézsüvel elháríthassuk az omlásveszélyt a Melegvizes-ág bejáratánál. A bontás során apró hasadékok váltak szabaddá, ahonnan melegviz beáramlás tapasztalható. A repedések könnyen tágíthatók és elképzelhető, hogy ezen a helyen könnyebben be lehet jutni a Melegvizes-ág eddig ismeretlen szakaszáig.

A bontási munka elvégzése 1985. évre maradt.

Az Óriás-terem alsó szintjén feltárunk egy hasadékot, amely reményt nyújtott a Hidegvíz utjával való kapcsolat megteremtésére. Az itt végzett munka legnagyobb akadályát az igen jelentős és könnyen felkavarodó iszap jelenti. Egyelőre csak a bejárati pontot sikerült megtisztítani.

Kutatási tervünk a barlang részletes fotódokumentációjának elkészítését is célul tűzte ki. Meg kell azonban állapítani, hogy egy ilyen jellegű dokumentációra soha nem mondható, hogy elkészült.

A tervezett video- és filmfelvételek a közbejött látogatási tilalom miatt nem készült el.

A barlang térképezése

1978-tól kezdődően folyt térképezési munka a barlangban.

A munka folyamatáról már előző kutatási jelentéseinkben részletesen beszámoltunk és 1:200 méretarányú térképet közöltünk is a felső szinten huzódó járatokról.

Jelen kutatási jelentésünk mellékletét képező 1:100 méretarányú térkép az 1978-84-ig tartó munka összegzésének tekinthető.

A térkép felvételéhez szükséges alapvonalakat a Boltív-forrástól kiindulva vezettük végig a barlangon. A helyi sajátosságok miatt a felmérés során úgy döntöttünk, hogy külön poligon helyett - ahol lehetséges a beépített vezetőkötetet használjuk. Így csak a ritkábban használt oldaljáratokban kellett a poligont lefektetni. A beépített vezetőkötél rögzítési pontjait úgy alakítottuk ki, hogy azok jelentős igénybevételt is elbirjanak. Így megrongálódásuktól hosszú ideig nem kell tartani, tehát egy későbbi felmérésnél mint alappontok használhatók lesznek.

Az alkalmazott helyi koordinátarendszer origója az Alagút-forrás felett levő fix pont-ra esik. A +X tengely a helyi mágneses É-i irányra, a +Y tengely pedig a K-i irányra illeszkedik. A pontok Z koordinátáit az áttekinthetőség és könnyebb értelmezés végett a Malom-tó átlagvizszintjéhez -104,0 mBf magassághoz - képest adjuk meg. A magasság levezetése a Malom-tó hidjába épített, szintezett alappontból történt.

Az irányszögek mérését egy vizalatti használatra alkalmassá tett függőkompasszal végeztük, alumínium légzőkészülékek alkalmazása mellett. A sokszögoldalak hosszát mérőszalaggal határoztuk meg, míg a lejtőszögeket főképp segítségével mértük. A felmérés során több helyen kellett irányszög mérésére geológiai kompaszt alkalmazni, mert a szűkebb oldaljáratokban mással nem lehetett dolgozni. A gyors látástávolság csökkenés időnként rákényszerített bennünket a műszerállások fotózásos rögzítésére.

A felmérés során több esetben lehetőségünk volt zárt sokszögvonal kialakítására, és így a kapott záróhibák számítás útján történő kiegyenlítésére. A szögmérések pontosságát minden esetben oda és vissza történő méréssel ellenőriztük.

A járatok konturvonalait a felméréssel együtt csak ritkán sikerült felvennünk. Ezért úgy döntöttünk, hogy méterenként keresztzelvényeket készítünk és ezek segítségével szerkesztjük meg a barlang vízszintes vetületét. Ez a munka a zavaros vízben igen nehéz feladatot jelentett.

A szerkesztés során igen nagy segítség volt, hogy korábban jelentős mennyiségű fényképet készítettünk a járatokról. Ezek alapján a jellemző morfológiai elemek felrajzolása egyszerűbben történhetett.

A barlang hosszának meghatározásánál a poligén térbeli hosszát vettük figyelembe, ami közelítőleg a járatok tengelyét követte.

A térképpel kapcsolatos egyéb megjegyzések

A térkép É-i tájolásu, méretaránya 1:100-as.

A térképlapon található a morfológiailag jellemző helyeken felvett kereszt-szelvények - helyhiány miatt - 1:200-as méretarányban kerültek ábrázolásra.

A térkép mellékleteként közreadjuk a barlang jelentős részeinek hossz-szelvényét is szintén 1:200 méretarányban. A szelvények azonosítása a hasadékok megnevezése alapján könnyen elvégezhető. A jelzések az elfogadott nemzetközi barlangtérkép jelkulcs figyelembevételével kerültek alkalmazásra. A térkép a barlang 1984. november 30-ig megismert részeit mutatja be.

Az állandósított mérési pontok koordinátajegyzéke

pont jele	X	Y	Z	A pont helye
A	0	0	104,0	Alagut forrás feletti alappont
Aa	0	0	100,4	Alagut forrás
B	-4,5	11,8	104,2	Dexion-ág
C	-5,1	17,7	100,1	Delfin levegős-terem
D	-15,1	16,2	116,3	Száraz bejárat
E	-4,3	30,2	100,6	Fekete-fal
F	-7,6	34,4	100,5	Óriás-terem bejárat
G	-33,1	22,0	83,5	Óriás-terem vége
H	-38,4	10,9	75,6	Örvény-folyosó
I	-50,8	13,9	71,4	István-terem
M	-25,4	-8,6	106,8	Magassági alappont
T	-32,6	4,1	106,2	Táró bejárat

Esztramosi Rákóczi- és Surrantós-barlangok - kutatási engedély

Az OKTH Északmagyarországi Felügyelőségének 12/29/1982. V. 25. sz. engedélye alapján tevékenykedünk.

Jelen engedély 1984. december 31-ig volt érvényes.

Uj engedélyért folyamodtunk a fenti szervhez.

Uj vizalatti területek feltárása

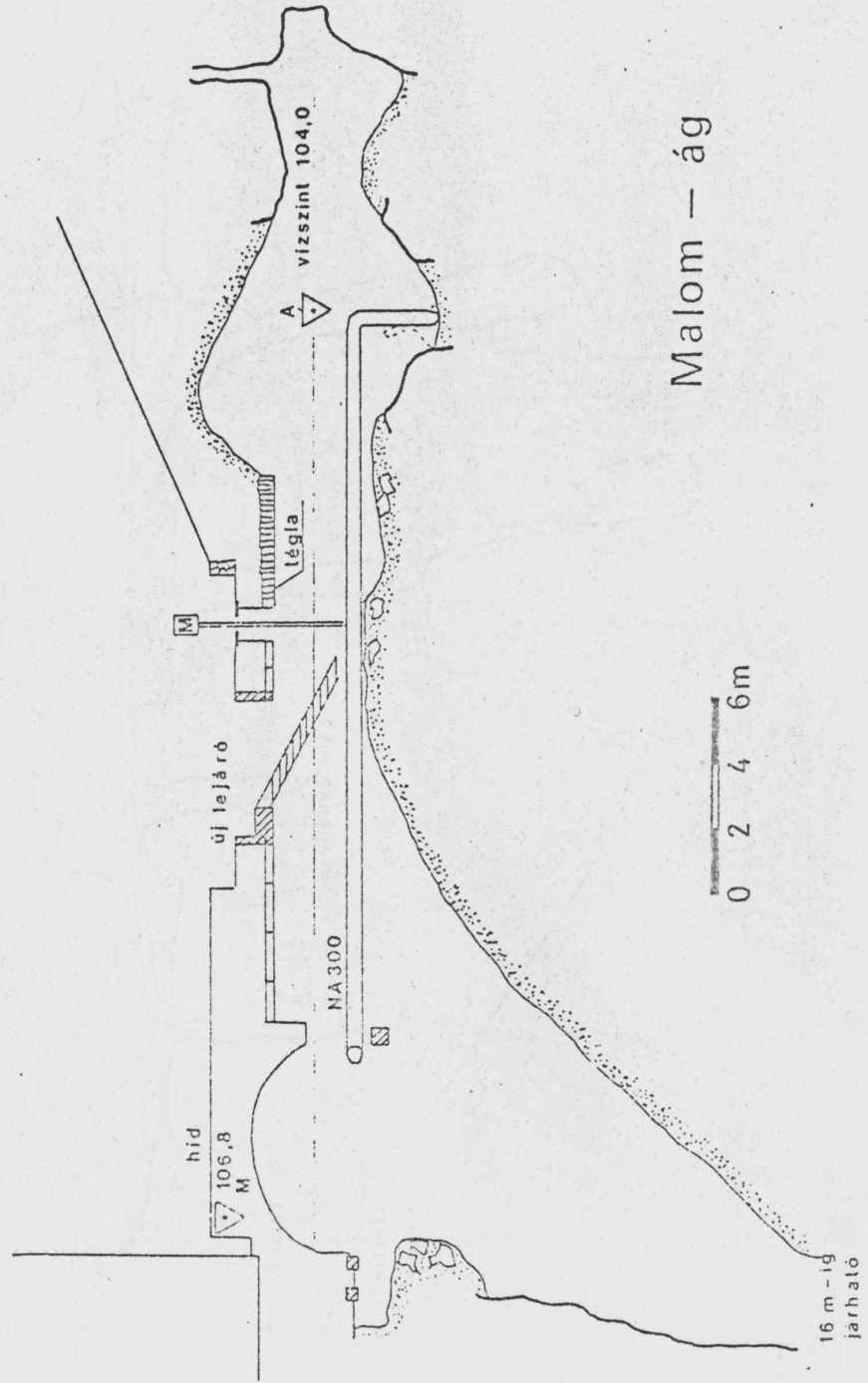
Rákóczi-barlang

Ebben az évben jelentős sikert értünk el a Rákóczi-barlang II.sz. tavának kutatása során. A tó vizsgálatát igen régóta végezzük és éppen ezért volt számunkra is meglepő, hogy jelentős ismeretlen járatot sikerült feltárnunk. Ez a járat 30 m-nél mélyebben huzódik és a tó felszínén észlelhető irányát követi. Végpontja az uszó bázistól kb. 50 m távolságra van és 38 m mélységben található. A hasadék jelenlegi végpontját egy közel függőleges kürtő indul. Ebben a kürtőben Kalinovits Sándor 44 m-es mélységet ért el. A kürtő tovább folytatódik, csak jelentősen szűkült keresztmetszettel.

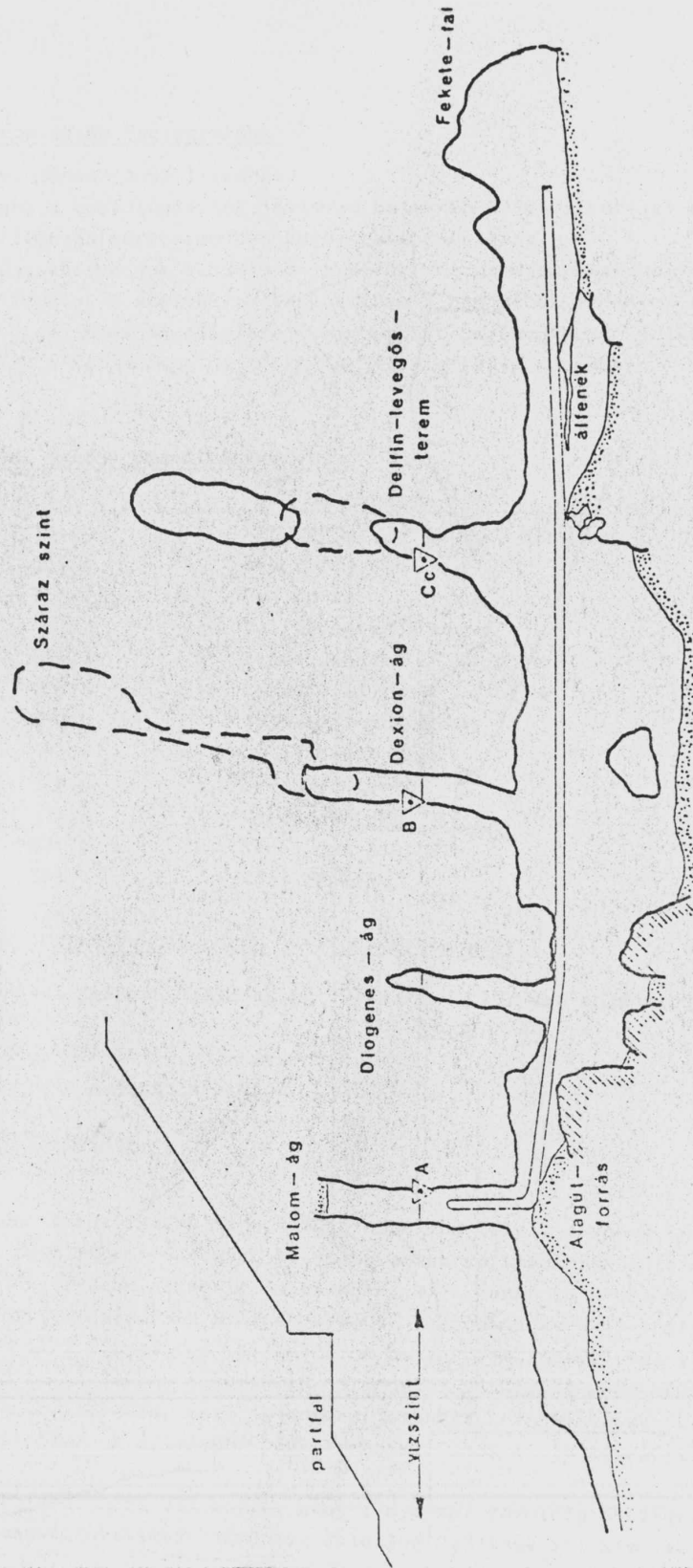
A további bejárás lehetséges. A feladatot buvártechnikai okok miatt egyelőre nem tudtuk elvégezni.

A nagy mélység és a bázistól mért viszonylag nagy /70 m-es/ távolság leküzdése a levegőellátás módjának megváltoztatását kívánja. Jelenleg 2x7 l-es 150 atm. légzőkészü-

MOLNÁR JÁNOS - BARLANG

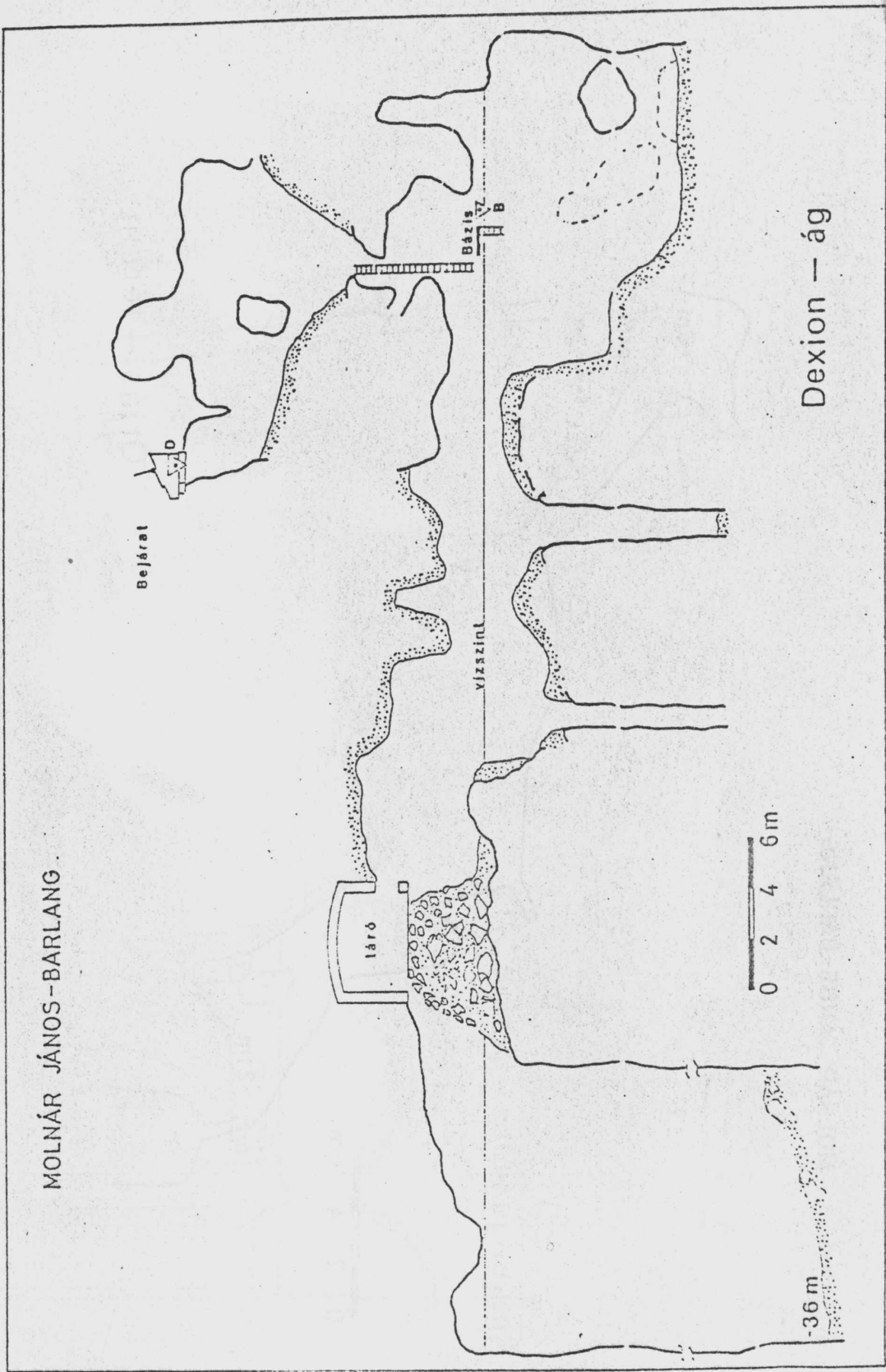
MOLNÁR JÁNOS-BARLANG

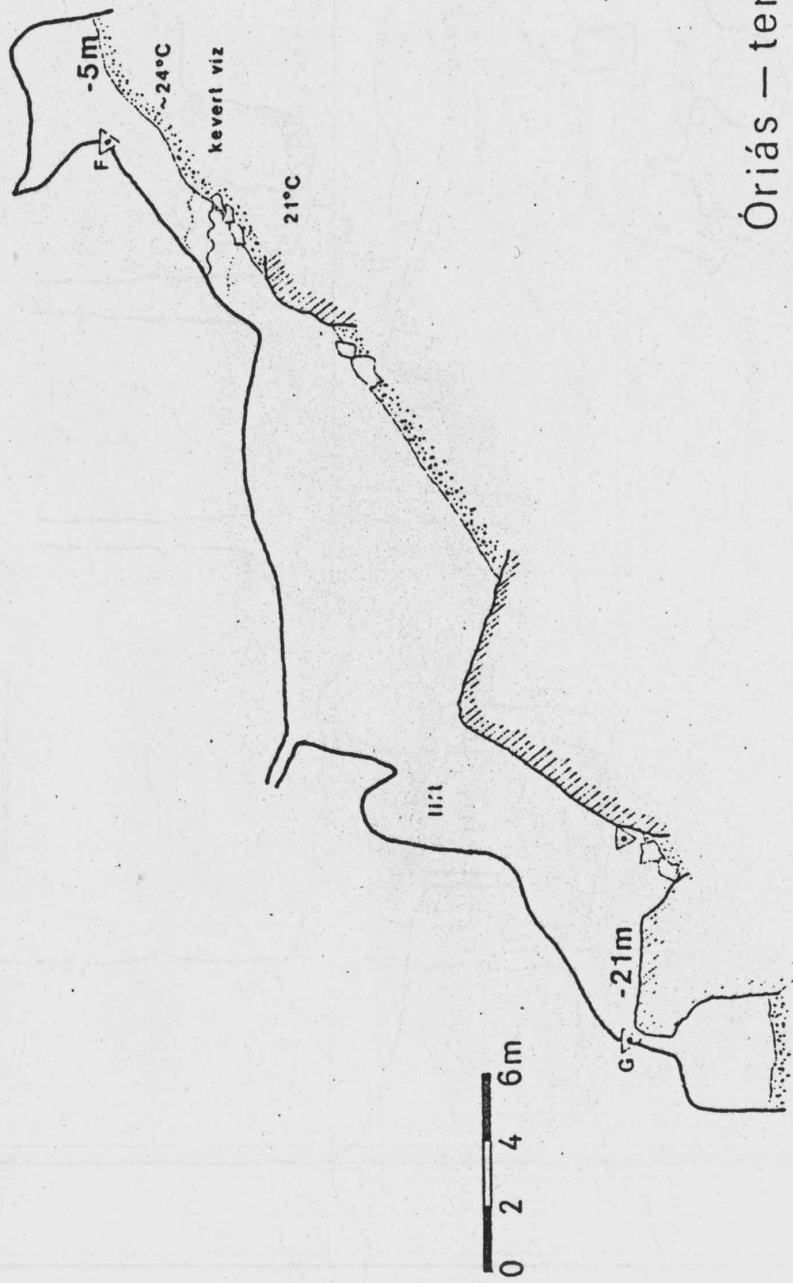
Összekötő - folyosó

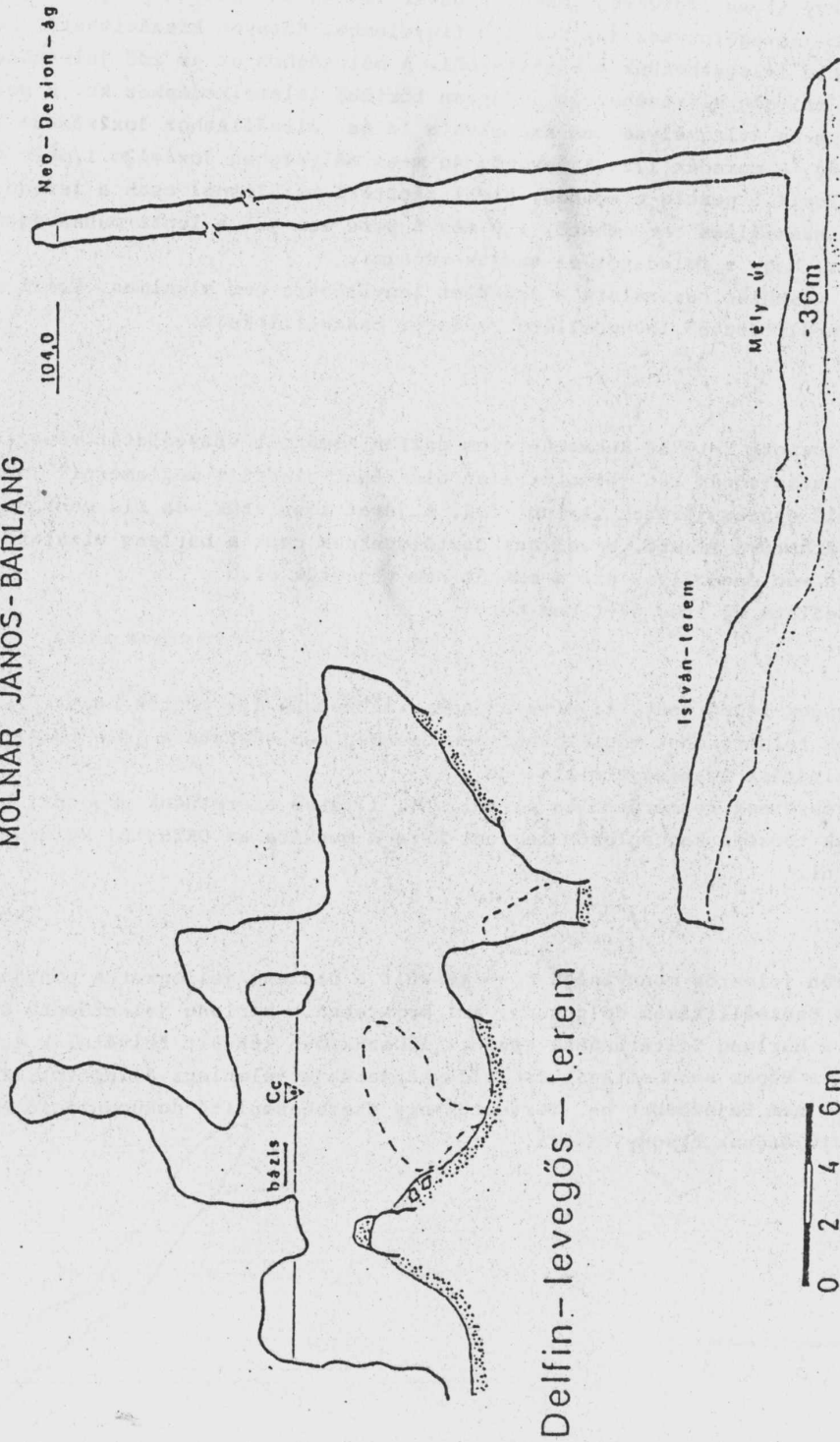
MOLNÁR JÁNOS-BARLANG

MOLNÁR JÁNOS-BARLANG

MOLNÁR JÁNOS - BARLANG

- 30m. alatti összekötő folyosó

léket használunk. Egy ilyen légzőkészülékkel a buvár 2100 l levegőt tud magával vinni. Ha 30 l/perc átlagos levegőfogyasztást veszünk figyelembe. Könnyen kiszámítható, hogy a felszínen 70 percig lélegezhetünk a készülékből. A mélységben ez az idő jelentősen csökken. A 40 m-es mélység eléréséhez és az onnan történő felemelkedéshez kb. 8 perc-re van szükség. 20 m-es átlagmélységben számolva a le és felszálláshoz $30 \times 2 \times 8 = 480$ l levegőre van szükség. A maradék $1720 - 480 = 1240$ l levegő, 40 m-es mélységben $30 \times 4 = 120$ l/perc fogyasztással $1240 : 120 = 10,3$ percig elegendő. Mivel zárttéri merülésnél csak a levegőkészlet felének felhasználása tervezhető, így még 5 perc sem jut a lenti munkavégzésre, ami rövid ahhoz, hogy a feladatot el tudjuk végezni. Nagyobb ürtartalmu készülék használata a szűkület legyőzésére nem alkalmas. Ezért megkezdjük egy felszínről történő levegőellátó rendszer összeállítását.

Surrantós-barlang

Az 1982-es évben átuszott Y-tó és Kecszes-terem szifon ismételt vizsgálatát végeztük el. Az ismételt szifonuzás során két jelentéktelen oldalágat sikerült megismerni. Ezen felül egy szifonkerülő száraz-járatot tártunk fel. A járat igen szűk, de kis munkával aránylag könnyen járhatóvá tehető. Mivel szakosztályunknak csak a barlang vizalatti járatainak kutatására van engedélye, ezt a munkát nem végeztük el. Az 50 m-es tó vizsgálata új eredményt nem hozott.

Térképezési munka

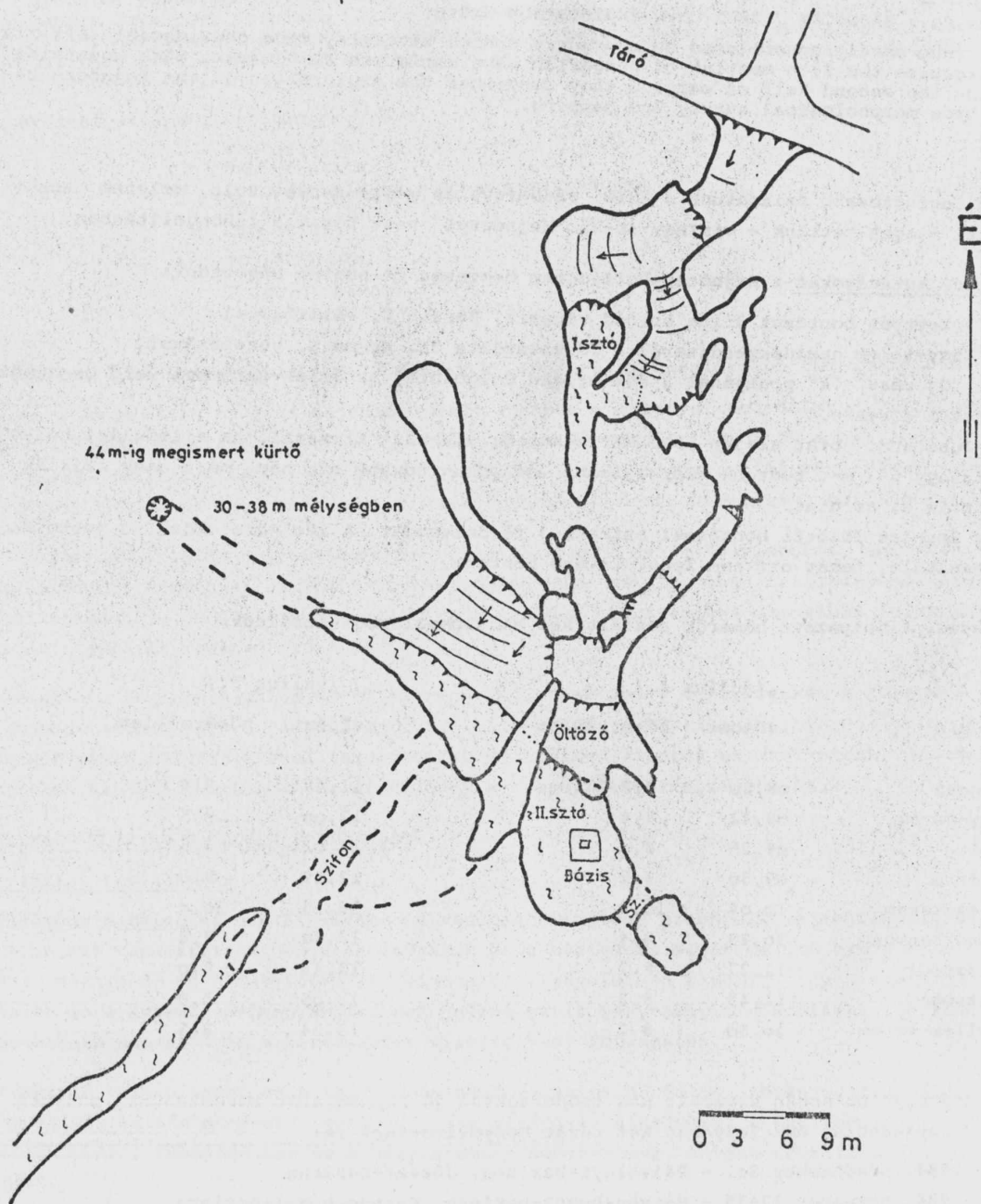
Folytattuk a barlangok felmérését, illetve az ahhoz szükséges fix pontok beépítését. A vizalatti területek felmérésének közreadása egyelőre még nem várható a jelentős méretekből származó felmérési nehézsége miatt. A barlang száraz részeinek felmérését is el kellene, illetve szeretnénk végezni, hogy a vizalatti területek térképe kapcsolható legyen. Erre a munkára az OKTH-tól külön engedélyt kívánunk kérni.

Fotódokumentáció

Az elmúlt évek során jelentős mennyiségű fotó készült a barlang jellegzetes pontjain. Jelenleg egy album összeállításán dolgozunk, ami bemutatná a barlang jelentősebb értékeit. Beszereztük a barlang feltárásának kezdeti időszakában készült felvételek egy részét. Elvégeztük a képek azonosítását és lefényképeztük a jelenlegi állapotot. Ezen képek készítése még nem fejeződött be. Terveztük egy összehasonlító dokumentáció kiadását a barlang pusztulásának bizonyítására.

RÁKÓCZI - BARLANG

/ vázlat /

HAJNÓCZY JÓZSEF Barlangkutató Csoport

Varga Csaba

ABSTRACT:

Varga, Cs.: HAJNÓCZY JÓZSEF Cave Exploration Group

The group mostly constituted by secondary school students, made considerable efforts to organize the 29th meeting of Hungarian cave explorers at Odorvár, Bükk Mountains. During the second half of camping they continued the exploration of the Hajnóczy cave, made morphological survey and mapping.

Idén legfontosabb feladatunk a XXIX. vándorgyűlés megrendezése volt, melynek becsülettel eleget tettünk - mintegy 40-45 "Hajnóczys" vett részt a lebonyolításban.

Feltáró kutatásokat a Hajnóczy-barlangban összesen öt ponton végeztünk:

- A Rekettyés bontását 3 fős brigád végezte, Baráth B. vezetésével.
- A Nagy-terem hasadérendszerét 4 fő vizsgálta át, Kremm G. vezetésével.
- Az "Uj rész" "k" pontjánál 3 fős brigád dolgozott, az Óriás-teremmel való összeköttetést keresve.
- A Jubileumi járat elején lévő Máris-kürtöt sikerült kimászni. Az elindulási helytől mintegy 6-7 m-t tudtunk előrehaladni, de onnan tovább már nem, mert nagy sziklák zárták el az utat.
- Az Ácsolat fölötti bontásnál szintén 3 fő dolgozott. A két járat közül a jobboldali beszűkült, tehát ott nem lehet tovább bontani.

A tavaly kihelyezett hőmérők adatait két alkalommal regisztráltuk:

Állomás	/július 4./		/július 5./	
	időpont	hőmérséklet	időpont	hőmérséklet
Niagara	09,30	8,2 °C	11,49	8,4 °C
Nagy-terem	09,42	7,4	12,00	8,5
Leyla	09,35	8,0	12,01	8,5
Galéria	09,50	9,2	12,09	9,5
Óriás-terem	10,04	10,2	12,15	10,0
Grand Kanyon	10,23	8,4	12,38	7,2
Komszomol	11,27	8,7	12,45	9,0
Tsitsogó	11,43	8,3	13,05	8,9
Szellem-terem	10,50	8,2	13,34	8,5

A vándorgyűlés során sikerült más csoportokkal jó kapcsolatot teremtenünk, melynek eredményeként az ősz folyamán két turát bonyolítottunk le:

1. 1984. szeptember 30. - Pálvölgyi-barlang, József-barlang
2. 1984. november 17-18.- Mátyás-hegyi-barlang, Ferenc-hegyi-barlang

III. ker. KÖZPONTI SE KARSZT BARLANGKUTATÓ CSOPORT

Had András

ABSTRACT:

Had, A.: 3rd District Central Sport Club KARSZT Speleological Group

The group of young people, founded in 1983, set for themselves the goal of researching the Macska Cave near Csobánka /Pilis Mountains/. Beyond mapping and data-collecting work the conditions of planned exploration were established: the entrance was cleared, removal the drift accumulated in the cave in large quantities was begun and a dam was built to avoid re-filling.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

Munkatervünk teljesítése
Összefoglalás
Feltáró kutatás a Macska-barlangban
Térképmelléklet
Csoportélet

Mellékletek:

Irodalmi hivatkozások
Kutatási engedély másolata
Fotódokumentáció

A csoport 1983-ban alakult, így a munkaterv szerény elképzeléseket fogalmazott meg.

Csoportunk kikérte és 1984 májusában meg is kapta a kutatási engedélyt a Pilis hegységben található Macska barlangra. Így időnk jelentős részét töltöttük e barlangban. Első kutatási területünk lévén, sok időt töltöttünk a felméréssel, kikértük szakemberek véleményét, kerestük régi csoportok anyagait, akik egykoron kutatták a barlangot.

15 napos időtartamra kutatótáborot is telepítettünk a Macska-barlanghoz, amelynek során jelentős előrehaladást értünk el a barlangban nagy mennyiségben található hordalék kiszállításának előkészítésében, valamint a védőgát kiépítésével a további felszíni hordalék bejutását megakadályozandó.

Csoportunk tevékenységében döntő szerepe van annak, hogy a hétvégeken a környező barlangokat látogatjuk, ahol is a barlangi tájékozódás, helyismeret, biztonságtechnika vonatkozásában mélyithetik el ismereteiket vezetőink, illetve az MKBT tagok, de ezeken a turákon kapcsolódhatnak be az érdeklődők a csoport tevékenységébe is.

FELTÁRÓ KUTATÁS A MACSKA BARLANGBAN

Felszíni tevékenység

Elsőként a felszíni munkák sorában a védőgát kiépítése szerepelt. A megfigyeléseink során azt tapasztaltuk, hogy az esőzések és a hóolvadás során bejutó viz a Főhasadék /II. víznyelő/ és a Nagyterem /I. víznyelő/ víznyelőiben eltűnik, így a viz utja zavar-talan és a kutató tevékenységben nem jelent gátló tényezőt, mindemellett így nem is szükséges beavatkozni a természetes vízfolyási folyamatba.

Aggasztó volt viszont az a nagy mennyiségű felszíni hordalék /növényi, felszíni kőzet-hordalék, mállástermékek/, amely egy-egy vízfolyás alkalmával a barlangi járatokban, elsősorban a Főhasadékban és a Nagyteremben szétterülve, tovább növelte a feltöltődést.

Ennek a folyamatnak a fékezése, megállítása érdekében a csoport egy masszív, erős, kőből anyagositott gátat épített ki, amely ezután a későbbiek során remekül állt ellen a természet erőinek.

A gát elkészültével ugyan szivárgó viz jelen van, de a nagymennyiségű hordalék már új utján megtalálva a fellápos medencébe tart. Nagyobb hóolvadás után nyomon követhető hogyan vágja utját a rohanó viz a már régen felhagyott medencében.

Az első számú feladat, miszerint meggátoljuk a barlang további feltöltődését sikerrel járt, így megkezdődhetett a hordalék kitermelése.

Földalatti tevékenység

Térképezés, felmérés, dokumentálás

A barlang törmelékének kihordása kezdetén, figyelembe véve azt a körülményt, hogy a feltöltődés következtében a barlang egyfajta állapotot tükröz, amely közel sem biztos, hogy azonos lesz a tisztítás befejeztével is, így a már rendelkezésre álló poligonpontok segítségével elkészítettük a barlang bontás előtti állapotát tükröző alaptérképet.

Bejárat tisztítása, mélyítése

A barlang széles nyílása a beszakadt kőtörmeléktől, a víz által behordott fa, növény-társulások, agyag hordalékától jóformán járhatatlanná vált.

Sikerült a kőtörmelék jelentős részét a védőgát és a készülő kerülőgát céljaira felhasználni, így a barlang bejárata egyre inkább megközelíthetővé vált úgy az ember mint a későbbi szállító berendezés számára.

Ezen munkák során a bejárat szintje aknaszerűen mélyült, mignem elértük a bejáratnál is a dachsteini mészkőtalpat.

Szállító folyosó kiépítése

Tekintve, hogy a bejárat és az elágazás /átrakó/ között a szintkülönbség közel 5 méter, közlekedő, szállító folyosót kellett kialakítani - elérve így a talajszint egyenetlenségeinek kiküszöbölését is. Az átrakó a munkálatok során közel 2 métert emelkedett régi szintjéhez viszonyítva.

Törmelék bontása, szállítása

A behordott felszíni törmelék felső harmada laza szerkezetű, majd lentebb besűrűsödő, agyagosodó természetű. Ennek bontását a Nagyteremben kezdtük meg felező keresztmetszetben, teljes szelvényben. Fő irányát az I-es Viznyelő erősen tölcészerű aknája adta meg. Tapasztalnunk kellett az elődök ácsolatnyomait az I-es Viznyelőben, amelyet a későbbi vizbetörések, hordalékfeltöltés szinte teljesen betemetett.

A Nagyteremben közel 3 méteres mélységig hatoltunk le közvetlenül a beágyazódott, szivalku kölejáró alatt.

A fejtés ütemében nyílt meg előttünk az átjáró utja is, amely jelezte hogy a Nagyterem közvetlen kapcsolatban áll a Főhasadékkal, csupán a feltöltődés olyan mértékű, hogy arra közvetlenül nem gondolhattunk a kutatás kezdetén.

Az átjáróban további bontás veszélyes és indokolatlan is lett volna, hiszen már így is mélyen a Főhasadék törmelékhalma alatt jártunk, ezért már ebben a fázisában eldőlt a további bontás utja, amely most már a Főhasadék irányából kell hogy történjen.

A fejtés során a Nagyteremből csigasorral szállítottuk fel a törmeléket, amelyet az átrakóban helyeztünk el. További útja során a törmelék tulnyomó többsége a szállító folyosóba került beépítésre, illetve a gát erősítéséhez került felhasználásra, amelyet a bejáratától szintén csigasorral szállítottunk a gátra.

A kutatás jelenlegi állapotában a Macska-barlang felmért hossza 1985. május 12-én közelítőleg 50 méter.

Éves munkánk eredményeképpen a barlangban mintegy 12 méternyi új járatot mértünk fel, részben térképeztünk.

HTE VEKERÁG Barlangkutató Csoport

Krissán Irén

ABSTRACT:

Krissán, I.: HTE VEKERÁG Cavers Group

The members of the group, organized in 1984, were trained and engaged in cave touring.

Csoportunk 1984. február 15-én alakult, 15 fős tagsággal. Márciusban Barlangjáró I. alapfoku tanfolyamot szerveztünk meghívott előadókkal, melyre 12 fő jelentkezett.

Először a Budai-hegység barlangjaival ismerkedtünk meg.

Nyáron 10 fős létszámmal vettünk részt a hármaskuti kutató-táborban, melyet Szenthe István vezetett. Itt a résztvevők az elméleti és technikai tudásukat egyaránt gyarapították. Az ő segítségével ismertük meg a Bükk-hegység más barlangjait is.

Az MTSZ Barlang Bizottsága novemberben indított Barlangjáró II. /technikai/ tanfolyamot, melyre csoportunk 4 tagja jelentkezett.

Decemberben 20 fős csoportunkhoz csatlakozott a Marcibányi téri Általános Iskola 5. b. osztály 29 fővel.

A csoport tagjai heti 1-2 alkalommal szerveztek barlangi turát ill. többnapos turában ismerkedtek a Bükk-hegység barlangjaival.

Kelenföldi MYOTIS Barlangkutató Csoport

Lengyel János

ABSTRACT:

Lengyel, J.: MYOTIS Cave Exploration Group

The group continued the exploration of cave no 38, Aggtelek karst of the Hármas-kut swallow cave and Kopaszrét Julcsa cave, Bükk Mountains and prepared the concrete supporting for the entrance shaft of the latter cave.

"38"-as barlang

Folytattuk a terv szerinti feltáró kutatást egy alkalommal.

A barlang mélysége az előző évhez képest változatlan.

Kopasz-réti Julcsa-barlang

200.000 forintos beruházással kibetonoztuk a barlang bejárati aknáját és elkészítettük a bejárati létesítmény alapját. Folytattuk a bg. feltárását, de még nem értük el a 24 méter mélységig bejárt végpontot.

Hármas-kuti-viznyelőbarlang

Folytattuk a barlang feltárását, a barlang jelenlegi mélysége 60 méter.

A bejárati szakaszt 12 m mélységig kitágítottuk és újra ácsoltuk, előkészítve a végleges járatbiztosítást.

MAFC Természetjáró Szakosztály Barlangász Szakcsoportja

Tihanyi Péter

ABSTRACT:

Tihanyi, P.: MAFC Touristic Section Cavers' Goup

The group is exclusively engaged in cave touring, supplemented by cliff climbing training, hiking and bicycle touring.

Működés, létszám

Csoportunk továbbra is csak barlangjárással foglalkozik, ezért csak turáinkról számolhatok be. Létszámunk 1983 végén 14 fő volt. 1984-ben hárman kiléptek, két új tag felvételével létszámunk 13 fő lett. Új MKBT tagok felvételével csoportunk ismét működő csoport lett.

Turák

Turáink során voltunk a Kossuth-, a Vass Imre-, a Baradla-barlangban, a bükki István-lápai-, Létrási-vizes- és a Diabáz-barlangban. Jártunk a tési fennsík az Alba Regia-barlangban és a Jubileumi-zsombolyban. Természetesen nem maradtak ki a nagyobb budai barlangok sem.

Volt néhány sziklamászó és kötélkezelési gyakorlatunk az Oszolyon ill. a Mátyás-hegyi-barlangban, valamint számos gyalogturánk és néhány kerékpárturánk is.

Nyáron, július 21-27. között a bulgáriai Pirin-hegységben turáztunk.

Rendezvények, tanfolyamok

Az MKBT XXIX. vándorgyűlésén két fővel vettünk részt.

Tagjaink közül hárman kezdték meg az MTSZ barlangjáró II. tanfolyamát, ketten járnak gyalogos turavezetői tanfolyamra.

A csoport két tagja teljesítette a KINIZSI 100-as és az ORION 2000 turautvonalát.

MARCEL LOUBENS Barlangkutató Egyesület
Dr.Lénárt László /szerk./

ABSTRACT:

Lénárt,L. /ed./: MARCEL LOUBENS Speleological Association

In 1985 the work of the group, active in the Bükk Mountains, resulted in the exploration of about 400 m new cave passages. Outstanding is the 300 m new section explored in the Szepessy cave. Map documentation was prepared for 390 m length of five caves. The closing of the Létrás water cave continued in 1986. The results of scientific /geological, hydrological, climatological and biological/ observations and investigations are summarized in brief papers.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

Mellékletjegyzék

Táblázatjegyzék

Képjegyzék

- 1.1. A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület 1984. évi munkaterve és értékelése /Dr.Lénárt László/
- 1.2. A munkaterv teljesítése
2. Összefoglalás
3. Feltáró tevékenység
- 3.1. Jávorkuti-viznyelőbarlang ÉK-i szifon és utána lévő új járatrész bejárása /felfedezése?/ /Kiss János/
- 3.2. A Szepessy-barlang Ny-i ágának homokszifonja utáni új részek feltárása /Tohai Zoltán/
- 3.3. Spirál-barlangi munkálatok /Kovács Zsolt - dr. Lénárt László/
- 3.4. A Nagymogyorós-viznyelőbarlang /Kovács Zsolt/
- 3.5. A Kajla-barlang /Kovács Zsolt/
4. Tudományos kutatás, feldolgozás /dr. Lénárt László/
- 4.1. Térképezéseink
- 4.1.1. Jávorkuti-viznyelőbarlang
- 4.1.2. Szepessy-barlang
- 4.1.3. Spirál-barlang
- 4.1.4. Nagymogyorós-viznyelőbarlang
- 4.1.5. Kajla-barlang
- 4.1.6. Egyéb barlangtérképek
- 4.2. Csapadégmérések a Létrási-Vizes-barlangban
- 4.3. Hőmérsékletmérések
- 4.3.1. Hőmérsékletmérések a Létrási-Vizes-barlangban
- 4.3.2. Hőmérsékletmérés a Szepessy-barlangban
- 4.3.3. Hőmérsékletmérések az Anna-mésztufabarlangban /Ferenczy Balázs/
- 4.4. Radonmérések
- 4.5. Vízszintmérések
- 4.5.1. Vízszintmérés a Létrási-Vizes-barlangban
- 4.5.2. Vízszintmérés a Szepessy-barlangban

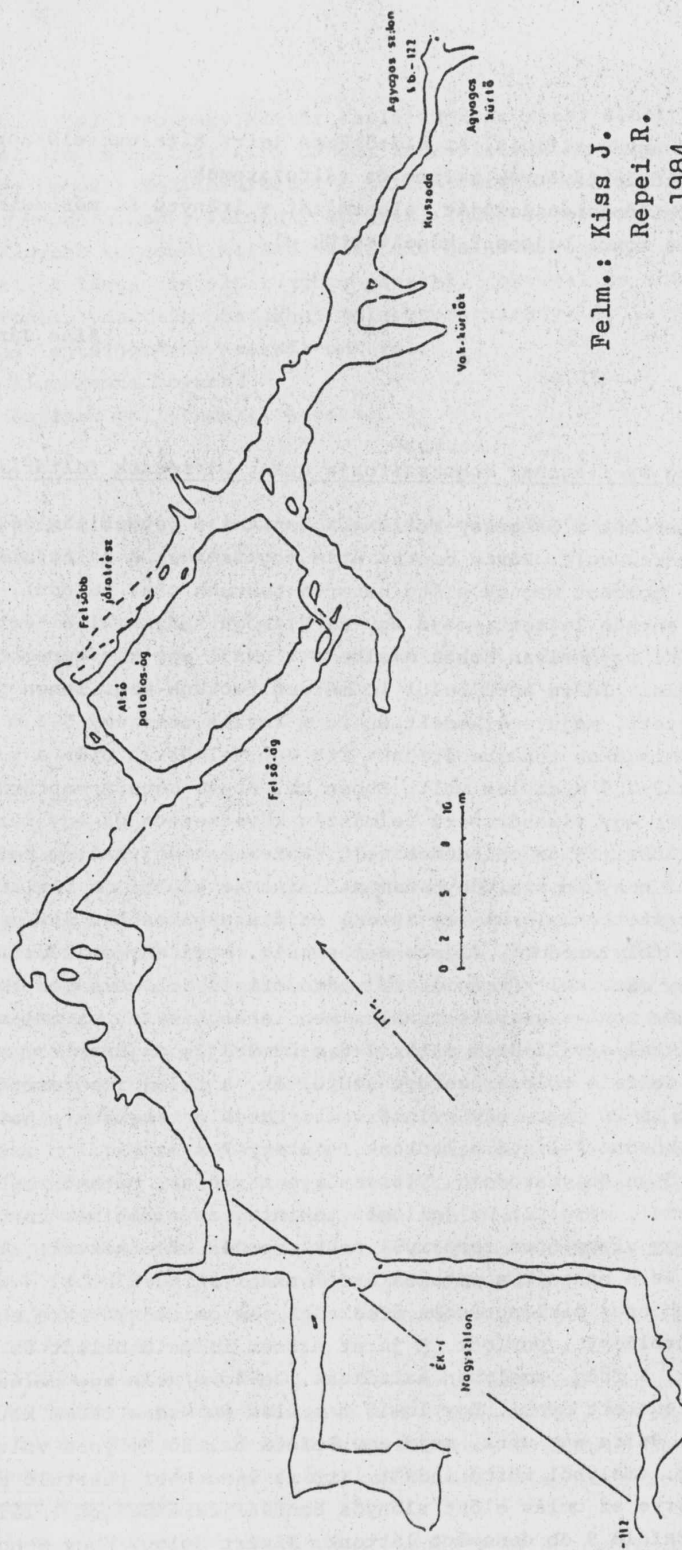
- 4.6. Biológiai vizsgálatok
 - 4.6.1. Denevérmegfigyelések /Kováts Nóra/
 - 4.6.2. Izeltlábuak a Létrási-Vizes-barlangban /dr.Korsós Zoltán - dr. Merkl Ottó/
- 4.7. A Király Lajos-zsombolyban végzett földtani munkák ismertetése /Veress Lajos/
- 4.8. Paleontológiai adatgyűjtések
 - 4.8.1. Király Lajos-zsomboly
 - 4.8.2. Spirál-barlang
- 5. A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület névsora és tisztségviselői 1984.XII.31-ig.
- 5.2. Az Egyesület tagjai és vendégei által végzett barlangi munkák és leszállások 1984-ben /Kovács Zsolt/
- 5.3. Rendezvények
- 5.4. Táboraink
 - 5.4.1. Nyári tábor
 - 5.4.2. Téli tábor /Galán Mihály/
- 5.5. "Külső" szerveknél végzett tevékenység
- 5.6. Barlangversenyeken való részvételünk
- 5.7. Az MKBT XXIX. vándorgyűlésén való részvételünk Odorváron 1984. június 29 - július 1. között /Galán Mihály/
- 5.8. Erdélyi turánk 1984. július 20-29. között /Kovács Zsolt/
- 5.9. A Létrási-Vizes-barlang lezárási munkái /Galán Mihály/
- 5.10. Irodalmi tevékenységünk
- 5.11. Barlangkutató tevékenységünk elismerése
- 5.12. Pénzügyi mérlegünk 1984-re /dr. Gyurkó Péter/
- 5.13. A Marcel Loubans Barlangkutató Egyesület 1985. évi munkaterve
- 5.14. Pénzügyi terv 1985-re /dr. Gyurkó Péter/
- 5.15. Az Y vagy Pala-"barlang" c. dolgozat összefoglalása /Szabó Tamás - Nyéki Attila/

Feltáró tevékenység

Jávorkuti-viznyelőbarlang ÉK-i szifon és utána lévő új járatrész bejárása /felfedezése?/

1983. december 30-án fotóturára idnultunk a barlangba. Turánk vége felé a barlang Patakos -főágába jutottunk, ahol a patakmeder száraz volt, csak kisebb lefolyástalan mélyedésekben volt víz. Ekkor az ÉNY-i szifon vízszintje kb. 0,5 m-rel volt alacsonyabban a patakmeder aljától. Az ÉK-i szifonnál meglepve tapasztaltuk, hogy egy csepp víz sincs a szifonban, ezután kb. 65 m összhosszban sikerült bejárnunk a szifont. A szifon a végénél kétfelé ágazott, balra szűk, repedésszerű járat indul, de 2 m után kitágul. A szűkületet véséssel érdemes lenne járhatóvá tenni, ugyanis a meglévő huzat reménnyel kecsegtet. A jobbra lévő járatot a víz homokkal majdnem teljesen elzárta, ezért átjutnunk akkor nem sikerült, habár az erős huzat új járatrészt ígért. Visszafelé elkészítettünk egy iránytű segítségével a szifon alaprajzi vázlatát. 1984. januárjában rövid járatkitágítás után sikerült tovább jutnunk a szifon végénél lévő jobboldali ágban. Egy eróziós járatrész elejére értünk, ez egyben a szifon végét jelentette. Az új járatrész kb. 20 m után kétfelé ágazik, egy alsó és egy felső szintre, amelyek később egy teremben egyesülnek. A felső szint tágasabb, cseppkőképződményekben gazdagabb. Az alsó szint az eróziós járatrész folytatása, hasadék jellegű, egy felső járatral, amely az alsóval egybeszakadt. A terem után egyre szűkülő járaton mehetünk tovább lefelé a

JÁVOR-KÚTI - VÍZNYELŐBARLANG
Patakos - főág

Felm.: Kiss J.
Repei R.
1984.

végpontot jelentő agyagszifonig. Az előzőekben leírt általunk először feltárt új járatrészekben a cseppkőképződmények szépek és változatosak.

Az új járatrész fotódokumentációját, alaprajzát - iránytű és mérőzsinór segítségével Repei Róberttel és Koncz Lajossal készítettük el.

Kiss János

A Szepessy-barlang Ny-i ágának homokszifonja utáni új részek feltárása

Március 10-én lementünk a Szepessy-barlangba bontani a Nyugati-ág végét képező szifonhoz, amely teljesen száraz volt. Rövid bontás után megkíséreltük az átjutást. Rendkívül nehéz laposkuszással, a homokot magunk előtt kotorva tudtunk csak haladni.

A szifon először enyhén lejtett, majd egy derékszögű kanyarral eltért az eredeti iránytól és innen körülbelül ugyanolyan fokba emelkedett. Majd egy kis terembe értünk, ahol hárman épp fel tudtunk ülni. Idáig körülbelül 10 métert tettünk meg. Innen jobbra folytatódott, először ismét lejtett, majd emelkedett és 20 m kuszás után egy 5-6 m magas, 5 m hosszú és vagy 3 m széles omladékos terembe értünk. Itt egy felmászás után a patakos ágba jutottunk. Ez 4-5 m magas és 2-2,5 m széles volt. Ebben kb. 30-40 métert mentünk, itt-ott cseppkövek voltak, majd megint egy vizesésszerű felmászás következett és egy pár méterrel nagyobb terem, mint az előbbi. Ez is omladékos volt. A terem után ismét a patakos ágba kerültünk, amely 1-2 méterrel nagyobb szelvényben ment, mint az előbbi. A barlangrész alját fekete, vizmosa kövek borították. Ismét egy terem, majd a patakos-ág, 5-6 m széles és 8-10 m magas szelvényben folytatódott. Sajnos nem sokáig, mert egy omladékkal elzárta az utat. De ez előtt néhány méterrel két ág is folytatódott és jobb oldalon egy lefelé haladó homokszifonnal, nehéz bontással valószínűleg meg lehet kerülni az omlást. A két ág balra haladt és az egyikkel egy 25-30 m magas 7-8 m átmérőjű, majdnem kör alapú terembe értünk. A vizmosa falak felfelé tölcészerűen szűkültek. A talaj repedezett agyag volt. Az agyagszint felett 15-20 cm-re egy színlő volt. Ebben a teremben a patakos ágtól végig cseppkőes falak között felfelé haladtunk, mintegy 7 m magas, 1 m széles szelvényben. A terem teteje kúrtőben folytatódott. Visszatérve a széles, patakos ágba, a másik ágon indultunk tovább, amely méreteit és jellegét tekintve az előbbihez hasonlított. 25 m felfelé haladás után egy vízszintes rendkívül szűk repedés következett, amelyből erős légáramlást észleltünk. Ez a hasadék a patakos ágtól számítva körülbelül 4 m magasán volt. Ezen átjutva egy nagyon öreg barlangrészbe érkeztünk. Az omladékkövekre egykor lerakódott cseppkőréteg morzsolódott, porlott. A járat erősen felfelé haladt és mindenhol pusztuló cseppkövek voltak. A főág, amelyben haladtunk, 30-40 m után egy omlás miatt véget ért, de balra tovább lehetett menni. Egy 10-15 m széles és magas terem következett, amelyből két kúrtő indult. Balra egy akna, majd egy lefelé haladó folyosó volt, amely szintén egy terembe végződött, amelyből kúrtő indult. Itt is mindenhol pusztuló cseppköveket láttunk. A főágba visszatérve az omlás előtt előnyös bontási lehetőséget találtunk. A széles patakos ágban visszafelé 9 db denevért láttunk. Kizárt dolog, hogy a homokszifonon át kerültek be.

Az egész új részbe körülbelül 10 nagy kürtőt észleltünk és vizet sehol nem láttunk. Az új barlangrész feltáró csoportját Kiss János, Tohai István és Ferenczy Gergely alkották. A bejárat vízes homokszifon lezárásáig a barlangrésznek mintegy harmadáról készült térkép Kovács Zsolt, Repei Róbert, Ferenczy Gergely, Tohai István munkája nyomán. A mérést az új rész legnagyobb terméből kiindulva kifelé haladva végeztük. Állandósított pontokat alakítottunk ki. A tágas részben függőkompasszal, fokivvel és acél mérőszalaggal mértünk. A homokszifonban vesztett pontokkal dolgoztunk; irány- és lejtőszög méréshez kézikompasszt és benézős lejtőszögmérőt használtunk fel.

A homokszifon-sor poligonmenti hossza:	29,35 m
Az új feltárás egy részének poligonmenti hossza:	70,29 m
Összesen:	99,64 m

A mérést követő hétvégén a szifon víz alá került, így ellenőrzőmérést, további felmérést, helyszíni rajzot készíteni nem tudtunk.

Tohai István

A Spirál-barlangi munkálatok

A Jávorkút-Létrási kataszteri területen lévő Spirál-barlangot csoportunk jogelődje, az MHT Miskolci Csoportja Zombolykutató Munkabizottsága bontotta ki és jutott le a 15 m mélységben lévő végpontig 1952. augusztus 31-én. /A névadó "Spirál"-ban legelőször az évkönyvünk szerkesztése közben elhunyt Láner Olivér volt./ Hosszu időn át volt benne ugyan munkavégzés, de nem számottevő mértékben. Viszont az 1984. évi tavaszi Szepessy-barlangbeli új és nagyszerű feltárások a barlangot újraértékelték. Térképre rakva a barlang új részeit úgy néz ki, hogy a Szepessy-barlang felett vagyunk, attól mintegy 100-120 m függőleges távolságban.

A térképről leolvasható közelség mellett az új rész feltárásakor talált denevérek is azt sugallják, hogy az új résznek a felszinnel való kapcsolata egyértelmű. /Ezt a barlangból kihozott törmelékanyag vizsgálata is megerősítette./ Valószínű, hogy a Spirál-barlang a Szepessy-barlang régen keresett, egykori nyelője.

A térkép, a denevérek jelenléte és a törmelékanyag együttes eredményei alapján újra nekikezdünk a bontásnak. Nyári és téli táborunkat a munkára szántuk.

Jelenleg a barlang bejáratában és a veszélyes helyeken megfelelő ácsolat mellett végezzük a további bontási munkálatokat.

A barlang felmérését 1984. augusztus 25-én kezdtük el. Állandósított mérési pontokat helyeztünk el a járatok falában. Mérőeszközeink: MOM függőkompassz, fokiv, acél mérőszalag voltak. A felmérést Kovács Zsolt és Orosz György végezte. Ellenőrző mérést Kósa Károly csinált. A sokszögméret felrakása számított koordináták alapján történt. A konturokat ortogonális beméréssel határoztuk meg.

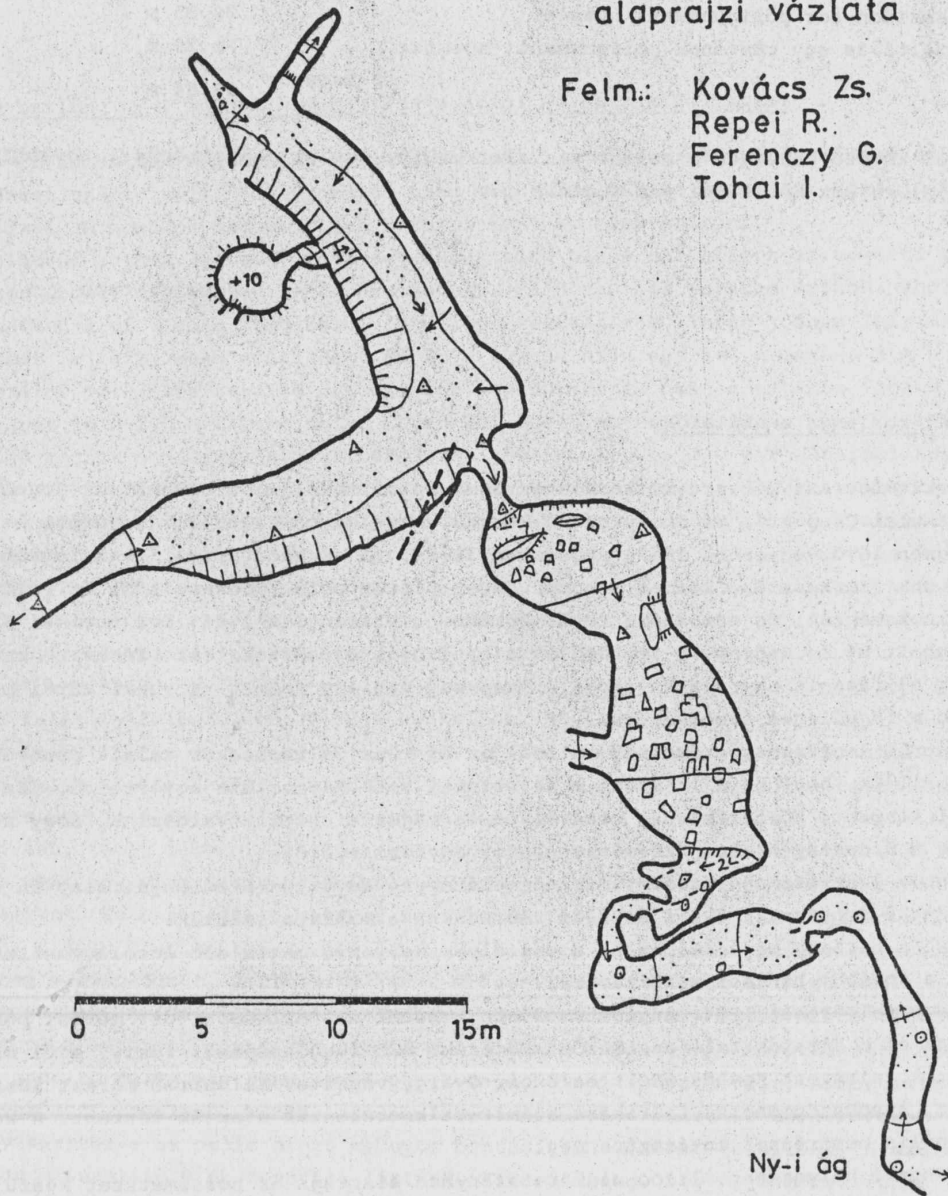
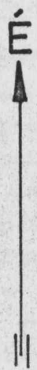
A barlangról helyszínen, 1:100-as méretarányban alaprajz és hosszmeteszet készült, a nemzetközi jelkulcs figyelembe vételével.

LÉTRÁS - TETŐI-BARLANG

(SZEPESI-BARLANG)

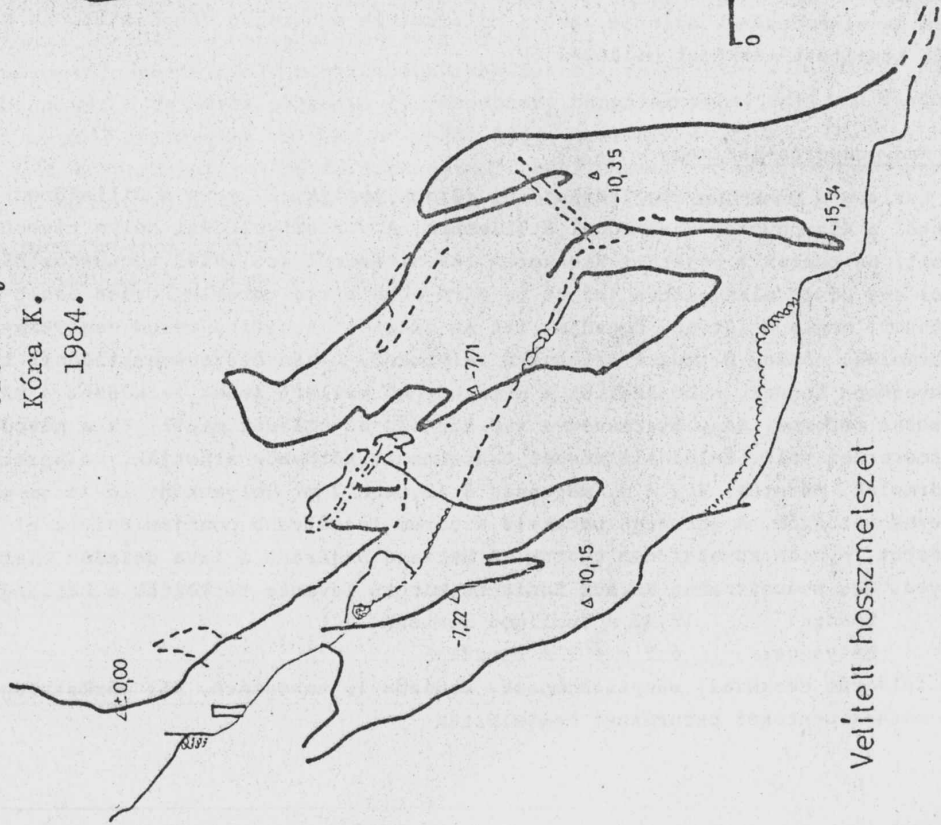
új szakaszának (1984)
alprajzi vázlata

Felm.: Kovács Zs.
Repei R.
Ferenczy G.
Tohai I.

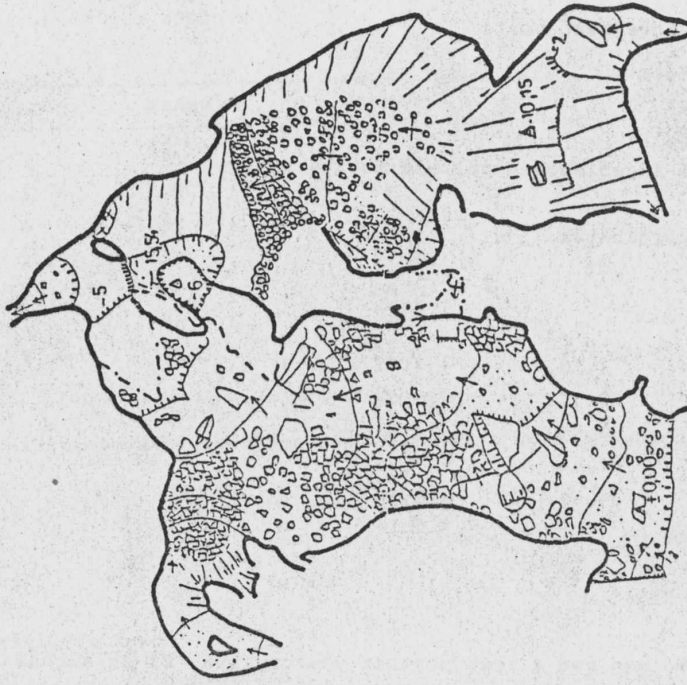

SPIRÁL-BARLANG

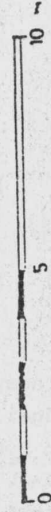
Felm.: Kovács Zs.
Orosz Gy.
Kóra K.
1984.

Velített hosszmetézet

Alaprajz

A felvett koordinátarendszer a következő volt:

origója a bejáratnál levő kezdőpont,

x tengelye a mágneses É-i irányra,

y tengelye K-i irányra illeszkedik;

z koordináta az origóból induló függőlegesen felfelé mutató irány

Fontosabb koordináták

	x	x	z
6.	7,03	1,18	- 7,71
602.	11,26	5,13	-10,52
9.	9,35	7,81	-14,01
904.	2,49	8,14	- 7,22
10.	10,28	5,09	-15,54

A barlang poligonmenti hossza: 52,61 m

A barlang mélysége: kb. 20 m

A legalsó bemért pont 15,54 m mélyen van a kezdőponthoz viszonyítva. Ez az augusztusi bontás elkezdésének szintje. Azóta mélyítették a barlang végpontját. Az ujjamérés alapján készített térképet mellékeljük.

A Nagymogyorós-barlang

A barlang a Bükk-hegység létrástetői részén nyílik, 12 m-re a Lillafüred-Jávorkuti műuttól a Kismogyorós-barlanggal átellenben. A víz elnyelődési helye régebben is ismert volt, és tudtak a bejáratú Kis-terem létesítéséről is. 1984. augusztusában a bejáratból egy követ eltávolítva jutott be újra ebbe a kis terembe Kovács Zsolt és Drezda Sándor. Meglepő látvány fogadja itt az érkezőt. A piciny terem mennyezete föld és kőtörmelék, néhány év múlva bizonyára felszakad. Lazán összecementálódott kövek szinte a levegőben lógnak. A bejáratától 4 m-re egy kő mellett lehet lecsuszni a másik nagyobbacska terembe. Nagy óvatosságra van szükség az omladék miatt. Ez a második terem eddig ismeretlen volt. Baloldali részét összehorult kőtömbök alkotják, talapzata agyag és törmelék. Méretei: 4 x 4 m, magasság átlagosan 2 m. Helyenként 10-20 cm-es függőcseppkövek láthatók. A becsurgó patakviz a terem legmélyebb pontján folyik el kőtörmelék között, nyomon követni nem tudtuk. A barlang bejárása a laza omladék miatt életveszélyes. Még augusztusban Kovács Zsolt és Márton levente felmérték a barlangot:

Hossza: 13,32 m /poligon mentén/

Mélysége: 6,7 m + 2 m becsülve

A felmérés eszközei: bányászkompassz, benézős lejtszögmérő, cél mérőszalag voltak.

A mérési pontokat befurással megjelöltük.

A felmérés jegyzőkönyve:

Pontszáma	Irány	Lejtszög	Hossz.
1 - 2	321 °	- 33,5 °	1,05 m
2 - 3	79	- 43	1,08
3 - 4	293	- 34	2,36
4 - 5	10	- 35,5	2,61
5 - 6	301	- 50	1,31
6 - 7	90,5	- 4,5	2,06
7 - 8	325,5	- 28,5	2,85

A barlang további kutatása nem célszerű a veszélyessége miatt.

Kovács Zsolt

A Kajla-barlang

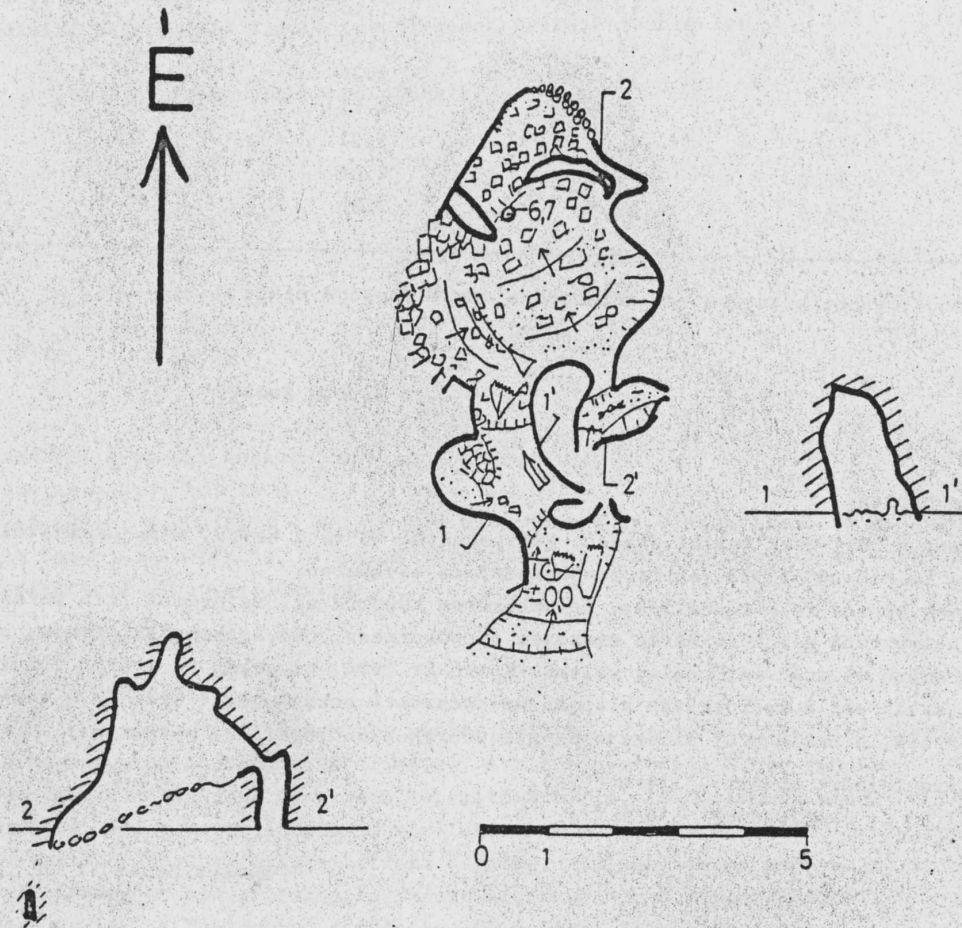
A barlang a Déli-Bükk északi részén, Pénzpataktól DK-re 2 km-re, Tebe-pusztától ÉK-re 2 km-re található az 5381-es barlangkataszteri egységben.

A barlang pontos felmérését 1983. novemberében kezdtük el. Befurással fix mérési pontokat helyeztünk el. A felmérés eszközei függőkompassz, bányászkompassz, fokiv, benézős lejtszögmérő és acél mérőszalag voltak. A munkát 1984. tavaszán és nyarán folytattuk, ekkor került sor a koordináták alapján szerkesztett sokszögvonal alapján a térkép megrajzolására. A barlangról alaprajz és szelvények készültek. /5. melléklet/

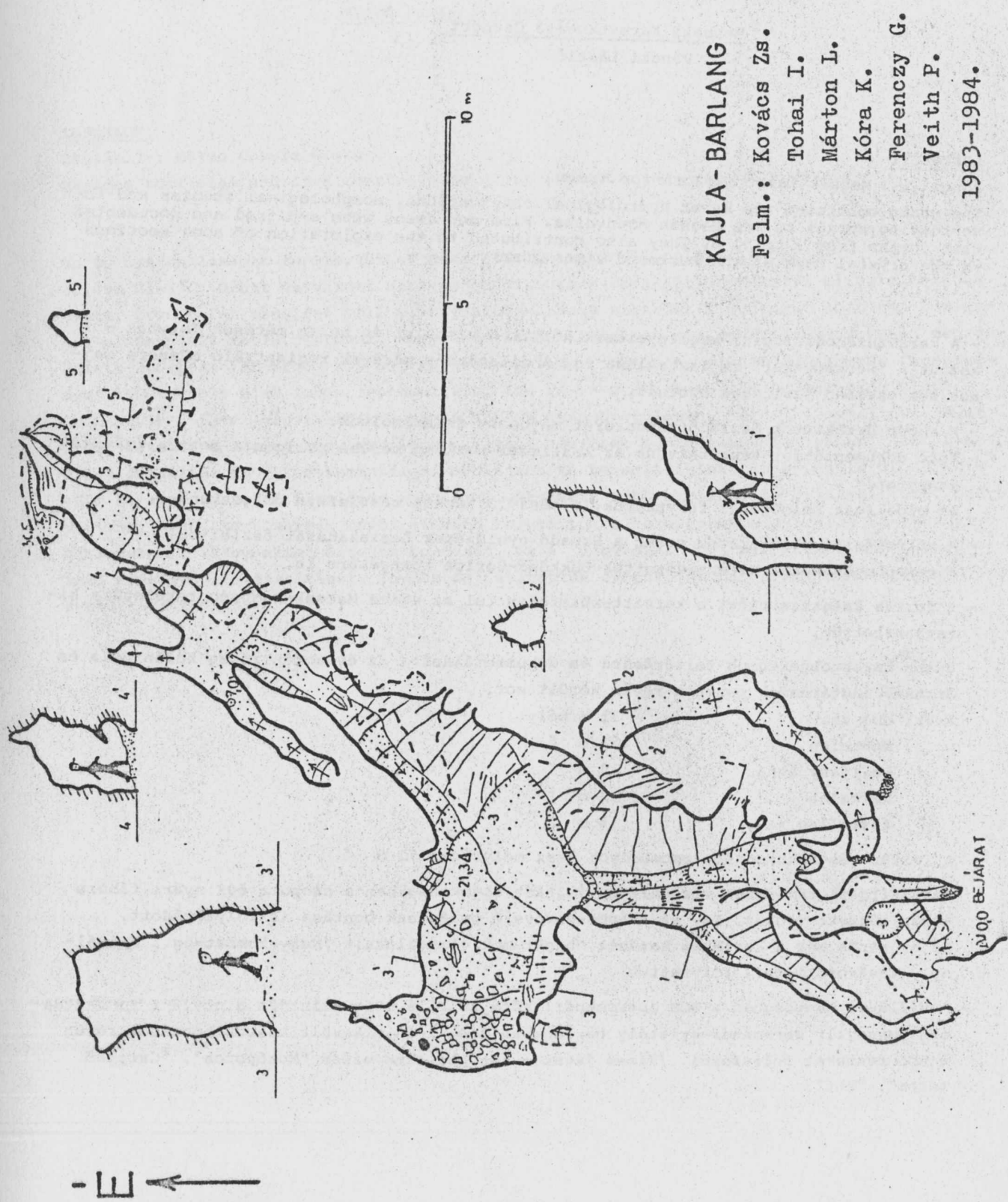
A barlang felmért hossza: 116 m
mélysége: 36 m

Kovács Zsolt

NAGY-MOGYORÓS-VIZNYELŐ-
BARLANG

Felm.: Kovács Zs.
Márton L.
1984.

KAJLA - BARLANG

Felm.: Kovács Zs.
 Tohai I.
 Márton L.
 Kóra K.
 Ferenczy G.
 Veith P.

1983-1984.

Mecseki Karsztkutató Csoport

Rónaki László

ABSTRACT:

Rónaki, L.: Mecsek Karst Exploration Group

The group continued its karst hydrological observations, morphological studies and inventorying springs in the Mecsek Mountains. Five new avens were explored and documented with depths from 2 to 31 m. They also contributed to the exploration of some sections in the crystal cave of the Beremend stone quarry.

- A karszthidrogeológiai megfigyelések között a vízszint és hozam mérések folytak - köztük a "Sárkány-kut" regisztrálása is. A dilatációs mérések regisztráló műszere sajnos sok esetben javításra szorult.
- A radon detektorok észlelő rendszerét májusban felszámoltuk.
- Fotó dokumentációt készítettünk az Abaligeti-barlang mérési poligonja mentén /mindkét irányban/
Az oldalágak felmérését folytattuk, a készülő térkép részletein dolgoztunk.
- A morfológiai vizsgálatok során a Szuadó nyelőjének beszakadását észleltük.
A terepbejárásokat kiterjesztettük Bükkösd-Gorica környékére is.
- A forrás kataszterezést a karszterületeken túl az egész Mecsek-hegység területére kiterjesztettük.
- Ujabb karsztobjektumok feltárására és dokumentálására az év során főleg Zalán Béla és Bertáné tagtársaink munkája révén került sor.

Ezek: Duó zs.	31 m mély
Névtelen	22 m "
Délifény akna	8 m "
Névtelen	2 m "
Asztallap zs.	9 m "

A feltárt és dokumentált zsombolyok össz mélysége: 72 m

Az abaligeti térségben vizsgált és feltárt objektumokban a csoport évi nyári tábora során végzett munkát. Így az Akácós-viznyelő omlásának bontása is folytatódott.

Az év során még a korábban kezdett objektumok vizsgálatait /Nagyszombat-bg., Spirál-ny., Vásárosuti-zs./ folytattuk.

- A Villányi hegységben a BCM /beremendi/ kőfejtő +116 m-es szintjén a nov.2-i robbantással megnyílt Beremendi-kristály barlangban dec. 1-én sikerült kisebb bontások révén újabb részeket felfedezni. /Vizes járat - későbbi elnevezése "Mosóporos", "Cseppkő terem", "Kut"/

METRÓ Barlangkutató Csoport

Csulák József

ABSTRACT:

Csulák, J.: METRÓ Cavers Group

Besides surficial and cave touring, the group explored the Róka-hegy cave.

Az év elején leadott turatervünket csak részben sikerült teljesítenünk.

Julius 21-27. között tervezett Harz-hegységi turánk elmaradt munkahelyi elfoglaltságunk miatt. Örvendetes tényként kell elkönyvelnünk, hogy sikerült a Budapest környéki barlangok mindegyikét meglátogatnunk. Nagy érdeklődés kísérte a mér évente rendszeresen megrendezett Budapest-Esztergom /56 km/ közötti gyalogturánkat. Az elmúlt év sikeres rendezvényei között volt első ízben lebonyolított 100 km-es gyalogtura /24 h. szintidő alatt/. Csoportunk 6 fővel képviseltette magát a XXIX. vándorgyűlésen. Két alkalommal 6-6 fővel részt vettünk a József-hegyi-barlang bejárati részének bontási munkálataiban. Később pedig a feltárási és fotodokumentálási munkájába is besegítettünk. Jó kapcsolatot építettünk ki egy újpalotai általános iskolával. Részükre több barlangi és felszíni turát szerveztünk. Nehéz körülmények között tovább folytattuk a kezelésünk alatt álló Róka-hegyi-barlangban a "Nagy-akna" álfenék bontását, és a "Nagy-akna"-val párhuzamos kürtő bejárati részének kiszélesítését. Tovább fejlesztettük csoportunk tagjainak elméleti és gyakorlati tudását.

MHSZ Debreceni Könnyűbuvár Klub Barlangkutató Csoportja

Bihary János - Czakó László

ABSTRACT:

Bihary, J. - Czakó, L.: MHSZ Divers' Club Debrecen, Speleological Group

The area of activity of the group was around Bánkut, Bükk Mountains, they carried out exploration work and scientific, /mostly hydrogeological/ observations between the Borovnyák and Lyukas ridges. In the most important object of the area, in the Diabáz cave a minor new section was explored, discharges measured, water quality monitored and the state of the cave maintained. In further four members of the group, opening and safety activities were implemented.

A Magyar Honvédelmi Szövetség Debreceni Könnyűbuvár Klubjának barlangkutató csoportjának 1984. évben Bánkut térségében, a Lyukas-gerinc és Borovnyák közti víznyelősorban és az idetartozó Diabáz-barlangban végzett gyakorlati feltáró munkát és elméleti tevékenységet.

Vizalatti kutatások a Miskolci Vízművek részére megrendelő alapján végzett a Tavi I., Tavi II., és a Szentgyörgy-forrásokban.

A Borovnyák és Lyukas-gerinc közötti rész kutatása

A munkák társadalmi munka jellegéből adódóan erősen változó létszámmal történtek a kutatások, másrészt a feltárás közben szerzett megismerések eredményeképpen az egyes munkahelyek értéke állandóan változott. Ezért a csoport a Bánkut és Csipkéskut közötti terület több víznyelőjét és beszakadását kutatta. Említést érdemel az áprilisban és novemberben szervezett kutató táborunk, amelyben a csoport tagjai kiemelkedően nagy létszámban vettek részt.

1. számú víznyelő

A munkavégzés biztonságos voltának megőrzése a további feltárás során szükségessé teszi az ácsolat kiváltását, amelyet megkezdtünk, de befejezve még nincs.

Diabáz-barlang /2. számú víznyelő/

A bejárati kutgyűrűsor alsó részét biztosítottuk betonozással. Ennek érdekében az alsó részen felhalmozódott - részben bontásból, részben omlásból - kőtörmelék egy részét áthordtuk a "Néphadsereg" szakaszba a biztonságos közlekedés érdekében. A maradék kőtörmelék közé sablonozás után híg betont öntöttünk, amelynek felszínére mészkő törmeléklet ágyasztunk be, a barlang esztétikájának megőrzése végett.

A Hajóköteles-aknával szemközti oldalon a törmelék áthalmozásával mintegy 20 m új járatot tártunk fel. Térképezése még nem készült el.

Vizhozamméréseket és vízminőség vizsgálatokat végeztünk a barlang négy pontján /befolyó víz, forrás -25 m-nél, omladékos szakasz -40 m-nél és a Huszévesek-terme előtt -69 m-nél./

A barlang biztonságos lezárását az őszi kutatótáborunk alkalmával kívántuk megvalósítani, azonban a tartós hideg lehetetlenné tette a felszínen való betonozást.

5. számú víznyelő /Vízbe-verem/

A még használható ácsolat védelmében tovább bontottuk a rendkívül szűk függőleges akna

alját, amely kissé tágulva tovább vezet lefelé. A bontás számottevő eredményt nem hozott, folytatása azonban eredménnyel kecsegtet.
Az akna végpontja kb. 25 m mélységben van.

8. számú víznyelő /Hegyes-beszakadás/

A megbontott, igen meredek falu, tölcészerű berogyásban hajtott kutató akna seho sem ér szákövet, így a további bontásával felhagytunk.

Az új kutató akna kijelölése még nem történt meg.

9. számú víznyelő /Kőbánya/

A feltáró kutatást folytatni csak betonozásos járatbiztosítás védelmében lehet. Ehhez kértük az OKTH hozzájárulását, amit még nem kaptunk meg.

A kutatás folytatását az engedély beszerzése után tervezzük.

12. számú víznyelő /Lyukas-gerinci-zsomboly/

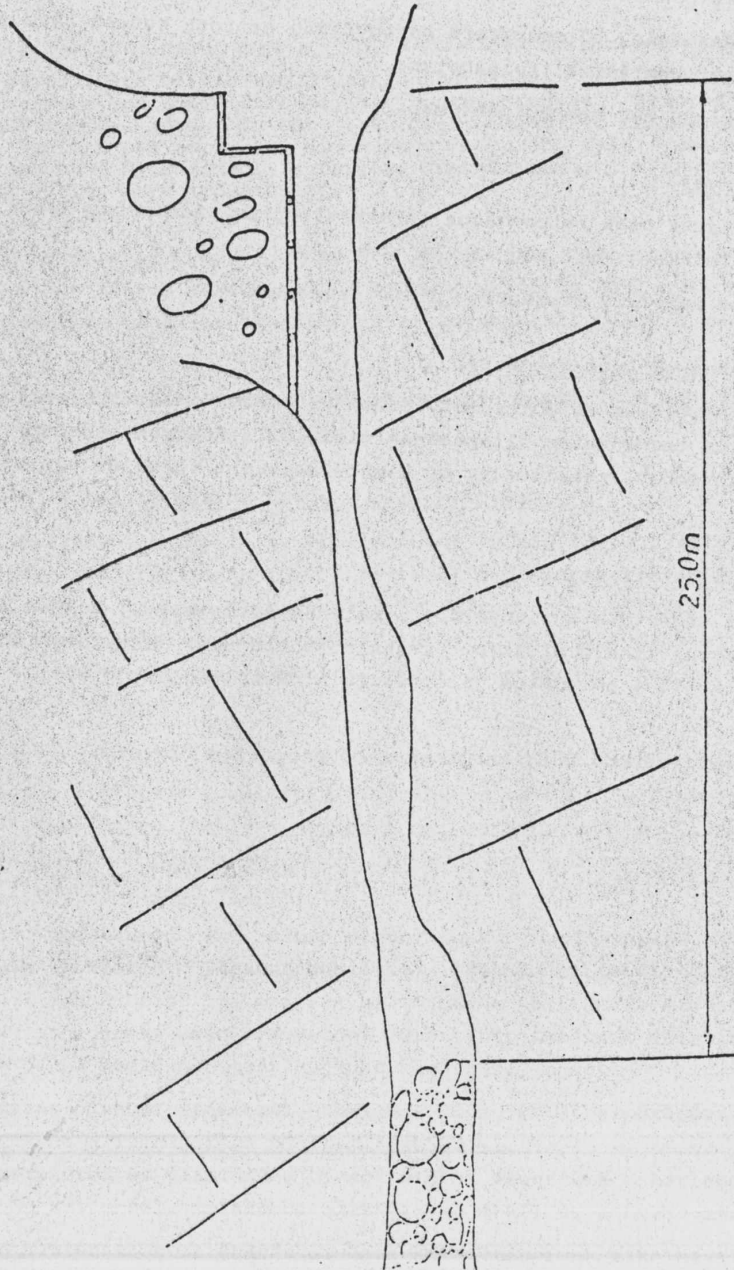
Megterveztük a baleset megelőzés és környezetvédelem érdekében a zsombolyszáj szálkőig történő visszabontását, a természetes állapotának visszaállítását. Az eredeti ácsolatot a zsombolyszájban már korábban szétszedtük, de a mögé deponált törmelék egy részét még el kell távolítani.

15. számú víznyelő /Csipkéskuti-víznyelő/

F e l t á r ó kutatást végeztünk a víznyelőben, melynek során egy új helyen lett megbontva a nyelő, így akartuk kikerülni az ott felhalmozódott nagy mennyiségű hordalékot. A bontás eredménye egy lejtős, omladékos járatrészt. A járat végpontja kb. 12 m-re van a víznyelő szájától.

A feltárást a velünk együttműködő EÜSE barlangkutató csoportja végezte.

VÍZBE - VEREM

NME TDK Karszthidrológiai Szakcsoport

Gábris Tibor

ABSTRACT:

Gábris, T.: NME TDK Karst Hydrological Group

The group made maintenance and minor exploration in the Háromfejű-emberdenevér and Balekina caves, Bükk Mountains, while measurements were performed by Rn-detector in the István-lápa cave. Two students' circle paper is attached to the report.

Az év folyamán két tábort szerveztünk. Január 20- és február 1. között tartottuk téli táborunkat, melyen átlagosan 10 fő vett részt. A tábor alatt folytattuk a Háromfejű-emberdenevér-barlang bontását, amely sajnos továbbra sem vezetett sikerre. A barlangi turákon kívül még a Király Lajos-zsombolyban is dolgoztunk. Itt üledékfeldtani vizsgálatokat végeztünk, melynek eredményeit a jelentéshez mellékelte TDK dolgozat ismerteti.

Nyári táborunkat augusztus 17-31. között szerveztük átlagban 9 fő részvételével. A munka zömét a Balekina-barlang bejáratának rendbehozatala adta. Mivel a barlang eléggé közel fekszik az LKM dolomitbányájához az állandó robbantások mozgásba hozták a bejárat feletti oldalban álló sziklatömböket és onnét egy nagyméretű - 2-3 tonnás - közettömb levált és mintegy dugószerűen eltorlaszolta a bejáratot. A munka során sikerült a követ kiemelni illetve kb. 5 m³-nyi anyagot eltávolítani a bejárat környékéről. Ezután megkezdődhetett a betonozás, amelyet az ősz folyamán folytattunk. Elkészült egy beton támfalrendszer, amely megakadályozza a bejárat újabb betemetődését. Tavasszal folytatjuk a betonozást, melynek további célja a barlang lezárása. Négy darab hegesztett vaslétrát is elhelyeztünk a bejárat aknarendszerben, mintegy 25 m összhosszuságban. Szintén nyári táborunk alatt a Háromfejű-emberdenevér-barlangnál az eddigi nyolc kutgyűrű fölé elhelyeztünk még egyet, hogy a víz által szállított hordalék beemosódását megakadályozzuk.

A munkaterv célkitűzése volt a Fekete-barlang lezárása. Ez egyelőre nem történt meg, de nem mondtunk le megvalósításáról. Helyette viszont térképezés és geológiai felmérés készült egy a barlangnak eddig fel nem tárt részéről, a Kristály-tavi-ágról. Az eredmények feldolgozása egy TDK-dolgozat keretében készült el, melyet mellékelünk a jelentéshez.

1984. szeptember 13-16. között került megrendezésre egyetemünkön "Az oktatási intézmények karszt- és barlangkutatói tevékenységének tudományos eredményei" című konferencia. Csoportunk 3 fő tartott szakelőadást a konferencián. Mellette megszerveztük a konferencia információs irodáját, ahol a barlangkutatással kapcsolatos bélyegek, képeslapok, kiadványok árusítása is folyt. Szeptember 14-24-ig tartott nyitva az NME Központi Könyvtárban "A barlangok világa" című kiállítás, melynek anyagát csoportunk állította össze.

Az István-lápai-barlangban egész évben Rn-detektoros méréseket folytattunk. Ebből szintén szándékunkban áll egy TDK-dolgozat készítése

Az ősz folyamán népszerűsítő előadást tartottunk az elsőéves hallgatóknak és az érdeklődőket bevontuk a csoport munkájába.

Felszerelésünket 10 db mászó gép és 60 m hegymászó kötél beszerzésével bővítettük.

Nyiregyházi HBJSE DENEVÉR Barlangkutató Csoport

Krajecz Mihály /szerk./

ABSTRACT:

Krajecz, M. /ed./: NYIREGYHÁZA HBJSE DENEVÉR Speleological Group

The group's main activity was cave and surface touring. Their public meetings were participated by several hundred people interested. They also explored the Tatár-árok cave, Bükk Mountains.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

1. Az 1984. évben végzett munka értékelése
2. Kapcsolataink
3. Kapcsolataink barlangkutató és más csoportokkal
4. Külföldi tura
5. Rendezvényeken való részvétel
6. Rendezvényeink
7. Összefoglalás

Barlangkutató programunk

- Barlangkutatói munkánkat 1980. január 1-től folytatjuk. Az OKTH - Észak-magyarországi Felügyelőség engedélyével - 1984. december 31-ig volt érvényes kutatási engedélyünk két területre: a Hollóstatői-viznyelőbarlangra és környékére, valamint a Tatár-árki-barlangra /Bükkszentlászló/.

Hollóstatői-viznyelőbarlang és környéke:

1981-ben feltártuk a Hollóstatői Denevér-barlangot, melyben 1983-84-ben omlásveszély miatt kutató és feltáró munkát nem végeztünk. A barlang további feltárását az 1985-ös évben kívánjuk elvégezni. A barlangról térképet készítettünk.

Tatár-árki-barlang

A barlangban 1980 óta végzünk kutató és feltáró munkát, ezen idő alatt a barlangban két új részt tártunk fel, erről térképet is készítettünk.

A kutató és feltáró munkát az 1983/84-es évben hátráltatta az a tény, hogy két éles tűzvédelmi lövedéket találtunk a barlangban. A barlang aknátlanítása után a kutató és feltáró munkát tovább folytattuk.

A múlt év folyamán körülbelül 680-700 órát töltöttünk kutatással a barlangban.

Barlangjárási turaprogram 1984-ben

Az 1984-es évre 25 barlangi turát terveztünk, ezzel szemben 45 turát bonyolítottunk le 33 barlangban 356 fő részvételével.

Ezen kívül tagjaink természetjáráson is részt vettek 19 fővel 75 turanapon; Magashegyi turán 3 fővel 4-6 turanapon; Vizi-turán 5 fővel 23 turanapon.

PAPP FERENC Karszt- és Barlangkutató Csoport
Czajlik Zoltán

ABSTRACT:

Czajlik, Z.: PAPP FERENC Karst and Cave Exploration Group

Today the third generation of the speleological club of long tradition is active. As a result of their work, minor explorations were made at 5 sites of the Vass Imre cave at Jósvafő, Aggtelek karst, adding a total of 70 m to cave length. The opening, problematic over decades, at the terminal point, in the Cyclopes' hall turned to be promising and a new survey of the cave began. The exploration of the nearby Tücsök-lyuk goes on successfully.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

1984. évi munkaterv

I. 1. A^o Papp Ferenc Csoport helyzete

Csoportélet

Oktatás

Edző tevékenység

Turáink, társasági élet

I. 2. Együtműködés más csoportokkal

I. 3. Feltáró munka

I.3.1. Szemlőhegyi-barlang

I.3.2. Vass Imre-barlang

I.3.3. Tücsök-lyuk

A bontás eredményei

Huzatviszonyok

II. Szakmai munka

II.1. A Vass Imre-barlang térképezése

II.2. A keveredési korrózió kérdéséhez /dolgozat/

III. Társulati élet

IV. Az 1984. évi munka értékelése

V. Összefoglalás

I.2. Együtműködés más csoportokkal

Évek óta gyümölcsöző kapcsolatot tartunk fenn Szenthe István csoportjával, részt vettünk az István-lápai-barlang és a Létrási-vizesbarlang térképezésében, illetve a Hármaskuti-viznyelő bontásában.

Ugyancsak alkalmi segédkezéseink során - bontásoknál - jött létre az együtműködés a Rózsadombi Kinizsi Csoporttal. Részt vettünk az Erdei Lak Vendéglő feletti kis barlang bontásában, később pedig a József-hegyi-barlang Koporsó szakaszának bontásában és ugyanott a Papp Ferenc-ág térképezésében.

A közös akciók talán legszebb példája a Vass Imre-barlang térképezése, amelyet a Csoport Szenthe István vezetésével végez, de segítenek a munkában az Acheron, a Baradla, a Myotis és a Pannonia csoportok tagjai.

I.3. Feltáró munka

I.3.1. Szemlőhegyi-barlang

Hagyományos munkaterületünkön, az általunk legjobban ismert budai barlangban az év folyamán - engedély hiányában - feltáró munkát nem folytattunk.

I.3.2. Vass Imre-barlang - új feltárások

Csoportunk idősebb tagsága az eddigiektől eltérő - sokkal ígéretesebbnek tűnő - bontást indított a Cyklopszok-csarnoka végpontján, a vető és a főte találkozásánál. Mintegy másfél métert előrehaladva a jobboldali vetőtűkör megszűnt, a járatba magasba nyuló kürtő csatlakozott, s érezhetően megindult a huzat. A bontás közismert veszélyessége miatt csak önhordó acélkeretekkel folytatható tovább, ezeket azonban eddig nem sikerült beszerezni, így a munka ott szünetel. A barlang végpontját a felszínen korábban kijelölték már geofizikai mérésekkel. A bontási kísérletek leállítása után a helyről CB adó-vevő készülékkel próbáltunk rádiózni a barlanggal. A kísérlet fényesen sikerült, sőt a kapcsolatot a barlang majd valamennyi pontjával fel tudtuk venni a felszínen. CB készülékünk műszaki paramétereiből következik, hogy a Cyklopszok-csarnoka végpontja fölött a közet vastagsága nem lehet több 13 m-nél. A végponti bontás érdekes lelete az a néhány holocén kora bordatöredék, amely feltehetőleg a felszínről jutott be a barlangba.

Nyári Tücsök-lyuk táborunk idején és decemberi térképező akciónkon sikerült becslésünk szerint 70 m összhosszuságú szakaszt feltárni a barlang különböző részein. 1984. augusztusában Cser Zoltán és Maucha Kristóf egy nehéz szükületen való átbujással feljutottak a Minka-ágból a 20 m hosszúnak becsült és általuk Gleccserpatak-ágnak elnevezett szakaszba. Nevét az olvadó gleccserre emlékeztető cseppkőképződményről kapta.

1984. decemberében 4 új szakaszt is találtunk. A Cyklopszok-csarnoka délkeleti végében Czajlik Zoltán kuszott be egy szűk, kb. 4 m hosszú hasadékot. Czajlik Zoltán, Dolánszky György és Őri Tamás a Cyklopszok-csarnoka északkeleti végéből a cseppkövek között átbujva véséssel lejutottak a barlang alsó vizes járatába, vagyis sikerült megtalálniuk az u.n. Alvilág-szakasz folytatását a Dómtól a Cyklopszok-csarnokáig. Sajnos a feltárt részben egy szűk szifon van, amelyen keresztül ugyan kezét lehet fogni, átmenni azonban kockázatos, s nem látjuk értelmét.

Szabó Gyula az Eldorádó-szakaszból mászással és cseppkövek letörésével jutott egy újabb felső járatba, amely egy 10 m-es felfelé tartó repedés hasonló hosszúságú kuszodával. Ennek végén a barlang általunk ismert legváltozatosabb heliktitjeit tartalmazó termecské van. A negyedik új szakaszt cseppkövek letörésével találta Szabó Gyula. Rövid kuszodából, egy nagyobb és egy kisebb teremből áll. Az Agg-ág érdekessége a gömbüstököt, gömbüstroncokat tartalmazó korrodált főte és az alját kitöltő beiszapolódott agyag. A kb. 20 m hosszú Agg-ág iránya a Főágra merőlegesnek tekinthető. Külön éke e résznek a benne nagy mennyiségben található hegyitej, amely ugyan korábban ismert volt a barlang más részein is, de azokon a helyeken csaknem teljesen megsemmisült.

1.3.3. Tücsök-lyuk

Ebben az évben harmadszor rendeztük meg bontótáborunkat a Tücsök-lyuk kutatására. A tábor átlagos létszáma 20 fő volt, a maximum pedig elérte a 28 főt.

A tábor végére a barlang 7,5 m-rel mélyebb lett, a decemberben elkészített térkép szerint 30 m mély.

Érdekes, hogy új feltárásunk tisztázta a barlang feltehetőleg továbbvezető irányát. Eszerint a jelenlegi feltárás csaknem déli irányban halad lefelé a barlangot egykor - 9 m-ig kitöltő törmelékup és a főte között. Feltételezzük ugyanakkor, hogy északi irányban hasonlóan lehetne haladni nagyobb kőveket és kisebb-nagyobb szabad üregeket követve.

Az évek óta vajudó kérdés megoldására, hogy: "van-e a barlangnak huzatja?" Őri Tamás kutatótársunk hőmérsékleti vizsgálatsorozatot kezdeményezett. A decemberi térképezéskor -15 C-os hideg volt a felszínen és - talán ennek hatására is - egyértelmű befelé áramló huzatot tapasztaltunk a végponton.

A feltárás során két "korosnak tűnő" csontot találtunk, s azokat dr. Kordos László határozta meg. Mindkettő felső pleisztocén korúnak bizonyult, az egyik taráncszarvas agancstöredéke, a másik barlangi medve csontja. Valószínűleg a törmelékkel együtt kerültek a barlangba, így az a réteg, ahol most a bontás tart kb. 50 ezer éves lehet.

Rózsadombi KINIZSI Barlangkutató és Hegymászó Sportegyesület

Adamkó Péter

ABSTRACT:

Adamkó, P.: Rózsadombi KINIZSI Speleological and Mountaineering Sport Association

In April, 1984, after two months of exploration, the Club discovered a new cave giant in Budapest, the József-hegy cave. By the end of the year cave length reached ca 3500 m, depth 103 m. The largest hall, the "Kinizsi railway station" of thermal origin is 69 m long, 25 m wide and on the average 15 m high. On the one-month tour to Scotland seven members took part.

József-hegyi-barlang

Sportegyesületünk - illetve a tagjainkból alakult ALBATECH GMK - 1984. április 2-án, két hónapos folyamatos kutatómunka után felfedezte az addig még ismeretlen József-hegyi-barlangot. Az 1984-es év végéig a barlang felmért össz hosszúsága 2710 m volt, becsült hosszúsága kb. 3500 m. A bejáratától számított legnagyobb mélysége 103 m. A barlangban feltárt legnagyobb hévizes teremnek, a Kinizsi-pályaudvarnak a hossza 69 m, szélessége 25 m és magassága átlagosan 15 m.

A barlang intenzív feltárását az 1985-ös évben is folytatni kívánjuk. Ezzel egyidejűleg a barlang komplex felmérését, továbbá tudományos vizsgálatát is folytatjuk.

A felszíni morfológiai és geológiai viszonyok ismeretében, továbbá a feltáró kutatás jelenlegi állásának ismeretében biztosan állíthatjuk, hogy további jelentős méretű barlangjáratok és barlangi termek feltárását tudjuk elvégezni az 1985-ös évben, ezért célszerűnek tartjuk, hogy az 1985. év végén készített kutatási jelentésünkben részletezzük az addig végzett kutatásunkat.

Egyéb programok

A József-hegyi-barlang feltárása miatt Sportegyesületünk egyéb tervezett feltáró kutatásokkal nem foglalkozott.

Egyesületünk 7 tagja a nyár folyamán 1 hónapos tanulmányuton vett részt skóciai barlangok és karsztjelenségek bejárásának céljából.

Az év tavaszán megrendezett Kinizsi Kupán 3. helyezést értünk el.

SZIKKTI II. sz. Barlangkutató Csoport

Asbóth Gábor

ABSTRACT:

Asbóth, G.: SZIKKTI II. Cave Exploration Group

The group carried out exploration in the two caves of the Calvary Hill stone-quarry, Buda Mountains, and cleaned the Tábor-hegy cave. They also prepared map documentation for these three caves.

Felszíni terepbejárást végeztünk a Pilis-hegység déli részén, valamint a Budai-hegységben, melynek eredménye két kisebb barlang a Jegénye-völgyben és a Remete-kálvária-hegyen. Ez utóbbit a csoport tudományos, feltáró munkavégzés céljából megkérte kutatási területnek.

Kálvária-barlang

A Kálvária hegyen 330 m-es tengerszint feletti magasságban található, egy felhagyott kőfejtő területén.

A kőfejtő a mezozoikum földtörténeti korszak Triász korban kialakult vastagpados dachsteini mészkövében található. A barlang kezdeti állapota egy 3,5 x 2 m-es, enyhén lejtős termecskéből, valamint egy 1 - 0,5 m átmérőjű hasadékból állt, melynek hossza 3 m. A talajt anyagtörmelék borította, ez eltávolításával kezdtük meg a feltáró munkát.

A törmelék kitermelése közben tárult fel a gömbfülkék láncolata, melynek falait aragonit kristályok és másodlagos tevékenység által cseppkő kezdemények diszítik, sztalagtit formában.

A bejáratot elhagyva, jobbra egy 1,5 m széles és 0,5 m magas, 3 m hosszú hasadék húzódik. Ezt a szakaszt az "Alkotmány" folyosónak neveztük el, a megtalálás idejének emlékére.

A folyosó bejáratát elhagyva folytatjuk utunkat, ismét gömbfülke sorral találkozunk, ezt elhagyva egy terem bejáratához érünk, tovább haladva érzük el a barlang 10 m hosszának végső pontját.

A teremből visszafelé jöve, a bejáratnál most jobbra fordulunk és egy fiatalabb, de képződményekben gazdagabb szakaszhoz érünk. E szakasz kb. 3-5 m hosszú, képződményekben gazdag, ezért itt a kutatást felfüggesztettük addig, míg máshol mód van a továbbjutásra.

A kőfejtőben alapos vizsgálódás után egy törmelékkupra figyeltünk fel, melyből nagy mennyiségű cseppkő került elő. A származási hely megtalálása után fedeztünk fel egy lublinites gömbfülkét. A terem bejárata felett még látni lehet az agyagba ágyazódott cseppköveket.

A csoport egyéb kitűzött feladata

A le nem zárt kisebb barlangok bejárásai. Így került sor a Tábor-hegyi-barlangra is, mely barlangban igen siralmas kép tárult szemünk elé, a barlang állagát tekintve.

A helyzetet jelentettük az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatalnak, és fel-

ajánlottuk az eredeti állapot visszaállításában segítségünket, melyre engedélyt is kaptunk.

A tisztogatási turákkal egyidőben indult meg a barlang dokumentációjának felkutatása. Itt a térképvázlaton észlelt hiányosságokról a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatot tájékoztattuk, és felajánlottuk egy vesztített pontos térképvázlat készítését.

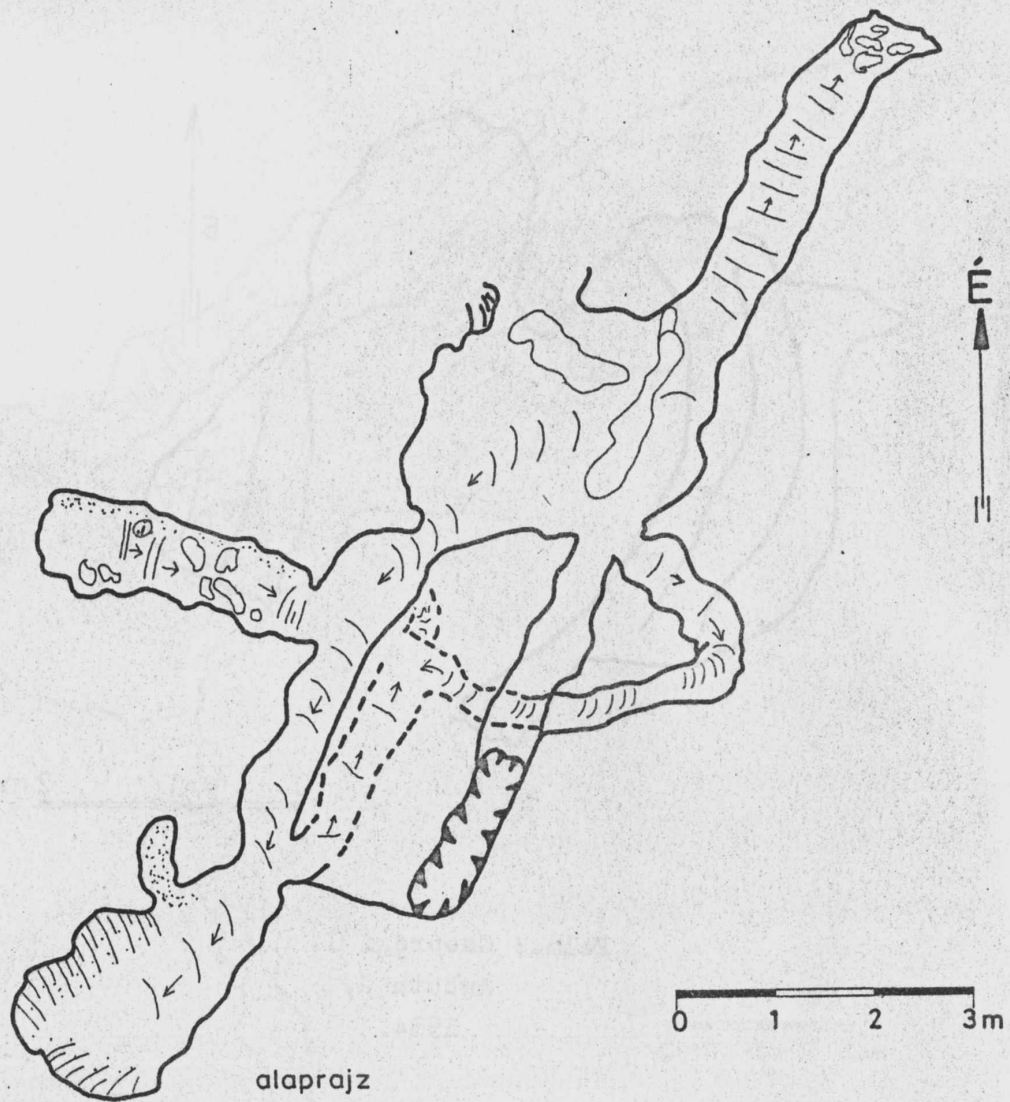
Csoportunk más kutató csoporttal is felvette a kapcsolatot, így turáinkat is együtt szerveztük, illetve bonyolítottuk le.

Az alapfoku barlangjáró tanfolyamot is közösen szándékozunk elvégezni.

REMETE-KÁLVÁRIA-BARLANG

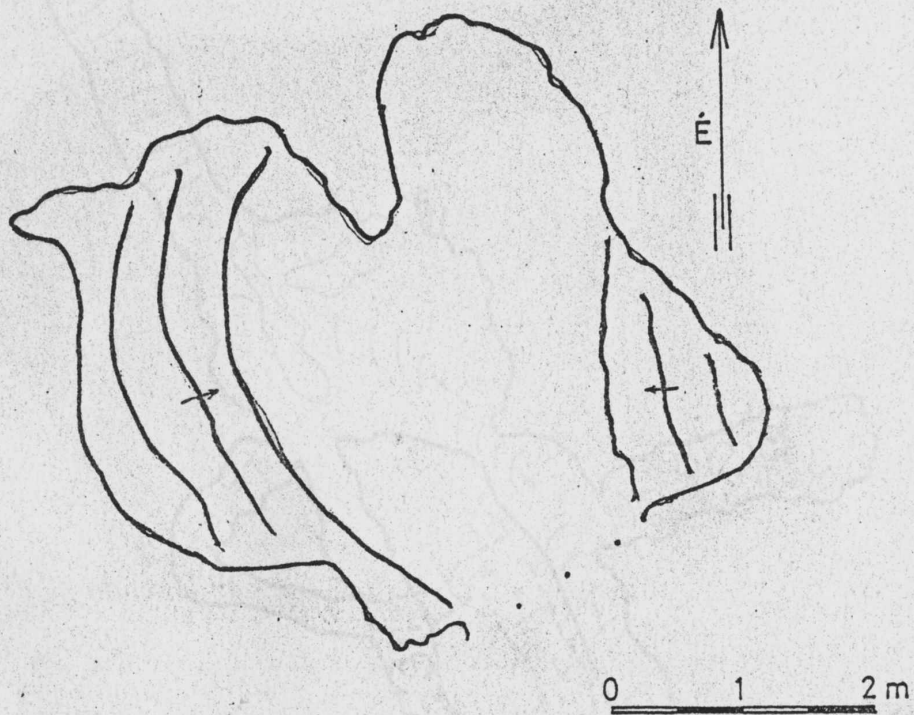
Veszített pontos térkép

Készítette: Csepregi István és Asbóth Gábor
1984.dec. 22

LUBLINITES - BARLANG

ALAPRAJZ

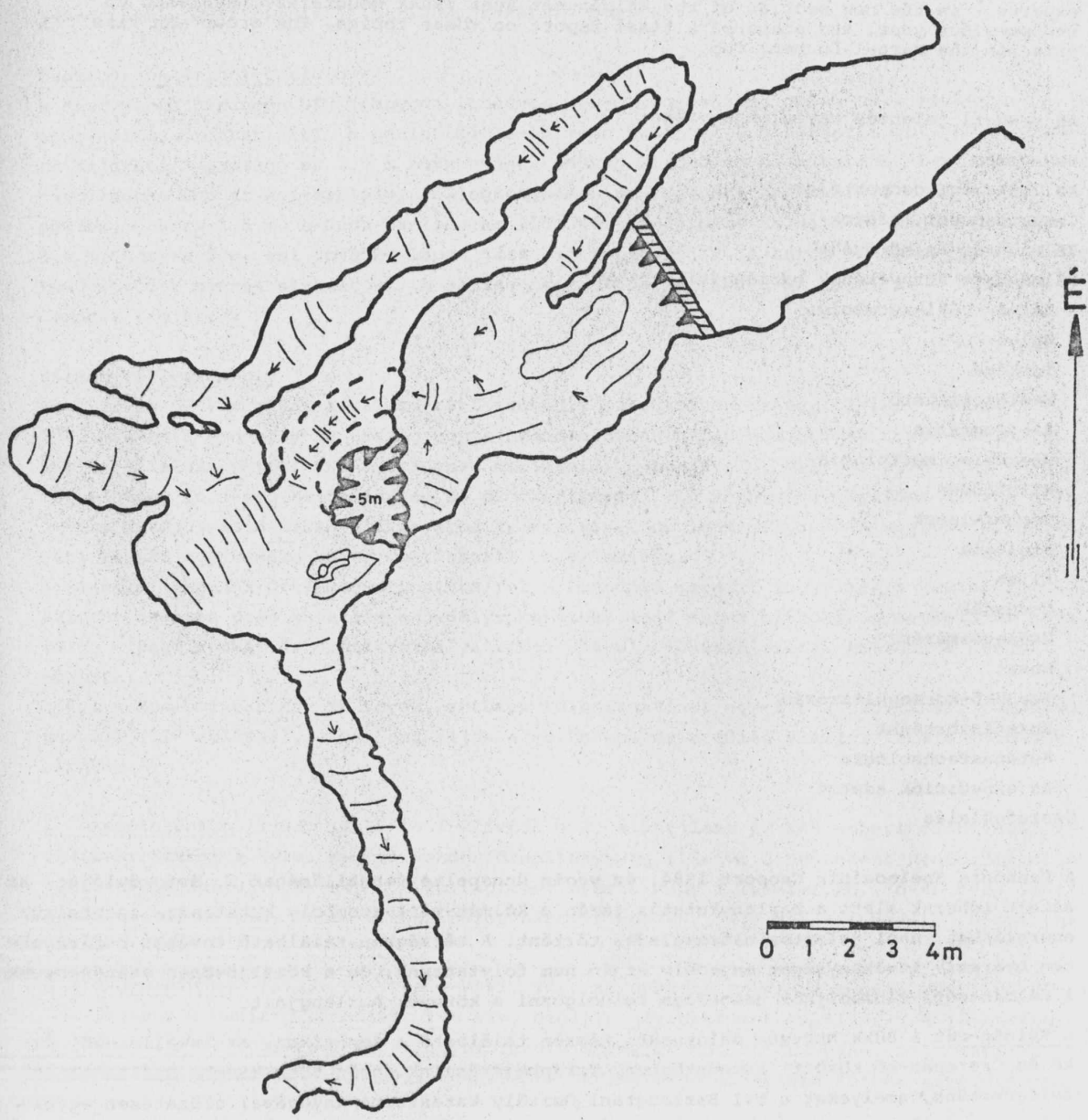

Felm.: Csepregi I.
Asbóth G.
1984.

TÁBOR-HEGYI-BARLANG

Vesztett pontos térképe
1984. dec. 23

Felmérte: Asbóth Gábor
Molnár Lászlóné

USE PANNÓNIA Speleoalpin Csoport

Kardos László /szerk./

ABSTRACT:

Kardos, L. /ed./: USE PANNÓNIA Speleological Group

The group's activity included documentation and investigations - involving outside experts - in the new section of the Kálmán-rét aven /Bükk Mountains/, explored in the previous year, and prepared a final report on these topics. The group won first prize in the Marcel Loubens Cup.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

Bevezetés

Az 1984. évi csoportélet

Csoportnévsor, adatok

Kálmán-rét és környéke

Kálmán-rét környékének barlangjai

A Kálmán-réti-zsomboly

Helye

Térképe

Megközelíthetőség

Bibliográfia

Geológia, morfológia

Kitöltődés

Csontleletek

Biológia

Klíma

Csapadék

Csepegésmérés

Huzat

Cseppkő-kormeghatározás

Kutatástörténet

Kutatástechnológia

Az expedíciók adatai

Összefoglalás

A Pannónia Speleoalpin Csoport 1984. év végén ünnepelte fennállásának 3. évfordulóját. Az eltelt időszak alatt a barlangkutatás terén a Kálmán-réti-zsomboly kutatására szenteltük energiánkat, ahol jelentős előrehaladás történt. A térségben található további barlangokban operatív tevékenységet engedély híján nem folytattunk, de a közeljövőben szándékozunk a Kálmán-réti-zsombolyhoz hasonlóan feldolgozni a környék barlangjait.

A Kálmán-rét a Bükk hegység délnyugati részén található a fennsík, az Istállóskő, Órkő és Cserepes-kő közötti háromszögben. Terepbejárásaink során több kisebb barlangot is felfedeztünk, amelyeket a KvI Barlangtani Osztály kataszteri anyagával előzetesen egyeztetve írunk 13:

Kálmán-hegyi-barlang

A Kálmán-hegy Ny-i oldalán található, közvetlen a kerítés felett. Az igen eldugott barlangot 1983. április 5-én találta a csoport.

Küllő-hegyi-barlangok

A barlangok a hegygerinc K-i oldalán, a gerinc alatt 30-60 m-re található, fekvésük D-i. 1983. április 5-én a Pannónia és a Vakond Csoport találta meg őket, innen elnevezésük is: Vakond-barlang, Pannónia I. barlang, Barátság-barlang.

Cserepeskő-gerinci-barlangok

A cserepeskő gerincén DDK irányban lemenve, 730 m magasságban találjuk a térképen is jelölt sziklabordákat. Itt, a gerinctől 10-15 m-re találjuk a Bibi-barlangot, amely 50x50 cm bejárati magasságu és 2,5 m hosszúságu, szűken eltömődve megy tovább. Ettől kb. 15 m távolságban van az Ági-barlang, jellegzetessége az impozáns bejárat 2,5 m magas, 0,5 m széles, hossza 3,5 m. A Dudu-barlang az előzőtől 20-25 m-re található, bejárata 0,3 x 0,5 m, hossza 5 m, ami további lapos járatban folytatódik. A három barlang egy 40° lejtésű vetőszik mentén alakult ki. A barlangokat 1983. április 3-án találták a Pannónia Csoport tagjai.

Kálmán-réti-zsomboly

Az 1984-es év zárásával a Kálmán-réti-zsomboly kutatásában is egy ciklust zárunk.

A Kálmán-réti-zsomboly az ország egyik legmagasabban nyíló zsombolya, tszf. magassága 860 m. A Kálmán-réttől ÉNY-i irányban található, a turista ut mellett lévő tűzrakó helytől mintegy 80 m-re. Bejárata fa- és drótkerítéssel van körbevéve. Nyílása ovális alakú, lefelé kitágul majd kissé alákanyarodik, ezt követően 10 m mélységben végződött. Kálmán-réti részén egy kisebb kúrtó csatlakozik be az aknába.

A miskolci Hermann Ottó csoport hívta fel a Pannónia csoport figyelmét a barlangra. A szemrevételezés után kutatási engedélyt kértünk, majd ennek birtokában megkezdtük az előzetes vizsgálatokat és drótkötélpálya kiépítésével előkészületeket tettünk a későbbi táborokra.

Mivel a zsombolyban két fő törés, vetőszik különíthető el egymástól, egymással párhuzamosan 320°/51° dőléssel, a barlang alján a vetőszikok és e dőlés szerint lefelé kezdtünk kutatni.

I. expedíciókon /1983. IV. 1-10./ elértük a 2. aláhajlást és két emberi csontvázat találtunk. Ezeket a Heves Megyei Rendőrfőkapitányság, illetve a Debreceni Rendőrfőkapitányság munkatársai vizsgálták, s megállapítást nyert, hogy a leletek kb. 30-40 évig lehetnek az eltemetés helyén, tehát valószínűleg háborus koruak, vagy azt az időkből származnak.

II. expedíciókon /1983. VII. 10 - VIII. 20./ az eredeti szinthez képest már 5 m-rel vittük lejjebb a barlang szintjét, itt kis, szellős járatszintet találtunk. A járatszintet tovább mélyítve további 7 m-rel egyre lazuló törmelék között az ugynevezett Hufi-átjárón keresztül bejutottunk a Schönviszky-terembe. A lejtakna mélyítése közben nagyemlős-cson-

tokra bukkantunk, melyeket átadtunk a Nemzeti Múzeumban dr. Vörös Istvánnak. Vizsgálatai szerint "a nagyemlős csontanyag legértékesebb darabjai a Bison bonasus hungarorum 1946. koponya és postcraniális maradványai. A faj egyetlen holotipusa - egy erdélyi középkori /XI-XII. sz-i/ bölénykoponya 1956-ban megsemmisült, - így a faj maradványait ma ezek a leletek képviselik!"

III. és IV. expedíciónk /1983. IX. 5-7. és 1983. XII. 3o - 1984. I.2./ a régész szakemberek kérésének megfelelően helyszínelünk és összegyűjtöttük a Schönviszky-teremben talált csontokat, valamint kényelmesen járhatóvá tettük a Hufi-átjárót. Megfigyeléseket végeztünk a további kutatási hely kiválasztásához, s a terem ÉNY-i oldalában a bejárati akna aljához hasonló dőlésű szűk kis járatot találtunk /Apuka-lyuka/. A kutatást a továbbiakban itt folytattuk.

1984. IV. 2-8. között zajlott le az V. expedíció. Lassu továbbhaladás történt az Apuka-lyukában, ezenfelül kitöltésmintákat és csontmaradványokat gyűjtöttünk, valamint csepesség- és hőmérsékletméréseket végeztünk.

A kitöltődésvizsgálat jelentős eredménye a dr. Bidló Gábor által vizsgált vulkáni maradék /montmorillonit/, melynek bemosódási körülményeit érdemes továbbvizsgálni.

A begyűjtött csontmaradványokat dr. Kordos László vizsgálta:

Bejárati akna /1983. IV. 1-1o./

"I. minta", - 0,5 m	Talpa europaea - vakond Apodemus sylvaticus - erdei egér
"II. minta", - 1 m	Csontra meddő
"III. minta", - 1,5 m	Pisces indet. - hal Rana sp. - zöldbeka faj Apodemus sylvaticus - erdei egér
"IV. minta", - 2 m	Salientia indet. - béka Aves indet. - madár Chiroptera indet. - denevér Myodes glareolus - erdei pocok Muridae indet. - egérféle
"V. minta", - 2,5 m	Bufo sp. - varangy Aves indet. - madár Myodes glareolus - erdei egér Apodemus sylvaticus - erdei egér

Hufi-átjáró, 1984. IV. 1o.

"I/X. jelű" minta	Helix pomatia - éticsiga Bufo sp. - varangy Rana esculenta - kecskebeka Aves indet. - madár Chiroptera div.sp. indet. - denevérek Talpa europeae - vakond Myodes glareolus - erdei pocok

Apodemus sylvaticus - erdei egér
Sus Scrofa - sertés

Schönviszky-terem /1984. IV. 10./

"T-jelű" minta

Meles-meles - borz /egy állathoz tartozó csontok/
Salientia indet. - béka
Rana esculenta csop. - kecskebéka
Lepus europaeus - mezei nyúl
Cricetus cricetus - hörcsög
Ruminantia indet. - kiskérődző

fiolában

Pisces indet. - hal
Bufo sp. - varangy
Rhinolophus hipposideros - kis patkósorru denevér
Chiroptera indet. - denevér
Myodes glareolus - erdei pocok
Muscardinus avellanarius - mogyorós pele
Cricetus cricetus - hörcsög

Apuka-lyuka

"II/1. minta", - 2 m

Salientia indet. - béka
Ophidia indet. - kígyó
Chiroptera div. sp. indet. - denevérfajok
Sorex araneus - erdei cickány
Myodes glareolus - erdei pocok
Sus scrofa - sertés

"II/2. minta", - 3 m

sárgás, csillámos, homokos agyag /miocén tufa áthalmazása?/

Chiroptera indet. - denevérek

/később, a barlangi környezetben kerülhetett az üledékbe/

"II/3. minta", - 3,20 m

azonos kőzetanyag

csontra meddő

"II/4. minta", - 4 m

rozsdabarna agyag,

meghatározhatatlan néhány csontszilánk

A minták mindegyike holocén kora. Kifejezetten erdei környezetet igénylő állatok jellemzik, ami a jelenlegi nyílt térszinnel ellentétes. Csak ma is a helyszínen élő fajok fordulnak elő. Kora legfeljebb néhány száz év lehet.

VI. expedíciókon /1984. VII. 10 - VIII. 20./ jelentős előrehaladás történt, folytattuk a méréseket, rovargyűjtést és biológiai megfigyeléseket végeztünk és vízmintákat vettünk. Ezzel e kutatási ciklus lezárult.

VAKOND Barlangkutató Csoport

Bródy Andor

ABSTRACT:

Bródy, A.: VAKOND Speleological Group

In 1984 the group did not perform exploration; its activity was focussed on the theoretical and practical training of beginner members.

Az 1984. év még a csoport életében feltöltődést jelentett a létszámban. Nyolc új taggal szaporodtunk. A tevékenységünk elsősorban az új tagok felkészítésére irányult. Alapjában a kiadott alapfokú barlangjáró tanfolyam tematikája szolgált.

A kutatási feladatokat ebben az évben leállítottuk, hogy a turázásra fordíthassuk az időt. A barlangturák keretében alapvető morfológiai és genetikai jelenségeket figyeltünk meg. Jellegzetes barlangokat kerestünk fel, amelyek jól mutatják a keletkezési folyamatokat.

Célunk, hogy az új tagjaink olyan alapismereteket szerezzenek, amelyek a jövő éfben újraindított kutatásoknál segítséget nyújtanak a munkájukhoz.

Háromnapos tábor szerveztünk a Bükk-hegységbe, Alsóhegyre. Meglátogattuk a Mátyás-hegyi, a Ferenc-hegyi-barlangot több túra keretében. Meghívásnak tettünk eleget a Sátorköpusztai-barlangba. Rendszeres kötéltechnikai gyakorlatot tartottunk a Hét-lyuk-zsombolyban és a Kecse-hegyi kőfejtőben. Az országos vándorgyűlésen részt vettünk és indítottunk egy csapatot a versenyre. Második helyezést ért el csoportunk a Tésen rendezett barlangi társmentő versenyen, amit az "Alba Regia" csoport rendezett.

Klubunkban rendszeresen elméleti foglalkozásokat tartottunk, amely felölelte a barlangkutatás történetétől az egyéni barlangi felszerelésen át az alapvető ismeretekig azt az anyagot, amely a közös munkát segítette.

VÉRTES LÁSZLÓ Karst- és Barlangkutató Csoport

Juhász Márton

ABSTRACT:

Juhász, M.: LÁSZLÓ VÉRTES Karst and Cave Exploration Group

The group is traditionally engaged in the exploration of caves in the Gerécse Mountains. In the pisznice cave, below the main branch /Fő-ág/ they found a new system of passages and named the section, estimated at 80 m length, Vértes-ág. Through the exploration shaft deepened in the Förtés no 11 doline, they reached the second largest cave of the area /present length: 21 m, depth: 15 m/ and continued the exploration activities started in the Förtés gas aven and the Veres-hegy cave, too.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

I. Kutatási jelentések

1. Veres-hegyi-barlang
2. Keselő-hegy
3. Hosszu-vontatói-viznyelőbarlang
4. Pisznice-barlang
5. Förtés
6. 4661. sz. kataszteri terület

II. Kutatótáborok

III. Turák

IV. Csoporttevékenység

I. Kutatási jelentések

1. Veres-hegyi-barlang

Ez évben is a Fehér-teremből meredeken lefelé vezető folyosót bontottunk. E munka leírására szinte szó szerint megismételhetnénk előző évi jelentésünket. A nagy szelvényű, majdnem teljesen kitöltött járatból kb. 70-75 m³ anyagot juttattunk a felszínre.

2. Keselő-hegy

A barlangok közvetlen közelében folytatott bányászati tevékenység, ill. a táró berobantása miatt e területen nem tudtunk dolgozni.

3. Hosszu-vontatói-viznyelőbarlang

A barlangban az 1983-ban bontott szakasz végpontján próbálkoztunk a továbbjutással. Mivel ez évben a munkahelyet sajnos nem tudtuk gépesíteni, ez a munka nem járt eredménnyel.

4. Pisznice-barlang

Hosszu, nehéz munka után ez év elején sikerült átvésni a Forrásatorna szűkületét és bejutni a Fő-ág alatt huzódó járatrendszerbe. A Forrásatorna függőleges, kb. 3,5 m mély, kitágítva is kényelmetlenül szűk nyílásán lejutva kicsiny, lejtős termecskében értünk, melynek aljáról ismét szűkület akadályozta meg a továbbhaladást. Ezt átbontva rövid kuszoda után újabb kisebb terembe jutottunk. Ennek Ny-i oldalából kis, lapos terem, K-i oldalából a Forrásatornához hasonló, meredeken lefelé tartó, néhány méter

után járhatatlanná szűkülő járat nyílik. A terem alján található krátterszerű berogyást megbontva hamarosan ismét szabad járatba jutottunk. Az innen induló járat lapos, közel vízszintes kuszoda, mely hamarosan két szintre oszlik, végpontja előtt kisebb teremmé öblösödik. Az új barlangszakasz uralkodóan kuszoda jellegű, a Pisznice-barlang eddig ismert járataihoz hasonlóan közel É-D irányu, becsült hossza kb. 70-80 méter. Falai nagyrészt képződménymentesek, néhol azonban borsókőszerű bevonatok, apró kalcitkristály-csoportok, kisebb cseppkövek is megfigyelhetők. Kitöltése a Forrásatornához közeli szakaszában kékeszöld agyag, kötörmelék és agyagos guánó, a végpont kezében vörös agyag. A kitöltés általában kis vastagságu, alatta a járatok talpát fehér mikrokristályos kalcit vastag rétege alkotja.

A Pisznice-barlang 1984-ben feltárt új szakaszát Vértés-ágnak neveztük el. Felmérése és feldolgozása jelenleg is folyik, részletes ismertetését jövő évi jelentésünkben közöljük.

5. Förtés

A Förtési Gázos-zsomboly végpontját csak a téli időszakokban bontottuk, mivel a melegebb idő beálltával a felgyülemelő széndioxid miatt már nem lehetett itt dolgozni. A talp súlyllesztésével kb. 4 métert sikerült a barlangot mélyíteni. A kitöltés kötörmelékes agyag. A kitermelt anyagot az akna oldalában a talp fölött kb. 10 m-rel nyíló mellékhasadékban sikerült elhelyezni.

Az F-11. sz. töbörben mélyített kutatóaknában az év elején 8 m-es mélységben értük el a szabad barlangjáratot és tártuk fel a terület második barlangját, melyet a végpontjánál található életveszélyesen labilis omladék miatt Förtési Cikis-barlangnak neveztünk el. A barlang bejárati kutatóaknája 4 m mélységig 2 m átmérővel mélyült a humuszos-lösszös kötörmelékbe, ez alatt a nagyobb kötömbök miatt beszűkül. A járat 10 m mélységig omladéokban és nagy kötömbök között vezet, ez alatt egy szűkület után jól fejlett K-Ny irányu hasadékba torkollik. Ennek szélessége 1-3 m, hosszanti kiterjedése 2-3 m. Kisebb-nagyobb kötömbök csak lazán összeékelődött halmazai tagolják. Alját is kötörmelék alkotja. A -10 m-es szinten Ny-ra nyíló rövid mellékjárat is omladékban kanyarog. A barlang összhosszúsága kb. 21 m, mélysége kb. 15 m.

A barlang vastagpados felső triász dachsteini mészkőben alakult ki, K-Ny és É-D irányu törésvonalak mentén. A hasadék elsősorban a leszivárgó vizek oldó hatására bővült, erőzsiós formái kezdetlegesek. A falak korrodáltak, a néhány kisebb foltban kivált borsókőszerű mészgömböcskék kivételével képződménymentesek. Kitöltése humuszos-agyagos-lösszös kötörmelék, néhány kissé koptatott tüzkőröggel és jól gömbölyített kvarckavicccsal. A felső, bejárati szakasz omladékában nagy mennyiségben jura mészkő törmeléke is előfordul. A feltáráskor a barlangban életnyomok nem voltak tapasztalhatók.

Mindkét barlang veszélyesen omladékos bejárati aknáját az OKTH Észak-dunántúli Felügye-lőségének támogatásával kiépítettük. A Gázos-zsomboly bejratába 6 db, a Cikis-barlang bejratába 4 db vasbeton kutgyűrű lett beépítve. Így mind a biztonsági, mind az állag-megóvási problémákat sikerült megoldanunk.

6. 4661.sz. kataszteri terület

Folytattuk a területre vonatkozó szakirodalmi anyag gyűjtését és feldolgozását. Terep-bejárásaink során újabb, eddig ismeretlen üregeket vettünk nyilvántartásba. Ezek dokumentációjának elkészítése az 1985. év feladata.

VMTE BARADLA Barlangkutató Csoport

Szilágyi Ferenc

ABSTRACT:

Szilágyi, F.: VMTE BARADLA Speleological Group

The group is studying the Aggtelek karst. They carried out geological, hydrological and biological observations, investigations and documentation in the Baradla and Béke caves. In the side passage Vörös-ág of the Retek branch, Baradla cave, they added 1000 m to the explored length.

1. Baradla-barlang

- Térképezési munkák:

- a., Befejeztük a Főág szelvényezését, elkészítettük a hosszszelvényt és a magassági szelvényt és a magassági szelvényt. Ezek ellenőrzése és pontosítása folyamatban van.
- b., Befejeztük a Retek-ág komplett felmérését, az ujonnan feltárt Vörös-ág felmérése még folyik.
- c., Elkészült a Róka- és a Denevér-ág felmérése.

- Földtani munkák:

- a., Ez évben folytattuk a Baradla-barlang földtani térképének pontosítását, elkezdtük a tektonikai térkép elkészítését.
- b., A MÁFI segítségével nagyszámu anyagvizsgálatot végeztünk a barlangban kijelölt alapszelvényekből.
- c., Figyelemmel kísértük a barlangi patak eróziós tevékenységét és folytattuk az eróziós-, korróziós- morfológiai térkép pontosítását.

- Hidrológiai munkák:

- a., A nyár folyamán rendszeres megfigyeléseket, hőmérséklet és kémiai vizsgálatokat végeztünk a Jósva-, a Komlós és a Nagy-Tohonya-forrásoknál.
- b., A Baradla-főágában mintegy 110 helyen csepegésintenzitási vizsgálatokat végzünk, a lecesepegő vízből kémiai vizsgálatokat is végeztünk.

- Biológiai munkák:

- a., Folytattuk a barlangi fauna és flóra folyamatos megfigyelését.
- b., Kísérleteket végeztünk a cseppkövek algásodásának megszüntetésére.

- Orvosélettani munkák:

- a., Mult év decemberében 94 órás folyamatos orvosélettani kísérletet végeztünk, melylyel a barlang esetleges gyógyhatásának vizsgálatát kívántuk megalapozni, ezt megelőzően 36 órás éhezéssel vizsgálatot folytattunk, melyet pszichológiai tesztteléssel kötöttünk össze.

- Dokumentációs munkák:

- a., Folyamatosan végeztük a barlangban végzett munkák fotódokumentációját, ezek részben dokumentációs, részben művészi értékűek.
- b., A Vörös-ág feltárásáról cikket közöltünk le a Népszabadságban és a Mérleg c. folyóiratban. Az orvosélettani kísérletről két rádióriport hangzott el, aminek hanganyagát felvettük, valamint cikk jelent meg az Esti Hírlapban és az Uj Tükörben.

- Feltárási munkák:

- a., Szivattyuzási kísérletet végeztünk a Vaskapu-viznyelőjében, előkészítettük a Danca-akna bontását.
- b., A Retek-ág Vörös-ág nevű oldalágban újabb 1000 m-es feltárást végeztünk.

2. Béke-barlang

- Földtani munkák:

- a., A barlang jósvafői szakaszában több alsó-triász alapszelvényt jelöltünk ki.
- b., Befejeztük a vizgyűjtő terület térképezését /földtani/.
- c., Vizsgáltuk a barlangi patak eróziós munkáját.

- Hidrológiai munkák:

- a., A Komlós-forrás vizét kémiai összetevőkre, trícium és radiocarbon tartalomra vizsgáltuk.

- Biológiai munkák:

- a., Folytattuk a barlangi fauna felmérését.

- Dokumentációs munkák:

- a., A barlangban folyó munkák fotódokumentációja.

VMTE DIOGENES Barlangkutató Csoport

Thieme András - Vida Zoltán

ABSTRACT:

Thieme, A. - Vida, Z.: VMTE DIOGENES Speleological Group

Explorations in the area of the Pénz-patak, Bükk Mountains, continued, most promising is the opening of the passage avoiding a syphon in the Pénz-patak ponor cave. During their tours abroad, they were the first Hungarian explorers in the Poloska Jama, Slovenia, of 11 km length and 707 m relief.

Az eredeti jelentés tartalomjegyzéke:

- Összefoglalás az 1984. évi munkáról
- Szarvastetői viznyelő
- Csunya-völgy és barlangjai
- Pénzpataki viznyelőbarlang
- A Diós pataki barlangok
- Bemutatjuk: Vida Zoltánt
- Thieme A: A Poloska Jama barlang
- 1984. évi turáink jegyzéke
- 1985. évi kutatási terv

Tervezett céljaink megvalósításának egyetlen eszközei - szándékunk ellenére - a hétvégi turák voltak.

Táborok szervezésére az idén nem volt mód, mivel a csoport több éve deficitese pénzügyi költségvetésének felszámolását, az aktív mérleg megteremtését - a csoport létének veszélyeztetése nélkül - tovább már nem lehetett halasztani.

A nagyobb erővel folyó kutatásokra az a körülmény sem hatott ösztönzően, hogy a lejáró kutatási engedélyeket minden esetben csak ideiglenesen, külön kérésre hosszabbították meg - az új engedély kiadásáig. És bármennyire megnyugtató és örömteli az a tény, hogy az új kutatási engedélyek határozatlan időre szólnak majd, erre az évre mégis inkább a bizonytalanság volt a jellemző.

A kutatómunkához szükséges anyagi eszközöket az idén is magunkra hagyatva, egyetlen fillér állami támogatás nélkül kellett előteremteni. Ennek érdekében olyan mennyiségű munkát kellett felvállalni - és nem kis intenzitással elvégezni - ami a csoport tagjainak szabadidejét szinte teljesen felemésztette. A mégis megmaradt szabadidőt pedig - a hatékonyabb regenerálódás érdekében - célszerűbbnek látszott kevésbé "hivatalos" turákhoz felhasználni. E programok közül igazán kiemelkedő jelentőségű a szlovéniai POLOSKA-JAMA barlangba vezetett expedíció volt. E jelenleg 707 m mélységű és 11 km hosszú barlangot a magyar barlangkutatók közül elsőként jártuk be.

Az év során az alábbi munkákat tudtuk elvégezni:

- a végpont bontása a Szarvastetői-viznyelőben,
- a Csunya-völgyi Baka barlang végpontjának bontása,
- a Pénzpataki viznyelő
 - gátjának karbantartása és szükség szerinti erősítése,
 - a végpont bontása a szifonkerülő járatban,
 - közetmozgás vizsgálata a bejárat szakaszban,
- Diós-pataki barlangban a végpont bontása.

VMTE FOTON Barlangkutató Csoport

Tihanyi Péter

ABSTRACT:

Tihanyi, P.: VMTE FOTON Speleological Group

The group was primarily engaged in photographic and film documentation of karst regions and caves. From the available material they organized shows. Touring took place in the caves of Czechoslovakia, Romania and the Maldives, India.

A csoport tevékenysége:

1. Ismeretterjesztési és oktatási célra fotó és filmdokumentáció készítése
2. A Pilis-hegységben lezárt barlangok kezelése és védelme
3. Biológiai megfigyelések, denevérek számlálása
4. Előadások, dia és filmvetítések

Ismeretterjesztési és oktatási célra fotó és filmdokumentáció készítése

- Pilis-hegység barlangai	- diaanyag
- Gerecsé-hegység	- diaanyag, S 8-as film
- Bükk-hegység	- diaanyag
- Alsóhegy	- diaanyag
- Csehszlovákia /Morva Karszt/	- diaanyag
- Románia-Bihar expedíciók	- diaanyag, S 8-as film
- India-Maldive-szigetek	- diaanyag, S 8-as film

A Pilis-hegységben lévő lezárt barlangok kezelése és védelme

- Pilis-barlang,	- a feltört barlangok visszazárása /4 hétvége/
- Szoplaki Őrdöglyuk	- 138 főt kísértünk az év folyamán
- Leány-barlang	- denevérek számlálása
- Legény-barlang	- előzetes kérések alapján csoportunk kísérése /ügyeletei munkaturák/
	- fotó és filmdokumentációk kiegészítése

VMTE Központi Barlangkutató Csoport
Kőrösi Gyula

ABSTRACT:

Kőrösi, Gy.: VMTE Central Speleological Group

The group carried out primarily maintenance and subordinately exploration work in several objects of the Meteor-Vecsem system and in the Imola swallow cave.

1./ A Meteor-Vecsem-barlangrendszerben

- a. A Meteor-barlangban a továbbjutás lehetőségét több ponton vizsgáltuk, jelentősebb eredmény azonban nem született. Bontással néhány méterrel növeltük a barlang hosszát. A bejáratot biztosító ácsolat karbantartását elvégeztük, hogy 1985-1986-ban a felfedezés negyszázados jubileumára a barlang új felmérését és térképezését elvégezhessek.
- b. A Pócsa-kői-viznyelőbarlangban a végponton levő küszöletet véséssel tágitottuk, így csekély mértékben továbbjutottunk. Az eredmény ugyan a befektetett munkához képest kicsinynek tűnik, de a szűkület mögött tágasabb barlangszakaszt remélünk, ezért vállaljuk a rendkívül nehéz és kilátástalannak tűnő munka folytatását.
- c. A Kopaszgaly-oldali-viznyelőbarlang /404-es/ a végponton továbbjutást előkészítő munkálatokat végeztünk.
- d. A Nagy-vizestöbri-viznyelőnél létesített munkahelyünket a víz által szállított hordalék feltöltötte, itt 1984-ben számottevő feltáró munkát nem végeztünk, csak a hordalék egy részét távolítottuk el.
- e. A Vecsem-forrásnál medertisztítást és állagbiztosítást végeztünk, az áradások hordalékát eltávolítottuk.
- f. Az Alsó-hegyen rendszeres terepbejárásokkal folytattuk adatgyűjtő munkánkat a hegy karsztmorfológiájának, karszthidrológiájának és morfofenetikájának alaposabb megismerése érdekében.

- 2./ Az Imolai-ördöglyuk-viznyelőbarlangban az előző években kibontott új bejáratot karbantartottuk, hogy azon keresztül a következő években lehetőség nyíljon a továbbjutást akadályozó omladék- és hordaléktömegnek a barlangból való eltávolítására. Ismételt felülvizsgáltuk a néhol már több mint husz éves ácsolatok állapotát is és megállapítottuk, hogy azok egy részét a következő években, a munkák biztonsága érdekében ki kell cserélnünk.

VMTE NAUTILUS Vizalatti Barlangkutató Szakosztály

Horváth Győző

ABSTRACT:

Horváth, Gy.: VMTE NAUTILUS Subaquarian Speleological Group

Because of financial problems, the group only made preparations for the planned works in the Tapolca lake cave and the Baradla Lower cave.

Egyesületünk anyagi helyzete 1984-ben a társasági adóterhek miatt kritikussá vált. Ez, illetve az ebből ahelyeztől való kilábalás /fokozottabb munkavállalás/ jelentősen beszűkítette Szakosztályunk kutató kapacitását.

A Tapolcai-tavasbarlangban a vízszint ingadozása, illetve lecsökkentése sok omlást eredményezett, emiatt veszélyessé vált a kutatás.

Ennek ellenére 1984-ben a korábbi terveinknek megfelelően bemérést folytattunk annak érdekében, hogy újabb bejáratot nyissunk a barlang biztonságos távolabbi kutatásának érdekében.

Sajnos anyagi lehetőségein híján ennek kimélyítésére 1984-ben nem kerülhetett sor.

A Baradla-Alsó-barlang kutatására is a gazdasági nehézségeink nyomták rá a bélyeget.

Meghiúsították a Hosszu-Alsó-barlang feltárásának próbaszivattyuzásait is.

Csak további adatgyűjtést és bejárást végeztünk.

VMTE TEKTONIK Barlangkutató Csoport

Dr.Csernavölgyi László

ABSTRACT:

Dr.Csernavölgyi,L.: VMTE TEKTONIK Speleological Group

The group has prepared the report of their expedition in Cuba in 1983. During the two week camping on Alsó-hegy in August they made documentary work. In October and November four members of the group took part in an expedition to Columbia and Ecuador, where the speleological programme included exploration, surveying and ecological investigation of caves in Rio Claro.

1. A csoport az év elejére befejezte az 1983 évi kubai expedíció jelentésének összeállítását. Az év első felében elkészült a jelentés 50 példányban történt sokszorosítása, melyet eljuttattunk az érdekelt kubai szervezeteknek és személyeknek, valamint a Társulat könyvtárának.

2. Augusztusban a csoport megrendezte hagyományos alsóhegyi táborát, ezuttal szögligeti bázissal. A két hét időtartamu átlagosan lo fővel dolgozó tábor az éves munkaterv szerint folytatta az Alsóhegy karsztjelenségeinek dokumentálását, fényképezését, térképezését a terveinkben szereplő Alsóhegyi Monográfiához.

3. Október-novemberben csoportunk négy tagja kolumbiai-ecuadori expedíciót szervezett, melynek barlangos programja a két hetes "Rio Claro"-i terepi barlang-feltáró-felmérő és ökológiai munka volt. A kolumbiai érdekeltek számára készülő ökológiai-terület-fejlesztési és védelmi javaslatokat, terveket tartalmazó tanulmány összeállítása folyamatban van és 1985 évben elkészül.

4. A csoport eredményeiről a Társulat szakülésein rendszeresen beszámolt és az MKBT kiadványaiban szakcikkekben adott tájékoztatást.

5. A csoport képviselője részt vett a Társulat Oktatási és Kartográfiai Bizottságainak munkájában.

EGYÉNT BESZÁMOLÓ

Beszámoló az 1984 évben végzett barlangtani munkáimról

Kraus Sándor

ABSTRACT:

Kraus, S.: Report on my speleological work in 1984

Author outlines his observations, investigations gathered during his cave tours and the educational material prepared by him.

Az idei év során főleg oktatási anyagokat készítettem, barlangok vizsgálatával kevesebbet foglalkoztam; elsősorban olyan munkákat végeztem, amikhez kutatási engedély nem szükséges. Ehhez kapcsolódóan 32 barlangi kőzetminta földtani leírását készítettem el, főleg kutató-csoportok felkérésére.

Három "uj" barlang leírása, illetve ismertetése is szerepel az anyagban:

- 4150/ Csukma-hegyi-bg. /Siklósi Rózsa-bánya bg.-ja/
- 4522/ Majk-pusztai-kutbg.
- 4763/ Kőd-bg. /Füstös-bg./

Barlangok vizsgálata közül jelentősebbek:

- 4760 barlangkataszteri egység újabb szelvényei /4 darab/
- 4762/ Balog uti-bg. /Csatárka-bg./ térképe és kőzetblokkjának tektonikai vizsgálata
- 4763/ Erdőhát uti-bg. /Mátyás-hegyi-sziklaüreg/ térképe és befoglaló kőzetének vizsgálata
- 5430/ Danca-bg. - Tündér-ág térképe és leírása

Oktatási, illetve szakmai leírások:

- MKBT Kutatásvezetői tanfolyam /1984. II. Aggtelek/ a földtani adatgyűjtés tárgy-körének jegyzete.
- A budai hévforrások fosszilis forrásjáratainak vizsgálati eredményei c. előadás teljes anyaga.
- Barlang-földtan I. rész /alapfoku ismeretek/ - tankönyv az Alapfoku barlangjáró tanfolyamok földtani részéhez.

Ez utóbbit tartom a leglényegesebb idei munkámnak, ezért ennek rövid tartalomjegyzékét is ismertetem. /Egy bekötött példány az MKBT Könyvtárában megtekinthető, leltári száma: BS.4151/

1. fejezet: Földtani alapismeretek /különös tekintettel a karbonátos kőzetekre, de ebben a fejezetben szerepel Magyarország jelenleg ismert összes 200 m-nél hosszabb és /vagy 50 m-nél mélyebb bg.-ja is. Összeállította: Takácsné Bolner Katalin/
2. fejezet: Karsztosodás és üregképződés /a folyamatok leírása és oka, a kialakuló formák ismertetése/
3. fejezet: Üregkitöltődés /a kitöltődések csoportosítása, képződése és ismertetése/

Az összesen 113 oldalas anyagban 39 ábra szemlélteti a leirtakat.

A BTSZ tervezi a könyv-formában történő sokszorosítását is az évente megrendezésre kerülő alapfoku tanfolyamok részére.

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK KIVONATAI

Karszt- és barlangmorfológia, genetika

Eszterhás I.: Lugos oldódással keletkezett barlangok

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A Tihanyi-félsziget barlangjainak többsége hidrotermális oldódás útján keletkezett posztvulkánikus eredetű kova- és mésztartalmu gejziritben. E barlangüregek kialakulása, ellentétben a karsztokra jellemző savas oldódással, a gejziritek kova- és mészanyagának kiválásával, megállapítja, hogy az elsősorban a forró oldatok lassu kiömlési periódusában, 8 pH alatti kémhatás mellett történik. A gejziritek oldását szintén a feltörő forró oldat okozza, de a hőforrás gyors működési szakaszában, mikor pH-ja 9 fölé emelkedik és így lugossá válik.

Kardos L.: Cseppkő-kormeghatározás

/USE Pannónia Speleoalpin Csoport/

A dolgozat rövid áttekintést ad a cseppkő-kormeghatározás eddig alkalmazott módszereiről, részletesen ismerteti a mintavételi technológiát, a cseppkő-minta előkészítését és a szerző által alkalmazott vizsgálatot, mely a fa évgyűrűk és a cseppkő rétegződések ritmusának összehasonlításán alapul.

Kárpát J.: Kiegészítések a Cserszegtomaji-kutbarlang morfológiájához

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

A szerző a barlang részletes morfológiai felvétele kapcsán foglalkozik a falakat borító mikroformák eredetével, a sima és "csipkés" falfelületek elterjedésének kérdésével és a tölcsér alakul termek kialakulásával.

Kárpát J.: Magyarázó a Mátyás-hegyi-barlang morfológiai és tektonikai térképéhez

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

A magyarázó bemutatja a rétegtani és tektonikai viszonyokat, a hévizes oldásformák elterjedését és típusait, osztályozza a barlangra jellemző szelvénytípusokat.

Dr.Szunyogh G.: A hévizes eredetű gömbfülkék kondenzvíz-korroziós kialakulásának elméleti-fizikai vizsgálata

/FTSK Barlangkutató Szakosztály/

A szerző nagyobb terjedelmű tanulmányának ezuttal csak kivonatát közli a fontosabb következtetések ismertetésével, de a képletek és az ábraanyag megadása nélkül.

Veress M.: Antropogén tevékenység a Lazsnyakuti-dűlő karsztos mélyedéseinél

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A Lazsnyakuti-dűlő /Bakony-hegység/ karsztos mélyedései a mezőgazdasági tevékenység következtében feltöltődtek, így lehetőség nyílt az ujraképződés egyes mozzanatainak megfigyelésére.

Veress M.: Terepbejárás a Mester-Hajag ÉK-i részén

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A szerző a Mester-Hajag /Bakony-hegység/ ÉK-i részén található karsztos mélyedéseket helyzeti és morfológiai jellemzők szerint csoportosítja.

Veress M.: A Mester-Hajag DNY-i részének térképezése

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A tanulmány ismerteti és 1:500 méretarányu térképen mutatja be a Mester-Hajag DNY-i részének karsztmorfológiai viszonyait, taglalja a felszíni formakincs fejlődésének körülményeit.

Veress M.: Terepbejárások a Márvány-árok környékén

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A Márvány-árok /Bakony-hegység/ környékén megvizsgált 138 karsztos mélyedés helyzeti és morfológiai jellemzőit táblázatosan értékeli a tanulmány, s kitér a terület felszínfejlődésének bemutatására is.

Veress M.: A Fehérkő-árok és Augusztin-tanya közötti terület térképezése

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

Rövid ismertető és 1:500 méretarányu térkép ad képet a Bakony-hegység e területének karsztmorfológiai viszonyairól.

Veress M.: Karsztos mélyedések mélységmérései

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A rövid közlemény ismerteti a karsztos mélyedések mélységmérésének technikai nehézségeit.

Veress M.: Laza anyagok mozgásának vizsgálata

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

Töbrök oldalába telepített cöveksorok mozgásának vizsgálati eredményeit a szerző rövid tanulmány és táblázat formájában ismerteti.

Barlangi földtan

Bubics I.: Kőzettípusok az I.-15.sz. objektumból

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A cikk ismerteti az I.-15.sz. objektumból vett triász, jura és kréta közteminták részletes makroszkópos leírását, a kőzetkémiai vizsgálatok eredményeit.

/I.-15.sz. objektum = Veterán-zsomboly /Bakony-hegység/szerk./

Futó J.: A Mester-Hajag ÉNY és DK részének földtani térképezése

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A szerző részletesen tárgyalja a Mester-Hajag földtani-tektonikai viszonyait, ezt felhasználva következtet a terület jelenlegi morfológiájának kialakulási körülményeire. Mindezt 2 db 1:500 méretarányu földtani térképpel szemlélteti.

Futó J.: A Lazsnyakuti-dűlő víznyelős töbreinek üledékföldtani vizsgálata
/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A terület 7 objektumában kutatóknakkal feltárt üledéksorok földtani adatait részletes leírás, térkép és szelvények bemutatásával ismerteti a szerző.

Dr.Kordos L.: Adatok a Tési-fennsík fosszilis emlősfaunájához
/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A cikk az Alba Regia Barlangkutató Csoport által gyűjtött őslénytani minták meghatározását közli.

Nagy T.: A Tekenősi Fekete-barlang Kristály-tavi-ágának geológiai leírása
/NME TDK Karszthidrológiai Szakcsoport/

A szerző TDK dolgozat keretében mutatja be a barlang feltárásának történetét, környezetének geológiai felépítését, a Kristály-tavi-ág morfológiai és geológiai leírását, a vizsgálati eredményeket és a genetikai következtetéseket.

Németh T.: Üledékvizsgálatok
/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A tanulmány az Alba Regia-barlangból, a Csengő-zsombolyból és a Bongó-zsombolyból /Bakony-hegység/ vett 11 minta üledéktani - szemeloszlási, oldhatósági, koptatottsági, stb. - vizsgálatának eredményeit tartalmazza.

Szerencsi L.: A csőszpusztai kréta-szelvény vizsgálata
/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A cikk a Tési-fennsík Csőszpusztától ÉNY-ra, a földtani-vizföldtani viszonyok jobb megismeréséért végzett kőzetminta-gyűjtés anyagának makroszkópos leírását és feltételezhető korbesorolását tartalmazza.

Takácsné Bolner K.: Üledékvizsgálatok
/Bekey Imre Gábor Barlangkutató Csoport/

A rövid tanulmány bemutatja a Pál-völgyi-barlang Gipszes-folyosójában mélyített kézi-furások, valamint a Hágcsós-teremben nyitott feltárás anyagának szemcseösszetétel és CaCO_3 -tartalom adatait.

Veres L. - Schneider J.: A Király Lajos-barlang üledékföldtani vizsgálata
/NME TDK Karszthidrológiai Szakcsoport/

A TDK dolgozat ismerteti a barlang Nagytermében elvégzett furások eredményeit, a kutatóárokból származó minták DTA, szemeloszlási görbéjét, a nehézasvány frakciókat, a könnyűasvány frakció koptatottsági vizsgálatát, az agyagosabb minták egyes paramétereit táblázatos formában, valamint a fellelhető ősmaradványokat.

Veres L.: A Király Lajos-zsombolyban végzett földtani munkák ismertetése

/Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület/

A szerző ismerteti a barlang Nagytermében kutatóárokka- l és talajmechanikai furásokkal feltárt kitöltés üledékföldtani vizsgálatának eredményeit.

Veress M.: A márkói kőbánya akkumulálódott töbrei

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A márkói kőbánya /Bakony-hegység/ kitöltődött töbreinek üledékföldtani jellemzőit ismerteti a rövid tanulmány.

Karszthidrológia

Dr. Cser F.: A keveredési korrozio kérdéséhez

/Papp Ferenc Karszt- és Barlangkutató Csoport/

A dolgozat röviden áttekinti a témakör vizsgálati módszereit, majd részletesen ismerteti azt a levezetést és számítógépes programot, mely különböző hőmérsékletű és összetételű vizek keveredési korróziójának mennyiségi számításához használható.

Veress M.: További adatok a Hárskuti-fennsík karsztos mélyedéseinek működéséhez

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A szerző táblázatos formában adja meg a Hárskuti-fennsík /Bakony-hegység/ karsztos mélyedéseinek hidrológiai működéséről összegyűjtött adatokat.

Veress M.: Források vizsgálata

/Cholnoky Jenő Barlangkutató Csoport/

A rövid tanulmány a Bakony-hegység 11 forrásában mért Ca^{++} tartalom értékeit adja meg táblázatos formában.

Vidics Z-né.: Víz hőmérséklet-mérések Égerszög területén

/FTSK Barlangkutató Szakosztály/

A rövid közlemény az Égerszög környéki források és a Rét-patak /Aggteleki-karszt/ vizének esetenkénti hőmérsékletmérési adatait tartalmazza.

Zentai F.: Kazó-féle beszivárgásintenzitás vizsgálatok beindítása a Tési-fennsíkon

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A tanulmány ismerteti a Velencei Növényvédő Állomáson kidolgozott módszer részletes technológiáját.

Zentai F.: Barlangi üledékek finomfrakciójának vizsgálata. Csepegővizek üledékének vizsgálata

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

Rövid tanulmányában a szerző felhívja a figyelmet a vizsgálatok technikai nehézségeire, s megállapítja, hogy a szivárgó vizek nemcsak oldatban szállíthatnak karbonátot, hanem szilárd halmazállapotban is.

Barlangi klimatológia és fizika

Ferenczy B.: Hőmérsékletmérések az Anna-mésztufabarlangban

/Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület/

Az év folyamán a barlangban végzett hőmérséklet-szóránymérések és légáramlás-megfigyelések adatait táblázatosan, egy 24 órás, óránkénti leolvasásos hőmérséklet-mérés-sorozat eredményeit grafikusán közli a szerző.

Kárpát J.: Széndioxidmérések a Cserszegtomaji-kutbarlangban

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

A tanulmány közli a barlang 6 pontján végzett CO₂-mérések eredményeit, összefoglalja az 1982 óta folyó méréssorozat tapasztalatait.

Kárpátné Fehér K.: Klimamérések

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

A szakosztály tagjai 1984-ben 4 barlangban végeztek klimaméréseket. A dolgozatban megtalálhatók e mérések eredményei s a belőlük levonható következtetések ismertetése. A szerző foglalkozik a mérések hibalehetőségeinek okaival, ezek kiszűrésének lehetőségeivel is.

Kárpátné Fehér K.: Klimavizsgálatok a Szemlő-hegyi-Barlangban és a Cserszegtomaji-kutbarlangban

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

Az Alkotó Ifjúság Pályázatra készített tanulmány röviden bemutatja a két vizsgált barlangot, az alkalmazott mérési módszereket és eszközöket. Ismerteti a Szemlő-hegyi-barlang légáramlási viszonyait, a hőmérséklet téli és nyári alakulását. Tárgyalja a Cserszegtomaji-kutbarlang CO₂-koncentrációjának, hőmérséklet és páratartalom értékeinek viszonyait. Kitér a pszichrométeres mérések széndioxidos légtérben fellépő hibalehetőségére is.

Dr. Lénárt L.: Tudományos kutatás, feldolgozás

/Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület/

A szerző röviden összefoglalja az Egyesület által a Bükk-hegységben folytatott kutatási munkák eredményeit. Táblázatosan, ill. grafikusán mutatja be egyes barlangok hőmérsékleti, radon-detektoros, csepegési és vízszintingadozási adatait.

Dr. Somogyi Gy.: A radonmérések eredményei az Alba Regia-Barlangban az 1980-83. közötti periódusban

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A szerző összefoglalja a barlangban négy éve folyó nyomdetektoros radonmérések tapasztalatait, ismerteti a változások térbeli és időbeli összefüggéseit és a mérés-technikai tapasztalatokat.

Szolga F.: Alfa aktivitás-, hőmérséklet- és széndioxid mérések az Alba Regia-barlangban
/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A rövid cikk bemutatja a barlangban 1984-ben végzett klimatológiai mérések eredményeit.

Barlangbiológia

Eszterhás I.: Az Alba Regia-barlang bioszpeleológiai kutatásának 1984. évi eredményei
/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A szerző ismerteti a barlangban folyó faunisztikai kutatások 1984. évi eredményeit, a Gubanc nevű új barlangszakaszban csapdázott 3855 egyed fajlistáját.

Eszterhás I.: Az Alba Regia-barlang állatvilága
/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A tanulmány összefoglalja a barlang faunisztikai kutatástörténetét, majd rendszertanilag csoportosítva mutatja be az eddig itt megismert 209 fajt. Ismerteti az ökológiai, cönológiai és ontogenetikai vizsgálatok eredményeit. Mellékletként a teljes faunalista is megtalálható.

Eszterhás I.: A barlangi élőlények gyűjtésének, feldolgozásának gyakorlata
/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A bioszpeleológiai kutatások alapja a barlangi élőlények gyűjtése és ezek szpeleoflorisztikai és faunisztikai feldolgozása. E tevékenység gyakorlatát igyekszik vázolni a dolgozat. Bemutatja a földalatti élővilág gyűjtésének technikáját és a gyűjtő eszközöket. Szól az organizmusok táptalajon inkubátorban való neveléséről. Felsorolja a legpraktikusabb megőlési, konzerválási, preparálási módokat és támpontot ad a determináláshoz.

Kocsis A. - Zentai F.: Mikroszkópikus gombák vizsgálata a Tési-fennsík barlangjaiból
1984-ben

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A Tési-fennsík 5 barlangjában több éve folyó vizsgálat sorozat 1984-ben kimutatott újdonosságait ismertetik a szerzők.

Dr. Korsós Z. - Dr. Merkl O.: Izeltlábuak a Létrási-Vizes-Barlangban
/Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület/

A barlangban végzett gyűjtés anyagából a Természettudományi Múzeum Állattárának szakemberei 7 izeltlábu fajt határoztak meg.

Kováts N.: Denevérmegfigyelések

/Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület/

A szerző táblázatos formában mutatja be a Bükk-hegység 13 barlangjában végzett szórványos denevérmegfigyelések és a Létrási-Vizes-barlangban rendszeresen folytatott számlálások eredményeit.

Máté E.: Rovartani vizsgálatok a Cserszegtomaji-kutbarlangban

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

A rövid közlemény bemutatja az 1983. végén megindult faunisztikai kutatások eredményeit, ismerteti a csapdázások körülményeit, közli az eddig itt megismert fajok listáját.

Barlangi technika

Holl B.: Hegymászókötelek szakítógépes vizsgálata

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

A Magyarországon barlangban használt kötelek nagy részének nem ismerjük szilárdsági értékeit. Az elvégzett vizsgálatok elsősorban az erősen használt kötelek teherbírásiának, rugalmasságának meghatározására irányultak. A tanulmány kitér a használat módjának és az elhasználódás mértékének összefüggésére is.

Katapán Á.: Olcsó zártrendszerű acetilén-fejlesztő fejlámpához

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A szerző ismerteti a házilag is előállítható eszköz műszaki leírását, az építés technológiáját és a használati utasítást.

Mérai G.: Vízszintregisztrálás a Mátyás-hegyi-barlangban

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

A közlemény a barlangi állóvizek szintingadozásait regisztráló műszer elkészítésének és használatának rövid leírását tartalmazza.

Zentai F.: Műszaki fejlesztés - 1984.

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A szerző ismerteti a csoport által előállított eszközök, műszerek, berendezések főbb adatait, bemutatja az alkalmazhatóság lehetőségeit.

Barlangtérképezés

Kárpát J.: Barlangtérképezési ismeretek

/Acheron Barlangkutató Szakosztály/

Az MKBT kutatásvezetői tanfolyamára készített jegyzet ismerteti a Barlangábrázolás módszereit, a mérés-technikai tudnivalókat, a felmérési jegyzőkönyv és a helyszínrajzi vázlat készítésének követelményeit, a térképszámítási és szerkesztési munkák alapelveit.

Lukács E.: Barlangtérképezési számítógépes program

/FTSK Barlangkutató Szakosztály/

A rövid cikk bemutatja az Olivetti M 40 ST típusu számítógépen Basic nyelven készített térképszámítási programot.

Karszt- és barlangvédelem

Galán M.: A Létrási-Vizes-barlang lezárási munkái

/Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület/

A szerző közli a barlang lezásának műszaki leírását, bemutatja a kivitelezés során felmerült nehézségeket.

Egyéb

Gönczöl I-né.: A Tési-fennsík régészeti leletei

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A tanulmány a területen 1984-ben gyűjtött leletek jelentősebb darabjainak leírását közli.

Németh T. - Zentai F.: Barlangkutatók hasznos időkihasználása Csőszpusztán

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

A cikk három kisgyermekes házaspár és a barlangkutatók kapcsolatát taglalja. Hangsúlyozza a közösség szerepét a barlangászokó, majd családot alapító tagok visszatérésével kapcsolatban.

Szolga F-né.: Az Alba Regia Barlangkutató Csoport szociometriai vizsgálata

/Alba Regia Barlangkutató Csoport/

Diplomakészítés céljából az 1983. évi nyári tábor idején 35 kérdéses szociometriai felmérés történt a csoportban, amelyben 21 fő vett részt. A jelenlévő személyek hűen reprezentálták a csoport mindenkori összetételét. A feldolgozás 1984-ben történt, ennek kivonata a cikk.

SCIENTIFIC PUBLICATIONS /ABSTRACT/

Karst and cave morphology, genesis

Eszterhás, I.: Caves of basic solution origin

/Alba Regia Speleological Group/

Most of the caves in the Tihany peninsula were formed by hydrothermal solution in post-volcanic siliceous and calcareous geysers. In contrast to the acidic solution characteristic of karsts, these hollows were corroded by basic solution in the geysers. The paper studies the precipitation of the siliceous and calcareous material of the geysers and concludes that it takes place, first of all, in the period of slow effluence of hot solutions, at pH 8. The geysers are also dissolved by the ascending hot solutions, but in the stage of rapid activity of the hot spring, when pH rises above 9, i.e. basic.

Kardos, L.: Dating dripstones

/USE Pannónia Speleoalpine Group/

The paper briefly reviews the applied methods of dripstone dating, details sampling technology, the preparation of the dripstone sample as well as the technique followed by author which is based on the comparison of annual tree rings and rhythms of dripstone stratification.

Kárpát, J.: Contributions to the morphology of the Cserszegtomaj well cave

/Acheron Speleological Section/

In connection with the detailed morphological survey of the cave, author investigates the origin of microforms on walls, the problem of distribution of smooth and "lacy" wall surfaces and the genesis of funnel-shaped halls.

Kárpát, J.: Memoir to the morphological and tectonic map of the Mátyás-hegy cave

/Acheron Speleological Section/

The memoir presents the stratification and tectonic conditions, the distribution and types of thermal solution features and classifies the types of profile characteristic of the caves.

Dr. Szunyogh, G.: Theoretical physical investigation of the condensed water origin of thermal spherical hollows

/FTSK Speleological Section/

Author publishes here a brief abstract of his longer study with the main conclusions, but excluding formulas and figures.

Veress, M.: Anthropogenic activity at the karstic depressions of the Lezsnyakuti-dűlő, Bakony Mountains

/Cholnoky Jenő Speleological Group/

The karstic depressions of the Lezsnyakuti-dűlő have been filled through agricultural activities and this allows the observation of the particular phases of their restoration.

Veress, M.: Field trip to the NE Mester-Hajag, Bakony Mountains

/Cholnoky Jenő Speleological Group/

Author groups the karstic depressions on the NE of Mester-Hajag by their location and morphological features.

Veress, M.: Mapping the SW Mester-Hajag

/Cholnoky Jenő Speleological Group/

The paper describes the karst morphological conditions of the SW Mester-Hajag and presents them on a map of 1:500 scale and deals with the evolution of surficial features.

Veress, M.: Field trips to the environs of the Márvány-árok, Bakony Mountains

/Cholnoky Jenő Speleological Group/

The location and morphological features of the studied 138 karstic depressions in the environs of the Márvány-árok are evaluated in a tabulated form and the evolution of the area is also presented.

Veress, M.: Mapping the area between Fehérkő-árok and Augusztin-tanya, Bakony Mountains

/Cholnoky Jenő Speleological Group/

A brief introduction and a map of 1:500 scale outlines the karst morphology of this area of the Bakony Mountains.

Veress, M.: Measuring the depth of karstic depressions

/Cholnoky Jenő Speleological Group/

A brief study of the technical difficulties in measuring the depth of karstic depressions.

Veress, M.: Investigating the movement of loose materials

/Cholnoky Jenő Speleological Group/

The results from the dislocation of rows of stakes in doline sides are outlined in a brief study and a table.

Cave geology

Bubics, I.: Rock types from object No I-15
/Alba Regia Speleological Group/

The paper includes the detailed macroscopic description of Triassic, Jurassic and Cretaceous rock samples taken from the object No I-15. /which is the Veterán aven in the Bakony Mountains - ed. rem./ and results of rock chemical analyses.

Futó, J.: Geological mapping of NW and SE Mester-Hajag, Bakony Mountains
/Cholnoky Jenő Speleological Group/

Author details the geological-tectonic conditions of the Mester-Hajag and draws conclusions for the evolution of the present morphology. It is illustrated by two geological maps of 1:500 scale.

Futó, J.: Sediment geological investigation of the swallow-holes of the Lazsnyakuti-dűlő
/Cholnoky Jenő Speleological Group/

The geological data of the sequence of the seven objects of the area studied by test shafts are presented in a detailed description, map and profiles.

Dr.Kordos, L.: Contributions to the fossil mammal fauna of the Tés Plateau
/Alba Regia Speleological Group/

Identification of specimens collected by the Alba Regia Speleological Group.

Nagy, T.: Geological description of the Kristály-tó /Crystal Lake/ branch of the Fekete-barlang of Tekenős
/NME TDK Karst Hydrological Group/

In his students' scientific circle paper author over view the history of exploration of the cave, geology of the environs, the morphological and geological description of the Kristály-tó branch, results of investigations and genetic conclusions.

Németh, T.: Sediment analyses
/Alba Regia Speleological Group/

Results of the /grain size distribution, solubility, roundedness and other/ analyses of 11 samples taken from the Alba Regia cave, Csengő and Bongó avens, Bakony Mountains.

Szerencsi, L.: Investigation of the Cretaceous profile at Csőszpuszta, Bakony Mountains
/Alba Regia Speleological Group/

The paper includes a macroscopic description and a hypothetical chronology of the rock samples collected to broaden geological-hydrogeological knowledge of the Tés Plateau section NW of Csőszpuszta.

Takács-Bolner, K.: Sediment analyses
/Bekey Imre Gábor Speleological Group/

The brief report informs about the grain size distribution and CaCO_3 data of the auger holes in the Gipszes corridor of the Pál-völgy cave and of the exposure into the Hágcsós hall.

Veres, L. - Schneider, J.: Sedimentological investigation of the Király Lajos cave
/NME TDK Karst Hydrological Group/

The students' scientific circle paper presents the results of augering in the Big Hall of the cave, the DTA, grain size distribution, heavy mineral and roundness of light mineral fraction analyses of samples from test trench as well as some parameters of the more clayey samples in a tabulated form and the occurring fossils.

Veres, L.: Report on the geological activities in the Király Lajos aven
/Marcel Loubens Speleological Association/

Author presents the results of sedimentological analyses of the fill of the Big Hall of the cave studied in test trench and augering.

Veress, M.: Filled dolines in the quarry of Márkó, Bakony Mountains
/Cholnoky Jenő Speleological Group/

The brief paper deals with the sedimentological features of the filled dolines in the quarry of Márkó.

Karst hydrology

Dr.Cser, F.: To the problem of mixture corrosion
/Papp Ferenc Karst and Speleological Group/

The paper includes an overview of the investigation methods of the problem and a detailed description of the demonstration and computer programme to be used for the calculation of the mixture corrosion of waters of different temperature and ionic composition.

Veress, M.: Further data to the operation of the karstic depressions of the Hárskuti Plateau, Bakony Mountains
/Cholnoky Jenő Speleological Group/

Author has tabulated the data collected on the hydrological activity of the karstic depressions on the Hárskut Plateau.

Veress, M.: Analyses of springs
/Cholnoky Jenő Speleological Group/

In the brief paper a table is presented of the Ca^{++} content for 11 springs of the Bakony Mountains.

Vidics, Z.: Measurements of water temperature in the area of Égerszög, Aggtelek Karst
/FTSK Speleological Section/

Brief information on the occasional measurements of the water temperature of springs near Égerszög and of the Rét-patak, Aggtelek Karst.

Zentai, F.: Introduction of Kazó's infiltration intensity investigations on the Tés Plateau
/Alba Regia Speleological Group/

The study presents the technology elaborated at the Plant Protection Station of Velence in detail.

Zentai, F.: Investigation of the fine fraction of cave deposits. Investigation of sedimentation from dripping water
/Alba Regia Speleological Group/

In his paper author calls attention to the technical difficulties of analyses and states that percolating water is also able to transport carbonates in solid state as well as in fluid.

Cave climatology and physics

Ferenczy, B.: Temperature measurements in the Anna travertine cave
/Marcel Loubens Speleological Association/

The data from sporadic temperature measurements and air current observations collected during the year tabulated and the figures obtained by a 24-hour series of hour-by-hour temperature measurements are plotted on a diagram.

Kárpát, J.: Carbon-dioxide measurements in the Cserszegtömaj well cave, Keszthely Mountains
/Acheron Speleological Section/

The paper includes data from six sites of the cave and summarizes the experience gathered from the CO₂ measurements carried out since 1982.

Kárpát-Fehér, K.: Climatic measurements
/Acheron Speleological Section/

In 1984 members measured climatic parameters in four caves. The paper includes the results and the conclusions. Author covers the sources of error and their correction during the measurements.

Kárpát-Fehér, K.: Climatic investigations in the Szemlő-hegy cave, Buda Mountains, and the Cserszegtomaj well cave, Keszthely Mountains

/Acheron Speleological Section/

The study handed in for the competition "Creativ Youth" gives an outline description of the two caves, the measurement methods and instruments applied. It tackles the air currents of the Szemlő-hegy cave, the winter and summer curve of temperature: CO₂ concentration, temperature and air moisture in the Cserszegtomaj well cave. The possible error of psychrometric measurements in air with CO₂ are also covered.

Dr.Lénárt, L.: Scientific research and processing of results

/Marcel Loubens Speleological Association/

A brief summary of achievements of activities of the Association in the Bükk Mountains. The temperature, radon-detector, dripping and water table fluctuation data are tabulated or plotted.

Dr.Somogyi, Gy.: Results of radon measurements in the Alba Regia cave between 1980-1983

/Alba Regia Speleological Group/

Author summarizes the experience concerning the radon measurements by trace-detector performed for four years in the cave, presents the spatial and temporal features of changes and the conclusions for the technical aspects of measurements.

Szolga, F.: Alpha activity, temperature and carbon-dioxide measurements in the Alba Regia cave

/Alba Regia Speleological Group/

The brief paper presents the results of climatological measurements in the cave in 1984.

Cave biology

Eszterhás, I.: Biospeleological research of the Alba Regia cave in 1984

/Alba Regia Speleological Group/

Author outlines the results on faunistic investigations for 1984 and gives the faunal list of 3855 specimens trapped in the new cave section called Gubanc.

Eszterhás, I.: Animals in the Alba Regia cave

/Alba Regia Speleological Group/

A summary of the exploration history of the cave and a taxonomic presentation of the 209 species described to date. The ecological, cenological and ontogenetical results are presented. In the appendix the complete faunal list is published.

Eszterhás, I.: Practice of collecting and processing cave biota
/Alba Regia Speleological Group/

Biospeleological research is founded on the collection of cave biota and the speleofloristic and speleofaunistic processing of data of the specimens. The practice of this activity is outlined in the paper. The techniques of collecting subterranean biota and the instruments used are described. The breeding of organisms in culture-medium of incubator are mentioned. The most effective ways of killing, preserving and preparing specimens are enumerated and aids are given for determination.

Kocsis, A. - Zentai, F.: Investigation of microscopic fungi from the caves of the Tés Plateau, Bakony Mountains
/Alba Regia Speleological Group/

Authors present the novelties found during the several years of study of the five caves of the Tés Plateau.

Dr.Korsós, Z. - Dr.Merkl, O.: Arthropodes in the Létrás stream cave
/Marcel Loubens Speleological Association/

The experts of the Zoological Section of the Museum of Natural Sciences identified seven arthropode species from the specimens collected from the cave.

Kováts, N.: Observations of bats
/Marcel Loubens Speleological Association/

Author presents the results of occasional observations of bats in 13 caves of the Bükk Mountains of regular counts in the Létrás stream cave.

Máté, E.: Entomological investigations in the Cserszegtomaj well cave
/Acheron Speleological Section/

A brief presentation of the faunistic research begun in late 1983, of the conditions of trapping and of the faunal list of the collected species.

Technical issues of cave exploration

Holl, B.: Investigation of tensile strength of mountaineering ropes
/Acheron Speleological Section/

Most of the ropes in Hungary are applied without knowledge on their strength. The analyses performed were primarily directed at the determination of loadability and elasticity of heavily worn ropes. The paper reveals the relationship between the way of usage and the degree of wearing.

Katapán, Á.: Inexpensive closed-system acetylene producing device for head-lamp
/Alba Regia Speleological Group/

Author provides the technical description of the home-made device, the technology of construction and the instructions for use.

Mérai, G.: Registration of water table in the Mátyás-hegy cave
/Acheron Speleological Section/

Brief description of the instrument monitoring water table fluctuations in lakes of caves, its construction and use.

Zentai, F.: Technical development - 1984
/Alba Regia Speleological Group/

The most important data on instruments and equipment prepared by member and perspective applications are outlined.

Cave mapping

Kárpát, J.: Information for cave mapping
/Acheron Speleological Section/

Notes prepared for the exploration leaders' course of the Hungarian Karst and Speleological Research Society. It covers the methods of representing caves, information for survey technology, the requirements concerning survey minutes and plan, and the principles of map calculations and drafting.

Lukács, E.: Computer programme for cave mapping
/FTSK Speleological Section/

The computer programme in Basic for computer Olivetti M 40 ST promoting cave mapping is introduced.

Protection of karsts and caves

Galán, M.: Activities of closing down the Létrás stream cave
/Marcel Loubens/

A technical report on the closing down of the cave with the difficulties emerged during the execution.

Miscellaneous

Gönczöl, I.: Archeological finds on the Tés Plateau
/Alba Regia Speleological Group/

The most important finds of 1984 in the area are described.

Németh, T. - Zentai, F.: Use of time by cave explorers in Csőszpuszta
/Alba Regia Speleological Group/

Authors studied the activity of the dwellers of the research station during four week-ends, for 16 hours a day with regard to working hours in the cave, working hours in the research station and the time wasted.

Pócsi-Szalóki, Zs.: With little child in Csőszpuszta
/Alba Regia Speleological Group/

Author studies the relationship between three married couples with little child and cave exploration. The role of community is underlined in the return of cave explorers after founding a family.

Szolga, F.: Sociometric investigation of the Alba Regia Speleological Group
/Alba Regia Speleological Group/

For a diploma work, a questionnaire of 35 questions was distributed to the 21 participants of the 1983 summer camp of the Group. The people present truly represented the composition of the Group. The study was written in 1984 and an abstract is published here.

BARLANGNÉV MUTATÓ - INDEX OF CAVES

- Abaligeti-barlang /Mecsek/, 114.
Acheron-kutbarlang /Keszthelyi-hg./, 15, 33.
Akácós-viznyelő /Mecsek/, 114.
Alba Regia-barlang /Bakony/, 48, 49, 50, 102, 147, 149, 150, 155, 158.
Alkotmány-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 35, 38.
Anna-barlang /Bükk/, 103, 149, 157.
Asztallap-zsomboly /Mecsek/, 114.
Áfonya-utcai-barlang /Budai-hg./, 75.
Ági-barlang /Bükk/, 131.
- Balekina-barlang /Bükk/, 119.
Balog-uti-barlang /Csatárka-bg./Budai-hg./, 144.
Baradla-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 9, 102, 137, 138.
Baradla-Alsó-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 142.
Baradla Hosszu-Alsó-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 142.
Barátság-barlang /Bükk/, 131.
Bátori-barlang /Budai-hg./, 75.
Bekey-barlang /Budai-hg./, 71.
Beremendi-kristálybarlang /Villányi-hg./, 12, 114.
Béke-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 138.
Bibi-barlang /Bükk/, 131.
Bongó-zsomboly /Bakony/, 12, 147, 155.
Büdös-barlang /Bakony/, 48, 56, 59.
Büdös-lyuk /Észak-borsodi-karszt/, 83.
- Csengő-zsomboly /Bakony/, 12, 49, 50, 51, 147, 155.
Cserszegtomaji-kutbarlang /Keszthelyi-hg /, 12, 15, 30, 31, 145, 149, 151,
153, 157, 158, 159.
- Csipkés-kuti-viznyelő /Bükk/, 117.
Csipkés-zsomboly /Bakony/, 56.
Csukma-hegyi-barlang /Siklósi Rózsa-bánya barlangja/Villányi-hg./, 144.
Csunya-völgyi Baka-barlang /Bükk/, 139.
- Danca-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 81, 83, 84.
Délifény-akna /Mecsek/, 114.
Diabáz-barlang /Bükk/, 102, 116.
Diós-pataki-barlang /Bükk/, 139.
Doboshegyi-barlang /Bakony/, 48, 49, 51.
Dudu-barlang /Bükk/, 131.
Duó-zsomboly /Mecsek/, 114.
- 1.sz. viznyelő /Bükk/, 116.
Erdőhát-uti-barlang /Mátyás-hegyi-sziklaüreg /Budai-hg./, 144.

Fekete-barlang /Bükk/, 119, 147, 155.
Feren-hegyi-barlang /Budai-hg./, 75, 96, 134.
Főrtési Cikis-barlang /Gerecse/, 136.
Főrtési Gázos-zsomboly /Gerecse/, 136.
Francia-bánya barlangja /Látó-hegyi-bg./Budai-hg./, 81, 82.

G-5/a. víznyelőbarlang /Bakony/, 77.
G-9. víznyelő /Bakony/, 77.
Gillotín-zsomboly /Bakony/, 49, 54, 56.
Gombás-barlang /Pilis/, 79, 80.
Gyökéerkuti-víznyelő /Észak-borsodi-karszt/, 83.

Hajnóczy-barlang /Bükk/, 96.
"38"-as barlang /Észak-borsodi-karszt/, lol.
Háló-réti-zsomboly /Észak-borsodi-karszt/, 38, 42.
Hármas-kuti-víznyelőbarlang /Bükk/, lol. 121.
Háromfejű-emberdenevér-barlang /Bükk/, 119.
Háromlyuku-barlang /Pilis/, 81, 82.
Hegyes-beszakadás /Bükk/, 117.
Hétlyuk-zsomboly /Pilis/, 134.
Hévízi-forrásbarlang /Keszthelyi-hg./, 63.
Hollóstató-i-víznyelőbarlang /Bükk/, 120.
Hosszu-vontató-i-víznyelőbarlang /Gerecse/, 135.

I-75. /Bakony/, 49, 56.
Imolai-ördöglyuk /Észak-borsodi-karszt/, 141.
István-lápai-barlang /Bükk/, 102, 119, 121.

Jávorkuti-víznyelőbarlang /Bükk/, 103, 104, 106.
Jóreménység-barlang /Pilis/, 79.
József-hegyi-barlang /Budai-hg./ 15, 96, 115, 121, 124.
Jubileumi-zsomboly /Bakony/, 56, 102.

Kajla-barlang /Bükk/, 103, 111.
Kalapács-kői-barlang /Bükk/, 73.
Kálmán-hegyi-barlang /Bükk/, 131.
Kálmán-réti-zsomboly /Bükk/, 12, 130, 131, 132, 133.
Kálvária-barlang /Budai-hg./, 125.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 1-2.sz. barlangja /Budai-hg./, 19.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 3.sz. barlangja /Budai-hg./, 19.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 4.sz. barlangja /Budai-hg./, 20.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 5.sz. barlangja /Budai-hg./, 20.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 6.sz. barlangja /Budai-hg./, 20.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 7.sz. barlangja /Budai-hg./, 20.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 8.sz. barlangja /Budai-hg./, 20.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 9.sz. barlangja /Budai-hg./, 20.

Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 10.sz. barlangja /Budai-hg./, 20.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 11.sz. barlangja /Budai-hg./, 21.
Király-kő barlangja /Bakony/, 48, 56.
Király Lajos-barlang /Bükk/, 104, 119, 147, 148, 156.
Kismogyorós-barlang /Bükk/, 110.
Kopaszgally-oldali-viznyelőbarlang /404-es/Észak-borsodi-karszt/, 141.
Kopasz-réti Julcsa-barlang /Bükk/, 101.
Kopolya-forrásbarlang /Észak-borsodi-karszt/, 15, 45.
Kossuth-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 63, 102.
Kovács-kői-barlang /Bükk/, 73.
Kőd-barlang /Füstös-bg./Budai-hg./, 144.
Kőbánya-barlang /Bükk/, 117.
Kréta-barlang /Bakony/, 49, 56.
Kutya-barlang /Pilis/, 48, 49, 59.

Lackó-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 42.
Leány-barlang /Pilis/, 140.
Legény-barlang /Pilis/, 140.
Létrási-vizesbarlang /Bükk/, 102, 103, 104, 121, 150, 152, 159, 160.
Lilla-barlang /Bükk/, 73, 74.
Lilla II. barlang /Bükk/, 73.
Lublinites-barlang /Budai-hg./, 125.
Lyukas-gerinci-zsomboly /Bükk/, 117.

Macska-barlang /Pilis/, 97, 98, 99.
Mátyás-hegyi-barlang /Budai-hg./, 15, 16, 96, 102, 134, 145, 151, 153, 160.
Meteor-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 141.
Molnár János-barlang /Budai-hg./, 5, 86, 87, 88.

Nagymedve-barlang /Bükk/, 74.
Nagyogyorós-viznyelőbarlang /Bükk/, 103, 110, 111.
Nagyszombat-barlang /Mecsek/, 114.
Nagysutty-beszakadás /Budai-hg./, 75.
Nagyvizestöbri-viznyelő /Észak-borsodi-karszt/, 141.
Névtelen 1-2. /Mecsek/, 114.
Nyomasztó-barlang /Bakony/, 56.

Pahonyai-zsomboly /Bakony/, 49, 54.
Pannónia-barlang /Bükk/, 131.
Patkós-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 83.
Pál-völgyi-barlang /Budai-hg./, 16, 66, 67, 69, 96, 147, 156.
Pénzpataki-viznyelőbarlang /Bükk/, 139.
Pilis-barlang /Pilis/, 79, 140.
Pilisnyergő-viznyelő /Pilis/, 78.
Pisznice-barlang /Gerecse/, 12, 135, 136.
Pócsa-kői-viznyelőbarlang /Észak-borsodi-karszt/, 141.
Pulai-bazaltbarlang /Bakony/, 48, 49, 59.

Rákóczi-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 38, 94.

Róka-hegyi-barlang /Pilis/, 72, 115.

Ruska-zsomboly /Bakony/, 12, 49, 54.

Sátorkőpusztai-barlang /Pilis/, 78, 134.

Solymári-ördöglyuk /Budai-hg./, 81, 82, 83.

Somlói Sziklakonyha /Bakony/, 48, 59.

Spirál-barlang /Bükk/, 103, 104, 107, 110.

Surrantós-barlang /Rákóczi 2.sz.bg./Észak-borsodi-karszt/, 88, 94.

Szabadság-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 81, 83.

Szarvaszetetői-viznyelő /Bükk/, 139.

Szemlő-hegyi-barlang /Budai-hg./, 15, 121, 122, 149, 158.

Szepessy-barlang /Létrás-tetői-bg./Bükk/, 103, 106, 107.

Szilveszter-barlang /Bükk/, 12.

Szoplaki-ördöglyuk /Pilis/, 140.

Tamás-lík /Pilis/, 75.

Tapolcai-tavasbarlang /Bakony/, 142.

Tatár-árki-barlang /Bükk/, 120.

Tábor-hegyi-barlang /Budai-hg./, 125, 126.

Teresztenyei-barlangrendszer /Észak-borsodi-karszt/, 81, 84.

Tizenharmadik-viznyelő /Észak-borsodi-karszt/, 81, 84, 85.

Tücsök-lyuk /Észak-borsodi-karszt/, 12, 121, 123.

Vakond-barlang /Bükk/, 131.

Vass Imre-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 102, 121, 122.

Vásárosuti-zsomboly /Mecsek/, 114.

Veres-hegyi-barlang /Gerecse/, 135.

Veterán-zsomboly /I-15./Bakony/, 48, 49, 52, 146, 155.

Vidics-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 12, 85.

Vizbe-verem /Bükk/, 116, 117.

Y vagy Pala-barlang /Bükk/, 104.

BARLANGTÉRKÉP MUTATÓ - INDEX OF CAVE MAPS

- Alkotmány-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 36, 37.
Árvízi forrászáj a Ménes-völgy jobb oldalán /Északi-borsodi-karszt/, 46.
Büdös-barlang /Bakony/, 57.
Cserszegtomaji-kutbarlang /Keszthelyi-hg./, 32.
Háló-réti barlangok tömbszelvénye /Észak-borsodi-karszt/, 41.
Háló-réti-zsomboly /Észak-borsodi-karszt/, 39, 40.
Jávorkuti-viznyelőbarlang /Bükk/, 105.
Kajla-barlang /Bükk/, 113.
Kálvária-barlang /Budai-hg./, 127.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 1-2.sz. barlangja /Budai-hg./, 23, 24.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 3.sz. barlangja /Budai-hg./, 25.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 4.sz. barlangja /Budai-hg./, 26.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 5.sz. barlangja /Budai-hg./, 27.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 6-7.sz. barlangja /Budai-hg./, 28.
Keleti-kőfejtő /Mátyás-hegyi/ 8-9-10.sz. barlangja /Budai-hg./, 29.
Király-kő-barlangja /Bakony/, 58.
Kutya-barlang /Pilis/, 62.
Lackó-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 43, 44.
Létrás-tetői-barlang /Bükk/, 108.
Lublinites-barlang /Budai-hg./, 128.
Mátyás-hegyi-barlang /Budai-hg./, 17.18.
Mátyás-hegyi-barlang és a DK-i kőfejtő üregeinek topográfiai viszonya /Budai-hg./, 22.
Molnár János-barlang /Budai-hg./, 89, 90, 91, 92, 93.
Nagymogyorós-viznyelőbarlang /Bükk/, 112.
Pahonyai-zsomboly /Bakony/, 55.
Pál-völgyi-barlang /Budai-hg./, 68, 70.
Pulai-bazaltbarlang /Bakony/, 61.
Rákóczi-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 95.
Sárogkerti-forrás Nagyforrászáj-barlang /Észak-borsodi-karszt/, 47.
Somlói-sziklakonyha /Bakony/, 60.
Spirál-barlang /Bükk/, 109.
Szelce-pusztá térségében feltárt barlangok topográfiai helyzete /Észak-borsodi-karszt/,
34.
Tábor-hegyi-barlang /Budai-hg./, 129.
Veterán-zsomboly /Bakony/, 53.
Vizbe-verem /Bükk/, 118.

T A R T A L O M

ELŐSZÓ	2.
AZ MKBT 1984. ÉVI MŰKÖDÉSE /Fleck Nóra/	3.
SZAKBIZOTTSÁGOK BESZÁMOLÓI	5.
Kartográfiai Szakbizottság /Kárpát J./	6.
Oktatási és Közművelődési Szakbizottság /Dr.Lénárt L./	9.
Tudománytörténeti Bizottság /Dr.Dénes Gy./	10.
Vízalatti Barlangkutató Szakosztály /Kollár K.A./	12.
Barlangi gerinces őslénytani leletek 1984-ben /Dr.Kordos L./	
TERÜLETI SZERVEZETEK BESZÁMOLÓI	13.
Észak-magyarországi Területi Szervezet /Dr.Juhász A./	14.
Dél-dunántuli Területi Szervezet /Rónaki L./	
CSOPORTOK BESZÁMOLÓI	15.
ACHERON Barlangkutató Szakosztály /Kárpát J. szerk./	48.
ALBA REGIA Barlangkutató Csoport /Eszterhás I. szerk./	63.
AMPHORA Könnyűbuvár Sport Club Barlangkutató Csoportja /Brankovits I./	64.
AQUA MONT Barlangász Szakosztály /Baracska S./	65.
BEAC Barlangkutató Csoport /Dr.Rajczy M./	66.
BEKEY IMRE GÁBOR Barlangkutató Csoport /Kiss A.-Takácsné Bolner K./	72.
BLSE ARAGONIT Barlangkutató Szakcsoport /Kucsera J./	73.
Borsodi Szénbányák Karsztkutató Szakcsoportja /Margóczi J./	75.
BSE Barlangkutató Szakcsoport /Palkovics G./	76.
CHOLNOKY JENŐ Barlangkutató Csoport /Dr.Veress M. szerk./	78.
Dorogi KADIC OTTOKÁR Barlangkutató Szakkör /Madaras I-né-Orbán L./	79.
Esztergomi Karszt- és Barlangkutató Csoport /Vozák L./	81.
FTSK Barlangkutató Szakosztály /Vidics Z-né szerk./	86.
FTSK DELFIN Könnyűbuvár Szakosztály /Kalinovits S. szerk./	96.
HAJNÓCZY JÓZSEF Barlangkutató Csoport /Varga Cs./	97.
III. ker. Központi SE. KARSZT Barlangkutató Csoport /Had A./	100.
HTE VEKERÁG Barlangkutató Csoport /Krizsán I./	101.
Kelenföldi MYOTIS Barlangkutató Csoport /Lengyel J./	102.
MAFC Természetjáró Szakosztály Barlangász Szakcsoportja /Tihanyi P./	103.
MARCEL LOUBENS Barlangkutató Egyesület /Dr.Lénárt L. szerk./	114.
Mecseki Karsztkutató Csoport /Rónaki L./	115.
METRÓ Barlangkutató Csoport /Csulák J./	116.
MHSZ Debreceni Könnyűbuvár Klub Barlangkutató Csoportja /Bihary J-Czakó L./	119.
NME TDK Karszthidrológiai Szakcsoport /Gábris T./	120.
Nyiregyházi HBJSE DENEVÉR Barlangkutató Csoport /Krajecz M. szerk./	121.
PAPP FERENC Karszt- és Barlangkutató Csoport /Czajlik Z./	124.
Rózsadombi KINIZSI Barlangkutató és Hegymászó Sportegyesület /Adamkó P./	125.
SZIKKTI II. sz. Barlangkutató Csoport /Asbóth G./	130.
USE PANNÓNIA Speleoalpin Csoport /Kardos L./	134.
VAKOND Barlangkutató Csoport /Bródy A./	135.
VÉRTES LÁSZLÓ Karszt- és Barlangkutató Csoport /Juhász M./	137.
VMTE BARADLA Barlangkutató Csoport /Szilágyi F./	

VMTE DIOGENES Barlangkutató Csoport /Thieme A.-Vida Z./	139.
VMTE FOTON Barlangkutató Csoport /Tihanyi P./	140.
VMTE Központi Barlangkutató Csoport /Kőrösi Gy./	141.
VMTE NAUTILUS Vizalatti Barlangkutató Szakosztály /Horváth Gy./	142.
VMTE TEKTONIK Barlangkutató Csoport /Dr.Csernavölgyi L./	143.
EGYÉNI BESZÁMOLÓ	
Kraus S.: Beszámoló az 1984 évben végzett barlangtani munkáimról	144.
TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK KIVONATAI	
Karszt- és barlangmorfológia, genetika	145.
Barlangi földtan	146.
Karszthidrológia	148.
Barlangi klimatológia és fizika	149.
Barlangbiológia	150.
Barlangi technika	151.
Barlangtérképezés	151.
Karszt- és barlangvédelem	152.
Egyéb	152.
SCIENTIFIC PUBLICATIONS /ABSTRACT/	153.
BARLANGNÉV MUTATÓ - INDEX OF CAVES	162.
BARLANGTÉRKÉP MUTATÓ - INDEX OF CAVE MAPS	166.
TARTALOM	167.

C O N T E N T S

PREFACE	2.
ACTIVITY OF THE SOCIETY FOR 1984 /Fleck, N./	3.
REPORTS OF COMMITTEES	
Cartographic Committee /Kárpát, J./	5.
Educational Committee /Dr.Lénárt, J./	6.
Science History Committee /Dr.Dénes, Gy./	9.
Subaquarian Cave Exploration Committee /Kollár, K.A./	10.
Fossil vertebrate finds from caves in 1984 /Dr.Kordos, L./	12.
REPORTS OF REGIONAL ORGANIZATIONS	
Regional Organization for North Hungary /Dr.Juhász, A./	13.
Regional Organization for South Transdanubia /Rónaki, L./	14.
REPORTS OF GROUP	
ACHERON Speleological Section /ed.Kárpát, J./	15.
ALBA REGIA Speleological Group /ed.Eszterhás, I./	48.
AMPHORA Divers' Sport Club Speleological Group /Brankovits, I./	63.
AQUA MONT Speleological Section /BaracsKay, S./	64.
BEAC Speleological Group /Dr.Rajczy, M./	65.
BEKEY IMRE GÁBOR Speleological Group /Kiss, A.-Takács-Bolner, K./	66.
BLSE ARAGONIT Speleological Group /Kucsera, J./	72.
Borsod Coal Mines Karst Exploration Group /Margóczy, J./	73.
BSE Speleological Group /Palkovics, G./	75.
CHOLNOKY JENŐ Speleological Group /ed.Dr.Veress, M./	76.
KADIC OTTOKÁR Speleological Circle, Dorog /Madars, I.-Orbán, L./	78.
Esztergom Karst and Cave Exploration Group /Vozák, L./	79.
FTSK Speleological Section /ed.Vidics, Z./	81.
FTSK DELFIN Divers' Section /ed.Kalinovits, S./	86.
HAJNÓCZY JÓZSEF Speleological Group /Varga, Cs./	96.
District Central Sport Club and KARSZT Speleological Group	97.
HTE VEKERÁG Speleological Group /Krizsán, I./	100.
MYOTIS Speleological Group, Kelenföld /Lengyel, J./	101.
MAFC Touristic Section Cavers' Group /Tihanyi, P./	102.
MARCEL LOUBENS Speleological Association /ed.Dr. Lénárt, L./	103.
Mecsek Karst Exploration Group /Rónaki, L./	114.
METRÓ Speleological Group /Csulák, J./	115.
MHSZ Divers' Club Debrecen, Speleological Group /Bihary, J.-Czakó, L./	116.
NME TDK Karst Hydrological Group /Gábris, T./	119.
Nyiregyháza HBJSE DENEVÉR Speleological Group /ed.Krajecz, M./	120.
PAPP FERENC Karst and Cave Exploration Group /Czajlik, Z./	121.
Rózsadomb KINIZSI Speleological and Mountaineering Sport Association /Adamkó, P./	124.
SZIKKTI No II Speleological Group /Asbóth, G./	125.
USE PANNÓNIA Speleoalpine Group /Kardos, L./	130.
VAKOND Speleological Group /Bródy, A./	134.
VERTES LÁSZLÓ Karst and Cave Exploration Group /Juhász, M./	135.
VMTE BARADLA Speleological Group /Szilágyi, F./	137.

VMTE DIOGENES Speleological Group /Thieme, A.-Vida, Z./	139.
VMTE FOTON Speleological Group /Tihanyi, P./	140.
VMTE Central Speleological Group /Kőrösi, Gy./	141.
VMTE NAUTILUS Subaquarian Speleological Section /horváth, Gy./	142.
VMTE TEKTONIK Speleological Group /Dr.Csernavölgyi, L./	143.
INDIVIDUAL'S REPORT	
Kraus, S.: Report on my speleological work in 1984	144.
ABSTRACTS OF ACADEMIC COMMUNICATIONS	
Karst and cave morphology, genesis	145.
Cave geology	146.
Karst hydrology	148.
Cave climatology and physics	149.
Cave biology	150.
Technical issues of cave exploration	151.
Cave mapping	151.
Protection of karsts and caves	152.
Miscellaneous	152.
SCIENTIFIC PUBLICATIONS /ABSTRACT/	153.
INDEX OF CAVES	162.
INDEX OF CAVE MAPS	166.
CONTENTS	167.

Kiadja: Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Készült: 200 példányban
Felelős kiadó: Gádoros Miklós főtitkár
Engedélyszám: 48920
88/2044 MTESZ Házinyomda, Budapest.
Felelős vezető: Boncza Gábor